

STORTINGET

Dokument 15:21

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 3001–3150
23.08–14.09.2023**

Innhold

3001. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. reduksjon i politiårsverk i perioden september 21-juli 23, besvart av justis- og beredskapsminister	11
3002. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. UDIs håndtering av asylmottak i Holmestrand, besvart av justis- og beredskapsminister	13
3003. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Fosen saken, besvart av olje- og energiminister	14
3004. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. grunnrenteskatt på vindkraft, besvart av finansminister	15
3005. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. seksuelle overgrep mot barn og unge i minoritetsmiljø, besvart av barne- og familieminister	16
3006. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. oversikt over utviklingen i antall unge uføre de siste tre årene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	17
3007. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. full utbygging med nytt akuttssenter, sengebygg, og strålesenter ved Sykehuset Telemark, besvart av helse- og omsorgsminister.....	21
3008. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. oppfølging av BPA-utvalgets forslag for å bedre BPA-ordningen, besvart av helse- og omsorgsminister	22
3009. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. kommunenes selvråderett, besvart av kommunal- og distriktsminister	23
3010. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. gjennomføringsplan med nasjonale mål for vann og helse, besvart av helse- og omsorgsminister.....	24
3011. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. bruk av lokale leverandører og små og mellomstore bedrifter, besvart av forsvarsminister	24
3012. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. fare for at staten presser Hjelmeland kommune til å bygge ut vindkraft, besvart av olje- og energiminister.....	25
3013. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. krav om allmenngjort tarifflønn som betingelse for skjenkebevilling, besvart av helse- og omsorgsminister	26
3014. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. drift av kommersielle asyl- og akuttmottak, besvart av justis- og beredskapsminister	27
3015. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Norsk Fjordhestsenter i Vestland, besvart av landbruks- og matminister	28
3016. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. strømprisene, besvart av olje- og energiminister	29
3017. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. klimatoppmøtet i Egypt, besvart av klima- og miljøminister	30
3018. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Justistforbundet, besvart av kommunal- og distriktsminister	31
3019. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Røde Kors Nordisk United World College, besvart av kunnskapsminister.....	32
3020. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. hvor mange utrykninger politiet i Innlandet hadde til Engerdal kommune i 2022 , besvart av justis- og beredskapsminister	33
3021. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. Jæren Recovery College, besvart av helse- og omsorgsminister..	33
3022. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. den utålelige forfølgelsen av Irans religiøse minoriteter, besvart av utenriksminister	34
3023. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. makspris i idretten, besvart av kultur- og likestillingsminister	35
3024. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. støtteordningen for det frie scenekunstheltet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	36
3025. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. aktivitetstilbudet til sosialhjelpsmottakere under 30 år, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	37
3026. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. arbeidsmarkedstiltak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	38
3027. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. ny kanalbro i Moss, besvart av samferdselsminister	39
3028. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. reduksjonen på 43,4 politiårsverk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39
3029. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. landbasert vindkraft i Finnmark, besvart av olje- og energiminister	41
3030. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. barnehagepolitikk, besvart av kunnskapsminister	42

3031. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. å sikre at flyktninger raskt kan bosettes etter de har fått opphold i Norge, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	43
3032. Fra stortingsrepresentant Trond Helleland, vedr. samfunnssikkerhet i transportsektoren, besvart av samferdselsminister.....	44
3033. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. omkjørings- / beredskapsveger, besvart av samferdselsminister.....	46
3034. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. nedbemanning i politiårsverk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	47
3035. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. nydyrking av myr, besvart av landbruks- og matminister..	48
3036. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. politidekning pr. 1 000 innbyggere i Sør-Vest politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	49
3037. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. kapasiteten i strømmettene, besvart av olje- og energiminister.	50
3038. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. energien i tidevannskraft, besvart av olje- og energiminister.....	51
3039. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Stad skipstunellen, besvart av fiskeri- og havminister	51
3040. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. at politiet følger sine retningslinjer og prioriterer å etterforske saker der mindreårige asylsøkere forsvinner fra mottak og omsorgssentre i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	52
3041. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. dei realistiske og rette talla for reduksjon av ferjeprisane, målt frå 1/1- 2023 og fram til i dag, besvart av samferdselsminister	53
3042. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. etablering av en flyfaglinje i Moss, besvart av forsvarsminister ..	54
3043. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. støtten til Ukraina, besvart av utenriksminister	55
3044. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. kolonnekjøring for tungbil på E134 over Haukeli, besvart av samferdselsminister.....	56
3045. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. midlertidige arbeidsgiveravgiften, besvart av finansminister.....	57
3046. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. at kommunene ikke beholder summer utover deres administrasjonskostnader knyttet til justeringsavtalene, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	58
3047. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. valgkamparrangementet til Ap / Sp, besvart av samferdselsminister.....	59
3048. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. arbeidsmiljø og a-krim, besvart av justis- og beredskapsminister.....	59
3049. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kundeforhold, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	60
3050. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. reisesituasjonen for passasjerer som skal mellom Oslo og Trondheim, besvart av samferdselsminister	62
3051. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. pelsdyrhold, besvart av landbruks- og matminister.....	64
3052. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. spesialundervisning, besvart av kunnskapsminister.....	64
3053. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. saksbehandlingstiden for autorisasjon av helsepersonell utdannet utenfor Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	65
3054. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. habilitet, besvart av statsminister	66
3055. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. skatt, besvart av finansminister	67
3056. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Troms politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69
3057. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. strakstiltak og mer langsiktige tiltak på Rørosbanen, besvart av samferdselsminister	70
3058. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. skogbruk, besvart av landbruks- og matminister.....	70
3059. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. kompetanse i barnehagen, besvart av kunnskapsminister	71
3060. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. statsborgerskap, besvart av arbeids- og inkluderingsminister....	72
3061. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. petroleumsinstallasjoner, besvart av olje- og energiminister	73
3062. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. oppgradering av Alta vannkraftverk, besvart av olje- og energiminister	74
3063. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. "Lex Amelie", besvart av justis- og beredskapsminister ..	75

3064. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. mobbing i skolen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	75
3065. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. undervisning for barn på krisesenter, besvart av barne- og familieminister	76
3066. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. forpliktelsene innen arealbruk, arealbruksendringer og skog, besvart av klima- og miljøminister	77
3067. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Ofotbanens togledelse, besvart av samferdselsminister	78
3068. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. at legemidler som Wegovy skal tilbys under blåreseptordningen, besvart av helse- og omsorgsminister	79
3069. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. å hindra folk i å arbeida når dei er innvilga supplerande stønad, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	80
3070. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. villmarkspreget natur, besvart av klima- og miljøminister	81
3071. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. behovet for internasjonale skattereglar, besvart av utviklingsminister	82
3072. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. pakkeforløp for kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	83
3073. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister	83
3074. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. handlingsplan mot vold i nære relasjonar, besvart av justis- og beredskapsminister	84
3075. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. maksimumsgrense på nikotininnhold og på antall snus i en boks, besvart av helse- og omsorgsminister	85
3076. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. nedbygging av natur, besvart av klima- og miljøminister	86
3077. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Organisasjonen Aktivt Rovdyrvern, besvart av landbruks- og matminister	87
3078. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. kvitteringsordningen for personkontroller i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	88
3079. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem fra Husbanken, besvart av helse- og omsorgsminister	88
3080. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. jordflyttingsplanen til IKEA, besvart av kommunal- og distriktsminister	89
3081. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. prisforskjellen i prisregion «Sør-Vestlandet» N02, besvart av olje- og energiminister	90
3082. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. døgnhvileplassene for lastebilsjåførar, besvart av samferdselsminister	91
3083. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. nedskyting av bjørnestammen, besvart av klima- og miljøminister	92
3084. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. prisforskjellen på kraft, besvart av næringsminister	92
3085. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. ungdomskriminaliteten, besvart av justis- og beredskapsminister	93
3086. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. behovet for mathjelp gjennom de siste månedene, besvart av barne- og familieminister	94
3087. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Statnett bytter arbeidsgiverorganisasjon, besvart av olje- og energiminister	95
3088. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. etablering av en egen gruppe som har i oppgave å rykke ut for å granske hendelsen når et drap begås av en psykisk syk person, besvart av justis- og beredskapsminister	96
3089. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. påstand om at det er registrert en dobling av antall unge og voksne i alderen 18-30 år som har prøvd narkotika, besvart av justis- og beredskapsminister	97
3090. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. underavdeling av Statens barnehus i Harstad, besvart av justis- og beredskapsminister	97
3091. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. kostnad på navneskifte på Oljedirektoratet og Petroleumsstilsynet, besvart av olje- og energiminister	98
3092. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. detaljreguleringsplan for eit steinbrot på Aksla i Bremanger kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	99

3093. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. fagmiljø for desentralisert høgare utdanning i Kristiansund i Møre og Romsdal, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	99
3094. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. at ungdomspartiene er i sin fulle rett til å komme med politiske ytringer, besvart av kunnskapsminister	100
3095. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. forbud mot nedbygging av myr, besvart av klima- og miljøminister	101
3096. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. publisering av detaljert statistikk over innvandrerbakgrunnen til kriminell ungdom, besvart av justis- og beredskapsminister	102
3097. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. oppstart av rassikringsprosjektet K5 Bane og veg Arna-Stanghelle, besvart av samferdselsminister	102
3098. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. ny energimerkeordning, besvart av olje- og energiminister	103
3099. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. helsetjenestene for typiske hyttekommuner, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	104
3100. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. lovbruddene ved avlastningsbosteder for barn og unge, besvart av helse- og omsorgsminister	105
3101. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. prisforskjell mellom prisområdene, besvart av olje- og energiminister	106
3102. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. prisforskjellene mellom NO1 og NO2, besvart av olje- og energiminister	107
3103. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. barnetillegg, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	108
3104. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. prisområder kraft, besvart av olje- og energiminister	109
3105. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. at Dovrebanen ikke går som normalt, besvart av samferdselsminister.....	111
3106. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. gjennomsnittlige beløp og hvor stor andel av den samlede verdien av aksjer og verdipapirer som eies av hhv. topp 5 %, topp 1 %, topp 0,1 % og topp 1 000 personer, besvart av finansminister	112
3107. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. helhetlig oversikt for klimatilpasning, besvart av klima- og miljøminister	113
3108. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. klagesaken om 420kV-linjen Hamang - Smestad, besvart av olje- og energiminister	114
3109. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. nødvendige oppgraderinger av Mosjøen fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister	114
3110. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. fagetatens prioriteringer, besvart av samferdselsminister.....	115
3111. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. oversikt over den totale organiseringa av Statens vegvesen for kvart fylke/region, besvart av samferdselsminister	116
3112. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. tilbudet om teoriprøven for drosjesjåfører på engelsk, besvart av samferdselsminister	118
3113. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. at Bane NOR stanser oppkjøp av flere boliger på Hylla i Oslo, besvart av samferdselsminister	119
3114. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. å sikre økte ressurser til bemanning for politiet i Nordhordland, besvart av justis- og beredskapsminister	120
3115. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. at det har skjedd en dobling i antallet personer i alderen 18-30 år som har forsøkt narkotika, besvart av justis- og beredskapsminister	120
3116. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. å legge frem nytt tallgrunnlag for bondens inntekt, besvart av landbruks- og matminister	121
3117. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. nedgang i antall politifolk i politidistriktene beredskap, besvart av justis- og beredskapsminister	122
3118. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. nasjonale prøver av elevers prestasjoner, besvart av kunnskapsminister.....	123
3119. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. kutt friskoler som steinerskolen, besvart av kunnskapsminister....	124

3120. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. jernbaneprosjektet gjennom Moss, besvart av samferdselsminister.....	125
3121. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. hvor mye bilister må betale i bompenger, besvart av samferdselsminister.....	126
3122. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. om kollektivtilbudet til Kalnes sykehus er tilfredsstillende, besvart av helse- og omsorgsminister	127
3123. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. tolkningen av foreldelsesfristen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
3124. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. høye strømpriser, besvart av olje- og energiminister	128
3125. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. å bygge flere heldøgns omsorgsplasser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
3126. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. forslag til et oppdatert apotekregelverk, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
3127. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. å hjelpe togselskapene med å håndtere følgene av ekstremværet Hans, besvart av samferdselsminister	131
3128. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. at vi ikke får svinepest til Norge, besvart av landbruks- og matminister	132
3129. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. prosedyrer og regelverk mot at sentrale departementsansatte kan ha personlig interesse av beslutninger de er med på å forberede, besvart av olje- og energiminister.....	133
3130. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. endre forurensningsloven, besvart av klima- og miljøminister	134
3131. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. søknader om individuell beskyttelse av fordrevne fra Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	135
3132. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Barents Blue prosjektet i Finnmark, besvart av olje- og energiminister	136
3133. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. fullføring av studie, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	137
3134. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. flaskehalsinntekter for Statnett, besvart av olje- og energiminister	138
3135. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. lokaler til bedragerienhet på Gjøvik, besvart av justis- og beredskapsminister.....	139
3136. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. kostnader for etableringen av økokrim på Gjøvik, besvart av justis- og beredskapsminister	140
3137. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. sammenhengen mellom strømprisnivået på Sørvestlandet og utlandskablene, besvart av olje- og energiminister.....	141
3138. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. jordskjelvet i Marokko, besvart av utviklingsminister	142
3139. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering av jernbanen, besvart av samferdselsminister	143
3140. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. om det bør frarådes bruk av den russiskproduserte applikasjonen Yango, besvart av justis- og beredskapsminister	144
3141. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. om at vi skal ha minimum 2 politiårsverk pr. 1 000 innbyggere, besvart av justis- og beredskapsminister	144
3142. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. manglende kontrollar av jernbanebruer til Bane Nor, besvart av samferdselsminister	145
3143. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. finansiering av ny Ranklev bru, besvart av samferdselsminister.....	146
3144. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Bane Nors planlagte avgiftsøkning, besvart av samferdselsminister.....	147
3145. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. den nye grunnrenteskatten og havbruksselskapene, besvart av finansminister.....	148
3146. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. søknader om klimatilpasning eller rassikring, besvart av olje- og energiminister	149

3147. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. utslipp fra oppdrettsnæringen, besvart av klima- og miljøminister	149
3148. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. beslutningsstøtteordninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	150
3149. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barnevernet, besvart av barne- og familieminister.....	152
3150. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. barnehagene, besvart av kunnskapsminister	153

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (3001 – 3150) for sesjonen 2022–2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Amundsen, Per-Willy (FrP)	3034, 3056, 3088, 3096, 3140, 3141
Astrup, Nikolai (H)	3037, 3038, 3091, 3145
Bastholm, Une (MDG)	3076, 3077
Bjørlo, Alfred Jens (V)	3015, 3019, 3092, 3093
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	3053, 3075, 3116
Bøe, Erlend Svardal (H)	3090
Elvenes, Hårek (H)	3011
Elvestuen, Ola (V)	3066, 3080, 3113
Fagerås, Mona (SV)	3067
Fiskaa, Ingrid (SV)	3069, 3071
Foss, Ingunn (H)	3073, 3074
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	3146, 3147
Gulati, Himanshu (FrP)	3133
Halleland, Terje (FrP)	3036, 3044, 3081, 3082, 3130, 3132
Haltbrekken, Lars (SV)	3003, 3057, 3083, 3095
Hansson, Rasmus (MDG)	3115, 3120, 3129
Helleland, Trond (H)	3032
Hjemdal, Silje (FrP)	3005, 3049, 3086, 3100, 3117, 3149
Hoksrud, Bård (FrP)	3007, 3008, 3068, 3079, 3125, 3126
Hussein, Marian (SV)	3138
Johnsen, Tor André (FrP)	3020, 3123
Jønnes, Kari-Anne (H)	3030, 3033
Jørgensen, Geir (R)	3105, 3139
Kapur, Mudassar (H)	3009
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	3045
Kristjánsson, Mímir (R)	3012, 3013, 3048
Lie, Kathy (SV)	3023, 3024
Limi, Hans Andreas (FrP)	3108
Linnestad, Anne Kristine (H)	3010
Listhaug, Sylvi (FrP)	3028
Lund, Tobias Drevland (R)	3014, 3040, 3063, 3099
Lønseth, Mari Holm (H)	3001, 3031, 3054, 3131
Marhaug, Sofie (R)	3029, 3070, 3087, 3104, 3137
Martinussen, Marie Sneve (R)	3106
Molberg, Anna (H)	3006, 3072
Nilsen, Marius Arion (FrP)	3016, 3017, 3084, 3085, 3124, 3134
Njåstad, Helge André (FrP)	3018, 3046, 3047, 3097, 3098
Nyholt, Hege Bae (R)	3050
Orten, Helge (H)	3004, 3055, 3127
Pettersen, Tage (H)	3042
Raja, Abid (V)	3094
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	3102, 3107
Sanner, Jan Tore (H)	3052, 3059

Skjelstad, André N. (V)	3112, 3128
Steffensen, Roy (FrP)	3021, 3051
Stensland, Sveinung (H)	3135, 3136
Stokkebø, Aleksander (H)	3025, 3026
Stordalen, Morten (FrP)	3002
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	3035, 3058
Sve, Frank Edvard (FrP)	3039, 3041, 3110, 3111, 3142, 3143
Thorheim, Bård Ludvig (H)	3061, 3062, 3144
Trellevik, Ove (H)	3101
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	3022, 3043, 3114
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	3078, 3089, 3109, 3148
Wiborg, Erlend (FrP)	3027, 3060, 3121, 3122, 3150
Wold, Grete (SV)	3064, 3065, 3118, 3119
Øvstegård, Freddy André (SV)	3103

STORTINGET

Dokument 15:21

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 3001

Innlevert 25. august 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 6. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Tall fra politiet.no viser at det har blitt 138,4 færre politiårsverk i politidistriktene fra september 2021 til juli 2023.

Kan statsråden opplyse hvilke tjenestesteder som har fått en reduksjon i politiårsverk i løpet av perioden?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har forståelse for at statsråden ikke kan gi ut tall for hvert enkelt tjenestested. Det bes derfor om en generell oversikt over hvilke tjenestesteder i Norge som har fått reduksjon i antall politiårsverk i perioden september 2021 til juli 2023. Det bes også om at oversikten oppgir hvilke politidistrikter de enkelte tjenestestedene tilhører.

Svar:

Jeg vil understreke at regjeringen prioriterer politiet høyt. Noe av det første regjeringen gjorde da vi tiltrådte var å styrke politiets budsjett for 2022 med 200 millioner kroner utover forslaget fra den forrige regjeringen. I budsjettet for i år prioriterer vi å bruke ressurser på bedre lokale polititjenester og beredskap, og mindre på administrasjon og konsulenter. I tillegg har regjeringen nettopp fått gjennomført den største prioriteringen av politiet i et revidert nasjonalt budsjett vi kjenner til, med en økning på 550 mill. kroner. Disse midlene er nå på vei ut i politiet og vil bl.a. kunne benyttes til å ansette flere politifolk i politidistriktene. Jeg legger til grunn at politimestrene gjør

de prioriteringene som gir mest mulig politikraft og best mulig tjenester for innbyggerne.

Jeg vil også understreke at det i den perioden representanten ber om informasjon fra, er blitt 675 flere årsverk i politiet samlet sett.

Det er naturlig at bemanningen på ulike tjenestesteder varierer litt – at den går opp på noen tjenestesteder og ned på andre, blant annet i takt med permisjoner og jobbyte.

Mens det var 74 tjenestesteder som hadde nedgang i bemanningen samlet sett i den aktuelle perioden, var det samtidig 83 som samlet sett hadde en økning (47 hadde samme antall årsverk).

Her er oversikt over tjenestesteder som hadde nedgang i politiårsverk i perioden. Jeg vil presisere at flere av tjenestestedene i opplistingen nedenfor hadde midlertidige forsterkningsressurser knyttet til pandemien i starten av denne perioden, og på bakgrunn av dette har flere tjenestesteder hatt en større reduksjon i årsverk enn det de ville hatt i en normalsituasjon. Disse hadde nedgang: Aure politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Bardu politistasjon (Troms politidistrikt), Bergen Nord politistasjon (Vest politidistrikt), Bergen Sør-Vest politistasjon (Vest politidistrikt), Bjørnafjorden politistasjon (Vest politidistrikt), Brumunddal politistasjon (Innlandet politidistrikt), Bygland, Evje og Hornnes politistasjon (Agder politidistrikt), Båtsfjord politistasjon (Finnmark politidistrikt), Drangedal politistasjon (Sørøst politidistrikt), Elverum politistasjon (Innlandet politidistrikt), Fagernes politistasjon (Innlandet politidistrikt), Finnsnes politi-

stasjon (Troms politidistrikt), Flisa politistasjon (Innlandet politidistrikt), Florø politistasjon (Vest politidistrikt), Follo politistasjon (Øst politidistrikt), Fredrikstad politistasjon ((Øst politidistrikt), Gardermoen politistasjon (Øst politidistrikt), Gjøvik politistasjon (Innlandet politidistrikt), Gloppen politistasjon (Vest politidistrikt), Grong politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Grønland politistasjon (Oslo politidistrikt), Halden politistasjon (Øst politidistrikt), Hamar politistasjon (Innlandet politidistrikt), Hammerfest politistasjon (Finnmark politidistrikt), Haram politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Hasvik politistasjon (Finnmark politidistrikt), Hol politistasjon (Sørøst politidistrikt), Horten politistasjon (Sørøst politidistrikt), Hustadvika politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Høyanger politistasjon (Vest politidistrikt), Indre Østfold politistasjon (Øst politidistrikt), Jæren politistasjon (Sørvest politidistrikt), Karasjøk politistasjon (Finnmark politidistrikt), Karmøy politistasjon (Sørvest politidistrikt), Kautokeino politistasjon (Finnmark politidistrikt), Kongsvinger politistasjon (Innlandet politidistrikt), Kristiansund politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Kvam politistasjon (Vest politidistrikt), Larvik politistasjon (Sørøst politidistrikt), Levanger og Verdal politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Lier politistasjon (Sørøst politidistrikt), Lillestrøm politistasjon (Øst politidistrikt), Lom politistasjon (Innlandet politidistrikt), Lynge politistasjon (Troms politidistrikt), Majorstua politistasjon (Oslo politidistrikt), Manglerud politistasjon (Oslo politidistrikt), Midtre Gauldal politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Midt-Telemark politistasjon (Sørøst politidistrikt), Mo i Rana politistasjon (Nordland politidistrikt), Modum politistasjon (Sørøst politidistrikt), Mosjøen politistasjon (Nordland politidistrikt), Moss politistasjon (Øst politidistrikt), Narvik politistasjon (Nordland politidistrikt), Nedre Eiker politistasjon (Sørøst politidistrikt), Nitedal politistasjon (Øst politidistrikt), Nordhordland politistasjon (Vest politidistrikt), Nore og Uvdal politistasjon (Sørøst politidistrikt), Oppdal politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Otta politistasjon (Innlandet politidistrikt), Rauma politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Rena politistasjon (Innlandet politidistrikt), Rissa politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Risør og Gjerstad politistasjon (Agder politidistrikt), Røros politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Sandnes politistasjon (Sørvest politidistrikt), Sarpsborg politistasjon (Øst politidistrikt), Seljord politistasjon (Sørøst politidistrikt), Stange politistasjon (Innlandet politidistrikt), Stavanger lufthavn politistasjon (Sørvest politidistrikt), Stjørdal politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Stord politistasjon (Sørvest politidistrikt), Søre Ryfylke politistasjon (Sørvest politidistrikt), Tana politistasjon (Finnmark politidistrikt), Trondheim sentrum politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Trysil politistasjon (Innlandet politidistrikt), Ulstein og Hareid politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Vanylven politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt),

Vardø politistasjon (Finnmark politidistrikt), Vinstra politistasjon (Innlandet politidistrikt), Volda og Ørsta politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Voss politistasjon (Vest politidistrikt), Øygarden politistasjon (Vest politidistrikt) og Årdal politistasjon (Vest politidistrikt).

Tjenestesteder som hadde økning i bemanning i perioden: Alstahaug og Leirfjord politistasjon (Nordland politidistrikt), Alta politistasjon (Finnmark politidistrikt), Arendal og Froland politistasjon (Agder politidistrikt), Asker politistasjon (Oslo politidistrikt), Aurskog-Høland politistasjon (Øst Politidistrikt), Austevoll politistasjon (Vest politidistrikt), Balsfjord politistasjon (Troms politidistrikt), Bamble politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Bergen lufthavn Flesland politistasjon (Vest politidistrikt), Bergen sentrum politistasjon (Vest politidistrikt), Bergen Vest politistasjon (Vest politidistrikt), Bodø politistasjon (Nordland politidistrikt), Brønnøysund politistasjon (Nordland politidistrikt), Byremo politistasjon (Agder politidistrikt), Bærum politistasjon (Oslo politidistrikt), Dombås politistasjon (Innlandet politidistrikt), Drammen politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Etne og Vindafjord politistasjon (Sør-Vest politidistrikt), Farsund og Lyngdal politistasjon (Agder politidistrikt), Fjaler politistasjon (Vest politidistrikt), Flekkefjord og Kvinesdal politistasjon (Agder politidistrikt), Fusa politistasjon (Vest politidistrikt), Førde politistasjon (Vest politidistrikt), Grenland politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Hardanger politistasjon (Vest politidistrikt), Harstad politistasjon (Troms politidistrikt), Haugesund politistasjon (Sør-Vest politidistrikt), Heimdal politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Herøy og Sande politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Hønefoss politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Innhavet politistasjon (Nordland politidistrikt), Kirkenes politistasjon (Finnmark politidistrikt), Kongsberg politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Kragerø politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Kristiansand politistasjon (Agder politidistrikt), Lebesby politistasjon (Finnmark politidistrikt), Lillehammer politistasjon (Innlandet politidistrikt), Lillesand og Birkenes politistasjon (Agder politidistrikt), Lærdal politistasjon (Vest politidistrikt), Lørenskog politistasjon (Øst politidistrikt), Magnormoen politistasjon (Innlandet politidistrikt), Mandal politistasjon (Agder politidistrikt), Masfjorden politistasjon (Vest politidistrikt), Midtre Hallingdal politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Målselv politistasjon (Troms politidistrikt), Måløy politistasjon (Vest politidistrikt), Namsos politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Nordkapp politistasjon (Finnmark politidistrikt), Nordreisa og Kvænangen politistasjon (Troms politidistrikt), Notodden politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Nærøy politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Orkdal politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Osterøy politistasjon (Vest politidistrikt), Porsanger politistasjon (Finnmark politidistrikt), Rjukan politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Røst politistasjon (Nordland politidistrikt), Sandefjord politistasjon (Sør-

Øst politidistrikt), Sentrum politistasjon (Oslo politidistrikt), Sortland politistasjon (Nordland politidistrikt), Stavanger politistasjon (Sør-Vest politidistrikt), Steinkjer politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Stovner politistasjon (Oslo politidistrikt), Stryn politistasjon (Vest politidistrikt), Sunndal politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Svolvær politistasjon (Nordland politidistrikt), Sykkylven politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Søgne og Songdalen politistasjon (Agder politidistrikt), Tromsø politistasjon (Troms politidistrikt), Tysnes politistasjon (Vest politidistrikt), Ullensaker politistasjon (Øst politidistrikt), Vadsø politistasjon (Finnmark politidistrikt), Valle og Bykle politistasjon (Agder politidistrikt), Vennesla og Iveland politistasjon (Agder politidistrikt), Vest-Lofoten politistasjon (Nordland politidistrikt), Vik politistasjon (Vest politidistrikt), Vinje politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Øvre Eiker politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Åfjord politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Ålesund politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt),

Tjenestesteder som hadde samme bemanning i perioden: Andøy politistasjon (Nordland politidistrikt), Askøy politistasjon (Vest politidistrikt), Aurland politistasjon (Vest politidistrikt), Berlevåg politistasjon (Finnmark politidistrikt), Bremanger politistasjon (Vest politidistrikt), Dokka politistasjon (Innlandet politidistrikt), Eidsvoll og Hurdal politistasjon (Øst politidistrikt), Gamvik politistasjon (Finnmark politidistrikt), Gran politistasjon (Innlandet politidistrikt), Grimstad politistasjon (Agder politidistrikt), Hemne politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Hemnes politistasjon (Nordland politidistrikt), Herøy og Dønna politistasjon (Nordland politidistrikt), Hitra politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Koppang politistasjon

(Innlandet politidistrikt), Kvinnherad politistasjon (Vest politidistrikt), Kviteseid politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Lierne politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Loppa politistasjon (Finnmark politidistrikt), Lurøy og Træna politistasjon (Nordland politidistrikt), Molde politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Måsøy politistasjon (Finnmark politidistrikt), Nes og Flå politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Nes politistasjon (Øst politidistrikt), Nesna politistasjon (Nordland politidistrikt), Nissedal politistasjon (Sør-Øst politidistrikt), Sauda politistasjon (Sør-Vest politidistrikt), Smøla politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Sogndal politistasjon (Vest politidistrikt), Sola politistasjon (Sør-Vest politidistrikt), Stad politistasjon (Vest politidistrikt), Surnadal politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Tingvoll politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Tvedestrand og Vegårshei politistasjon (Agder politidistrikt), Tynset politistasjon (Innlandet politidistrikt), Tysfjord politistasjon (Nordland politidistrikt), Vestnes politistasjon (Møre og Romsdal politidistrikt), Værøy politistasjon (Nordland politidistrikt), Øksnes politistasjon (Nordland politidistrikt), Ørland politistasjon (Trøndelag politidistrikt), Ørnes politistasjon (Nordland politidistrikt) og Åmli politistasjon (Agder politidistrikt).

Jeg tillater meg å minne representanten om at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2023 foreslo et kutt i politiet på 379 mill. kroner. Dersom Høyres budsjett hadde fått flertall, ville den økonomiske situasjonen i politiet vært langt dårligere, og det ville trolig vært langt flere politistasjoner som hadde hatt en lavere bemanning i dag enn det som nå er tilfellet.

SPØRSMÅL NR. 3002

Innlevert 25. august 2023 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 6. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at UDI har opptrådt ryddig i denne saken, og vil statsråden ta de nødvendige grep for å sikre at lokaldemokratiet blir bedre hensyntatt ved tilsvarende prosesser i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Holmestrand kommune har nå vunnet frem hos Statsforvalteren i saken om asylmottak på Holmestrand Fjordhotell. Dette har vært en intens kamp for lokalpolitikere og innbyggerne. Kampen mot planene har ikke vært fordi man er imot asylmottak som sådan, men sted og prosess. Reguleringsbestemmelsene har vært kommunens viktigste ankepunkt, men også at asylmottak ikke er forenlig

med leiligheter i toppetasjen og bar- og restaurantdrift i første etasje.

Det er forunderlig at hverken UDI eller statsråden selv tok initiativ til å skrinlegge disse planene. Særlig etter det fremkom et brev fra UDI til Apartments AS hvor det fremgår at det fra UDI sin side ikke var ønskelig å inngå kontrakt. Jeg referer til UDIs saksnummer 23/12523 i brev som ble sendt samme dag som signering av avtale. «Som det fremkom i møte mellom UDI og Apartments 27.07.2023 er det ikke ønskelig at kontrakt inngås og at Apartments umiddelbart havner i mislighold». For øvrig ser det ut som brevet ved en tastefeil er datert 01.08.2026.

Statsråden har blitt invitert til Holmestrand Fjordhotell, men tok seg aldri tid til dette. Heller ikke Senterpartiets lokale stortingsrepresentant har prioritert dette. Undertegnede finner det underlig at Senterpartiet har vært så fraværende i en sak hvor innbyggere, beboere på hotellet og driverne av restauranten har trengt støtte.

Svar:

Jeg viser til mine svar til Stortinget på spørsmål nr. 2753, nr. 2831 og nr. 2832 vedrørende etablering av asylmottak i Holmestrand kommune.

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for drift av asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI). Dette innebærer blant annet at UDI skal lyse ut anbud, inngå kontrakter og følge opp disse kontraktene.

Etablering og drift av asylmottak er konkurranseutsatt, og anskaffelse av mottakskapasitet skjer gjennom

inngåelse av privatrettslige kontrakter. Ved kontraktsinngåelser følger UDI regelverket for offentlige anskaffelser.

I denne saken har UDI forholdt seg til sin kontraktspartner. UDI tildelte Apartments AS kontrakt som følge av at dokumentasjonen som ble lagt frem for UDI i tilbudet var i tråd med kravene i konkurransegrunnlaget. Denne dokumentasjonen inkluderte etter det UDI opplyser bekreftelse fra Holmestrand kommune om at innkvartering av flyktninger i form av selvhushold, med tilleggstjenester fra Apartments AS, ville være i samsvar med bygningens godkjente bruk og arealformål. I etterkant av tildelingen fremkom det nye opplysninger, og kommunen bestred at brukstillatelsen var gyldig og uttalte at eventuell tillatelse til et ordinært mottak krever bruksendring og er søknadspiktig.

Det har vært en prosess i kommunen om drift av asylmottak på Holmestrand Fjordhotell som nå er endelig avklart av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. UDI har hele tiden forholdt seg til de vedtakene som til enhver tid har foreligget.

Med dagens høye ankomsttall av fordrevne fra Ukraina er det svært viktig at vi håndterer ankomstene på en forsvarlig måte, og det er stort behov for å etablere asylmottak så lenge denne situasjonen pågår. Etablering av asylmottak behøver ikke politisk godkjenning, men kommunestyret kan gjennom sine reguleringsplaner bestemme om det skal avgis arealer til den type formål. I dette tilfellet mente kommunen at planbestemmelsene for den aktuelle eiendommen likevel ikke åpnet for den type drift, noe Statsforvalteren har lagt til grunn og kontraktspartnerne følgelig må innrette seg etter. Saken viser nettopp at lokaldemokratiet har fungert.

SPØRSMÅL NR. 3003

Innlevert 23. august 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 30. august 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Jeg viser til mitt spørsmål til statsråden av 09.05.23, om Fosen saken. I svaret kommer det fram at det jobbes med å ferdigstille utredningsprogrammet og at det skal presenteres en delrapport underveis for å vurdere midlertidige tiltak på kort sikt. I et notat fra OED er fristen for delrapporten senest 10. august.

Kan jeg få tilsendt delrapporten, samt få en redegjørelse for hvordan arbeidet med utredningsprogrammet går, samt hvordan meklingen som er omtalt i samme svar går?

BEGRUNNELSE:

I notatet fra OED som jeg har fått tilgang til står blant annet følgende:

"Frist for delleveranse knyttet til en vurdering og forslag til kortsiktige og midlertidige avbøtende tiltak er senest 10. august 2023."

Spørsmålet og svaret jeg viser til er her: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=94215>

Svar:

Som kjent har Olje- og energidepartementet initiert en meklingsprosess mellom partene i Fosen-saken. Meklingsprosessen er ledet av riksmekler Mats Ruland, sammen med tingrettsdommer Hanne Sofie Bjelland og reindrift-

sutøver Tom Lifjell. Meklingsprosessen er et alternativt spor som kan gi en raskere løsning enn den varslede forvaltningsprosessen for omgjøring av konsesjonsvedtakene.

Partene i meklingen har hatt en rekke møter, der staten også har vært deltakende i enkelte av møtene. Innholdet i meklingene er taushetsbelagt. I lys av meklingsprosessen og i dialog med reindriften har Olje- og energidepartementet foreløpig ventet med å sette ut det utredningsprogrammet som det er konsultert om knyttet til et omgjøringsvedtak i saken. Jeg har fortsatt håp om at meklingsprosessen vil kunne føre frem til en minnelig løsning i saken. Det vil være det beste for alle parter.

SPØRSMÅL NR. 3004

Innlevert 23. august 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 6. september 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Regjeringen har varslet innføring av grunnrenteskatt på vindkraft, men har utsatt mulig tidspunkt for innføringen fra 2023 til 2024.

Gjør dette at det er lønnsomt å utsette nye investeringer i vindkraft frem til skatten blir innført?

Svar:

Et forslag om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft har vært på høring. Høringsnotatet la opp til ikrafttredelse fra 2023, men dette skulle likevel vurderes nærmere, blant annet i lys av høringsinnspillene. I Revidert nasjonalbudsjett for 2023 varslet regjeringen at

«I lys av mellom anna innspel frå høringa og tidsomsyn, tek regjeringa sikte på å foreslå grunnrenteskatt på landbasert vindkraft for Stortinget haustsesjonen 2023, med verknad frå og med inntektsåret 2024.»

Departementet arbeider nå med et lovforslag. Inntil forslaget legges frem, vil jeg ikke kommentere eventuelle effekter.

SPØRSMÅL NR. 3005**Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 4. september 2023 av barne- og familieminister Kjersti Tøppe****Spørsmål:**

Kan familieministeren redegjøre for hvordan hun konkret følger opp bekymringen fra politiet om seksuelle overgrep mot barn og unge i minoritetsmiljø og annen alvorlig kriminalitet begått mot disse barna?

BEGRUNNELSE:

I en svært urovekkende artikkel i Aftenposten slår fagfolk i politiet nå alarm om det de mener er et oversett problem, nemlig seksuelle overgrep mot barn og unge i minoritetsmiljø.

Det vises bl.a. til at seksuelle overgrep er så vanlig at mange jenter tror det er en del av oppveksten.

Kompetanseteamet har veiledet og bistått i tusenvis av saker som omhandler barn og unge som utsettes for eller står i fare for å bli utsatt for bla tvangsekteskap, æresrelatert vold og negativ sosial kontroll. Til tross for handlingsplaner og innsats, ble det i fjor behandlet rekordmange saker hos Kompetanseteamet.

Det er også en stor bekymring for mørketallene på barn og unge som utsettes for dette.

Denne type kriminalitet er et alvorlig samfunnsproblem og det krever en nasjonal satsing på tvers av departement, etater og organisasjoner.

Svar:

Førebygging og kamp mot vald og seksuelle overgrep mot barn med innvandrerbakgrunn er eit tverrgående ansvar. Eg har difor henta inn innspel frå Arbeid- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementet for å svare på spørsmålet.

Regjeringa prioriterer arbeidet med å førebygge og kjempe mot vald og overgrep mot barn høgt. Arbeidet med ein ny opptrappingsplan mot vald i nære relasjonar og vald og overgrep mot barn er godt i gang i åtte departement. Planen skal vere klar i løpet av året. Den omfattar alle former for vald mot barn og unge, også negativ sosial kontroll og æresrelatert vald.

Vi veit lite om omfanget av seksuell vald og andre krenkingar mot barn med innvandrerbakgrunn. Dette er overgrep som er vanskelege å avdekke og det er store mørketal. Ei betydeleg utfordring med desse sakene er at det er svært vanskeleg å snakke om seksuelle krenkingar. Dette gjeld ikkje minst utsette med innvandrerbakgrunn.

Det at sakene kjem fram i media, at nokon fortel ope om opplevingane sine, kan bidra til å bryte tabu. Dette kan igjen hjelpe fleire med å varsle.

Tillit til tenestene, og kunnskap i alle sektorar og tenester om særskilte forhold i familiar med innvandrerbakgrunn, er heilt avgjerande for at saka blir varsla og følgd opp. Vi må jobbe breitt med førebygging på dei arenaene der desse barna er, m.a. i helsetenester, barnehage og skule.

Helse- og omsorgstenestene er i ein særleg posisjon til å kunne førebygge, avdekke og avverje vald og seksuelle overgrep og sørge for å iverksetje tiltak tidleg, eller vise til andre instansar. Kommunen, fylkeskommunen og dei regionale helseføretaka har eit lovpålagt ansvar for å førebygge, avdekke og avverje vald og seksuelle overgrep, og legge til rette for at tenestene skal bli i stand til dette, jf. helse- og omsorgstenestelova, tannhelsetenestelova og spesialisthelsetenestelova. Det er viktig at tilsette i tenestene har kompetanse om vald og overgrep. Alle dei helse- og sosialfaglege utdanningane tematiserer både vald, overgrep og omsorgssvikt.

I utdanningssektoren er det ei målsetjing at barnehagar, skular og andre universelle arenaer og tenester for barn og unge skal bidra til eit trygt og godt miljø og førebygge m.a. krenkingar og seksuelle overgrep. Gjennom arbeidet med fagområdet kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna set grenser for eigen kropp og respekterer andre sine grenser. Dei nye læreplanane LK20, som vart tatt i bruk frå hausten 2020 har ei brei tilnærming til seksualitetsopplæringa og er ein del av det tverrfaglege temaet folkehelse og livsmeistring. Det handlar m.a. om tema som identitet, seksuell orientering og grensesetjing. Seksualitetsopplæringa inngår som kompetansemål på fleire trinn og i fleire fag.

Utdanningsdirektoratet har utvikla ein støtteressurs om seksuelle overgrep og trakassering som kan brukast av tilsette som utgangspunkt for planlegging og felles refleksjon rundt undervisninga. Utdanningsdirektoratet har også utvikla ein støtteressurs om negativ sosial kontroll og æresrelatert vald som skal bidra til å auke kompetansen hos tilsette og støtte arbeidet med opplæring innafør temaet i skulane.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet forvaltar på vegne av barne- og familiedepartementet tilskotsordninga «Tilskot til tiltak mot vald og overgrep». Målet med ordninga er å bidra til å førebygge og kjempe mot vald og overgrep i nære relasjonar, og vareta valdsutsette vaksne

og barn. Dei siste åra er det løyvd midlar til fleire organisasjonar som jobbar med å førebygge vald i ulike innvandrar miljø.

I politiet er arbeidet med å skape tillit og dialog sentralt. Mangfald, dialog og tillit er ei føring for heile verksemda til politiet, med m.a. eigne mangfaldskontaktar i politidistrikta. Det er òg ei brei satsing på tillitsskapande arbeid i politiet, gjennom Rettferdig politi, Innbyggerstemmen og Politiets mangfaldsplan (Mangfold, dialog og tillitt – handlingsplan for politiets arbeid (2022-2025)). Tillit i befolkninga er vesentleg for å sikre at politiet får informasjon, og for å bryte ned barrierar mellom politiet og minoritetsmiljøa.

Tillit er òg sentralt i barnevernet. Målet med barnevernslova er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade helsa og utviklinga deira, får nødvendig hjelp, omsorg og vern til rett tid. Barnevernet er avhengig av å bli varsla om vald og overgrep, for å kunne setje i gang ei undersøkingssak og hjelpe. Tillit er heilt avgjerande for at barnevernet skal kome i posisjon til å hjelpe. Dette er

utfordringar som blir adresserte av regjeringa i det kommande arbeidet med ei kvalitetsreform i barnevernet.

Når det gjeld negativ sosial kontroll og æresrelatert vald, er dette eitt av fire hovudmål i regjeringa sin integreringspolitikk, jf. Hurdalsplattforma. Særleg prioritert i regjeringa sin innsats er arbeidet med å heve kompetansen hjå tilsette i politiet og i dei ordinære hjelpetenestene, vurdere endringar i straffelova og å hindre at barn og unge blir etterletne i utlandet mot vilja si. Det er finst fleire særskilde tenester med spisskompetanse om negativ sosial kontroll, æresrelatert vald, tvangsekteskap og kjønnslemlesting. Det nasjonale tverretatlege kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vald rettleiar og gir råd til tilsette i dei ordinære tenestene om korleis følge opp utsette. Vi har 59 minoritetsrettleiarar som er utplasserte på utvalde skular i alle fylke, og som kan gi råd og rettleiing til utsette barn og unge. Det er òg sett ned eit lovutval som greier ut juridiske problemstillingar i sakar som gjeld negativ sosial kontroll og æresrelatert vald. Utvalet skal levere sin rapport tidleg i 2024.

SPØRSMÅL NR. 3006

Innlevert 24. august 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 4. september 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over utviklingen i antall unge uføre de siste tre årene – i aldersspenn 18-24, 24-29, 30-34 år, hvilke diagnoser ligger til grunn for de unge uføretrygdede i samme aldersspenn, og er det noen trender som peker seg ut det siste 10-året?

Svar:

Den overordnede utviklingen blant de yngste mottakerne av uføretrygd (18-34 år) har vært forholdsvis stabil de siste tre årene, med en svak økning i andelen av alle mottakere fra 2020 til 2022. Dette skyldes i hovedsak økning i andelen mottakere mellom 30-34 år. De mellom 18-24 år utgjorde en noe mindre andel av alle mottakere ved utgangen av 2022 sammenlignet med to år tidligere. For aldersgruppen 25-29 år har det vært en svak økning i andelen i samme periode.

Tabell 1 Mottakere av uføretrygd, etter alder. Per 4. kvartal, 2020-2022. Antall.

	2020	2021	2022
18-24 år	8398	8422	8337
25-29 år	12461	13018	13480
30-34 år	15883	17136	18249
Totalt (18-67 år)	357563	360943	364437

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Sist tilgjengelig oversikt over diagnoser blant mottakere av uføretrygd er per juni 2017. Det er derfor ikke mulig å redegjøre for utviklingen de siste tre årene. Jeg vil derfor i det følgende beskrive utviklingen fra 2010-2017.

Per 30. juni 2017 hadde nær 64 prosent av alle uføretrygdede (18-67 år) enten en psykisk lidelse (37,2 prosent) eller sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev (26,7 prosent). Det har siden 2010 vært en kraftig økning i andelen med psykiske lidelser, mens andelen med muskel-skjelettsykdommer har gått ned. Andelen med psykiske lidelser var i 2011 for første gang høyere enn andelen med muskel- og skjelettsykdommer. I tillegg til de to store diagnosegruppene har 8,3 prosent av de uføre sykdommer i nervesystemet, og 5,4 prosent er uføretrygdet som følge av skader, forgiftninger og vold.

Denne utviklingen henger sammen med at sammensetningen av populasjonen endres over tid ved at mange av de yngre som kommer inn i uføreordningen har en psykisk lidelse/atferdsforstyrrelse, mens de eldre som går ut (over til alderspensjon) oftere har en muskel-skjelettsykdom. Siden 2000 har andelen med psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser økt med 7,7 prosentpoeng. Veksten har særlig kommet etter 2010, noe som kan ha sammenheng med avviklingen av tidsbegrenset uførestønad (TU) der mange som mottok TU hadde slike lidelser. Tilsvarende har andelen med muskel- og skjelettsykdommer avtatt

med 6,6 prosentpoeng, og nedgangen er sterkest etter 2011.

De største diagnosegruppene blant unge uføretrygdede per juni 2017 var psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser (66 prosent), medfødte misdannelser og kromosomavvik (11,9 prosent) og sykdommer i nervesystemet (10,4 prosent). Psykiske lidelser er en sammensatt diagnosegruppe og består også av psykisk utviklingshemming. De viktigste medisinske årsakene til at uføretrygd innvilges før fylte 20 år, er psykisk utviklingshemming og medfødte misdannelser og kromosomavvik. Per juni 2017 hadde 23,1 prosent av de unge uføretrygdede 18-29 år en diagnose innenfor gruppen psykisk utviklingshemming. Alle andre diagnoser utgjorde til sammen 34 prosent. I perioden fra 2011 til 2017 har andelen som har psykiske lidelser økt, mens andelen med psykisk utviklingshemming har gått svakt ned. Andelen for alle andre diagnoser er også redusert.

Arbeids- og velferdsdirektoratet antar at trenden med flere uføretrygdede med psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser i beholdningen vil forsterke seg i årene framover. De viser til at om lag 42,5 prosent av de som mottok arbeidsavklaringspenger ved utgangen av september 2022 hadde en psykisk lidelse, og opp mot 80 prosent av alle nye uføremottakere siden 2010 har vært inntatt innenfor AAP-ordningen.

Vedlegg:

Tabell 1 Mottakere av uføretrygd (18-29 år). Utvalgte diagnosegrupper. Prosent. Per juni 2017.

Figur 1 Mottakere av uføretrygd (18-29 år). Utvalgte diagnosegrupper. Prosent. 30.06.17.

Figur 2 Mottakere av uføretrygd med psykiske lidelser/ atferdsforstyrrelser og muskel- og skjelettsykdommer. Alder og kjønn. Prosent. Per 30.06.17.

Figur 3 Unge uføre (18-29 år) med psykiske lidelser/atferdsforstyrrelser som andel av alle uføre i samme aldersgruppe. Kjønn. Prosent. 2000-2017.

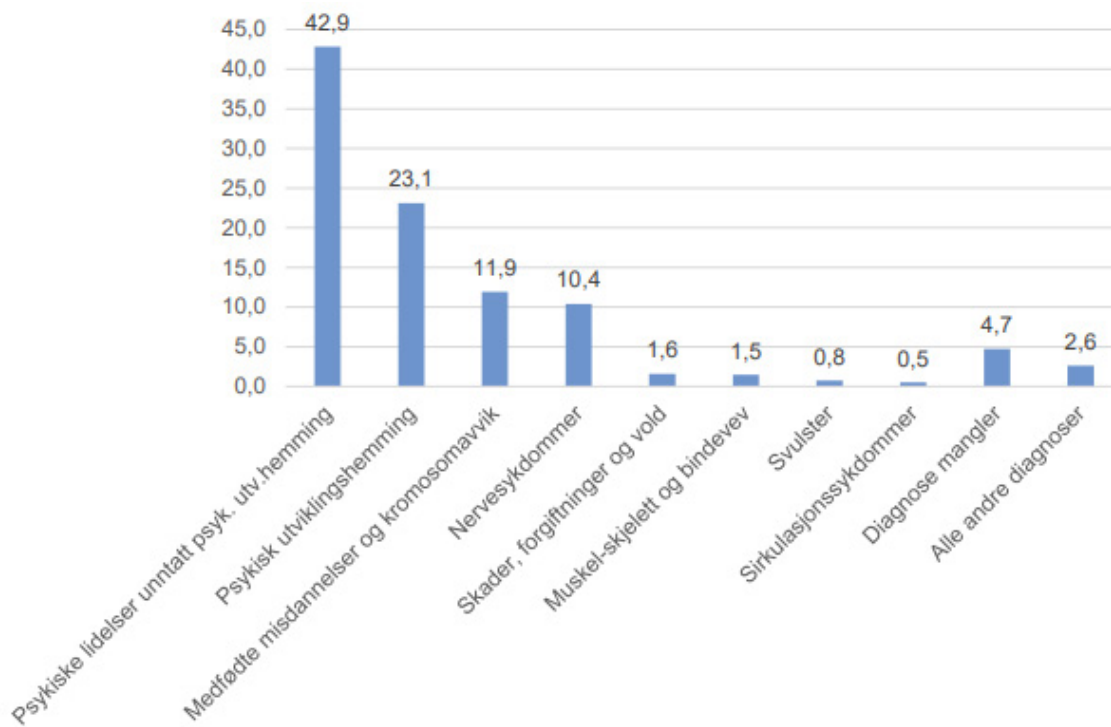
Tabell 1 Mottakere av uføretrygd (18-29 år). Utvalgte diagnosegrupper. Prosent. Per juni 2017.

Primærdiagnose (hoveddiagnose - ICD10)	I alt	18-19 år	20-24 år	25-29 år
Antall uføre i alt	14 958	1 326	5 391	8 241
I prosent	100	100	100	100
Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser	66,0	63,1	67,5	65,4
- Nevroser og atferdsforstyrrelser	31,9	31,8	32,3	31,6
- Psykisk utviklingshemming	23,1	29,9	29,4	17,9
Sykdommer i nervesystemet	10,4	10,4	10,2	10,6
Medfødte misdannelser og kromosomavvik	11,9	21,6	13,8	9,2
Diagnoser mangler foreløpig	4,7	1,2	4,0	5,8
Alle andre diagnoser	7,0	3,6	4,6	9,0
Antall menn	8 446	815	3 199	4 432
I prosent	100	100	100	100
Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser	68,8	65,0	69,8	68,7
- Nevroser og atferdsforstyrrelser	36,7	37,7	38,2	35,5
- Psykisk utviklingshemming	21,6	26,4	26,5	17,3
Sykdommer i nervesystemet	9,1	11,0	9,1	8,8
Medfødte misdannelser og kromosomavvik	11,2	19,4	12,4	8,9
Diagnoser mangler foreløpig	5,2	1,5	4,2	6,6
Alle andre diagnoser	5,7	3,1	4,5	7,1
Antall kvinner	6 512	511	2 192	3 809
I prosent	100	100	100	100
Psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser	62,3	60,1	64,1	61,6
- Nevroser og atferdsforstyrrelser	25,5	22,5	23,7	27,0
- Psykisk utviklingshemming	25,0	35,6	33,6	18,7
Sykdommer i nervesystemet	12,1	9,4	11,7	12,6
Medfødte misdannelser og kromosomavvik	12,9	25,2	15,8	9,5
Diagnoser mangler foreløpig	4,1	0,8	3,6	4,9
Alle andre diagnoser	8,6	4,5	4,8	11,3

* Psykisk utviklingshemming omfatter både lett, moderat, alvorlig, dyp og uspesifisert psykisk utviklingshemming.

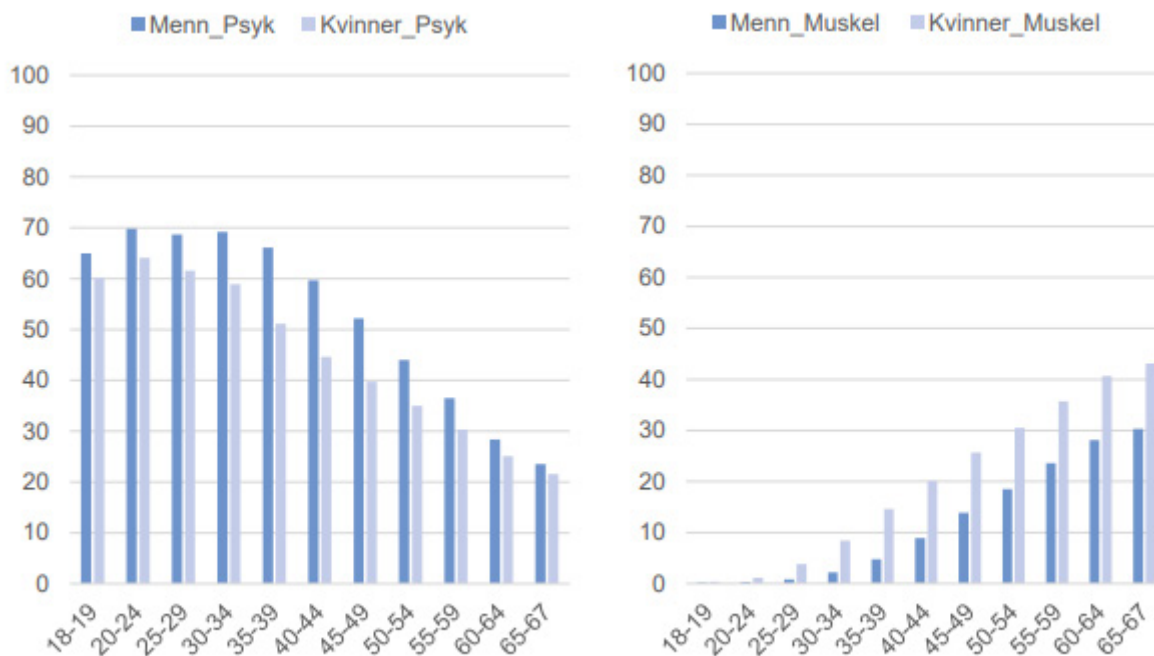
Kilde. NAV

FIGUR 1 MOTTAKERE AV UFØRETRYGD (18-29 ÅR). UTVALGTE DIAGNOSEGRUPPER. PROSENT. 30.06.17.

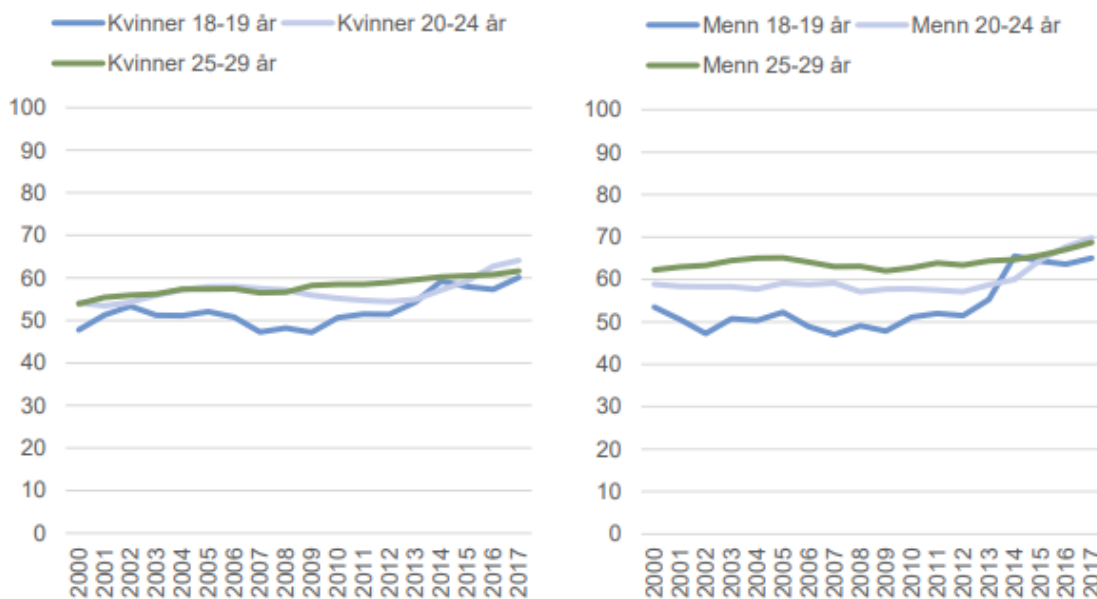
Kilde. NAV

FIGUR 2 MOTTAKERE AV UFØRETRYGD MED PSYKISKE LIDELSER/ATFERDSFORSTYRRELSER OG MUSKEL- OG SKJELETTSYKDOMMER. ALDER OG KJØNN. PROSENT. PER 30.06.17.

Kilde. NAV

FIGUR 3 UNGE UFØRE (18-29 ÅR) MED PSYKISKE LIDELSER/ATFERDSFORSTYRRELSER* SOM ANDEL AV ALLE UFØRE I SAMME ALDERSGRUPPE. KJØNN. PROSENT. 2000-2017**

Kilde: NAV

* Psykisk utviklingshemming ikke skilt ut som egen gruppe

** Tall for 2010 og tidligere år er per desember. Tall for årene 2011-2017 er per juni

SPØRSMÅL NR. 3007

Innlevert 25. august 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 5. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Har ordfører kandidaten til Skien Arbeiderparti statsrådets støtte for å garantere for full utbygging med nytt akuttsenter, sengebygg, og strålesenter ved Sykehuset Telemark?

BEGRUNNELSE:

Ordfører kandidaten til Skien Arbeiderparti skriver på sin Facebookside at de er garantisten for at det blir full utbygging ved Sykehuset Telemark, inkludert akuttsenter, sengebygg og strålesenter.

Det er bra hvis det stemmer at Arbeiderpartiet nå garanterer at det skal bli full utbygging av akuttsenter, sengebygg og strålesenter. Jeg er tilfreds med at Arbeiderpartiet lokalt er enige med Fremskrittspartiet. Dessverre har det

vært gjentatte utsettelse på prosjektet hvor spaden skulle vært satt i jorda for lenge siden. Utbyggingen har vært ut-satt gang på gang de siste årene, på tross av klare politiske føringer og vedtak om utbygging i HSØ.

Telemarksbenken hadde møte med det regionale helseforetaket tidligere i august. Der ble vi informerte om at dette var en sak de jobbet med, og at det skulle behandles i styret senere i år. Vi savner en avklaring og jeg ber derfor om at statsråden redegjøre for hvorvidt ordfører kandidaten i Skien Arbeiderparti har grunnlag for å garantere for full utbygging.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 3. mai i år på spørsmål nr. 2021. Jeg viste da til at Helse Sør-Øst RHF oppgir at godkjenning av

forprosjekt skal behandles av styret i Sykehuset Telemark HF og styret i Helse Sør-Øst RHF. Oppstart av prosjektet vil kunne skje raskt etter dette. De økte bevilgningene Stortinget sluttet seg til i forbindelse med nysalderingen

i 2022 og i revidert nasjonalbudsjett i år, viser at regjeringen vil legge til rette for at planlagte investeringsprosjekter kan gjennomføres i sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 3008

Innlevert 25. august 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 6. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når kan vi forvente at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med oppfølging av BPA-utvalgets forslag for å bedre BPA-ordningen?

BEGRUNNELSE:

Igjen er det stor frustrasjon over at regjeringen enda ikke har kommet tilbake med hvordan de mener BPA-ordningen skal se ut fremover. I 2021 kom gjennomgangen av BPA-ordningen, og siden den gang har funksjonshemmede ventet på at forslagene fra BPA-utvalget skal følges opp.

Leder av Handikapforbundet sier hun er oppgitt og frustrert over at det tar så lang tid.

Det er åpenbart at dagens BPA-ordning ikke fungerer godt nok, når vi ser de store variasjonene mellom tilbudene i ulike kommuner. VG har skrevet om såkalte «BPA-flyktninger», som ser seg nødt til å flytte fra hjemkommunen for å få bedre tjenester.

Sånn kan det ikke være, og det er nødvendig at statsråden snarest kommer tilbake med hvordan de vil følge opp forslagene fra utvalget.

Svar:

BPA er en brukervennlig måte å organisere og yte tjenester på. Når den fungerer godt, bidrar den til økt livskvalitet og selvstendighet hos brukeren. Dette er også bakgrunnen for at vi i regjeringsplattformen er tydelige på at BPA-ordningen skal videreutvikles.

Utredningen «Selvstyrt er velstyrt» inneholder flere forslag av ulikt omfang og utvalget har ikke klart å komme frem til en flertallsinnstilling. Utredningen bekrefter på denne måten at BPA er en ordning som byr på sammensatte utfordringer. Dette gjenspeiles også tydelig i høringsvarene som trekker i ulike retninger.

Regjeringen skal ruste helse- og omsorgstjenestene for fremtiden, slik at tjenestene er bærekraftige, av god kvalitet og i tråd med innbyggernes behov. Dersom regjeringen skal foreslå å gjøre større endringer i BPA-ordningen må vi være sikre på at det vil gi brukerne et bedre tilbud og at det vil være økonomisk og personellmessig bærekraftig.

Utviklingen av helse- og omsorgstjenestene må ses i sammenheng, og det er derfor naturlig at oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak om en stortingsmelding om BPA-ordningen kommer etter den varslede Nasjonal helse- og samhandlingsplan, som skal legges frem i løpet av 2023.

SPØRSMÅL NR. 3009**Innlevert 25. august 2023 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur****Besvart 6. september 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

På bakgrunn av hørings svarene tillater jeg meg å spørre hvilke vurderinger statsråden har gjort seg så langt om nevnte forslag til endringer, sett opp mot kommunenes selvråderett og det lokale selvstyret?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til følgende informasjon på departementets hjemmeside:

«Kommunal- og distriktsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov 15. juni 2001 nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova). Departementet foreslår en hjemmel for departementet til å gjennomføre innbyggerhøringer, herunder folkeavstemning, i saker etter inndelingslova når departementet tar initiativ til å utrede en grenseendring.»

Høringsfristen var 3.6.23. Det har kommet inn mange høringsvar innen fristen, og de fleste kommunene og KS er negative til det regjeringen har sendt ut på høring.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har i perioden 3. mars til 3. juni hatt på høring eit lovforslag om å endre inndelingslova § 10, slik at departementet får ein eksplisitt heimel til å gjennomføre innbyggjarhøyringar i saker etter inndelingslova. Som det går fram av høyringsnotatet, har det vore omdiskutert om departementet treng ein slik heimel for å gjennomføre innbyggjarhøyring, eller om staten allereie har ein slik kompetanse. For å unngå tvil, er det foreslått ein generell heimel for departementet til å gjennomføre

innbyggjarhøyringar i saker der departementet tek initiativ til å utgreie ei grenseendring. Den føreslåtte føresegna vil berre gjelde i saker der departementet sjølv har tatt initiativ til å greie ut ei sak om grenseendring, og ikkje der eit slikt initiativ kjem frå kommunen eller andre med initiativrett.

Departementet har i høyringsperioden fått totalt 97 høyringsvar. Dei fleste høyringssvara er frå kommunar og fylkeskommunar. Resten av svara i høyringa er frå ulike organisasjonar (for eksempel KS), men òg frå statlege organ, interkommunale samarbeid og privatpersonar.

Uttalane frå kommunane peiker i ulike retningar og fordeler seg i stort i tre grupper. Ei rekke kommunar har støtta KS sin uttale, som legg til grunn at departementet

allereie etter gjeldande rett har nødvendig heimel til å gjennomføre innbyggjarhøyring i saker der departementet nyttar initiativretten sin. Andre kommunar argumenter aktivt mot at departementet skal få ein slik heimel. Dernest er det ei rekke kommunar som støttar framlegget frå regjeringa og som mellom anna har peikt på at med ein slik heimel kan departementet få opplyst saker betre, at endringa er nødvendig for å sikre eit reelt lokaldemokrati og at den er særleg viktig for at mindre lokalsamfunn i ein kommune skal få høve til å bli høyrde.

Eg viser til at det i høyringsnotatet er presisert at forslaget ikkje gir kommunane nye oppgåver eller plikter. Forslaget inneber inga avgrensing eller endring av myndet kommunane har etter gjeldande inndelingslov § 10. Endringa gir heller ikkje departementet heimel til å pålegge kommunane å gjennomføre ei innbyggjarhøyring. Formålet med forslaget er å gi eit verktøy til staten i saker om grenseendring etter inndelingslova, slik at ei sak blir godt opplyst når departementet tek initiativ til å utgreie ei grenseendring. I slike tilfelle kan departementet ha behov for å få opplyst kva innbyggjarane meiner om spørsmålet om endring. Synet til innbyggjarane vil kunne gje viktig informasjon og vere eit moment i vurderinga av om ei grenseendring skal gjennomførast eller ikkje. Forslaget vil også gi betre samanheng i regelverket, samsvare godt med at det overordna ansvaret for utgreiinga av enkeltsaker etter inndelingslova ligg til departementet og med plikta til utgreiing og informasjon etter forvaltningslova § 17.

Departementet jobbar no med å følgje opp høyringa, og regjeringa tek sikte på å fremje ein lovproposisjonen for Stortinget hausten 2023.

SPØRSMÅL NR. 3010**Innlevert 25. august 2023 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 1. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil gjennomføringsplanene og de nasjonale målene bli ferdigstilt i tide for å inngå som en del av Stortingets behandling av Dokument 8:139 S (2022-2023)?

BEGRUNNELSE:

Viser til Skriftlig spørsmål fra Anne Kristine Linnestad (H) til helse- og omsorgsministeren, Dokument nr. 15:2571 (2022-2023), besvart 23.06.2023. I svaret viser statsråden til at arbeidet med tverrsektoriell gjennomføringsplan med nasjonale mål for vann og helse pågår for fullt, og at den skal bli ferdigstilt og regjeringsbehandlet i løpet av høsten.

Svar:

I det skriftlige spørsmålet fra representanten (spørsmål nr. 2571) som jeg besvarte 23. juni i år, fremgår det at Dokument 8:139 S (2022-2023) vil bli behandlet 9.11.2023. Som omtalt i mitt svar av 23. juni, er det et omfattende arbeid som pågår med sikte på å ferdigstille nye nasjonale mål for vann og helse med en tverrsektoriell gjennomføringsplan.

Jeg kan derfor ikke love at arbeidet er ferdigstilt og regjeringsbehandlet innen Stortingets behandling av Dokument 8:139 S (2022-2023). Jeg tar sikte på å ferdigstille arbeidet innen utgangen av året.

SPØRSMÅL NR. 3011**Innlevert 26. august 2023 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 5. september 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Hvordan har statsråden fulgt opp intensjonene i Meld. St. 17 (2020–2021) om økt bruk av lokale leverandører og små og mellomstore bedrifter, med konkrete tiltak?

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 17 (2020–2021) Samarbeid for sikkerhet, Nasjonal forsvarsindustriell strategi for et høyteknologisk og fremtidsrettet forsvar, understrekes det at forsvarssektoren i større grad bør benytte seg av lokale leverandører og små- og mellomstore bedrifter der forsvarssektoren har sitt daglige virke:

«Forsvarssektoren vurderer i denne sammenheng om anskaffelser i større grad kan innrettes slik at små og mellomstore bedrifter lettere kan nå frem med leveranser til Forsvaret. Ett tiltak kan være å utlyse regionale rammeavtaler hvor det kan leveres tilbud på deler av en anskaffelse. Forsvaret, i samarbeid med støttende etater, bør vurdere tiltak som kan gjøre det enklere for regionale og lokale leverandører å levere til forsvarsse-

ktoren. Dette for å utnytte ekspertisen til næringslivet ut over de tradisjonelle forsvarsbedriftene, og særlig blant små og mellomstore bedrifter. Tiltakene bør søke å utnytte mulighetsrommet innenfor gjeldende regelverk.»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 26. august 2023 med spørsmål fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes om oppfølgingen av intensjonene i Meld. St. 17 (2020–2021) om økt bruk av lokale leverandører og små og mellomstore bedrifter, med konkrete tiltak.

Regjeringen er opptatt av å styrke forsvarsevnen i nord. En stor del av Forsvarets virksomhet er lokalisert i Nord-Norge, og vi har blant annet fokus på hvordan anskaffelser til sektoren i større grad kan innrettes slik at små og mellomstore bedrifter og lokale og regionale leverandører lettere kan nå frem med leveranser til Forsvaret.

Som det fremgår av Hurdals-plattformen, vil vi legge til rette for et tettere samarbeid mellom Forsvaret og resten av samfunnet for å styrke forsvarsevne og totalforsvaret. Forsvarets behov er styrende for samhandlingen med andre aktører. Samtidig er et godt næringspolitisk grunnlag, bosetting i distriktene og levedyktige lokalsamfunn sentralt for at totalforsvaret skal fungere.

På denne bakgrunn er det iverksatt konkrete tiltak. Når det gjelder spesielt små og mellomstore bedrifter har Forsvaret fått i oppdrag å øke sin involvering og sin bestillerkompetanse etter et nærhetsprinsipp til å omfatte lokale og regionale leverandører i større grad med særlig vekt på Nord-Norge. Dette omfatter utlysning av regionale rammeavtaler hvor det kan bys på deler av hovedavtalen, eller økt bruk av parallelle rammeavtaler slik

at omsetningen spres på flere leverandører. Slik kan også mindre bedrifter konkurrere på store avtaler.

I dette arbeidet har det gjennomgående vært dialog med Forsvarets logistikkorganisasjon og også representanter fra næringslivet i Nord-Norge. NHO Arktis og Troms og Finnmark fylkeskommune er orientert om prosessen og har vært orientert om de tiltakene som er iverksatt.

Gjennom å gi tydelige føringer og oppdrag til de relevante etatene i forsvarssektoren, ønsker regjeringen å sikre at politiske føringer implementeres i organisasjonen, og at det rapporteres tilbake på resultater og effekter. For regjeringen er det viktig å opprettholde et godt næringspolitisk grunnlag, bosetting i distriktene, og levedyktige lokalsamfunn. Dette er i sin tur helt sentralt for Forsvarets tilstedeværelse og for Forsvarets evne til å løse sine oppdrag.

SPØRSMÅL NR. 3012

Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 1. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er det en fare for at staten presser Hjelmeland kommune til å bygge ut vindkraft dersom lokalpolitikkerne sier nei til utbygging (Ber om svar ja eller nei)?

BEGRUNNELSE:

I Stavanger Aftenblad 25.08 kan vi lese om planene om å bygge ut 100-200 vindmøller i høyfjellet i Hjelmeland kommune i Ryfylke i Rogaland. Planene er lokalt omstridt, og flere partier sier nei.

Til Aftenbladet sier statsrådens lokale partifelle, ordfører kandidat Gaute Hauge, at om kommunen sier nei til vindkraft

"kan dette komme ovenfra og ned til oss i kommunen, i stedet for at vi har kontrollen over dette fra starten av".

Så vidt jeg kan forstå, stemmer ikke dette. Etter framlegg fra regjeringen har Stortinget vedtatt at konsesjon til vindkraftanlegg på land ikke lenger kan gis ved mindre det er avklart etter plan- og bygningsloven. Etter de siste endringene i energiloven er kommunen som skal stå for denne avklaringen når det gjelder vindkraft på land. Med andre ord krever et nytt vindkraftanlegg i Hjelmeland kommune godkjenning fra lokale folkevalgte etter plan-

og bygningsloven. Statsråden har selv uttalt at vi ikke kan ha "statlig diktatur" i vindkraftsaker (e24.no, 09.04.2023).

Dersom dette er misforstått, og det er Aps ordfører kandidat Gaute Hauge som har rett, er det i så fall svært interessant. Da er den kommunale muligheten til å si nei til vindkraft på land betydelig mindre enn det regjeringen har gitt inntrykk av. Uansett er det nyttig med en avklaring, slik at ikke lokale folkevalgte sier ja til vindkraft de ikke vil ha fordi de frykter diktat fra staten.

Svar:

Nei, det anser jeg som uaktuelt. Hovedgrepet med lovendringene i plan- og bygningsloven og energiloven som Stortinget vedtok 12. juni i år og som trådte i kraft 1. juli, er at det ikke kan gis konsesjon til vindkraft før kommunen gjennom behandling etter plan- og bygningsloven åpner for etablering av vindkraftanlegg. Det betyr i praksis at kommunene bestemmer om det skal åpnes for vindkraft i egen kommune og også har mulighet til å sette overordnede arealmessige forutsetninger for aktuelle vindkraftprosjekter.

Lovendringene innebærer også at det ikke lenger er adgang til å gi konsesjoner til vindkraftanlegg virkning som statlig arealplan. Disse lovendringene gjelder også

for vindkraftprosjekter i Hjelmeland kommune, og innebærer at Hjelmeland kommune må treffe et positivt vedtak om etablering av vindkraft før det eventuelt kan gis konsesjon.

Dersom Hjelmeland kommune ikke åpner for vindkraft gjennom kommunal planbehandling, vil det i utgangspunktet ikke være mulig å gi konsesjon. Eventuelle

unntak fra dette kan bare skje dersom staten trer inn i kommunens planmyndighet og regulerer et område gjennom egen statlig arealplan etter plan- og bygningslovens generelle bestemmelse om statlig plan. Dette vil imidlertid være i strid med intensjonene om å styrke kommunes rolle i vindkraftsaker.

SPØRSMÅL NR. 3013

Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 11. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Har kommuner adgang til å stille krav om allmenngjort tarifflønn som betingelse for skjenkebevilling, og dermed frata skjenkesteder som ikke betaler slik lønn bevillingen (Ber om klart svar ja eller nei)?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Representantforslag 279 S (2021-2022) mottok arbeids- og sosialkomiteen et svarbrev fra Arbeids- og sosialdepartementet (datert 3.10.2022) der det blant annet heter:

"Selv om formålet om etterlevelse av kravet om allmenngjort tarifflønn isolert sett ikke er et formål som kan eller bør ivaretas gjennom alkoholregelverket, innebærer det ikke at kommunen er avskåret fra å se hen til dette i vurderingen av skjenkebevillinger. Ryddige arbeidsforhold og tariffavtale kan anses å bidra til økt etterlevelse av alkoholregelverket, for eksempel ved at de ansatte ikke i samme grad vil være avhengig av tips. Vi er kjent med at flere kommuner i dag praktiserer alkoholloven på en slik måte at skjenkebevilling knyttes opp mot krav til minstelønn. Vi legger til grunn at kommuner som knytter skjenkebevilling opp mot krav til minstelønn har en alkoholpolitisk begrunnelse for dette og at de anser at ryddige arbeidsforhold også har betydning for overholdelse av alkoholregelverket."

Dette svaret var også bakgrunnen for at en samlet komité valgte å vedlegge representantforslag 279:S (2021-2022) protokoll, framfor å realitetsbehandle det. Nå sås det imidlertid tvil om dette svaret, blant annet av Oslo kommune. I forbindelse med behandling av ny alkoholpolitisk handlingsplan i kommunen, hevder byråd Rina Mariann Hansen at kommunens jurister sår tvil om det er lovlig å stille krav til allmenngjort tarifflønn i forbindelse med skjenkebevilling. Angivelig har kommunen sendt et

brev til både Arbeids- og sosialdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet i juni, uten å få svar.

Det hadde vært fint å få en stadfesting av at svarbrevet som ble sendt Stortinget i oktober 2022 har gyldighet, og at Oslo kommune derfor trygt kan stille krav om allmenngjort tarifflønn såfram disse har en alkoholpolitisk begrunnelse.

Ber om at spørsmålet sendes videre til helse- og sosialministeren dersom dette øker sjansene for å få et klart svar.

Svar:

Spørsmålet blir besvart av meg som ansvarlig for alkohollovgivningen.

Brudd på arbeidsmiljølovgivningen er alvorlig og bør ikke forekomme. Det er viktig at ansatte som serverer alkohol har ordnede arbeidsforhold.

Alkohollovens kjerneområde er å begrense skadevirkningene av alkohol og sikre ansvarlig salg og skjenking av alkoholholdig drikk. Alkoholregelverket bør ikke benyttes til å regulere eller sanksjonere andre formål enn å begrense de samfunnsmessige og individuelle skadevirkningene av alkohol. Av den grunn må det foreligge en tydelig alkoholpolitisk begrunnelse for de vilkår som settes ved innvilgelse av salgs- og skjenkebevillinger. Dersom det på bakgrunn av en tydelig alkoholpolitisk begrunnelse settes vilkår om allmenngjort tarifflønn, vil brudd på vilkåret kunne være grunnlag for å få prikk etter prikktildelingssystemet i alkoholforskriften – på lik linje med brudd på øvrige vilkår i bevillingsvedtaket.

Jeg er kjent med at Oslo kommune har sendt brev til departementet angående dette temaet. Det er opprettet

dialog med Oslo kommune og det planlegges et møte med dem om saken.

SPØRSMÅL NR. 3014

Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 30. august 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når det kommer til drift av kommersielle asyl- og akuttmottak hvordan kan statsråden ha full tillit til forvaltningen uten en oversikt fra departementets side når det gjelder forvaltningen av fellesskapets midler?

BEGRUNNELSE:

Jeg har nylig ved to tidligere anledninger stilt spørsmål til statsråden om kommersielle private aktører som drifter asylmottak.

Mitt første spørsmål (Dokument nr. 15:2788 (2022-2023)) dreide seg om hvorvidt departementet og statsråden har noen oversikt over hvor mye kommersielle driftsoperatører av asylmottak tar i utbytte. Til dette svarte statsråden at hun er opptatt av at fellesskapets midler brukes godt og riktig, men sier samtidig følgende:

«Det føres ikke oversikt over hvor mye ulike driftsoperatører tar i utbytte fra drift av asylmottak».

Mitt andre spørsmål (Dokument nr. 12:2946 (2022-2023)) knyttet seg til et sitat statsråden ga til NRK om samme tema, der statsråden sier at vi har en felles interesse av at fellesskapets midler ikke i for stor grad ender som privat profitt. Mitt spørsmål var hva statsråden mener er stor nok eller for stor profitt. I slutten av sitt svar til meg skriver statsråden:

«Det viktige for meg som statsråd, er at UDI forvalter fellesskapets midler på en god måte, noe jeg har full tiltro til at de gjør».

Det er viktig og riktig å ha tillit til forvaltningen, og det bør en statsråd som regel ha. Spørsmålet er hvorvidt det er hensiktsmessig med blind tillit til forvaltningens forvaltning av fellesskapets midler på dette konkrete feltet, uten at departementet og statsråden selv har noen oversikt. Kommersielle driftsoperatører tjener seg søkkrike på menneskene som flykter fra krigen i Ukraina, og det er våre felles midler som fyller bankkontoene deres. Man

kunne tenke seg at statsråden, departementet og forvaltningen hadde en interesse av å vite hvor mye av fellesskapets midler som går til privat utbytte og profitt.

Svar:

Jeg viser til mine svar på skriftlige spørsmål om samme tematikk, herunder spørsmål nr. 2788 og 2946.

Statsbudsjettet med forutsetninger vedtas av Stortinget. Etter delegering fra Justis- og beredskapsdepartementet, har Utlendingsdirektoratet (UDI) et budsjett de må forholde seg til. Gjennom budsjettbehandling, statsregnskapet og UDIs tertialvise rapporteringer har departementet oversikt over kostnadsutviklingen knyttet til drift av asylmottak.

Departementenes styring av underliggende virksomheter og virksomhetenes interne styring reguleres av Reglementet for økonomistyring i staten med de tilhørende bestemmelsene. Mål- og resultatstyring er et av de grunnleggende styringsprinsippene og er utgangspunkt for oppfølgingen i styringsdialogen mellom departement og virksomhet.

Reglementet legger til grunn at departementene gir virksomhetene myndighet til egne valg av virkemidler for å nå målene. Videre skal all styring, oppfølging, kontroll og forvaltning tilpasses virksomhetens egenart, samt risiko og vesentlighet.

UDI rapporterer fast hvert tertial til departementet. Blant annet gjennom denne rapporteringen og gjennom etatsstyringsdialogen blir departementet orientert om utviklingen i mottaksbefolkningen og kostnader knyttet til drift av asylmottak.

Som nevnt i tidligere svar, har departementet delegert det operative ansvaret for drift av asylmottak til UDI. Det ansvaret innebærer at UDI skal lyse ut anbud, inngå kontrakter og følge opp kontraktene. UDI er ansvarlig for at asylmottakssystemet er formåls- og kostnadseffektivt. Ved kontraktsinngåelser følger UDI regelverket for offentlige

anskaffelser, som har til formål å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser.

UDI er, som kontraktspart, ansvarlig for å følge opp kontraktene med driftsoperatørene. Departementet stiller krav til at UDI i sin kontraktsutforming og etterfølgende oppfølging har et system som sikrer at kontraktene overholdes, at målene nås og at driftsoperatørenes rapportering er pålitelig.

Regjeringen er, som en del av tillitsreformen, opptatt av å delegerer fullmakter og redusere detaljstyringen, innenfor rammene av Reglement for økonomistyring i staten. Jeg har tillit til at UDI ivaretar sitt ansvar innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet.

I og med at asylmottaksdrift er underlagt krav fra andre sektormyndigheter, på lik linje med andre virksomheter og annen næringsvirksomhet, er asylmottaksdriften i dag også gjenstand for tilsyn fra andre myndigheter. Eksempler på dette er Arbeidstilsynet og Mattilsynet. Videre

ble det i 2022 også etablert et eget tilsyn med enslige mindreårige som bor i asylmottak, som skal sikre at asylmottakene gir enslige mindreårige et forsvarlig omsorgstilbud under mottaksoppholdet.

Som nevnt i tidligere svar, tilstreber UDI at ulike typer driftsoperatører er representert på asylmottaksmarkedet. Både private, kommunale og ideelle driftsoperatører har ulike komparative fortrinn. Overordnet sett og basert på erfaringstall over tid, er det heller ikke vesentlige forskjeller på kvalitet eller pris mellom de ulike aktørene. UDI skal legge til rette for en hensiktsmessig balanse mellom private, kommunale og ideelle driftsoperatører innenfor de rammene som finnes i anskaffelsesregelverket, og alle typer aktører konkurrerer i det samme markedet på like vilkår. UDI har i tillegg i sommer lyst ut en egen konkurranse om rammeavtaler for akuttinnkvarteringer, som er forbeholdt ideelle organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 3015

Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 31. august 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Norsk Fjordhestsenter i Vestland er nasjonalt kompetansesenter for fjordhesten, ein særmerkt hesterase som Noreg har eit spesielt ansvar for å ta vare på. Oppgåvene som nasjonalt kompetansesenter er finansiert over statsbudsjettet, men har ikkje vore prisjustert dei siste åra. Dermed får senteret stadig dårlegare økonomisk handlingsrom til å ivareta nasjonale og internasjonale forpliktingar.

Vil landbruksministeren sørge for at Norsk Fjordhestsenter får auka statstilskotet i 2024 slik at siste åras realnedgang blir retta opp?

Svar:

Norsk Fjordhestsenter i Vestland er nasjonalt kompetansesenter for fjordhesten, ein særmerkt hesterase som Noreg har eit spesielt ansvar for å ta vare på. Oppgåvene som nasjonalt kompetansesenter er finansiert over statsbudsjettet, men har ikkje vore prisjustert dei siste åra. Dermed får senteret stadig dårlegare økonomisk handlingsrom til å ivareta nasjonale og internasjonale forpliktingar. Vil Landbruksministeren sørge for at Norsk Fjordhestsenter

får auka statstilskotet i 2024 slik at siste åras realnedgang blir retta opp?

Det er rett som representanten Bjørlo påpeiker at fjordhesten er ein blant fleire nasjonale rasar og artar som Norge har eit særskilt ansvar for å ta vare på. Nokre rasar får tilskot til vern og avlsarbeid over statsbudsjettet, og fjordhesten er ein av desse utvalde ved tilskot til Norsk Fjordhestsenter. I tillegg arbeider Norsk hestesenter med bevaring av dei nasjonale hesterasane, og dei gjer tilskot til ulike avlsprosjekt. Arbeidet blir finansiert ved overskot frå spel på hest. Storleiken på tilskotet over statsbudsjettet vert handsama i den ordinære budsjettbehandlinga og eg kan difor ikkje kommentera storleiken på dette no.

SPØRSMÅL NR. 3016**Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 6. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Prisområde NO2 har hatt betydelig høyere strømpriser enn resten av landet den siste tiden. At næringsliv og husholdninger i sør må dekke den aller største delen av regningen for utenlandskablene er svært urimelig, og vil kunne gå ut over både velferd og arbeidsplasser.

Har regjeringen ambisjoner om å iverksette tiltak som gir varige stabile og lave energipriser, eller som minimum ambisjoner om å iverksette målrettede tiltak for å kompensere de høye utgiftene næringsliv og husholdninger i Agder, Rogaland, og Telemark påføres?

BEGRUNNELSE:

Historisk sett har strømprisene vært forholdsvis like i de fem norske prisområdene, men det har ikke vært tilfelle de siste månedene, eller siste årene. I august har det vært et markant skille mellom NO2 på den ene siden, og NO1 og NO5 på den andre siden. Dette skjer på tross av at NO2 har et stort kraftoverskudd.

Energiministeren har fått flere skriftlige spørsmål om årsaken til dette. I sine svar har Aasland oppgitt at det er flere grunner til prisdifferanser mellom NO2 og resten av Sør-Norge, blant annet at store magasiner med høy reguleringsevne i NO2 gjør at vannkraftprodusentene kan tilpasse produksjonen til varierende værforhold. Det innebærer at produsentene kan redusere produksjonen ved å holde tilbake vann når prisene er lave, noe som isolert sett har bidratt til høyere priser i NO2 når situasjonen er slik den har vært i sommer.

Aasland innrømmer også at utenlandskablene bidrar til høyere priser. Ilandføringen for utenlandskablene til kontinentet og Storbritannia er lokalisert i NO2, og dette bidrar til at NO2 er mer eksponert for det utenlandske prisnivået sammenlignet med NO1 og NO5.

Aasland har også trukket frem at det har vært begrensninger i strømmettet, som har bidratt til mindre prissmitte mellom de sørnorske prisområdene, og dermed større prisforskjeller.

De høye strømprisene er en stor ulempe for både husholdninger og næringsliv i Agder, Rogaland, Telemark og Vestfold, og gir en stor konkurranseulempe for næringslivet. Denne store ekstrakostnaden kundene i region NO2 får, mens Statnett og staten tjener store summer på eksport via utenlandskablene i NO2, må kompenseres.

Svar:

Det er flere grunner til de prisforskjellene vi nå ser mellom NO2 og resten av Sør-Norge.

Ulikheter i kraftsystem og ressursituasjon er en viktig årsak til prisforskjeller i de ulike områdene. Værforholdene den siste tiden, kombinert med høy magasin-fylling, har gjort det nødvendig med høy og dels tvungen produksjon av vannkraft i NO1 og NO5 for å redusere risikoen for at magasinene renner over. Ifølge NVE var magasinfyllingen i NO1 ved utgangen av uke 34 på 101,5 prosent. Denne spesielle situasjonen har gitt uvanlig lave kraftpriser i disse områdene. I NO2 er det langt større reguleringsevne enn i de tilgrensende prisområdene. Det betyr at mer av nedbøren kan spares til perioder hvor behovet er større, for eksempel om vinteren.

Videre har nettforholdene internt i Norge betydning. Det har vært betydelige begrensninger i overføringsnettet gjennom sommeren. For eksempel har flaskehals mot NO2 og interne flaskehals i NO1 påvirket flyten mot tilgrensende prisområder og bidratt til forskjellene i pris. Også en tettere tilknytning til det europeiske markedet enn andre deler av landet påvirker prisbildet i NO2, som en av flere faktorer.

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette er regjeringen godt i gang med.

På kort sikt har vi etablert en strømsstøtteordning, som blir enda mer treffsikker i høst ved overgang til timesbasert støtte. Ordningen er også forlenget slik at den gjelder forbruk ut 2024. Regjeringen har også satt ned et ekspertutvalg som skal vurdere prisfastsettelsen på strøm. Utvalget skal vurdere hvilke tiltak på kort og lang sikt som kan sikre strømbrukere lavere og mer forutsigbare priser på strøm, og skal levere sin rapport innen 15. oktober i år.

Regjeringen har også innført en rekke tiltak for å avhjelpe situasjonen for næringslivet. Blant annet har vi innført et helt nytt system med fastprisavtaler. Avtalene har blitt stadig bedre. I tillegg fikk vi på plass energitilskuddordningen på 3 milliarder kroner som hjalp tusenvis av bedrifter med strømgjengen. Ordningen innebar også at bedrifter kunne få dekket nesten halvparten av kostnadene for energitiltak. Det er bra både for den enkelte bedriften, og for å øke tilgangen på kraft.

SPØRSMÅL NR. 3017**Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 5. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Norge meldte i november inn et forsterket klimamål til FN før klimatoppmøtet i Egypt. Det nye målet er å redusere utslippene med minst 55 % innen 2030. Dette målet er enda ikke behandlet eller vedtatt i Stortinget, dette skjer først i forestående høstsesjon. Det forutsettes at regjeringen vet omfanget og konsekvensene av det man forplikter Norge til.

Kan statsråden derfor bes avklare hvordan dette målet skal nås, hvor mye kraft som behøves for å nå dette målet, og hvor mye det vil koste å nå 2030 målet om 55 % utslippsreduksjon?

BEGRUNNELSE:

I februar 2020 forsterket Norge klimamålet fra minst 40 prosent til minst 50 og opp mot 55 prosent, fra 1990 til 2030. Som et svar på oppfordringen fra klimatoppmøtet i 2021 om at alle land måtte vurdere sine klimamål på nytt, skjerpet regjeringen Støre målet ytterligere. Norge vil nå kutte utslipp med minst 55 prosent innen 2030, sammenlignet med 1990. Regjeringen meldt inn dette som nytt klimamål til FN, selv om vi formelt sett ikke behøvde å melde inn nytt mål før 2025.

Regjeringen leverte dette målet til behandling i Stortinget etter fristen for vårsesjonen – og måtte derfor utsette lovfesting av klimamål.

Regjeringen ønsket å hastebehandle en så stor beslutning og forpliktelse på kort tid før sommeravslutning i Stortinget, men fikk avslag.

I mediasaker i den forbindelse uttaler klimaministeren at:

"Det har imidlertid ingen større betydning om lovendringen skjer nå i vår eller i høstsesjonen. Regjeringen legger uansett målet om vi skal kutte 55 prosent sammenlignet med 1990 til grunn i all sin planlegging, sier han til NTB."

Med den uttalelsen i bakhodet, er det å forvente at regjeringen har full oversikt, beregninger, budsjetter og kan svare ut mitt spørsmål mer enn utfyllende.

Svar:

Kampen mot klimaendringene krever at vi handler kraftfullt for å kutte utslippene av klimagasser i en global dugnad. Norge tar ansvar og vi skal gjøre vår del av denne jobben – både nasjonalt og internasjonalt.

Regjeringen redegjorde i Prop. 107 L (2022-2023) Endringer i klimaloven (klimamålet for 2030) for eventuelle ekstra kostnader ved å øke ambisjonsnivået for Norges mål under Parisavtalen til minst 55 % fra målet om minst 50 og opp mot 55 %, som var etablert under den forrige regjeringen. Den forrige regjeringen redegjorde for kostnader knyttet til målet om minst 50 og opp mot 55 % i Prop. 182 L (2020-2021) Endringer i klimaloven (klimamål for 2030 og 2050).

Regjeringen ønsker at målet under Parisavtalen skal gjennomføres i samarbeid med EU, hvor EU og Norge har hvert sitt mål. Avtalen består av tre pilarer: kvotemarkedet (ETS), innsatsfordelingsforordningen og skog- og arealbrukssektoren. Alle EU land jobber nå ut i fra å nå sine respektive mål for de to sistnevnte pilarene. Før resultatene fra alle lands innsats er kjent, kan vi ikke vite sikkert hvor langt samarbeidet med EU tar oss. Det gjenstår å avklare med EU om hvordan bokføringen under Parisavtalen skal gjennomføres. Dersom samarbeidet med EU uansett tar oss til «minst 55 %» vil ikke endringen medføre ekstra kostnader sammenlignet med dagens lovfestede mål.

Forskjellen på det forrige og det nye målet er maksimalt 5 prosentpoeng. Prop. 107 L (2022-2023) illustrerer mulige kostnader knyttet til en slik økning i ambisjonsnivået med hva det ville koste å kjøpe kvoter utenfor EU til en pris på 1 000 kroner pr tonn. Dette gir et anslag på 12,5 milliarder for et volum som svarer til ytterligere fem prosentpoengs reduksjon i 2030. Mange klimatiltak i skog- og arealbrukssektoren i Norge har en tiltakskostnad lavere enn 500 kroner pr tonn, mens andre har en høyere kostnad nærmere 5-6 000 kroner, slik som f.eks. bruk av biodrivstoff. Kostnadene kan derfor variere, men bæres ikke nødvendigvis av staten. Kostnaden ved å la vær å omstille oss er langt høyere. Både som følge av direkte kostnader knyttet til ødeleggelser som følger av klimaendringene direkte, men også i form av økonomisk tap dersom Norge ikke omstiller seg like raskt som våre naboland.

Skjerpingen av målet under Parisavtalen har i seg selv ikke direkte konsekvenser for eksempelvis kraftproduksjonen. Når det gjelder politikk for å redusere de nasjonale utslippene og realisere vårt nasjonale omstillingsmål vil jeg henvise til Regjeringens klimastatus og -plan, som vil oppdateres i forbindelse med Statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 3018**Innlevert 27. august 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 1. september 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kva tankar gjer kommunalministeren seg om utspelet frå Juristforbundet, og kan statsråden redgjere for kva handlingsrom lokaldemokratiet har i dagens lovverk til å utøve lokalpolitisk skjøn?

GRUNNGJEVING:

NRK hadde denne veka eit utspel der Juristforbundet gjekk hardt ut mot lokalpolitikere: – "Vi blir overkjørt" var budskapet.

– Det er beintøft å være jurist i byggesaksavdelingen i Norges mange kommuner. De jobber i et minefelt.

Mange av juristene ansatt i byggesaksavdelingen rundt om i landet opplever et enormt press fra politikerne i kommunen, ifølge Gram-Knutsen.

– De står i en spagat. De skal forankre vedtakene sine lovlig, men så opplever de et press fra politikerne. De blir overkjørt.

Står det videre i saka. Det framstår som at juristforbundet meiner at jussen i Norge hindrer lokalpolitikere til å utøve politisk skjøn der man vekter ulike hensyn opp mot kvarandre. Det er i lovverket heilt frå grunnlova understreka lokalpolitikken sin posisjon med lokalt sjølvstyre og ulike regjeringar har lagt opp til at meir skal avgjerast av dette skjønnet.

Det er difor frå spørsmålsstillar si side ein merkeleg utspel frå ei arbeidsgruppe som jobber for lokaldemokratiet, men som i saka framstår som at dei meiner nettopp lokaldemokratiet er ei ulempe for dei.

Det er interessant kva kommunalministeren tenker om dette 14 dagar før veljarane skal sette saman nye kommunestyre og fylkesting.

Svar:

Det er grunnlovsfesta at innbyggerane har rett til å styre lokale tilhøve gjennom lokale folkevalde organ. Dette lokale sjølvstyret er ein viktig del av det norske demokratiet. Regjeringa er opptekne av lokaldemokratiet og lokalt handlingsrom for kommunane. Utspelet frå Juristforbundet gjeld bygging i strandsona, og dette er eit område kor eg meiner lokaldemokratiet er viktig. Som lokal planmyndigheit har kommunane stor grad av fridom til å bestemme arealpolitikken, både generelt og i strandsona.

Plan- og bygningslova skal sikre god planlegging, bidra til varetaking og balansering av ulike omsyn, og

mellom anna varetta natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsona. Strandsona i Noreg er attraktiv for friluftsliv, rekreasjon og naturopplevingar, og det er difor som hovudregel forbod mot å bygge i 100-metersbeltet langs sjø. Det er likevel ulike måtar ein grunneigar kan få moglegheit til å bygge på sjønært areal.

Kommunane kan vedta ein arealplan som opnar for bygging. Det er normalt kommunen ved kommunestyret som vedtek kommune- og reguleringsplanar, og som gjennom desse tek stilling til kor det kan byggast. Lokalpolitikarane har stor fridom i denne vurderinga, men må halde seg innafor dei nasjonale rammene som gjeld.

Kommunane kan òg gje dispensasjon frå byggeforbodet i strandsona. Visse vilkår må vere oppfylt for å kunne dispensere. Av plan- og bygningslova § 19-2 framkjem at omsyna bak føresegna det vert dispensert frå, omsyna i føremålsføresegna i lova eller nasjonale eller regionale interesser, ikkje må bli sett vesentleg til side. For det andre skal fordelane ved å gi dispensasjon vere klart større enn ulempene. Dersom vilkåra er oppfylt, vil det vere opp til lokalpolitikarane om dei ønsker å gje dispensasjon eller ei. Også i denne vurderinga har politikarane stor grad av fridom til å bestemme utfallet av saka.

Dagens lovverk gjev betydeleg handlingsrom for å utøve lokalpolitisk skjøn ved bygging i strandsona. Det er mange dyktige juristar i plan- og byggesaksavdelingar rundt om i landet. Eg legg til grunn at både dei og lokalpolitikarar bidreg til god planlegging og lokale vedtak innanfor dei nasjonale rammene som gjeld.

SPØRSMÅL NR. 3019**Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 5. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Røde Kors Nordisk United World College (UWC) er i ein svært krevjande økonomisk situasjon etter at Sverige kuttet tilskotet til skulen med 7 mill. NOK i 2023, samtidig som det norske statstilskotet har hatt realnedgang i fleire år og vart ytterlegare kuttet på statsbudsjettet 2023.

Vil regjeringa sørge for at Red Cross Nordic UWC får nødvendig prioritet på statsbudsjettet for 2024 til å rette opp i den svært krevjande økonomiske situasjonen for dette særegne internasjonale skuletilbodet og viktige nordiske samarbeidsprosjektet?

BEGRUNNELSE:

Den nordiske skulen i Fjaler, UWC RKN, vart etablert i Fjaler i Vestland fylke i 1995 som eit felles nordisk prosjekt, og har sidan starten mottatt størstedelen av sine inntekter gjennom statsfinansiering frå dei nordiske landa, dvs. Noreg, Sverige og Danmark, samt frå Grønland, Finland, Island, Åland og Færøyane.

Skulen husar ca. 200 elevar frå heile verda – og er ein heilt unik skule både i nordisk og global samanheng. I motsetnad til mange andre internasjonale skular, kan ungdom også frå fattige land gå på Red Cross UWC Nordic utan å måtte betale høge skulepengar – ikkje minst på grunn av den sterke grunnfinansieringa frå dei nordiske vertskapslanda.

Bortfall, reduksjon og manglande auke i statleg støtte frå dei nordiske vertslanda utfordrar no skulen sin vidare eksistens. At Ap/Sp-regjeringa kuttet i den norske vertsland-finansieringa av Red Cross Nordic UWC på statsbudsjettet for 2023, har gitt sær sære uheldige signaleffekter, slik at vi no mellom anna ser at Sverige har trekt ut heile sitt tilskot til skulen med øyeblikkeleg verknad. Skulen styrer mot eit betydeleg underskot i 2023 og har stoppa alle vidare planer om nødvendig oppgradering av skuleanlegget.

Skulen seier sjølv i brev til Utdanningsdirektoratet i brev dagsett 24. mars 2023 at det er nødvendig med ei ekstraordinær ekstra støtte på opptil 5 mill. NOK for å kome ut av den samla situasjonen skulen er sett i som følgje av Noreg og Sverige sine kutt i tilskot til skulen, samt ei meir langsiktig løysing som gir forutsigbarheit og eit tilfredsstillande nivå i åra som kjem, og sikrar at skulen sine inntekter minimum følger konsumprisindeksen.

Situasjonen for UWC Red Cross Nordic har også vore løfta i Nordisk Råd våren 2023. Nordisk samarbeidsminis-

ter Anne Beathe Tvinnereim besøkte skulen i august 2023, og ga då tydelege signal om at regjeringa no omsider ser alvoret i situasjonen skulen er komen i, og vil strekke seg langt for å stille opp.

Svar:

Kunnskapsdepartementet er kjent med at Røde Kors Nordisk United World College i Fjaler har mistet tilskuddet fra Sverige i 2023, og at det skaper økonomiske utfordringer for skolen.

Tilskuddet fra norske myndigheter til skolen utgjør 36,1 mill. kroner i 2023 (kap. 227, post 78). Reduksjonen av tilskuddet fra 2022 til 2023 skyldes i hovedsak at et ekstratilskudd på 3 mill. kroner til rehabilitering av skolebygningene ble utfaset. Dette var i tråd med Stortingets forutsetninger for ekstratilskuddet da midlene ble bevilget i statsbudsjettet for 2018. Ved stortingsbehandlingen anmodet et flertall i utdannings- og forskningskomiteen om at ekstratilskuddet skulle videreføres i fem år, jf. Innst. 12 S (2017-2018). Skolen har rapportert til Utdanningsdirektoratet om at rehabiliteringsprosjektet ble gjennomført etter planen. I tillegg var det en mindre nominell reduksjon av tilskuddet på 0,9 mill. kroner. Det var flere tilskuddsmottakere under Kunnskapsdepartementet som fikk redusert tilskudd i 2023-budsjettet.

Jeg mener Røde Kors Nordisk United World College gir et verdifullt tilbud, og er enig med stortingsrepresentanten i at det er viktig at også ungdom fra fattige land kan gå på skolen. Departementet ser ikke at det er noen sammenheng mellom utfasingen av ekstratilskuddet til rehabilitering av skolebygninger og Sveriges avvikling av sitt bidrag. Så vidt departementet er kjent med, er Sveriges avvikling av sitt bidrag en konsekvens av omprioriteringer i det svenske bistandsbudsjettet, bl.a. som følge av krigen i Ukraina.

Regjeringen vil bidra til videre drift av skolen, i samarbeid med svenske myndigheter og de andre nordiske landene. Regjeringen vil komme tilbake til saken og ev. økning av tilskuddet fra Norge i forslaget til statsbudsjett for 2024.

SPØRSMÅL NR. 3020**Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 4. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor mange utrykninger og hvor mange loggførte oppdrag hadde Innlandet politidistrikt i Engerdal kommune i 2022?

BEGRUNNELSE:

Det vises til etableringen av nytt polititjenestested i Engerdal. Spørsmålsstiller vil på den bakgrunn vite hvor mange utrykninger politiet i Innlandet hadde til Engerdal kommune i 2022, og hvor mange loggførte oppdrag politiet hadde i Engerdal kommune i 2022.

Svar:

Politidirektoratet (POD) opplyser at de ved uttrekk av data fra Politioperativt System (PO) finner 84 registrerte oppdrag i Engerdal kommune i 2022. POD opplyser videre at det ser ut til at 40 av disse oppdragene ble ressursatt med politiressurser. To av oppdragene i 2022 var vurdert til å haste og ble gitt prioritet 1. Jeg er gjort oppmerksom på at det kan være tekniske årsaker i PO som kan forårsake at antall ressursatte oppdrag ikke nødvendigvis er helt nøyaktig. Dette kan komme av at oppdrag blir overført mellom ulike enheter, f.eks. fra operasjonssentral til en tjenesteenhet.

SPØRSMÅL NR. 3021**Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 6. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Jæren Recovery College har de siste årene fått midler over statsbudsjettet, da de var på vei til å bli regionalt brukerstyrt senter, noe som også er påpekt i tildelingsbrevene.

Det finnes 5 regionalt brukerstyrte sentre. Selv om det i statsbudsjettet for 2023 står at Helsedirektoratet skal fordele bevilgningen til 6 sentre, så ble kun de opprinnelige 5 tildelt.

Vil statsråden ta initiativ til at Jæren Recovery College får formell status som regionalt senter for Rogaland/Vestland, og da også blir del av tildelingene fra helsedir.?

Svar:

Brukerinitierte og brukerstyrte virksomheter bidrar til mestring og mening, både for de som driver tilbudet og deltagere. Slike tiltak er viktige som supplement til offentlige tilbud. Helsedirektoratet forvalter tilskuddsordninger som skal fremme brukermedvirkning og gi aktivitetstil-

bud til personer med ruslidelser eller psykiske helseproblemer.

Det finnes regionale brukerstyrte sentre som etter søknad har mottatt tilskudd over statsbudsjettet kap. 765., post 71, Driftstilskudd til bruker- og pårørendeorganisasjoner innen psykisk helse-, rus- og voldsfeltet. Blå Kors Norge og A-larm søkte og fikk, på vegne av Jæren Recovery College, tilskudd over denne ordningen i 2021 og 2022. Ifølge Helsedirektoratet er det ikke søkt om tilskudd til Jæren Recovery College i 2023.

I statsbudsjettet for 2023 fremkommer det at seks regionale brukerstyrte sentre tidligere har mottatt tilskudd over ordningen. Dette er basert på rapportering fra Helsedirektoratet. Samtidig fremkommer det ikke at bevilgningen i 2023 skal fordeles til på seks sentre.

Jeg vil legge til rette for brukerstyrt aktivitet innen psykisk helse- og rusfeltet, men det er Helsedirektoratet som vurderer søknader og tildeler midler over aktuelle ordninger ut ifra det til enhver tid gjeldende regelverk.

SPØRSMÅL NR. 3022**Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 4. september 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvordan vil Norge ta opp den utålelige forfølgelsen av Irans religiøse minoriteter for å sikre dem beskyttelse og rettigheter?

BEGRUNNELSE:

Det sjia-muslimske regimet i Iran forfølger både baha'í-samfunnet og kristne konvertitter. Også kristne fra de små, anerkjente religiøse assyriske og armenske minoritetene forfølges dersom de engasjerer seg som ledere for konvertitter.

Langt over 100 medlemmer av bahai-samfunnet er i sommer blitt arrestert. Selv 90 år gamle Jamaloddin Khanjani ble arrestert – han har tidligere sonet en dom på ti års fengsel. Bahai'samfunnet anklages for å promotere en forbudt lære, og gang etter gang kommer ubegrunnede anklager om at bahai'-ene er utenlandske agenter.

Også kristne konvertitter møter anklager om at de er trusler mot nasjonal sikkerhet. På tross av at enkelte i regimet ikke lenger anser husmenighetene som en nasjonal trussel, fortsetter andre og åpenbart mektigere deler av sikkerhetsapparatet og rettsvesenet å arrestere, trakassere og dømme konvertitter. En rekke kristne soner fortsatt lange fengselsdommer.

I sommer ble rundt 70 kristne arrestert. Minst 10 sitter fortsatt i arresten. De som mot kausjon ble sluppet fri, er blitt tvunget til å signere erklæringer om at de aldri vil drive kristne aktiviteter. Noen er hentet inn til nye avhør eller presset ut av landet.

Jeg er glad for at norske myndigheter over tid har tatt opp situasjonen for bahai'-samfunnet i Iran, slik utenriksministeren gjorde rede for i sitt svar til meg for ett år siden.

Jeg etterlyser at situasjonen for kristne konvertitter tas opp på tilsvarende måte, nå i lys av sommerens arrestasjonsbølge.

Det synes som om forfølgelsen av religiøse minoriteter trappes opp i et bredere anslag som også rammer aktivister for kvinners rettigheter og andre aktivister, noe Human Rights Watch har slått alarm om. Dette skjer like før årsdagen for Mahsa Aminis død 16. september i fjor og starten på de landsomfattende protestene.

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen i Iran er alvorlig. Jeg deler representantens bekymring over den systematiske forfølgelsen og trakasseringen av tros- og livssynsminoriteter i Iran. Jeg viser i denne sammenheng til mine svar på skriftlig spørsmål om Iran, nr. 2751 (2021-22) og nr. 1486 (2022-2023).

Norge er i dialog med likesinnede land om hvordan vi best kan øve press på iranske myndigheter til å respektere landets menneskerettslige forpliktelser, inkludert tros- og livssynsminoriteter.

Norge arbeider for økt internasjonal oppmerksomhet rundt situasjonen for tros- og livssynsminoriteter i Iran gjennom multilaterale kanaler, inkludert i FNs menneskerettighetsråd i Genève. Norge har i likhet med FN, lenge vært bekymret for situasjonen for baha'ier, ateister og andre tros- og livssynsminoriteter. Ivaretagelse av retten til religions- og trosfrihet for religiøse minoriteter, som baha'i og kristne konvertitter, var derfor en av Norges anbefalinger til Iran i forbindelse med den periodiske landgjennomgangen (Universal Periodic Review) av Iran i Menneskerettighetsrådet i 2019. Den neste gjennomgangen av Iran i Menneskerettighetsrådet vil finne sted i 2025.

Norge sitter også i kjernegruppen av land som forhandler i FN i New York om den årlige resolusjonen om menneskerettighetssituasjonen i Iran. I denne resolusjonen (A/RES/77/228) holder det internasjonale samfunnet Iran ansvarlig for menneskerettighetsbruddene i landet og situasjonen for tros- og livssynsminoriteter inntar en sentral plass. Resolusjonen uttrykker alvorlig bekymring for den forverrede situasjonen for tros- og livssynsminoriteter og oppfordrer Iran til å stanse trakasseringen og forfølgelsen av religiøse ledere og stanse alle former for diskriminering på grunnlag av religion. Vi vil videreføre dette viktige arbeidet som medlem av i kjernegruppen for denne FN-resolusjonen også i år.

Norge er også med i, og stiller seg bak oppfordringene fra Den internasjonale trosfrihetsalliansen til Iran om å stanse sin pågående trakassering og forfølgelse av baha'ier, og å sørge for at nasjonale lover og regler angående tros- og livssynsminoriteter er i overensstemmelse med internasjonale standarder. Som medlem i denne alliansen har Norge også uttrykt alvorlig bekymring for at intoleranse og trakassering mot kristne rundt om i verden øker og vi har oppfordret til fornyet innsats for å beskytte alle kristnes rett til tros- og livssynsfrihet.

Utenriksdepartementet har jevnlig dialog med representanter for tros- og livssynsminoriteter om disse spørsmålene. Vi vil fortsette å bruke de kanaler vi har, bi-

lateralt og multilateralt, for å legge press på Iran til å respektere og implementere menneskerettighetene, inkludert tros- og livssynsfrihet.

SPØRSMÅL NR. 3023

Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 4. september 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Mener statsråden at hun ikke har hjemmel til å sette vilkår om makspris i idretten for statlige tilskudd?

BEGRUNNELSE:

Selv om det offentlige har brukt mer penger på idretten over mange år, øker prisene for å delta. Flere steder er det så dyrt at barn ikke har råd til å være med. SV er bekymret over priskarusellen i barneidretten, og at prisnivået varierer så stort mellom ulike klubber. Aftenposten (<https://www.aftenposten.no/oslo/i/gEJnLa/regningen-er-blitt-skyhoey-for-fotballforeldre-i-oslo-vest>) gjennomførte i vår en kartlegging av prisnivået for en 13-åring i Oslos fotballklubber. Treningsavgiften varierte fra 100 kroner til 18 000 kroner.

Vi ser at ulike idrettslag har ulike kostnadsbilder, blant annet knyttet til drift av idrettsanlegg, men deltageravgiften økes også av kostnader med treningsleirer, turneringer i utlandet osv.

Når vi bruker så store summer av fellesskapets penger på idretten, må alle ha mulighet til å delta i idretten, spesielt hos folkeidrettene – fotball, håndball, de idrettene som er store og som i utgangspunktet ikke krever dyrt utstyr. Hvis ikke har vi ikke legitimitet til å øke pengebruken. Her kan Idretten selv sette det kostnadsnivået. De sitter på detaljer om idrettslagene sine budsjetter, hva det koster å drive klubb hvis du tar bort unødvendig profesjonalisering. Men det må være på et nivå som gjør at folk har mulighet til å betale.

I intervju med VG 21. august (<https://www.vg.no/sport/fotball/i/jl9zw/politiker-omar-samy-gamal-foreslaar-makspris-i-barneidretten>) uttaler Kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery påpeker at hun ikke kan pålegge idretten en makspris.

«Men ofte er det heller ikke selve deltageravgiften som er den største kostnaden og utfordringen. Vi ser også at det han-

der om etablering av akademier fra tidlig alder, dyre treningssleire, cuper og utstyrspress».

Vi forstår utfordringer med å pålegge en generell makspris, men kan man ikke sette vilkår for tilskudd fra det offentlige.

Svar:

Alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett. Det ligger til grunn for den statlige idrettspolitikken og, enda viktigere, det er Norges idrettsforbunds egen ambisjon: idrettsglede for alle. Samtidig vet vi at ikke alle barn og unge får delta i idrett på grunn av familiens økonomi. Det er en kompleks problemstilling som bekymrer oss, og noe både vi og idretten jobber aktivt med.

NIF er en uavhengig, autonom organisasjon. Den er frivillig og medlemsbasert. Når regjeringen årlig fordeler spillemidler til NIF formuleres de statlige målene på et overordnet nivå. Det er NIF selv som formulerer konkrete mål og prioriteringer for bruken av spillemidler innenfor de fire tilskuddspostene. Målene og prioriteringene skal reflektere behovene blant medlemmer og medlemsorganisasjoner.

Det betyr selvsagt ikke at de statlige midlene kommer uten føring. I tilskuddsbrevet for 2023 skriver vi helt eksplisitt at tilskuddet skal bidra til å bygge ned barrierer for deltakelse og forsterke arbeidet med å redusere og begrense økonomiske og andre hindringer for barn og unges deltakelse. Ved årets fordeling av spillemidler til idrettsformål fulgte regjeringen opp med 125 millioner til idrettslagenes arbeid for å gi alle barn og ungdom like muligheter til å delta i den organiserte idretten, uavhengig av hvem de er, hvor de bor eller hva foreldrene tjener. Dette er et vilkår for tilskuddene som er gitt, og dette skal NIF rapportere på.

Vi både kan og skal ha forventninger og føring for statlige tilskudd. Offentlige tilskudd utgjør imidlertid bare en del av inntektene til de mange lokale idrettslagene

rundt i landet. Kostnadene ved å drive idrett varierer svært mye mellom ulike idretter, aldersgrupper og innholdet i tilbudet som gis.

Statens oppgave er å bidra til at idretten har gode og stabile rammebetingelser som gir grunnlag for å gjøre

gode vedtak og prioriteringer. Samtidig er det viktig å understreke at idretten selv har et ansvar for å holde kostnadene for aktiviteten så lave som mulig.

SPØRSMÅL NR. 3024

Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 4. september 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvor står prosessen for etableringen av den lovede støtteordningen for det frie scenekunstheltet, når kan sektoren forvente at Regjeringen innfrir sine løfter og får ordningen på plass?

BEGRUNNELSE:

Siden 2017 har politikerne kommet med lovnader om en støtteordning som skulle sikre forutsigbar støtte for blant annet de etablerte scenekunstkompaniene som tidligere mottok støtte fra basisfinansieringen i Kulturrådet. Basisfinansieringen opphørte i 2018, og ble erstattet med kunstnerskapsstøtten. Som resultat er det mange av de etablerte kompaniene som ikke fikk videreført sin støtte, grunnet innretningen og retningslinjene for kunstnerskapsstøtten.

Tilskuddsordningen for de etablerte scenekunstkompaniene ble ikke etablert i statsbudsjettet for 2023, slik det ble forespeilet, men det kom nye signaler om at ordningen ble utsatt til 2024. Feltet etterspør mer informasjon om prosessen rundt etableringen av støtteordningen, hvilken innretning man kan forvente seg, og når sektoren kan vente at en ordning for forutsigbar støtte er på plass.

Svar:

I forbindelse med regjeringsskifte i 2021 foreslo denne regjeringen å opprette en søkbar ordning for etablerte scenekunstkompanier, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022). Siden 2022 har vi jobbet med saken og vi er fast bestemt på å levere på dette punktet.

Scenekunstheltet har de siste 15–20 årene hatt en sterk vekst, og vi ser en stadig økende tendens til at kompanier og grupper etablerer seg som faste, små virksomheter.

Slike virksomheter har ulik karakter, organisering, kunstnerisk orientering og arbeidsmetoder.

Felles for disse aktørene er imidlertid kontinuerlig produksjon og visning over mange år med tilhørende oppbygd kompetanse og nettverk. I dag finnes det ingen søkbare ordninger som ut ifra sammensatte kriterier imøtekommer slike såkalte etablerte gruppers behov for langsiktig støtte.

En ordning for disse scenekunstgruppene må favne bredt – og ikke bare de få som var heldige og kom inn under basisfinansieringsordningen da den eksisterte. Samtidig er det knappe ressurser, og ordningens formål må være å sikre aktuelle grupper videre drift. Vi har hatt svært mange møter med både organisasjoner og enkeltaktører i sektoren. Disse møtene viser oss at det er nesten like mange ulike ønsker og behov som det er aktører i dette feltet. Utfordringen er altså å lage en ordning som er treffsikker både hva gjelder målgruppe og omfang, og som forvaltningsmessig er enkel og god.

Selv om vi står midt i en krevende budsjettmessig tid har arbeidet med etablering av søkbar ordning for etablerte scenekunstkompanier høy prioritet hos oss. Det har vi også signalisert utad, og vi vil komme tilbake til saken ifm. fremleggelse av statsbudsjettet 6. oktober.

SPØRSMÅL NR. 3025**Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 4. september 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hva har regjeringen gjort for å bedre aktivitetstilbudet til sosialhjelpsmottakere under 30 år, og hva er status på kartleggingsarbeidet?

BEGRUNNELSE:

I Prop 1 S (2022-2023) skriver regjeringen at:

«Departementet ser behov for mer kunnskap om hvilke typer tiltak og aktiviteter som tilbys sosialhjelpsmottakerne. Arbeids- og velferdsdirektoratet har fått i oppdrag å ta initiativ til en kartlegging av dette. Kartleggingsoppdraget vil bli utlyst eksternt høsten 2022».

Svar:

Fra 1. januar 2017 ble det innført en plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk sosialhjelp til personer under 30 år. Bakgrunnen var at kommuner som hadde erfaringer med å stille vilkår om aktivitet, kunne vise til gode resultater, og da særlig for unge sosialhjelpsmottakere.

Kommunene skal gjøre en individuell vurdering av hvilke aktiviteter som er hensiktsmessige for den enkelte og som styrker personens muligheter for å få arbeid. Kommunen må både kunne tilby lavterskel aktivitetstiltak for personer som har arbeid som et langsiktig, men usikkert mål, og arbeidsrettede aktiviteter for personer som har arbeidsevne, men som har behov for å vedlikeholde kompetansen sin i påvente av et egnet arbeidstilbud.

I en evaluering av lovendringen fra 2017 trekkes det fram at aktivitetsplikten for sosialhjelps-mottakere under 30 år bidrar til bedre opplæring av brukergruppen, men at en generell og betydelig mangel er at få NAV-kontor evner å gi meningsfull og velegnet aktivitet til hele bredden av en sammensatt gruppe.

Departementet har på denne bakgrunn sett behov for mer kunnskap om hvilke typer tiltak og aktiviteter som tilbys sosialhjelpsmottakerne, og bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om å ta initiativ til en kartlegging av det. Oppdraget er gitt til Oslo Economics som skal se på følgende:

- kartlegge oppfølging, tiltak og aktiviteter som tilbys sosialhjelpsmottakere.
- gjennomføre en egen kartlegging av oppfølging og innhold i aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år.

- belyse i hvilken grad oppfølging, tiltak og aktiviteter er tilpasset de ulike behovene som sosialhjelpsmottakerne har.

- med utgangspunkt i resultatene fra kartleggingen komme med innspill til hvordan NAV kan forbedre tjenestetilbudet for sosialhjelpsmottakere.

Resultater fra kartleggingen skal etter planen foreligge i løpet av 2023. Arbeids- og velferdsdirektorat skal da vurdere og foreslå hvordan man kan arbeide videre med å styrke kvaliteten i arbeidet med aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er fagdirektorat for de kommunale sosiale tjenestene.

og samarbeider med statsforvalterne om ulike kompetanseutviklingstiltak og andre tilretteleggende tiltak for de sosiale tjenestene i NAV-kontoret, herunder økonomisk sosialhjelp. Statsforvalterne skal medvirke til at tiltak i aktivitetsplikten for sosialhjelps-mottakere under 30 år og øvrige aktivitetskrav blir individuelt tilpasset og målrettet mot arbeid eller utdanning for hver enkelt tjenestemottaker, jf. Prop 1 S Kommunal- og distriktsdepartementet (2022-2023). Statsforvalterne er også i tildelingsbrevet for 2023 bedt om å vurdere hvorvidt aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år i fylket har hatt ønsket resultat og beskrive hva slags aktiviteter det stilles vilkår om å delta i.

Som det framgår over er det flere pågående initiativer, der formålet er å bedre aktivitets-tilbudet til unge mottakere av sosialhjelp. Dette er et viktig arbeid som departementet vil fortsette å følge tett. Jeg er opptatt av at aktivitetsplikten som ligger i loven skal fylles med et godt innhold, og bidra til at flest mulig i denne gruppen raskest mulig blir selvforsørget.

SPØRSMÅL NR. 3026**Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 4. september 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Kan det bes om en oversikt over hvilke arbeidsmarkedstiltak som har best effekt på å flere over i jobb?

BEGRUNNELSE:

I Prop 1 S (2022-2023) skriver regjeringen at arbeidsmarkedstiltak og reguleringer i arbeidslivet, må jevnlig evalueres og vurderes mht. måloppnåelse og effekt. Derfor ønskes det en oppdatering på hva siste nytt på feltet er.

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet publiserer statistikk om arbeidsmarkedssituasjonen for ledige og personer med nedsatt arbeidsevne seks måneder etter avgang fra arbeidsmarkedstiltak på nav.no.¹ Deltakelse i tiltak skal øke sjansen for å komme i arbeid, men mange andre faktorer påvirker også hvor mange som får arbeid eller tiltak. Sammensetningen av deltakerne på de ulike tiltakene og jobbmulighetene i arbeidsmarkedet er viktige i så måte. Arbeidsmarkedstiltak kan også brukes for å avklare den enkeltes arbeidsevne, gi motivasjon til å fortsette eller starte en utdanning, eller gi meningsfull aktivitet til personer som har vanskeligheter med å få seg jobb på ordinære vilkår. Statistikken over arbeidsstatus seks måneder etter avgang fra arbeidsmarkedstiltak er ikke justert for slike forhold, og bør derfor ikke brukes som et mål alene på hvilke arbeidsmarkedstiltak som har best effekt på å få flere i jobb.

For ledige med avgang fra arbeidsmarkedstiltakene i 2021 var status for overgang til arbeid eller arbeid kombinert med offentlige ytelser eksempelvis 83 prosent for midlertidig lønnstilskudd, 67 prosent for oppfølgingstiltaket og 63 prosent for arbeidstrening. For personer med nedsatt arbeidsevne var overgangen til arbeid eller arbeid kombinert med ytelser 76 prosent for midlertidig lønnstilskudd, 52 prosent for oppfølgingstiltaket og 44 prosent for arbeidstrening. For personer med nedsatt arbeidsevne kombinerte flertallet arbeidsforholdet med samtidig å motta offentlige stønader. For ledige er flertallet i arbeid uten å motta offentlige ytelser.

Det finnes etter hvert en stor forskningslitteratur som evaluerer sysselsettingseffekten av arbeidsmarkedstiltak. Arbeids- og velferdsdirektoratet ved Kristine von Simson har publisert en oppsummering av resultater fra denne forskningen med utgangspunkt i norske erfaringer.² Målet er å sammenfatte kunnskap om hvilke arbeidsmarkedstiltak som ser ut til å virke best for hvem. Oppsummeringen finner at arbeidsmarkedstiltak jevnt over ser ut til å ha en positiv effekt på deltakernes muligheter til å skaffe arbeid. Et gjennomgående resultat i forskningen er at tiltak har større effekt jo mer det ligner et ordinært arbeidsforhold, slik som lønnstilskudd. Det er likevel stor forskjell mellom ulike tiltak og ulike grupper. Blant annet ser innvandrere, ungdom og lavt utdannede ut til å ha spesielt godt utbytte av opplæringstiltak, mens eldre og personer med helseproblemer ser ut til å ha bedre utbytte av tiltak som fokuserer på rask utplassering i arbeidslivet. Videre står det i oppsummeringen at de norske studiene tyder på at arbeidsmarkedstiltak kan ha bedre effekt i gode tider, det vil si når ledigheten er lav og etterspørselen etter arbeidskraft høy.

For å bedre bruken av arbeidsmarkedstiltakene, er det sentralt å videreutvikle kunnskapen om hva som er god tiltaksbruk. Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobber sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet om å utvikle kunnskapen om effekter av arbeidsmarkedstiltakene. Det ble blant annet igangsatt en overordnet evaluering av effekter av arbeidsmarkedstiltak høsten 2022, som gjennomføres av Oslo Economics og Frischsenteret. Sluttrapporten vil etter planen foreligge våren 2024. Arbeids- og velferdsdirektoratet har i 2023 utlyst inntil 30 millioner kroner i forskningsmidler til prosjekter under det tematiske satsingsområdet arbeidsrettede tiltak og virkemidler³. Videre er det igangsatt en større områdegjennomgang om arbeidsmarkedstiltak. Områdegjennomgangen skal gi systematisert kunnskap om hvilke tiltak som gir god effekt for ulike brukergrupper og identifisere forslag til hvordan arbeids- og velferdsforvaltningen kan ta i bruk og utvikle denne kunnskapen i møte med brukerne. Gjennomgangen gjennomføres av Oslo Economics, Proba samfunnsanalyse og Frischsenteret, og vil pågå til utgangen av 2023.

1 [Avgang fra arbeidsrettede tiltak til arbeid og stønad - nav.no](https://nav.no).

2 Kristine von Simson (2023): Hva virker for hvem? Oppsummering av forskning om effekter av arbeidsmarkedstiltak på sysselsetting. Arbeids og velferd 2023: 1.

3 [Utlysning av FoU-midler for 2023 - nav.no](https://nav.no)

SPØRSMÅL NR. 3027

Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg
Besvart 5. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren se på muligheten for at Forsvaret kan bistå i å bygge en ny kanalbro i Moss umiddelbart slik at man slipper å vente til 2028 for å få bedret trafikksituasjonen i Moss?

BEGRUNNELSE:

Trafikkproblemene i Moss skyldes i all hovedsak fergetrafikken, stengte sideveier og at AP/SP har gått fra 4 til 2 felt over kanalbroen. Situasjonen er uakseptabel for innbyggerne i Moss og estimatene nå sier at en ny kanalbro først kan stå klar i 2028. Fremskrittspartiet mener det er mulig å få løst dette vesentlig raskere hvis det er politisk vilje. Dessverre har AP/SP så langt nektet å ta nødvendige grep.

Forsvaret har bred erfaring med å bygge midlertidige broer som tåler meget tunge kjøretøy. Fremskrittspartiet ønsker derfor at samferdselsministeren kontakter Forsvaret for å se på muligheten for at de kan bygge en ny kanalbro, permanent eller midlertidig som i løpet av veldig kort tid da kan stå ferdig og bidra til en bedret trafikksituasjon i Moss.

Svar:

Stortingsrepresentanten spør om muligheten for at Forsvaret kan bistå i å bygge en ny kanalbro i Moss. Jeg antar at representanten sikter til Forsvarets brolegger.

Kanalbroen i Moss er en fylkesveg og eies følgelig av Viken fylkeskommune. Dette innebærer at ansvaret for kanalbroen ligger hos fylkestinget i Viken. Når det er sagt, har Statens vegvesen vurdert at Forsvarets brolegger ikke er egnet til å brukes på fylkesveier eller andre veier med sivil trafikk. Begrunnelsen for dette er at det er hull i midten av broleggeren. I tillegg til dette har broleggeren ingen rekkverk. Dermed er det ingenting som hindrer gående fra å falle av broleggeren eller syklistene og kjøretøy fra å kjøre ut av den. En slik løsning, som jeg antar at stortingsrepresentanten foreslår, vil dermed ikke ivareta trafikksikkerheten til trafikantene på broleggeren. Videre er Forsvarets brolegger en taktisk bru som er tiltenkt å legges ut i områder med strid, hvor man er nødt til å hurtig krysse en elv eller en stridsvogngroft. Broleggeren kan benyttes i sivil sammenheng også, men den bør kun brukes i nødsituasjoner for å gi fremkommelighet til anleggsmaskiner.

Jeg kjenner til at det er kontakt mellom Viken fylkeskommune og bruberedskapen i Statens vegvesen i forbindelse med fylkeskommunens arbeid med planlegging av en midlertidig bru som erstatning for dagens bru i en eventuell byggeperiode.

SPØRSMÅL NR. 3028

Innlevert 28. august 2023 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug
Besvart 6. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at mesteparten av reduksjonen på 43,4 politiårsverk og dermed nedgangen i politidekning på 9,5 % i Møre og Romsdal politidistrikt hadde vært unngått dersom politimesteren hadde prioritert annerledes, og i hvilke av landets øvrige politidistrikter som har en ned-

gang i politiårsverk og dermed politidekning mener statsråden at nedgangen hovedsakelig skyldes politimesterens prioriteringer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 2979 av 24.08.23, samt statsrådens besvarelse av spørsmålet den 25.08.23. Statsråden viser innledningsvis i sin besvarelse til at regjeringen har gjort en kraftig og historisk satsing på politiet siden den overtok. Statsråden peker deretter på prioriteringene til politimesteren i Møre og Romsdal politidistrikt, og at politimesterens prioriteringer ikke er underlagt føringer for antall polititjenestepersoner i distriktet. Dette kan vanskelig forstås på noen annen måte enn at statsråden mener regjeringen har styrket politidistriktet, men antall politiårsverk reduseres og politidekningen faller fordi politimesteren har prioritert å bruke ressursene på andre ting enn politistillinger. De øvrige momenter det vises til i statsrådets svar – politiets melding om høy fart på bemanningssiden inn i 2023 og budsjetteffekten fra revidert nasjonalbudsjett – kan neppe være en vesentlig forklaring på den drastiske reduksjonen i politiårsverk og politidekning som Møre og Romsdal politidistrikt har hatt fra juli 2022 til juli 2023. Samlet sett fremstår besvarelsen som om statsråden begrunner mesteparten av reduksjonen i politiårsverk og fallet i politidekning, med prioriteringene til politimesteren i Møre og Romsdal politidistrikt.

Tall fra Politidirektoratet om bemanningssituasjonen i politiet og SSBs befolkningstall pr. 30.06.23 viser at nedgangen i politiårsverk og politidekning ikke bare gjelder Møre og Romsdal politidistrikt. Tallmaterialet viser at alle landets politidistrikter – med unntak av Oslo politidistrikt og Finnmark politidistrikt – har hatt en nedgang i politiårsverk og dermed politidekning pr. 1 000 innbygger fra juli 2022 til juli 2023. På bakgrunn av statsrådets svar på spørsmål nr. 2979 bes det avklart om statsråden mener at mesteparten av reduksjonen i politiårsverk i Møre og Romsdal politidistrikt hadde vært unngått om politimesteren hadde prioritert annerledes. Videre ønskes det besvart i hvilke av de øvrige politidistrikter i landet som opplever nedgang i politiårsverk og politidekning, at statsråden mener nedgangen hovedsakelig skyldes politimesterens prioriteringer.

Svar:

I mitt svar av 25. august på representantens spørsmål nr. 2979 skriver jeg at jeg legger til grunn at politimesteren gjør de prioriteringene som gir mest mulig politikraft og vil gi best mulig tjenester for innbyggerne. Dette står jeg fast ved, og mitt syn her er ikke endret. Alle politimestrene må således foreta harde prioriteringer innenfor den til enhver tid gjeldende budsjetttramme. Politiet har, i likhet med resten av samfunnet, hatt utfordringer knyttet til den sterke prisveksten. Prisen på varer og tjenester, energi og husleie har økt, noe som påvirker handlingsrommet i politidistriktene.

Denne regjeringen prioriterer politiet høyt, og legger til rette for god politidekning i hele landet. Noe av det første regjeringen gjorde da vi tiltrådte var å styrke politibudsjettet med 200 mill. kroner utover den forrige regjeringens budsjettforslag for 2022. I revidert nasjonalbudsjett for 2023 fikk politiet en historisk bevilgningsøkning på 550 mill. kroner. Økningen vil styrke økonomien i hvert politidistrikt med mellom 12,8 og 98,8 mill. kroner, og bidrar til at politidistriktene kan holde et høyt bemannings- og aktivitetsnivå. Møre og Romsdal politidistrikt er for eksempel styrket med 18,1 mill. kroner. Denne bevilgningsøkningen vil få sin virkning utover høsten.

I Møre og Romsdal politidistrikt var det i juli 2023 631 årsverk, hvorav 448 i stillingskategorier som inngår i rubrikken «politi». Da Fremskrittspartiet gikk ut av regjering i januar 2020 var de samme tallene henholdsvis 565 og 410. Antall årsverk i politiet i Møre og Romsdal politidistrikt er altså økt med henholdsvis 65 (+11,5 prosent) og 38 (+9,2 prosent) siden Fremskrittspartiet satt i regjering.

SPØRSMÅL NR. 3029**Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 5. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva er det faglige grunnlaget for at departementet mener det er realistisk å bygge ut 670 MW landbasert vindkraft i Finnmark innen 2030?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Kraftløft for Finnmark sa regjeringen at det er realistisk å bygge ut 670 MW vindkraft i Finnmark innen 2030. Til EnergiWatch svarer statssekretær Elisabeth Sæther at disse 670 MW ikke er knyttet til konkrete prosjekter.

De vindkraftanleggene som er i drift i Finnmark i dag har en gjennomsnittlig kapasitetsfaktor på 42 prosent.

Jeg ber også statsråden i svaret oppgi hvilken kapasitetsfaktor det er realistisk å forvente ved utbygging av ytterligere 670 MW vindkraft i Finnmark.

Svar:

Mer kraft og bedre kraftforsyning i Finnmark er en forutsetning for å kunne skape nye næringer og flere arbeidsplasser, og med det sikre bosetning og sivil tilstedeværelse i vårt nordligste fylke. Vi kan ikke slå oss til ro med eksisterende forsyningssituasjon for kraft i Finnmark, og det er derfor viktig for regjeringen å prioritere ny infrastruktur og kraftproduksjon i nord. Samtidig med at Snøhvit Future-prosjektet ble godkjent, satte regjeringen derfor mål om betydelig utbygging av kraftproduksjon og nett i Finnmark.

I konsesjonssøknaden for ledningen Skaidi - Lebesby fremkommer det at omsøkt ledning sammen med temperaturoppgradering av 132 kV-ledningene til Varangerbotn, tiltak i Varangerbotn stasjon og «Back to back» på 220 kV-ledningen fra Varangerbotn til Finland, vil legge til rette for konsesjonsgitt vindkraft på Varangerhalvøya på rundt 170 MW, samt innmating av rundt 470 MW under ny Lebesby stasjon. Utvidelse av Skaidi og Hyggevatn stasjoner til 420 kV-stasjoner, og 420 kV forbindelse mellom stasjonene vil også muliggjøre økt innmating av vindkraft i hammerfestområdet. Jevnt økt forbruk ved Hammerfest LNG vil kunne medføre at en del vindkraft kan brukes lokalt, og ikke vil måtte transporteres ut via det nye 420 kV-nettet.

Anslaget på 670 MW for mulig utbygging, som var nevnt i forbindelse med lanseringen av regjeringens kraft- og industriløft i Finnmark, er ikke knyttet til konkrete

vindkraftprosjekter, men basert på at ovennevnte tiltak i nettet vil gjøre kraftsystemet i stand til å ta imot minst 670 MW ny kraft totalt i Finnmark, forutsatt at nødvendige konsesjoner gis. Det er samtidig viktig å understreke at det i Finnmark i dag er gitt, søkt eller meldt om nye vindkraftprosjekter på land på om lag 3000 MW. Hvilke prosjekter som kan bygges ut avhenger av konsesjonsprosessen.

Vurderingen er en helhetsvurdering, og konsesjonsprosessen vil avdekke hvilke prosjekter som har akseptable virkninger. Ved utbygging av strømnnett og ny kraftproduksjon er regjeringen opptatt av å ivareta reindriftens rettigheter. Konsesjonsprosessen, med tilhørende konsultasjoner med samiske interesser, er et viktig arbeid som vi ikke kan forskuttere.

SPØRSMÅL NR. 3030**Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 4. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er departementets oppsummering av høringen etter Storberget-utvalgets rapport?

BEGRUNNELSE:

Det synes som Regjeringen har basert mye av sin barnehagepolitikk på Storberget-utvalget, som var på høring høsten 2021. Det var kun om lag 60 av over 1 000 høringsvar som støttet flertallet i Storberget-utvalget.

Svar:

Kunnskapsdepartementet nedsatte i februar 2021 et partssammensatt utvalg bestående av medlemmer fra Fagforbundet, Kommunesektorens organisasjon (KS), Virke, Private barnehagers landsforbund (PBL) og Utdanningsforbundet. Utvalget ble ledet av Statsforvalter i Innlandet, Knut Storberget.

Utvalget ble satt ned på bakgrunn av et anmodningsvedtak fra Stortinget (anmodningsvedtak nr. 156 (2020–2021)) vedtatt i forbindelse med behandlingen av Prop 1 S (2020–2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021)).

Utvalget leverte rapporten *Du er henta! – Finansiering av private barnehager* 15. juni 2021. Alle utvalgets medlemmer mente at kjedebarnhager har god økonomi med relativt solide driftsmarginer, mens små og ideelle barnehager har utfordringer med økonomien. Utvalget var enige om at dagens finansieringssystem i for liten grad ivaretar de små barnehagene. Utvalget var også enige om at dagens finansieringssystem er komplisert. Utvalget mente det burde gjøres endringer som reduserer administrative og rettslige kostnader, både for de private og for kommunene som har finansieringsansvaret. Videre mente utvalget at finansieringssystemet i større grad burde stimulere til kvalitetssatsing i barnehagene ut over nasjonale minstekrav.

Utvalgets flertall, bestående av fem av seks medlemmer, mente at dagens finansieringssystem i for liten grad sikrer at kommunale midler brukt på barnehage kommer barna til gode. Dette flertallet foreslo en modell hvor kommunene gis større frihet til å styre sektoren enn i dag. Modellen bygger i stor grad videre på de faglige anbefalingene til ekspertutvalget Velferdstjenesteutvalget (NOU 2020:13 *Private aktører i velferdsstaten*). Modellen åpner blant annet for å gjøre lokale tilpasninger til dagens nasjonale regler. Dette innebærer at kommune skal kunne utforme

egne lokale regler for finansiering av private barnehager. Modellen legger også til rette for at kommunene skal få mulighet til å innføre differensiert støtte og gis adgang til å sette vilkår for tilskuddsmottaker. Flertallet viste til at dagens system gir få insentiver til lokale satsinger i den enkelte kommune, da det øker tilskuddene til private uten at disse er pliktige til å gjennomføre tilsvarende tiltak. Flertallet mente også at barnehagemyndigheten skal få mulighet til å tilpasse kapasiteten lokalt gjennom et mer koordinert opptak av barn i alle barnehager. Flertallet mente at det vil bidra til en jevnere fordeling av kapasitet i sektoren, mer effektiv ressursbruk og forutsigbarhet, og vil legge til rette for økt samhandling.

Utvalgets mindretall, bestående av medlemmet fra PBL, mente at det er for store variasjoner i tilskuddene på tvers av kommunene, og ønsket et finansieringssystem med tydeligere nasjonale regler for finansiering av private barnehager. Mindretallet foreslo at tilskuddsnivået skal bygge på gjennomsnittskostnaden for kommunale barnehager nasjonalt, og ikke gjennomsnittskostnaden i hver kommune. Dette medfører at alle private barnehager får samme tilskudd. Mindretallet mente at det er en ulempe at finansieringssystemet i dag har for få mekanismer som i tilstrekkelig grad stimulerer til eller belønner satsing på kvalitet ut over nasjonale krav. Mindretallet mente finansieringssystemet burde innrettes slik at det blir tydeligere hvordan kommunen kan sette lokale krav til de private barnehagene, forutsatt at de forpliktes til å sørge for samtidig finansiering av slike krav. Mindretallet foreslo også å erstatte dagens kapitaltilskudd med et arealtilskudd. Mindretallet mente statens og kommunenes styring med barnehagesektoren allerede er stor.

Kunnskapsdepartementet sendte Storberget-rapporten på høring og mottok over 1000 høringsvar. Av disse var det 78 kommuner, 370 private barnehager, 56 organisasjoner og 523 privatpersoner. Høringsvarene fra de private barnehagene er i stor grad likelydende. Dette gjelder også i noen grad kommunene. Private barnehager er hovedsakelig imot flertallsforslaget mens kommunene i stor grad er positive. Organisasjonene som har gitt høringsvar, er delt i sin støtte, og flere gir ikke tydelig støtte til noen av modellene.

Private barnehager uttrykker manglende tillit til at kommunene vil gi dem tilstrekkelig finansiering. I høringen kom det også fram at private barnehageeiere er skeptiske til at kommunen skal få mer ansvar for kvalitetsutvikling av barnehagesektoren. Kommunene uttrykker

bekymring for en nasjonal modell som ikke tar hensyn til kommunens eget kostnads- og inntektsnivå, og at det vil gi ulikheter i tilbudet mellom kommunale og private barnehager i samme kommune.

Privatpersonene som har inngitt høringssvar er i all hovedsak opptatt av at foreldrene fortsatt skal kunne velge barnehage fritt, og går i liten grad inn i forslagene fra utvalget.

Regjeringens barnehagepolitikk er basert på et omfattende og variert kunnskapsgrunnlag fra de siste 5 årene.

Storberget-utvalgets rapport og den påfølgende høringsen er en del av dette. Velferdstjenesteutvalget og faglige rapporter og utredninger innhentet av departementet og Utdanningsdirektoratet danner også et viktig grunnlag. I arbeidet med regulering av styring og finansiering av barnehager har departementet også mottatt mange innspill fra sektor gjennom Barnehageforum med partene og andre innspillmøter. Til sammen mener jeg at dette danner et godt og grundig grunnlag for endringer i regelverket for private barnehager som regjeringen vil foreslå.

SPØRSMÅL NR. 3031

Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 4. september 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å sikre at flyktninger raskt kan bosettes etter de har fått opphold i Norge, også ved et scenario der det kommer flere enn det kommunene har vedtatt å bosette?

BEGRUNNELSE:

Russlands angrepskrig i Ukraina har ført til at millioner legger ut på flukt. Norge mottar nå svært mange flyktninger fra Ukraina. UDI har lagt til grunn ulike scenario for ankomster, hvor det mest sannsynlige er mellom 25 000 og 45 000. I tillegg forbereder UDI seg på at det vil komme omtrent 5 000 andre asylsøkere til Norge. Tallet er usikkert, men det må forventes at det vil komme i overkant av 40 000 i løpet av året.

Regjeringen har hele tiden satt et lavere anmodningstall til kommunene enn UDIs planleggingstall.

IMDi sendte ut justerte anmodningstall til kommunene i mai 2023 og ber kommunene om å bosette 38 000 flyktninger i løpet av 2023. Kommunene har frist til 31. august 2023 på å sende inn svar, men noen kommuner har fått utsatt svarfrist.

Kommuner har hittil hatt utfordringer med å oppfylle IMDis anmodning for 2023. Kommunene har hittil vedtatt å bosette 31 000, noe som er lavere enn anmodningene. Før sommeren vedtok omtrent 100 kommuner å ta imot færre enn IMDi hadde anmodet.

Svar:

Kommunene står midt i tidenes bosettingsinnsats. Kommuner, frivillige organisasjoner og enkeltpersoner har i 2022 og hittil i år, lagt ned en uvurderlig innsats for å skaffe til veie boliger og legge til rette for bosetting av et rekordstort antall flyktninger i store og små kommuner landet rundt. Siden krigen i Ukraina brøt ut 24. februar i fjor, er rundt 52 000 innvilget midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge og rundt 43 000 er bosatt med offentlig hjelp (per 28.08.23). I samme periode er det også bosatt rundt 6 750 flyktninger fra andre land. Det er nå nesten 6 000 bosettingsklare flyktninger som venter på å flytte til en kommune.

Kommunenes bosettingsvilje og -evne er avgjørende for at flyktninger skal bli bosatt raskt.

Etter over halvannet år holdes trykket i bosettingen fortsatt oppe. Gjennomsnittlig ventetid fra vedtak om opphold til bosetting i en kommune er nå på om lag 2,6 måneder. Dette er fortsatt raskere enn de siste ti årene før 2022.

Samtidig vet vi at noen kommuner begynner å kjenne på kapasitetsutfordringer. Regjeringen vet fra dialog med kommunene at flere melder om utfordringer med bolig-situasjonen og kapasiteten i grunnleggende velferdstjenester, som barnehage, skole og helsetjenester. Derfor har regjeringen lagt til rette for et fleksibelt regelverk som er vedtatt i Stortinget. Formålet er å gi kommunene større handlingsrom for å håndtere rask bosetting av et stort antall flyktninger. Det er bl.a. innført midlertidige loven-dringer i plan- og bygningsloven og husleieloven som skal

gjøre det lettere å fremskaffe flere utleieboliger ved boligmangel. Det er også iverksatt tilpasninger i integreringssloven og opplæringsloven, og innført flere midlertidige regler og forskriftshjemler. Flere av hjemlene er ennå ikke tatt i bruk.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett la regjeringen frem forslag til flere tiltak som skal støtte opp under kommunenes arbeid med bosetting og integrering. Disse er nå vedtatt. Tiltakene inkluderer bl.a. ekstratilskudd til kommuner som bosetter flyktninger utover den opprinnelige anmodningen for 2023, midlertidig gjeninnføring av tilskudd til utleieboliger, som kan brukes til både istandsetting, kjøp og bygging, samt økte tilskudd til norskopplæring.

Basert på oppdaterte ankomstprognoser fra UDI m.fl. sendte IMDi før sommeren ut oppdatert anmodning til kommunene om å bosette til sammen 38 000 flyktninger i 2023. Blant kommunene som har svart til nå, er de aller fleste positive og har tatt på seg å bosette det antallet de er anmodet om. Det er 21 kommuner som har vedtatt færre, og fire kommuner har vedtatt flere enn de er anmodet om. Per 28. august har 191 kommuner vedtatt at de kan bosette til sammen 33 612 flyktninger i løpet av 2023. IMDi forventer at antallet vil stige når alle kommunene har fått behandlet anmodningen.

Prognoser for ankomster og bosetting er svært usikre, og behovet kan endre seg gjennom året. Det kan komme

færre og det kan komme flere enn det som det er planlagt for. Selv med god planlegging og god grunnberedskap kan det bli krevende å håndtere situasjonen. Bosetting og integrering av flyktninger skjer lokalt. Staten legger til rette, men det er først og fremst i kommunen, lokalsamfunnet og i nærmiljøet at jobben blir gjort. IMDi, Utlendingsdirektoratet, Husbanken, Barne-, ungdoms- og familieetaten, Utdanningsdirektoratet, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, Helsedirektoratet og andre fagdirektorater jobber kontinuerlig med å veilede og bistå kommunene i arbeidet med bosetting og integrering.

Regjeringen har fortsatt tett dialog med KS, kommunesektoren og statsforvalterne om situasjonen. Avhengig av situasjonen fremover, vil vi vurdere behovet for ytterligere tiltak. Regjeringen er forberedt på at vi kan komme i en situasjon der det kommer betydelig flere enn vi nå planlegger for eller der bosettingen bremser opp. Hvilke tiltak som ev. vil iverksettes i en slik situasjon, må ta utgangspunkt i den konkrete situasjonen og de bakenforliggende årsakene. Det må da vurderes både å ta i bruk ytterligere hjemler i midlertidige regelverk, ev. nye regelverksendringer og mulige nye tiltak som kan gjennomføres av staten i samarbeid med kommunene, frivilligheten og lokale aktører. Regjeringen kan i en slik situasjon raskt fremme nødvendige forslag for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 3032

Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Trond Helleland

Besvart 6. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

På Dagsnytt 18 28. august virket det ikke på statssekretæren som at det fantes beredskapsplaner for en krise der jernbanebrua over Lågen kunne falle ned.

Hva slags beredskapsplaner har Bane NOR for sin jernbaneinfrastruktur, og hva gjør statsråden nå for å sikre seg at beredskapsplanene i samferdselssektoren er gode nok før neste naturhendelse?

BEGRUNNELSE:

I Strategi for samfunnsikkerhet i transportsektoren, som ble revidert i 2020, trekkes det fram at klimatilpasning må

være et prioritert område i virksomhetenes samfunnsikkerhetsarbeid.

I strategien understrekes det at:

"Transportsektoren må være forberedt på å både forebygge og håndtere større, hyppigere og mer alvorlige naturhendelser, samt en generelt større belastning på transportinfrastrukturen".

Ut fra statssekretærens svar på Dagsnytt 18 virker det ikke som at dette er fulgt godt nok opp. Vi har nå opplevd store nedbørsmengder og flom to ganger på svært kort tid. Sist var togparkeringen i Lodalen oversvømt og ute av drift. Dette kommer til å skje igjen, og vi er nødt til å forsikre oss om at vi er bedre forberedt neste gang og at

vi har lært av disse hendelsene. Vi må bygge infrastruktur som er bedre rustet for ekstremvær, men vi må også være i stand til å raskt gjenopprette framkommeligheten etter driftsstans grunnet naturhendelser. Å vente opp mot et år på en ny jernbanebru er ikke godt nok.

Svar:

Ekstremværet «Hans», og det påfølgende styrtregnet på Østlandet, preger samfunnet generelt og jernbanesektoren spesielt, ikke minst de reisende og næringslivet som benytter jernbanen. Det er etablert midlertidige løsninger for passasjerer og gods og Bane NOR jobber på høygir med flere mulige tiltak for å kunne gjenåpne Dovrebanelen, både en eventuell midlertidig bru og bygging av en ny, permanent bru. Bane NOR har reserve-jernbanebruer tilgjengelige for bruk i krisesituasjoner og Bane NOR har, sammen med Forsvaret ved Ingeniørbataljonen i Brigade Nord, Statens vegvesen og flere samarbeidspartnere, vurdert om de tilgjengelige reservebruene (herunder Forsvarets tilgjengelige reservebruer) for både veg og jernbane, i Norge og i våre naboland, kan brukes som en midlertidig erstatning for den drøyt 170 meter lange bruene som kollapset. Involverte faginstanser har konkludert med at de tilgjengelige reservebruene dessverre ikke er egnet til rask gjenoppretting av jernbanetraffikk på den utsatte strekningen ved Ringebru. Rådgivende fagekspertise hjelper nå Bane NOR med planlegging og utbygging av den løsningen som måtte være raskest og best på strekningen – både midlertidig og permanent.

Storingsrepresentanten viser til Samferdselsdepartementets «Strategi for samfunnssikkerhet i transportsektoren». Som infrastrukturforvalter har Bane NOR det operative ansvaret for nasjonal beredskap på jernbanenettet og samordner og koordinerer dette arbeidet med jernbaneforetakene. Bane NOR rapporterer halvårlig til Samferdselsdepartementet om oppfølging av egen strategi basert på departementets strategi, og klimatilpasning er en av fem prioriterte områder. Hovedmålet og strategien for Bane NOR er å være forberedt på både å forebygge og håndtere større, hyppigere og mer alvorlige naturhendelser, samt være forberedt på en generelt større belastning på jernbaneinfrastrukturen. I dette ligger å ha systemer og beredskap for også raskt å kunne gjenopprette framkommeligheten etter driftsstans grunnet naturhendelser. Bane NOR skal videre ta høyde for de varslede klimaendringene ved planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av infrastruktur, samt dimensjonere for å motstå hardere klimapåkjenninger. Her kan byggingen av nytt dobbeltspor på Vestfoldbanen mellom Drammen stasjon og Kobbervikdalen tjene som et godt eksempel: På Drammen stasjon bygger Bane NOR nye plattformer, legger nye spor og hever hele stasjonsområdet 40 cm for å være bedre rustet mot springflo og flom. Vi må imidlertid samtidig erkjenne at det vil være en meget omfattende jobb å op-

pgradere hele jernbanenettet til nye standarder, og at det derfor må prioriteres hvilke strekninger og tiltak som må oppgraderes først.

Beredskap og beredskapsplaner skal dekke menneskers liv og helse, miljø, materielle verdier, operativ evne og omdømme - ved at de skal bidra til at nødsituasjoner ikke eskalerer, konsekvenser begrenses og en normalsituasjon gjenoppstår raskest mulig. Dette omfatter både forebygging, beredskap, krisehåndtering og gjenoppretting. Bane NORs tilnærming til dette, som Storingsrepresentanten er særlig opptatt av, er en helhetlig beredskap organisert på tre nivåer, i samsvar med nasjonale beredskapsprinsipper, herunder ansvars-, likhets-, nærhets- og samvirkeprinsippet. Bane NORs beredskap for å håndtere natur- og klimarelaterte hendelser inngår i konsernets helhetlige beredskapsorganisering. Foretakets «Værberedskap» omfatter visitasjons- og beredskapsordning med værvakter i baneområder (i samarbeid med Meteorologisk institutt), og med forebyggende tiltak knyttet til besluttet beredskapsnivå. Driftskritiske funksjoner har kontinuitetsplaner som sikrer at drift kan opprettholdes – også ved stort frafall av arbeidskraft, systemer eller andre innsatsfaktorer.

I tillegg er Jernbanedirektoratet i gang med en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for jernbane. Denne vil kartlegge viktige og evt. sårbare korridorer målt mot samfunnets behov, både når det gjelder passasjer- og godstransport. Forsyningssikkerhet er også et viktig tema.

SPØRSMÅL NR. 3033**Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 4. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Uværet «Hans» har aktualisert behovet for gode omkjøringsveier.

Vil samferdselsministeren vektlegge en oppgradering av omkjørings- / beredskapsveger til de nasjonale hovedvegene, slik at reelle lokale omkjøringsmuligheter, og dermed samfunnssikkerheten, sikres bedre enn i dag?

BEGRUNNELSE:

Flere nasjonale hovedveger, slik som E6, E16, Rv 3 og Rv 4 for å nevne noen av de viktigste, går gjennom Innlandet. Med ujevne mellomrom blir slike veger stengt, det være seg grunnet en trafikkulykke, ras, flom eller andre årsaker. Når dette skjer ledes trafikken inn på omkjøringsveger som i de fleste tilfeller er fylkesveger. Utfordringen med dette er imidlertid at disse omkjøringsvegene ofte ikke er dimensjonert for å håndtere trafikkmengden som normalt går på hovedvegnettet. I tillegg er vedlikeholdsetterslepet ofte stort og bæreevnen tilsvarende dårlig. Dette igjen medfører at det enkelte steder i praksis ikke finnes lokale omkjøringsmuligheter. Dette er en utfordring for vår samfunnssikkerhet og beredskap.

Uværet "Hans" viste oss hvor sårbare vi som samfunn er. På ett tidspunkt var alle de nasjonale hovedfartsårene, både på veg og jernbane, mellom Oslo og Trondheim stengt i Innlandet. Den eneste vegen som ikke ble stengt var Fylkesveg 26 gjennom Trysil og Engerdal, men denne måtte samferdselssjefen i Innlandet gå ut å si at ikke kunnen benyttes av tungtrafikk, da den ville kommet til å bli helt nedkjørt og ødelagt hvis tungtrafikken skulle benyttet denne. Norge var da med andre ord ett delt land hva etterforsyning angikk. Ett mer hverdagslig eksempel kan man for eksempel finne på Ringebru. Dersom E-6 blir stengt der er en smal grusveg av en fylkesveg, som mest av alt ligner en gårdsveg, men en bru som er over 100 år gammel eneste reelle lokale omkjøring. alternativet er omkjøring via Østerdalen, noe som betyr 20-30 mil ekstra. For næringstransport som må forholde seg til Kjøre- og hviletidsbestemmelsene (lastebiltransport), så er dette svært utfordrende.

Svar:

Alle veieiere, både for riksvei, fylkesvei og kommunale veier må være forberedt på å forebygge og håndtere større,

hyppigere og mer alvorlige naturhendelser og større belastning på infrastrukturen vår i tiden framover.

Flom, skred og andre naturfarer utgjør en risiko på veinettet og for annen kritisk infrastruktur i samfunnet, noe de siste ukenes uvær har vist tydelig. Statens vegvesen har ansvar for størsteparten av riksveinettet. Etaten har i tillegg sektoransvar for å følge opp nasjonale oppgaver for hele veisystemet, herunder drift av veitrafikksentralene og ivareta god samfunnssikkerhet og beredskap. Nye Veier og fylkeskommunene har ansvar for at deres infrastruktur fungerer som planlagt så langt det er mulig også ved uønskede hendelser. Ved hendelser som berører flere veieiere har veitrafikksentralene en samordnende funksjon.

Gode omkjøringsveier er viktig for å sikre fremkommelighet dersom hovedveier blir stengt. I forbindelse med ekstremværet «Hans» har Statens vegvesen bl.a. gjennom veitrafikksentralene koordinert innsatsen med øvrige veieiere, herunder fylkeskommunene og andre aktører. Det har vært gjennomført samordningsmøter for å etablere felles situasjonsbilde og løse utfordringer, som blant annet alternative omkjøringsveier.

Erfaringene fra «Hans» vil inngå i det samlede kunnskapsgrunnlaget om ekstremvær og skred- og flomutsatte områder, og bidrar til å gi veimyndighetene et bedre beslutningsgrunnlag ved fremtidig utbygging og drift og vedlikehold av veiinfrastrukturen. Disse erfaringene vil også bli tatt med i vurderingene av om det er grunnlag for å gjøre konkrete endringer av prioriteringer f.eks. av omkjøringsveier, som følge av ekstremværet «Hans».

SPØRSMÅL NR. 3034**Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 7. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden enig med Politiets Fellesforbund om at det skjer en nedbemanning i politiårsverk, og er en nedbemanning i politiårsverk en styrking eller svekkelse av politiet?

BEGRUNNELSE:

På Politisk kvarter den 22.08.23 uttalte statsråden at det har blitt 600 flere årsverk i politiet siden hun tok over og at dette er bra for nærpolitiet og beredskapen i hele Norge. Det vises også til at finansministeren i partilederdebatten på VG-TV den 09.08.23 sa at «det har blitt over 600 flere folk som jobber i politiet i dag» enn da Senterpartiet overtok. I Politiforums nettsak av 25.08.23 opplyser statssekretær Indrefjord at bemanningen i politiet er økt med 543 årsverk fra juli 2021 til juli 2023.

Politiforum har i den nevnte nettsaken gjennomgått bemanningstallene fra Politidirektoratet. Av de observasjoner Politiforum har gjort, vises det særlig til følgende fra nettsaken: «Mens det totalt sett har blitt 543 flere ansatte i politiet fra 31. juli 2021 til 31. juli 2023, viser statistikken at det i politidistriktene har blitt 255 færre politiårsverk.» og «Samlet har det i denne toårsperioden blitt 53 færre politiårsverk i hele politiet, mens den store økningen har kommet i antall sivilt ansatte - der har det blitt 538 flere årsverk.». Leder av Politiets Fellesforbund uttaler seg i saken, og uttaler at det nå skjer en nedbemanning i politiårsverk som er en alvorlig situasjon og en trend som må snus.

Det er en betydelig forskjell mellom regjeringen og Politiets Fellesforbunds virkelighetsbeskrivelse om hvor vidt politiet er styrket eller svekket etter at regjeringen overtok. Tallenes tale er imidlertid utvetydige. Det bes derfor besvart om statsråden er enig med Politiets Fellesforbund i at det skjer en nedbemanning i politiårsverk, og om statsråden mener denne reduksjonen i politiårsverk er en styrking eller svekkelse av politiet.

Svar:

Eg vil streke under at denne regjeringa prioriterer politiet. Då vi kom i regjering var noko av det første vi gjorde å styrkje politiet med 200 mill. kroner i budsjettet for 2022 utover framlegget frå den tidlegare regjeringa. I budsjettet for i år prioriterer vi å bruke ressursar på betre lokale polititenester og beredskap, og mindre på m.a. sentral ad-

ministrasjon og konsulentar. I tillegg har regjeringa nettopp fått gjennomført den største prioriteringa av politiet i eit revidert nasjonalbudsjett vi kjenner til, med ein auke på 550 mill. kroner. Desse midlane vil setjast inn i politidistrikta i laupet av hausten. Den uvanleg høge prisstigninga i samfunnet og det at politiet etter eige utsegn hadde «litt for høg fart» inn i 2023 inneber at det likevel er krevjande for mange som sit med budsjettansvar i politiet.

Sidan Senterpartiet og Arbeiderpartiet kom i regjering har politiet fått om lag 600 fleire årsverk. Det bidreg til eit sterkare politi og meir tryggleik for folk i heile landet.

Tala representanten presenterer, er, som departementet har peika på tidlegare, gjenstand for ei rad feilkjelder. T.d. inneber flyttinga av den kongelege politieskorten at i overkant av 70 årsverk er flytt frå Oslo politidistrikt til PST. Det finst òg fleire slike feilkjelder, som departementet har gjort greie for tidlegare. Det er også ei utfordring at tala endrar seg ganske mykje frå månad til månad, slik at resultatet ein får er avhengig av kva periode ein vel og at denne perioden er eit rimeleg samanlikningsgrunnlag. Det er mogleg å bruke statistikken til å få høgst ulike resultat dersom ein ynskjer det, også resultat som gjev eit misvisande bilete av utviklinga i politiet. Hovudbiletet er like fullt at politiet har fått fleire årsverk etter regjeringsskiftet, og auken er totalt om lag på 600 årsverk. Dette talet vil endre seg litt opp eller ned kvar månad utan at det endrar hovudbiletet.

Då Framstegspartiet gjekk ut av regjering i januar 2020 var det 9381 politiårsverk i politidistrikta og 17 497 årsverk i politiet samla. Dei siste tala vi har no, for juli 2023, er høvesvis 10 259 og 19 434. Det har altså vorte 878 (+9,4 prosent) fleire politiårsverk i distrikta og 1937 (+11,1 prosent) fleire årsverk i politiet samla sidan Framstegspartiet gjekk ut av regjering. Dette er ein betydeleg auke på berre 3,5 år og illustrerer godt at AP-Senterpartiet-regjeringa prioriterer politiet høgt og at politiet samla sett er styrkt kraftig dei siste åra. Eg strekar under at desse tala ikkje er korrigererte for feilkjelder, slik at t.d. auken i årsverk i politidistrikta truleg reelt er høgare enn det tala kan gje inntrykk av. Det er også andre tilhøve som inneber at desse tala, til liks med m.a. tala representanten presenterer, må tolkast ut frå dei store endringane som har skjedd i politiet dei siste åra.

I 2021 var ein stor del av auken i politibemanninga i politidistrikta knytt til mellombelse forsterkningar i samband med pandemien (grenseoppdraget). I 2022 vart forsterkningsressursar nytta til å handtere migrasjons-

straumen i samband med krigen i Ukraina. Denne interne flyttinga av forsterkningsressursar til å handtere to ulike kriser, er ei medverkande årsak til at statistikken dei siste åra kan vere krevjande å tolke.

Eg vil elles minne om at talet på studentar ved Politihøgskulen (PHS) vart redusert betydeleg under den førre

regjeringa. Senterpartiet og AP var kritiske til desse kutta. AP-Senterpartiet regjeringa har difor aukt talet på studie-plasser ved PHS med 100 frå og med studieåret 2022-2023. Dette inneber at vi i åra frametter kan utdanne fleire politifolk som kan gå inn i norsk politi og bidra til tryggleiken i små og store lokalsamfunn i heile Noreg.

SPØRSMÅL NR. 3035

Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 1. september 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

I forrige periode fikk Senterpartiet, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet sammen gjennomslag for å endre § 11 andre ledd i jordlova, som omhandler et forbud mot nydyrking av myr. Imidlertid var det noe uenighet mellom de tre partiene om endringen i § 11 ville gi et sterkere vern av myra, eller gjøre det lettere for bønder å få dispensasjon. FrP og Sp mente det siste.

Hva er statsråd Pollestads vurdering mer enn to år etter lovendringen, har det blitt vanskeligere eller lettere for bønder å få dispensasjon for nydyrking av myr?

BEGRUNNELSE:

Det refereres til Dokument 8:288 L (2020–2021). I representantforslaget, der statsråd Pollestad var medforlagsstiller, foreslo Senterpartiet å oppheve forbudet mot nydyrking av myr. Dette var et godt og betimelig forslag, og fikk full støtte fra Fremskrittspartiet. Vi mente at et generelt forbud mot nydyrking av myr med begrenset dispensasjonsadgang, slik vi oppdaget at regjeringen la opp til, ville ramme matproduksjonen i Distrikts-Norge. I enkelte deler av Norge utgjør myr over halvparten av dyrkbar mark.

Imidlertid fikk ikke dette forslaget flertall i Stortinget, og Sp og FrP valgte derfor subsidiært å støtte Arbeiderpartiets alternative forslag. Dette forslaget, som ble vedtatt av Stortinget, åpnet for at kommunene fikk rett til å godkjenne nydyrking av myr som del av en helhetlig plan. Både Sp og FrP tolket dette som en mer fleksibel ordning enn det den daværende regjeringen hadde lagt opp til. Kommunene har bedre forutsetninger for å vurdere behovet for nydyrking av myr på det enkelte gårdsbruk, basert på gårdens ressursgrunnlag, enn et departement i Oslo.

Men det viste seg at Arbeiderpartiets representanter tolket forslaget annerledes. Fra Stortingets talerstol ble det hevdet at dette betydde en innstramming av lovverket, og ikke en oppmyking. Terje Aasland (Ap) uttalte for eksempel i debatten (27. mai 2021) at: «Intensjonen bak forslaget, i merknadene og i det jeg nå har sagt gjentatte ganger, er å forsterke beskyttelsen av myra, både med hensyn til nydyrking og til det som kanskje er det store problemet, som er nedbygging.» De tilstedeværende statsrådene, henholdsvis klima- og miljøministeren og landbruksministeren, uttrykte i den samme debatten at de ikke helt skjønnte vedtakets intensjon.

Etter at mer enn to år har gått og Pollestad har inntatt statsrådsstolen, er det viktig å få klarhet i hvordan lovendringen har blitt tolket og brukt i praksis. Statsråden bes derfor redegjøre for dette.

Svar:

I 2020 vart det innført eit generelt forbod mot nydyrking av myr, med moglegheit for å gje dispensasjon i særlege høve. Senterpartiet var i mot dette forbodet, og fremja difor forslag om å oppheva heimelen for å fastsetja forbod mot nydyrking av myr.

Forbodet vart vedteke av Stortinget i april 2019 med støtte frå mellom anna FrP. Voteringsutskrifta på Stortinget.no viser at også representanten Strifeldt røysta for forbodet.

Stortinget vedtok 28. mai 2021 å endre jordlova § 11 andre ledd (lov om endring av jordlova). Lovvedtaket innebar at nydyrking og anna nedbygging av myr berre kan skje om omsynet til klima, natur- og kulturlandskap vert vareteke gjennom ein heilskapleg plan godkjent av kommunen.

Stortinget sitt lovvedtak vart sanksjonert 11. juni 2021, jf. kgl.res. av same dato, og ei lovendring vart vedteken. Den kongelege resolusjonen fastset ingen dato for iverksetjing. Når det kjem til iverksetjing, følgjer det av omtalen i resolusjonen at det er naudsynt å få oversikt over konsekvensane av lovendringa, mellom anna korleis den nye regelen kan bli samordna med relevant regelverk, før lovendringa kan tre i kraft. Endringslova er ikkje iverksett, og det er difor ikkje mogleg å seie noko om sjølve praktiseringa av lovendringa.

I samband med handsaming av revidert nasjonalbudsjett for 2023 bad Stortinget regjeringa om å leggje

fram eit forslag om å oppheve lovvedtaket om endring av jordlova, sjå oppmodningsvedtak nr. 928.

Eg vil følgje opp dette oppmodningsvedtaket, og eit lovforslag om å oppheve lovendringa i 2021 vil verte lagt fram for Stortinget. Oppmodningsvedtaket frå Stortinget inneber at den nemnde lovendringa, ikkje vil tre i kraft. Rettstilstanden er difor slik som mellom anna representanten Strifeldt og FrP røysta for i Stortinget 11. april 2019.

Eg vil frametter syte for ei fornuftig praktisering av loven og tilhøyrande forskrift.

SPØRSMÅL NR. 3036

Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 4. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at nedgangen i politiårsverk og dermed fallet i politidekning pr. 1 000 innbyggere i Sør-Vest politidistrikt er et resultat av politimesterens prioriteringer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål nr. 2902 og statsrådets besvarelse av spørsmålet. Spørsmålet gjaldt den drastiske nedgangen i politiårsverk og dermed politidekning pr. 1000 innbyggere i Sør-Vest politidistrikt fra juni 2022 til juni 2023. Statsråden viser innledningsvis i sin besvarelse til at regjeringen har gjort en kraftig og historisk satsing på politiet siden den overtok. Deretter vises til at departementet ikke har lagt føringer for antall polititjenestepersoner i Sør-Vest politidistrikt, og det er derfor opp til politimesteren å prioritere dette opp mot andre behov. Dette kan vanskelig forstås på noen annen måte enn at statsråden mener regjeringen har styrket politidistriktet, men antall politiårsverk reduseres og politidekningen faller fordi politimesteren har prioritert å bruke ressursene på andre ting enn politistillinger.

Svar:

I mitt svar av 24. august på representantens spørsmål nr. 2902 sier jeg at jeg legger til grunn at politimesteren gjør de prioriteringene som gir mest mulig politikraft og vil gi

best mulig tjenester for innbyggerne. Dette står jeg fast ved, og mitt syn her er ikke endret.

Politiet har, i likhet med resten av samfunnet, hatt utfordringer knyttet til den sterke prisveksten. Prisen på varer og tjenester, energi og husleie har økt, noe som påvirker handlingsrommet i politidistriktene. Politimesteren i Sørvest politidistrikt, i likhet med alle de andre politimestrene, må således foreta harde prioriteringer innenfor den til enhver tid gjeldende budsjetttrammen.

Denne regjeringen prioriterer politiet høyt, og legger til rette for god politidekning i hele landet. Noe av det første regjeringen gjorde da vi tiltrådte var å styrke politibudsjettet med 200 mill. kroner utover den forrige regjeringens budsjettforslag for 2022. I revidert nasjonalbudsjett for 2023 fikk politiet en historisk bevilgning på 550 mill. kroner. Bevilgningen vil styrke økonomien i hvert politidistrikt med mellom 12,8 og 98,8 mill. kroner, og bidrar til at politidistriktene kan holde et høyt bemannings- og aktivitetsnivå. Sørvest politidistrikt er for eksempel styrket med 33,9 mill. kroner. Denne bevilgningen vil få sin virkning utover høsten.

I Sørvest politidistrikt var det i juli 2023 1257 årsverk, hvorav 851 i stillingskategorier som inngår i rubrikken «politi». Da Fremskrittspartiet gikk ut av regjering i januar 2020 var de samme tallene henholdsvis 1200 og 806. Antall årsverk i politiet i Sørvest politidistrikt er altså økt med henholdsvis 57 (+4,8 prosent) og 45 (+5,6 prosent) siden Fremskrittspartiet satt i regjering. Representanten kan merke seg at antallet politiårsverk i Norge og i Sørvest

politidistrikt nå er langt større enn det har vært noen gang da Fremskrittspartiet satt i regjering.

SPØRSMÅL NR. 3037

Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 1. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at NVE og nettselskapene har nødvendig kunnskap om den faktiske kapasiteten i strømmnettene, slik at nettene kan utnyttes bedre og nye tiltak innrettes etter de reelle behovene, og finnes det regulatoriske hindringer som vanskeliggjør deling av data mellom nettselskapene, som kunne ha bidratt til bedre samlet utnyttelse av strømmnettene?

BEGRUNNELSE:

I en debatt under Arendalsuka 2023 uttalte Reguleringsmyndigheten for energi (RME) at de ikke vet hvor mye ledig kapasitet det er i strømmnettene våre. Samtidig står det en rekke aktører i kø for å koble seg til de samme nettene.

Det sies ofte at kapasiteten i strømmnettene er fullt utnyttet, men realiteten er at dette kun gjelder enkelte driftstimer i løpet av et år. Samtidig vet vi at det er tre lag med netteiere, som alle legger inn en solid sikkerhetsmargin i driften av nettene sine. Til sammen kan det dermed være betydelig ledig kapasitet - spesielt hvis det settes inn tiltak for å flate ut effekttoppene.

Det tar tid å bygge nytt nett eller å forsterke de vi har. Vi kommer uansett ikke utenom store investeringer i strømmnettene fremover, slik vi også hadde i årene som ligger bak oss. Samtidig er det desto viktigere å utnytte kapasiteten som allerede er der på best mulig måte.

Bruk av sensorteknologi og bedre utnyttelse av tilgjengelige data kan være en del av svaret. Videre kan bedre utnyttelse av fjernvarmenett, bioenergi, mer bruk av bergvarme, smartteknologi knyttet til varmvannsberedere for å nevne noe - bidra til å flate ut effekttoppene i nettene.

Samtidig kommer vi ikke utenom fysisk utbedring og oppgradering av nettene, men dersom vi har oppdatert kunnskap om tilgjengelig kapasitet - og utnytter denne bedre - så vil det antakelig være mulig å koble flere på nettene som i dag får nei, og ha et bedre grunnlag for å prioritere fysiske utbedringstiltak.

Svar:

Olje- og energidepartementet ba i tildelingsbrevet for 2021 Reguleringsmyndigheten for energi (RME) om å starte opp et arbeid for å legge til rette for digital samhandling i kraftsektoren. RME har ledet en arbeidsgruppe med representanter fra nettbransjen og Norges vassdrags- og energidirektorat, som i vår resulterte i etableringen av ElBits AS. ElBits AS er eid av nettselskapene i fellesskap, og skal levere digitale tjenester til bransjen.

Ett av målene til selskapet er å etablere omforente standarder for digitale løsninger. Omforente standarder i bransjen vil både kunne legge til rette for informasjon-sutveksling mellom selskapene og mellom selskapene og myndighetene, og forenkle IT-utviklingen for bransjen og eksterne leverandører. Dette er et omfattende arbeid, men jeg er sikker på at arbeidet på sikt vil gi bedre kunnskap om nettet, slik at sikkerhetsmarginene kan reduseres. Jeg vil fortsatt ha stor oppmerksomhet på arbeid med digitalisering og bedre utnyttelse av nettet.

Konkret informasjon om strømmettet er i stor grad regnet som kraftsensitiv informasjon. Reguleringen hindrer imidlertid ikke nettselskapene fra å dele informasjon om sine nett med hverandre, så lenge dataene beskyttes i henhold til kravene i energiloven og kraftberedskapsforskriften.

SPØRSMÅL NR. 3038**Innlevert 29. august 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 4. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å legge til rette for utvikling og skalering av teknologi som utnytter energien i tidevannskraft i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det er stort behov for mer kraftproduksjon i Norge frem mot 2030. Tidevannsenergi er en form for kraftproduksjon som får lite oppmerksomhet i det offentlige ordskiftet, men som kan få betydning for energiforsyningen både i Norge og andre land. Å utnytte energien i tidevann gir forutsigbar kraftproduksjon. Man vet hvor mange knopstrømmen gjør i de ulike timene gjennom døgnet. Det betyr også at man kan planlegge for hvor mye kraft som vil bli produsert til enhver tid. Norge har flere selskaper som jobber med tidevannsteknologi, gode tidevannsstrømmer og et stort kraftbehov.

Svar:

Tidevannskraft er inkludert i den nasjonale forsknings- og innovasjonsstrategien for klimavennlig energiteknolo-

gi, Energi21. I følge Energi21-strategien bør teknologien videreutvikles, men den er ikke blant de prioriterte teknologiområdene som havvind, vannkraft, energieffektivisering, CO₂-håndtering og hydrogen. I Norge har det vært forsket på utnyttelse av tidevannskraft siden 1980 tallet og det har også blitt bygget demonstrasjonsanlegg. Teknologien er svært kostbar, og potensialet er vurdert å være begrenset. Ifølge Energi21 er det lite aktivitet innenfor området tidevannskraft. I 2007 ble det realistiske utbyggbare tidevannspotensialet i Norge estimert til under 1 TWh (Sweco, 2007).

Det kan i dag gis støtte til forskning, utvikling, demonstrasjon og markedsintroduksjon av tidevannskraft i Norge gjennom Norges Forskningsråd, Innovasjon Norge og Enova. I Forskningsrådet er slik støtte mest aktuelt gjennom Energix-programmet.

Søknader om støtte til utnyttelse av tidevannskraft må imidlertid konkurrere med andre søknader rettet mot utnyttelse av andre energikilder og andre formål i energisystemet.

SPØRSMÅL NR. 3039**Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 8. september 2023 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren legge fram kva status er i prosjektet pr dato, og når regjeringa har tenkt å sette dette prosjektet i gang?

GRUNNGJEVING:

Stad skipstunellen har vore prioritert i lang tid, og førrige regjering prioriterte prosjektet klar for prosjektering og bygging.

Dagens regjering har gjort stikk motsatt og utsatt oppstart av dette svært viktige prosjektet.

Svar:

Eg er einig med stortingsrepresentant Sve at Stad skipstunnel er eit viktig prosjekt, som høgeregjeringa valde å ikkje sette i gang. Det er samstundes nødvendig å ha god kontroll med kostnadene i store statlege investeringssjerskt. Regjeringa har difor valt å ta ein ekstra runde på

Stad skipstunnel, sett i lys av utviklinga i prosjektet, og i norsk økonomi.

Som omtalt i Prop. 118 S (2022-2023) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2023, har Kystverket utarbeidd ei oppdatert kostnads- og usikkerheitsanalyse som estimerer at kostnadsramma (P85) har auka frå 4 090 mill. kr til 7 132 mill. kroner (74 pst.) og styringsramma (P50) frå 3 450 mill. kroner til 5 652 mill. kroner (64 pst.). Det blei vidare varsla at regjeringa i lys av

aukingane i kostnadsanslaga vil be Kystverket vurdere om prosjektet kan gjennomførast til ein lågare kostnad.

Kystverket har utarbeidd ein gjennomgang av moglege kostnadsreduksjonar, i tråd med omtalen i revidert budsjett. Regjeringa vil i budsjettet for 2024 orientere Stortinget om at vi vil igangsette ein anbuds konkurranse for bygging av Stad skipstunnel innanfor den kostnadsramma som Stortinget har vedtatt, justert for prisstigning.

SPØRSMÅL NR. 3040

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 4. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Mener statsråden at politiet følger sine retningslinjer og prioriterer å etterforske saker der mindreårige asylsøkere forsvinner fra mottak og omsorgssentre i Norge?

BEGRUNNELSE:

I dag, 30. august, kunne NRK fortelle om en mindreårig jente som forsvant fra et mottak i Mysebu i juli. I politiets papirer var jenta, som kom fra Eritrea, registrert som 15 år gammel. Fra jenta ble meldt savnet av mottaket tok det politiet hele fem dager før de opprettet en sak. Deretter ble mottaket oppringt og jenta ble meldt savnet, men etter dette ble det ikke gjort noe mer.

Tidligere har NRK undersøkt og skrevet en rekke saker om mindreårige enslige asylsøkere (EMA) som forsvinner fra norske mottak og omsorgssentre, og som sjeldent etterforskes tilstrekkelig av politiet. I kartleggingen viste de at 432 asylbarn som har forsvunnet de siste åtte årene og fremdeles ikke kommet til rette. I etterkant av avsløringene til NRK satte Politihøgskolen i gang et forskningsprosjekt for å se på hva som faktisk har blitt gjort når EMA forsvinner fra mottak og omsorgssentre. Dette forskningsprosjektet har så langt vist at politiet ikke har fulgt de retningslinjene og rutinene de skal i slike saker, og at alle sakene har blitt henlagt uten videre undersøkelser.

5. januar 2023 sa statsråden i Stortinget at Politidirektoratet hadde bedt politidistriktene om å se på hvordan gjeldende rutiner og retningslinjer følges opp. Stortinget har vedtatt at alle forsvinningsaker der barn forsvinner skal etterforskes likestilt, uavhengig av hvem barnet er.

I artikkelen NRK publiserte 30.08.23 viser statssekretæren i Justisdepartementet til at POD sin undersøkelse viste at politiet og andre aktører må forbedre sin respons når mindreårige forsvinner fra asylmottak. Videre svarer statssekretæren:

«POD har derfor i samarbeid med UDI og Bufdir gjort en innsats for å sikre en felles forståelse av rundskriv, begrepsbruk, rutiner og praksis på feltet».

Denne ferske avsløringen til NRK viser at politiets retningslinjer ikke følges, og det bes om at statsråden redegjør for hvorvidt hun mener politiet prioriterer og følger opp slike forsvinningsaker slik de skal, i henhold til de retningslinjene som er bestemt.

Svar:

Det er påkrevet at alle aktører følger rutiner som sikrer at enslige mindreårige asylsøkere ivaretas fra de ankommer Norge. Barn som kan være ofre for menneskehandel må møtes med de nødvendige akutte hjelpetiltak. Omforente rutiner må også være på plass dersom mindreårige forlater institusjonen de plasseres på.

I januar 2023 ba Politidirektoratet politidistriktene om tilbakemelding på rutiner og praksis ved håndtering av tilfeller hvor mindreårige asylsøkere forsvinner fra mottak. Politidirektoratet tok deretter initiativet til en hurtigarbeidende arbeidsgruppe, bestående av Utlendingsdirektoratet (UDI) Barne, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Barne-, ungdoms og familieetaten (Bufetat), der formålet var å oppdatere/konkretisere ek-

sisterende samhandlingsrutiner, identifisere eventuelle mangler, samt sørge for etterlevelse av disse.

Arbeidsgruppen har beskrevet og tydeliggjort etatenes ansvar og myndighet i sakene.

Videre har arbeidsgruppen foreslått endring og spissing av rutiner for varsling til politiet. Endringene innebærer blant annet digital varsling fra mottak og omsorgssenter til politiet innen fastsatt frist. Nytt digitalt meldeskjema inneholder mer og bedre informasjon. Det innføres også digital samhandling mellom etatene dersom det kommer ny informasjon i saken etter første meldingen. Innføring av digital samhandling for varsling og oppdatering av sak innebærer et teknisk utviklingsarbeid og det tilstrebes å få løsningen innført i løpet av høsten 2023.

Det er opprettet og innført nye og mere konkrete statistikkoder for den aktuelle sakstypen i politiets systemer.

Det er berammet statusmøte i arbeidsgruppen i uke 36.

Politiets gjeldende retningslinjer for alle typer savnet-saker er fra 2014 og er moden for revisjon. Fagutviklingsapparatet for etterforskningsfeltet er derfor gitt i oppdrag å oppdatere og videreutvikle retningslinjene. Arbeidet er i sluttfasen. Enslige mindreårige asylsøkere omtales spesielt. Politidirektoratet vil følge opp foreslåtte tiltak. Departementet følger prosessen, for å sikre at myndighetene får oppdaterte og avklarte retningslinjer og rutiner som legger til rette for korrekt oppfølging ved forsvinninger fra mottak.

Når den gjelder den konkrete saken omtalt av NRK viser jeg til kommentarer gitt av det aktuelle politidistriktet til NRK.

SPØRSMÅL NR. 3041

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 5. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram dei realistiske og rette talla for reduksjon av ferjeprisane, målt frå 1/1-2023 og fram til i dag?

GRUNNGJEVING:

I media og i valgkampen har vi opplevd at representantar frå regjeringspartia har skrytt hemningslaust over at regjeringa liksom har kuttet 50 % av ferjeprisane.

Noko så greinalaust som å berekne eit slikt påstått kutt av ferjeprisane og forsøke å ta æra av dette, er gjennomført ved at ein har berekna kutt frå 1/1-2021.

1/1-2021 er som alle veit mange mnd. før dagens regjering tok til, og FØR FrP ilag med Høgre-regjeringa kuttet 25 % av ferjeprisane her i landet rekna frå 1/7-2021.

Å bruke kalkulator kan sikkert vere ei krevjandes øvelse, men å beregne sine sigrar i kutt av ferjeprisar langt før ein sjølv har kunne gjort noko med dette, og i tillegg ta æra av noko andre har gjort, er slett ikkje seriøst.

Vanlige folk er nok ikkje lett lurte dersom regjeringa trur dette, og vanlige folk er opptatt av ferjeprisane her og no, og kva som reelt vert kuttet i så måte.

Alle prisar her i landet vert justert årleg, både pga. inflasjon men også av andre grunnar slik som den voldsomme prisauken på til dømes drivstoff og straum som sjølv sagt påverkar driftskostnadane til ferjedrifta. Sjølv sagt også all anna prisauke som har løpt løpsk med dagens regjering som har ført til kraftig renteauke i tillegg.

Derfor er det viktig for folke flest og næringslivet å få lagt reelle tall på bordet, kva som er kuttet i ferjeprisane i 2023 målt mot 1/1-2023 slik at dette kan målast mot absolutt alle andre vanvittige prisaukar som vanlige folk har fått frå dagens regjering.

Svar:

Eg visar til mitt svar til representanten på spørsmål nr. 2607 om same tema. Som eg skreiv så er samla endring av takst frå 1. januar 2022 til 16. august 2023 om lag -37 pst. Det bes no om tall frå 1. januar i år og fram til i dag. Samla endring av takst frå 1. januar 2023 til i dag, er på om lag -28,57 pst. For sambanda som vart gratis er endringa på -100 pst.

Takstregulativet «Autopass-regulativ for ferjetakstar» blir nytta på dei aller fleste av ferjesambanda som ikkje

har blitt gratis. Tabellen under viser endringane av takst i dette regulativet, for perioden frå 1. januar 2021 til 16. august 2023. Tabellen viser også takstnivået etter endrin-

gane, med januar 2021 som utgangspunkt. Endring av takstnivået er i nominelle verdier.

Frå og med dato:	%-vis endring av takst (ekskl. mva)	mva-sats	Takstnivå inkl. mva (jan 2021=100)
1. januar 2021	3,20 %	6 %	100
1. juli 2021	-25,00 %	6 %	75
1. oktober 2021	0,00 %	12 %	79,25
1. januar 2022	-11,67 %	12 %	70
1. januar 2023	0,00 %	12 %	70
16. august 2023	-28,57 %	12 %	50

I Hurdalsplattforma er det eit mål å halvere takstane i ferjedrifta i fireårsperioden 2021–2025. Med løyvinga i statsbudsjettet for 2022 vart det lagt til rette for at takstane kunne bli redusert med 30 pst. samanlikna med takstane 1. januar 2021. I statsbudsjettet for 2023 er det sett av midlar som gjorde det mogleg frå 16. august 2023 å redusere takstane med ytterlegare 20 prosentpoeng, til 50 pst. under takstnivået 1. januar 2021. Målet i Hurdalsplattforma om å halvere takstane i ferjedrifta i fireårsperioden 2021–2025 vil dermed vere gjennomført.

Regjeringa har òg som mål å innføre ei ordning med gratis ferjer til øyar og andre samfunn utan vegsamband

til fastlandet, og å gjere alle ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg gratis. Frå 1. juli i 2022 er det løyvd midlar som legg til rette for å innføre gratis ferjer i trafikksvake samband. I statsbudsjettet for 2023 er det løyvd midlar som gjorde det mogleg frå 16. august 2023 å innføre gratis ferjer til øyar og andre samfunn utan vegsamband til fastlandet, dvs. i ferjesamband som ikkje var omfatta av tiltaket i 2022. Med dette tiltaket vil målsettinga i Hurdalsplattforma om gratis ferje til øyar og andre samfunn utan vegsamband til fastlandet og å gjere alle ferjesamband med under 100 000 passasjerar årleg gratis, vere oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 3042

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 4. september 2023 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil forsvarsministeren bidra til å sikre nasjonal og internasjonal beredskap ved at Kongsberg Aviation Maintenance Services på Rygge sikres god tilgang til fagutdannede, gjennom at forsvarssektoren vil være en positiv bidragsyter til etablering av en flyfaglinje i Moss?

BEGRUNNELSE:

Kongsberg Aviation Maintenance Services har etablert et vedlikeholdsdepot for F135 – motorene til F35-jager-

flyene – på Rygge flystasjon. De er avhengige av dyktige flymekanikere, og vi må bidra til at de får tilgang på den kompetansen de trenger.

Et tverrpolitisk Moss har i lengre tid jobbet for å få opprettet en flyfaglinje ved Malakoff VGS, kun et lite stykke unna basen på Rygge. En flyfaglinje er også løftet i et representantforslag om en utredning i fylkestinget i Viken.

Neste uke inviterer KAMS, Luftforsvaret og Mossregionens næringsutvikling til et informasjonsmøte i sakens anledning.

Nylig så vi forsvarsministeren besøke flyfaglinja på Fosen. Her skal Forsvarssektoren bidra med et F-16 jagerfly og et DA-20 fly som undervisningsmateriell til flyfaglinjen. I tillegg har Forsvarsdepartementet bevilget 15 millioner kroner til innkjøp av undervisningsmateriell.

På regjeringens nettside sier ministeren at

«vi må skape samarbeidsløsninger på tvers av samfunnet for å sikre god nasjonal beredskap. Flyteknisk kompetanse er et eksempel på kompetanse som trengs for å ivareta samfunnskritiske funksjoner på både militær og sivil side.»

Svar:

Inntil nylig var det fire landslinjer for flyfag. De videregående skolene ved Sola, Skedsmo, Bardufoss og Bodø dekker behovet for flyteknisk kompetanse i henholdsvis Sør-Norge, Østlandet og Nord-Norge. Med den femte og siste flyfaglinjen, som nylig ble etablert på Fosen, er det nå også et tilbud i Midt-Norge. Sistnevnte har vært særlig viktig for forsvarssektoren da mye av Luftforsvarets aktivitet er basert i trøndelagsregionen. Landsdelslinjene dekker kompetansebehovet både regionalt og nasjonalt, ettersom tilbudet er åpent for elever fra hele landet. Op-

prettelsen av flyfaglinjen på Fosen, sammen med den økte satsning på flyfaglinjen i Bardufoss, vil gi bedre tilfang av flyteknisk kompetanse i hele landet. Videre utvikling av utdanningskapasiteten må vurderes i et helhetsperspektiv, slik at samfunnet oppnår en bærekraftig produksjon av flyfagskompetanse i fremtiden.

Regjeringen ser gjerne at samarbeid mellom Forsvaret og lokal og regional kompetanseproduksjon støttes av industrien og i samarbeid med våre allierte. Forsvaret har for eksempel gode erfaringer med kompetansesamarbeid mellom Luftforsvaret, Kongsberg Defence og Aerospace og Bardufoss videregående skole om utdanning av flyteknikere. Slike fleksible samarbeidsløsninger er viktige for å trygge norsk beredskap, og for å styrke Forsvarets evne til drift og vedlikehold av systemer og materiell. Regjeringen vurderer kontinuerlig hvordan nye samarbeidsformer kan møte Forsvarets kompetansebehov.

Videregående utdanning er et fylkeskommunalt ansvar, og det er Utdanningsdirektoratet som behandler eventuelle søknader om landslinjer. Forsvarssektoren kan bidra med materiell som skal avhendes til undervisningsformål, og vil behandle en eventuell søknad på ordinær måte.

SPØRSMÅL NR. 3043

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 7. september 2023 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan vil utenriksministeren sikre at støtten til Ukraina når fram til de lokale organisasjonene og faktisk bidrar til å styrke det ukrainske sivilsamfunnet?

BEGRUNNELSE:

Den tverrpolitiske avtalen om Nansen-programmet slår fast at støtten til Ukraina skal bygge opp under demokratiske institusjoner, rettsstaten og et sterkt sivilsamfunn.

Det norske samfunnet og demokratiet er langt på vei bygd og bygges fortsatt nedenfra av de frivillige organisasjonene. Organisasjonene har utviklet velferdstilbud der det er behov, påpekt utfordringer der de ser dem og gitt folk verdifull opplæring og trening i demokrati. De er også samfunnets vaktbikkjer, som sørger for økt gjennom-

siktighet og lavere grad av korrupsjon. Jevnlige målinger viser at frivilligheten er den institusjonen som har aller høyest tillit i det norske samfunnet, og de frivillige organisasjonene er helt avgjørende i krisehåndtering, enten det gjelder flomkatastrofer, koronapandemi, håndtering av store flyktningstrømmer eller økende fattigdom.

Norge bygger på vår unike kompetanse og erfaring i arbeidet med å styrke sivilsamfunn i 14 europeiske land. Sivilsamfunnsdelen av EØS-midlene, Active Citizens Fund, skal styrke den demokratiske deltakelsen, støtte aktivt medborgerskap og beskytte menneskerettigheter i mottakerlandene. Ifølge en gjennomgang fra FAFO, er midlene vesentlige for å utvikle bærekraftige og motstandsdyktige sivilsamfunn. En suksessfaktor har vært støtten til bilaterale samarbeid mellom organisasjoner i donorland og mottakerland.

Demokrati utvikles ikke ovenfra og ned. Både i Norge og i Europa, ser vi den store verdien av små og lokale organisasjoners innsats. Det er ofte de lokale organisasjonene som ser behovene i nærmiljøet best, fra grasrota. Det er også de som er igjen når de internasjonale aktørene trekker seg tilbake. Det er de som skal bidra til samfunnsbyggingen framover. Det er de som bygger tillit, demokrati og deltakelse, lokalt så vel som nasjonalt, på kort og lang sikt.

Denne erfaringen er verdifull, også i arbeidet med gjenoppbyggingen av Ukraina. Men det fordrer at støtten når fram til de som trenger det på en tilgjengelig og ubyråkratisk måte, og at det ukrainske sivilsamfunnet selv får muligheten til å definere sine behov, uten å gå veien om store og tunge internasjonale aktører.

Svar:

Det ukrainske sivilsamfunnet har vært, er og vil forbli viktige pådrivere, premissleverandører og «vaktbikkjer» for et fritt og demokratisk Ukraina. I Ukraina finnes det både uavhengige, frie medier og modige antikorrupsjons- og menneskerettighetsaktivister. Norge har støttet det ukrainske sivilsamfunnet over lang tid, både politisk og økonomisk. Norge trappet opp den økonomiske bistanden etter verdighetsrevolusjonen i 2013–2014. Fra 2014 til 2021 utgjorde Norges bistand til Ukraina i gjennomsnitt om lag 200 millioner kroner i året. Etter Russlands fullskalainvasjon i februar 2022, økte den norske støtten til 10,7 milliarder kroner i 2022.

Det norske Nansen-programmet for Ukraina er uten sidestykke i norsk bistandshistorie med en total økonomisk ramme på 75 milliarder kroner over fem år. Dette stiller svært høye krav til forsvarlig og effektiv forvaltning,

ikke minst fordi støtten er til et land i krig, hvor korrupsjon er et omfattende samfunnsproblem.

Jeg er glad for at alle partier står bak den politiske avtalen om Nansen-programmet av 16. februar 2023. Det viser at Norge står sammen om en langsiktig forpliktelse overfor Ukraina. I den politiske avtalen og i Prop. 44 S (2022–2023) ligger det en rekke føringer for støtten under Nansen-programmet: Ukrainas behov skal ligge til grunn for den norske støtten. Støtten skal kjennetegnes av god internasjonal koordinering og den skal være ubunden. Internasjonalt anerkjente organisasjoner med dokumentert leveringsevne, god kapasitet og gode kontrollsystemer skal være foretrukne kanaler. Norsk sivil støtte skal i hovedsak gå gjennom et begrenset antall avtaler. Samtidig skal Nansen-programmet også kjennetegnes av stor fleksibilitet.

I den første fasen prioriteres militær støtte, humanitær nødhjelp og bidrag til å opprettholde sivil infrastruktur, samt støtte til ukrainske myndigheter slik at de kan opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner.

For å ivareta en forsvarlig forvaltning, er det besluttet at den sivile og humanitære støtten til Ukraina skal forvaltes av Norad, Norges fremste kompetansemiljø for internasjonal bistand. Et av de første oppdragene Norad gjennomfører under Nansen-programmet er å utarbeide forslag til støtteordninger for sivilt samfunn. Ukrainske organisasjoner vil være den primære målgruppen.

Som forespeilet i den politiske avtalen og Prop. 44 S (2022–2023) vil regjeringen også fremme en egen stortingsmelding om Nansen-programmet, hvor det norske engasjementet i Ukraina skal vurderes nærmere. Utenriksdepartementet er i gang med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 3044

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 5. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil det bli oppstart med kolonnekjøring for tungbil på E134 over Haukelifjell kommende vinter, og hvordan vil denne eventuelt bli organisert?

BEGRUNNELSE:

På bakgrunn av ønske om å etablere kolonnekjøring for tungbil over Haukelifjell er det blitt ferdigstilt oppstillingss plass på begge sider av fjellet, og det skulle ligge til rette for oppstart til vinteren.

Fremkommeligheten for lastebilnæringen er særdeles viktig, og en etablering av tungbilkolonner ved dårlig vær, vil kunne sikre fremkommeligheten også om vinteren.

Svar:

Det har vært tett og god dialog mellom min fagetat Statens vegvesen, Norges Lastebileier-Forbund (NLF), enkelte av transportørene og driftsentreprenøren om å etablere kolonner for tungtransporten over Haukelifjellet. I denne dialogen er det gjensidig forståelse for at tungbilkolonner ikke skal redusere regulariteten til kolonner åpne for lette kjøretøy, som også omfatter næringskjøretøy.

Det er utfordringer med å gjennomføre egne kolonner for tungtransporten på E134 over Haukelifjell. Gjennom dialogen er det enighet om at en slik tungbilkolonner på Haukeli innebærer å kjøre kolonne på det som i dag er stengt veg på grunn av uvær. For å kunne realisere dette, er det avgjørende at flere aktører tar større risiko. Statens vegvesen har utfordret driftsentreprenøren og NLF/trans-

portørene som var til stede på sist møte, om å ta sin del av den økte risikoen.

Statens vegvesen er villig til å starte en forsøksordning med tungbilkolonner for transportører som kjører fast over fjellet, men de er da avhengig av aksept av økt risiko fra de nevnte aktørene. Den økte risikoen innebærer økt fare for at det ikke er mulig å berge ut sjåfører ved fastkjøring, hvis det skal gjennomføres kolonner på det som i dag er stengt veg. I verste fall kan dette innebære at sjåfører blir sittende i bilene over tid, uten mulighet for evakuering på grunn av uvær.

Så langt i dialogen er det klart at ikke alle aktørene er villig til å ta større risiko for sine sjåfører og ansatte. Dersom aktørene endrer sine vurderinger vil Statens vegvesen ta initiativ til videre dialog i saken.

Hvis det skal være mulig å eventuelt gjennomføre tungbilkolonner, etter avklaringer nevnt ovenfor, er det fortsatt nødvendig å gjøre en sortering av tungbilene som kan være med i en tungbilkolonner. Statens vegvesen opplyser for øvrig at om lag 25 pst. av stengetiden på E134 over Haukelifjellet skyldes berging av fastkjørte tungbiler.

SPØRSMÅL NR. 3045

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 6. september 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvordan treffer den midlertidige arbeidsgiveravgiften offentlige virksomheter, inkludert helseforetak, og hvordan kompenseres dette for (Ber om oversikt over utgift og kompensasjon per virksomhet)?

Svar:

Kompensasjonen som er gitt til statlige virksomheter og helseforetak i 2023 tilsvarer anslåtte utgifter til ekstra arbeidsgiveravgift for den enkelte virksomhet, basert på faktiske lønnsdata for den enkelte virksomhet for 2022. Lønnsgrunnlaget er justert opp med anslått lønnsvekst fra 2022 til 2023.

Samlet kompensasjon til helseforetakene og statlige virksomheter i 2023 utgjør 1,3 mrd. kroner. Av dette utgjør kompensasjonen til statlige virksomheter 624,1 mill. kroner og kompensasjonen til helseforetakene 653,4 mill. kroner. I tillegg er kommunesektoren kompensert for økt

kostnadsvekst, som også hensyntar økte utgifter til arbeidsgiveravgift, se avsnitt 3.1 i Prop. 118 S (2022–2023).

Se nærmere omtale av kompensasjonsberegningene i avsnitt 3.2 i Prop. 118 S (2022–2023). Anslåtte utgifter og kompensasjon for den enkelte budsjettpost fremgår av vedlegg 3 til Prop. 118 S.

SPØRSMÅL NR. 3046**Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 11. september 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kommunene ikke beholder summer utover deres administrasjonskostnader knyttet til justeringsavtalene, og hvis en kommune selv i sitt saksfremlegg til kommunestyre mener at deres administrasjonsutgifter med en justeringsavtale ligger på rundt 2 %, mener statsråden det er innenfor regelverket å likevel beslutte at man beholder f.eks. 30 % for å bruke de resterende midlene til andre formål i kommunen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsråden sitt svar på spørsmål Dokument nr. 15:2577 (2022-2023) hvor statsråden blant annet uttaler "Eg går ut frå at kommunane forhold seg til rammene i plan- og bygningslova, slik at totalkostnaden for utbyggjar ikkje blir større enn den lova legg opp til." Samtidig vet vi at flere kommuner velger å ikke forholde seg til rammene i plan- og bygningsloven, ved at de helt åpent beholder mer MVA enn de administrative kostnadene ved inngåelse og forvaltning av justeringsavtaler, for å skaffe ekstra inntekter til kommunen.

Et åpenbart eksempel på at en kommune tar mer enn et rent administrasjonsgebyr er Oslo kommune. De sier i sitt saksfremlegg i sak om MVA og justeringsavtaler at deres administrative kostnader til ansvarlig etat ligger på rundt 2 %. Likevel vedtar bystyret at det skal tas inn 30 % (bystyrevedtak 21. juni 2023), og det uttales i den sammenheng i klartekst at prosentsatsen er satt for å skaffe kommunen inntekter til andre gode formål. Dette kan ikke forstås på annen måte enn at de bryter loves intensjon, og belastningen kan vanskelig ses som noe annet enn en uhjemlet utbyggingsskatt på privat opparbeidelse av offentlig infrastruktur. Dette står i stor kontrast til nabokommunene, som også er pressområder for boligbygging, som tar 5-6 000 i årlig gebyr de 10 årene avtalen gjelder. Summer som helt klart virker i tråd med lovens intensjon.

Ordningen med at private utbyggere påtar seg å bygge ut den offentlige infrastrukturen som en plan krever, har vært viktig for boligforsyningen i landet. Utbyggingsprosjekter som ellers hadde blitt utsatt på ubestemt tid i påvente av at kommunen selv skulle finne midler til å gjennomføre nødvendige rekkefølgekrav, blir realisert gjennom privat finansiering og opparbeidelse av offentlig infrastruktur. Dette har sikret jevn utbygging og boligforsyning i landets kommuner. Hvis Oslo kommunes nye

praksis ikke blir imøtegått av myndighetene, kan man risikere at kommune-Norge lar seg friste til å følge etter. Dette vil da føre til at flere prosjekter enn det vi ser i dag, skrinlegges, da påslaget for manglende MVA-refusjon gjør byggekostnadene for høye til at man kan gå ut i markedet med nye boliger.

Svar:

Etter kompensasjonslova har kommunane rett, men ikkje plikt til å be staten om tilbakeføring av 25 prosent av meirverdiavgifta. Dette gir kommunane høve til å inngå avtale om overdraging av den så kalla justeringsretten.

Eg er kjend med at fleire kommunar har laga retningsslinjer med ulike fordelingsnøklar av justeringsretten. Slike justeringsavtalar omfattar normalt både tilfelle der avtalen blir inngått på grunnlag av ein utbyggingsavtale, og der han blir inngått uavhengig av utbyggingsavtale.

Er avtalen inngått uavhengig av utbyggingsavtale, er det meirverdiavgiftsregelverket som gjeld. Kommunane har da større handlingsrom. Fastsetjing av fordelingsnøkkel mellom utbyggjarane og kommunane vil ikkje berre vere eit juridisk spørsmål, men også eit politisk spørsmål der ulike lokale omsyn kan inngå i vurderinga.

Der justeringsavtala er inngått på grunnlag av ein utbyggingsavtale, må kommunane halde seg innanfor rammene av plan- og bygningslova. Eg viser her til svaret mitt av 26. juni til stortingsrepresentanten. Som det går fram av svaret må plan- og bygningslova tolkast slik at kommunane ikkje kan krevje finansieringsbidrag ut over det infrastrukturen kostar kommunane, når avtale om meirverdiavgift gjerast i samband med utbyggingsavtale. Dette følgjer mellom anna av forslag til lovendingar i plan- og bygningslova om fortetting, transformasjon, utbyggingsavtalar osv. som var på høyring i 2021. Departementet jobbar no med justeringar i forslaget. Eit revidert forslag skal etter planen sendast på ny høyring i løpet av hausten. Blant forslaga som me jobbar med er å klargjere vilkåra for kva ein utbyggingsavtale kan innehalde, og at domstolane kan prøve innhaldet i utbyggingsavtalen fullt ut.

Det er opp til kvar enkelt kommune å sjå til at dei held seg innanfor rammene som lova oppstiller. Eg har tillit til at dei er i stand til å gjere gode og rette vurderingar. Utbyggjarar som meiner at kommunen har fastsett ein ulovleg fordelingsnøkkel, kan bringe spørsmålet inn for domstolane.

SPØRSMÅL NR. 3047**Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 5. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er den reelle grunnen for utsettelsen at statsråden ikke ville svare Stortinget innenfor fristen for å ødelegge valgkamparrangementet til Ap / Sp dagen etter at fristen gikk ut?

BEGRUNNELSE:

Mitt forrige spørsmål ble besvart for sent i forhold til den vanlige fristen på 1 uke. I epost fra embetsverket står dette:

Vil orientere om at svar på spørsmål nr. 2926 som har frist til Stortinget i dag, blir forsinket fra Samferdselsdepartementet, men sendes så snart alle klareringer er på plass.

Svar:

Nei. Det har vært en travel periode med mange frister spesielt knyttet til arbeidet med Statsbudsjettet. Samferdselsdepartementet ble én dag forsinket med oversendelsen.

SPØRSMÅL NR. 3048**Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 7. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Synes statsråden at tallene NRK presenterer gir grunn til bekymring - i så fall, hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for at saker om arbeidsmiljø og a-krim får høyere prioritet, vil statsråden vurdere å øremerke midler til politiets arbeid med disse sakene?

BEGRUNNELSE:

I en NRK-sak publisert 2. juli kommer det frem sjokkerende tall over politiets håndtering av saker om arbeidsmiljø - hele 83 prosent av disse sakene ble lagt bort uten at noen ble straffet, viser NRKs gjennomgang.

Anne Marthe Bjonness ved Politihøgskolen i Oslo sier til NRK at tallet er nedslående og at det kan virke som at det lønner seg å være kriminell og at a-krim ikke blir prioritert. Og videre:

«Politiet har begrensede ressurser og må hele tiden prioritere. A-krim saker er ofte komplekse og krever mye. Det er likevel viktig at politiet ikke henlegger så mange saker at kriminelle opplever fritt spillerom».

NRKs gjennomgang av alle politiets saker om arbeidsmiljø gjennom seks og et halvt år viser at 13 prosent av sakene aldri ble etterforsket, 70 prosent av sakene ble henlagt og kun 14 prosent av sakene førte til en bot, eller et forelegg.

Svar:

Arbeidslivskriminalitet berører flere etater og departementer. Både etatene og departementene har på ulike nivåer etablert og formalisert et fungerende samarbeid som fortløpende gjennomgås med tanke på forbedringer.

Når det særskilt gjelder politiet og påtalemyndighetens innsats, er riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv sentralt. Riksadvokaten har i 2023 fremhevet alvorlig arbeidslivskriminalitet som en sentral prioritering. Prioriteringen utdypes i et eget avsnitt hvor det blant annet påpekes at politiet og påtalemyndigheten skal prioritere lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningssporet. Også i tildelingsbrevet til politiet for 2023 er arbeidslivskriminalitet trukket frem som et prioritert område. Det er særskilt understreket at politiet må være i

stand til å håndtere anmeldelser som inngis fra kontrollatene på en tilfredsstillende måte.

Som det fremgår i saken på nrk.no som det refereres i til i spørsmålet, har alle de regionale statsadvokatembetene i 2022 gjennomført inspeksjoner på feltet. Inspeksjonene er omtalt i riksadvokatens årsrapport der det fremgår at hovedinntrykket er at politidistriktene tar arbeidslivskriminalitet på alvor. Inspeksjonene har imidlertid også identifisert utfordringer som gir et godt grunnlag for videre oppfølging i 2023, herunder bedre rutiner for identifisering av de sakene som bør prioriteres i straffespolet. Riksadvokaten følger rapportene opp på egen måte.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet, mottok i desember 2022 rapporten Evaluering av etatssamarbeid mot arbeidslivskriminalitet fra KPMG. I samsvar

med departementenes tildelingsbrev til sine underliggende etater for 2023, har etatene fått i oppdrag å gå gjennom rapportens anbefalinger og vurdere hvordan oppfølging bør skje. Etatene er også bedt om å vurdere andre tiltak som kan bidra til å videreutvikle samarbeidet, med mål om en mer effektiv, kunnskapsstyrt og risikostyrt felles innsats. Mitt departement vil bidra og følge aktivt med i denne prosessen.

Avslutningsvis nevner jeg at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i oktober 2022 la frem en Handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Tiltakene følges opp av de ansvarlige departementene i egne prosesser. Mitt departement er dessuten i ferd med å utarbeide en stortingsmelding om økonomisk kriminalitet, som også vil komme med tiltak som vil være relevante for saker om arbeidslivskriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 3049

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 7. september 2023 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Hvordan kan banker ilagge restriksjoner på et kundeforhold, all den tid kundene ikke er et pliktsubjekt i henhold til lovverket, og hvilken del av finansregelverket tillater bankene å legge hindringer for lovlig virksomhet som pengespill, uten saklighetsgrunnlag?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på mitt spørsmål innlevert 20.08.2023 skriver statsråden følgende:

«Så lenge det er forbudt for bankene å formidle betaling til og fra pengespill uten tillatelse, så må bankene også kunne utforme sin kundeavtale i tråd med dette, for å sikre at de ikke slipper gjennom transaksjoner i strid med forbudet. Det er derfor opp til bankene selv, i lys av finansregelverket og bankens egne retningslinjer for bruk av kort og konto, å vurdere andre konsekvenser for sine kunder dersom de spiller hos utenlandske spillerselskap.»

I samme svar skriver statsråden følgende:

"Ja, det stemmer at det ikke er sluttkunden, men bankene, som er pliktsubjekt for betalingsformidlingsforbudet i pengespilloven § 5."

«Videre er det ikke forbudt å delta i pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Jeg mener at det ikke vil være formålstjenlig å kriminalisere personer som kan ha spille- og gjeldsproblemer.»

Etter mitt skjønn står disse uttalelsene i motsetning til hverandre. Så lenge det er lov for nordmenn å delta i pengespill som ikke har tillatelse i Norge – og privatpersoner heller ikke er pliktsubjekter i henhold til lovverket – går bankene langt utenfor det mandatet bankene er gitt av lovgiver i anledning betalingsformidlingsforbudet. Formålet er ikke å begrense forbrukernes rett til ordinære banktjenester, men å hindre bankene i å utføre slik betalingsformidling. Derfor er det ekstremt viktig for både lovgiver og bankvesen å holde tungen rett i munnen, da utilsiktede og unødvendige handlinger vil føre til svært store konsekvenser for en uskyldig og uavhengig tredjepart – kundene.

Finansforetak kan ikke bare velge og vrake blant sine kunder, de er ilagt en særskilt kontraheringsplikt og har et samfunnsansvar og klare krav til finansiell inkludering. Vi kan ikke ha det slik at bankene velger og vraker kunder og pålegger kundene forpliktelser de ikke har.

Finanstilsynets tolkning av regelverket fremstår svært tydelig. Bankene kan ikke ilagge restriksjoner på grunnlag av pengeoverføringer til og fra pengespillselskaper alene.

Lovverket er også tydelige på at det må foreligge saklig grunn for å ilegge sanksjoner, og lovlig bruk – for kunden som ikke er pliktsubjekt – kan vanskelig tolkes som saklig grunn.

På bakgrunn av dette er det vanskelig for meg å skjønne helt hvilken hjemmel som her kan brukes, da kundene utelukkende utfører lovlige handlinger, men likevel blir skadelidende. Jeg finner heller ingen andre eksempler i norsk lovverk der man blir ilagt sanksjoner eller straff for å utføre lovlige handlinger. Det er også poenget med et lovverk.

Jeg håper derfor at statsråden ytterligere kan klargjøre hvorfor nordmenn – kunder – kan bli sanksjonert med betydelige konsekvenser når de ikke gjør noe ulovlig.

Svar:

At bankkunder ikke er pliktsubjekt etter betalingsformidlingsforbudet, er ikke til hinder for at bankene, som er pliktsubjekt i henhold til forbudet, kan legge restriksjoner for et kundeforhold som ledd i å overholde betalingsformidlingsforbudet. Det at det ikke er gjort straffbart å delta i utenlandske pengespill, betyr ikke at spillerne samtidig har krav på å kunne spille disse spillene uhindret. Noe annet ville ha uthullet hele den norske enerettsmodellen, som er basert på at det kun er de lovlige norske aktørene som har tillatelse til å tilby pengespill i Norge. Som ledd i å styrke og beskytte enerettsmodellen, er det helt essensielt å gjennomføre tiltak for å stenge de utenlandske pengespillselskapene ute fra det norske markedet. Betalingsformidlingsforbudet er ett av disse tiltakene.

Videre spør representanten om hvilken del av finansregelverket som tillater bankene å legge hindringer for lovlig virksomhet som pengespill, «uten saklighetsgrunnlag».

Det er uklart for meg hvorfor representanten forutsetter at det ikke foreligger saklighetsgrunnlag i disse tilfellene. Både Finanstilsynet, Finansklagenemda og Oslo Tingrett har kommet til at kunders bruk av bankkonto i forbindelse med deltakelse i pengespill som ikke har norsk tillatelse, kan utgjøre saklig grunnlag for å si opp et kundeforhold etter finansavtaleloven 1999.

I sin begrunnelse hevder representant Hjemdal at

«Finanstilsynets tolkning av regelverket fremstår svært tydelig. Bankene kan ikke ilegge restriksjoner på grunnlag av pengeoverføringer til og fra pengespillselskaper alene.»

Representanten opplyser ikke om hvilken uttalelse fra Finanstilsynet hun sikter til, men jeg antar det er Finanstilsynets brev til Finans Norge datert 16.08.2021.¹ Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å ta denne uttalelsen til inntekt for at bankene ikke kan legge restriksjoner for et kundeforhold som ledd i å overholde betalingsformidlingsforbudet. Tvert imot uttaler Finanstilsynet at

«[d]et er etter Finanstilsynets vurdering naturlig at banker, som ledd i å overholde forbudet mot å yte betalingstjenester til utenlandske spillerselskap, kontakter kunder som prøver å gjennomføre slike betalinger. Bankene har behov for å opplyse berørte kunder om at de ikke har anledning til å gjennomføre slike transaksjoner, og gjøre nødvendige undersøkelser for å overholde forbudet.

Finanstilsynets antar at det etter en konkret vurdering i noen tilfeller kan foreligge saklig grunn etter finansavtaleloven §§ 14 og 21 for å avvise og si opp kundeforholdet til spillere som forsøker å bruke bankens tjenester til deltakelse i utenlandske onlinespill. Det er riktig at det ikke er forbudt å delta i slike spill, men ved å prøve å bruke betalingstjenester på en måte som er lovstridig for banken, eksponerer spilleren banken for en risiko for å bryte regelverket.

Hvorvidt det foreligger saklig grunn, må vurderes konkret etter omstendighetene i hvert enkelt tilfelle.»

Finanstilsynets ovennevnte vurdering er gjort på grunnlag av finansavtaleloven 1999. Departementet legger til grunn at forbrukerens rett til konto- og betalingstjenester er styrket i ny finansavtalelov. Loven har bl.a. nye regler om rett til konto- og betalingstjenester i § 4-1 og nye regler om betalingstjenesteyterens adgang til å si opp kontoavtale inngått på ubestemt tid i § 4-43. Disse bestemmelsene er til dels en videreføring og til dels en videreutvikling av reglene i finansavtaleloven 1999. Det følger av finansavtaleloven § 4-43 første ledd første punktum at kontoavtalen kan sies opp dersom dette «følger av avtalen og det foreligger saklig grunn». Når det ikke er ulovlig for kunder å delta i utenlandske pengespill og det ikke foreligger noen lovbestemt plikt for kunden til å ikke foreta betalingsoverføringer til utenlandske pengespill, vil spørsmålet om det foreligger grunnlag for å si opp kontoavtalen først og fremst bero på en tolkning av kontoavtalens villkår.

Ny finansavtalelov inneholder også en helt ny bestemmelse om avvikling og sperring av tjenester i § 3-8. § 3-8 første ledd som lyder:

«(1) Uten hensyn til ellers gjeldende regler om oppsigelse og heving kan tjenesteyteren sperre videre bruk av eller på annen måte avvikle en avtale om finansielle tjenester så langt dette er nødvendig for at tjenesteyteren skal kunne oppfylle plikter som er fastsatt i lov, regler gitt i medhold av lov eller pålegg fra offentlig myndighet eller domstol. Adgangen til sperring eller avvikling etter første punktum gjelder bare så langt tjenesteyteren ikke i stedet kan si opp avtalen etter regler om oppsigelse.»

Som det fremkommer av § 3-8 første ledd vil adgang til sperring og avvikling bare gjelde «så langt dette er nødvendig». Det innebærer at det i visse tilfeller kan foreligge plikt til mindre inngripende tiltak enn å sperre kontoen. Et eksempel kan være at det å sperre konto for overføringer til utlandet, herunder sperring av kort for bruk i utlandet, synes å være et mindre inngripende til-

¹ Finanstilsynets referanse 21/7456 om «Nekting av banktjenester grunnet deltakelse i utenlandske pengespill».

tak enn å sperre kontoen i sin helhet. Slike vurderinger av hvilke muligheter som foreligger må gjøres konkret av den enkelte betalingstjenesteyter.

Videre har Finansklagenemnda i flere tilfeller kommet til at banker lovlig kan si opp en kundes kortavtale som følge av at kunden benytter banken til å gjennomføre betalingsstransaksjoner til pengespill som ikke har norsk tillatelse, se for eksempel Finansklagenemndas avgjørelser [2022-469](#) og [2022-63](#).

Til slutt viser jeg til at også Oslo Tingrett, i en sak mellom en privatkunde og Danske Bank der kunden hadde benyttet sin konto til deltakelse i utenlandske pengespill,² kom til at bankens overholdelse av betalingsformidlings-forbudet utgjorde saklig grunn for å si opp kundens kon-toavtale etter den gamle finansavtaleloven § 21 (inntatt i § 4-43 i ny finansavtalelov).

SPØRSMÅL NR. 3050

Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 7. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva gjør regjeringa for å lette reisesituasjonen for passasjerer som skal mellom Oslo og Trondheim, er det aktuelt å instruere Vy, Vy buss og SJ å samarbeide om et samlet best mulig tilbud på strekninga inntil ny bru er på plass, er det mulig å skaffe diesellokomotiver for å kjøre flere avganger over Røros, og har regjeringa vurdert å midlertidig redusere billettprisene på strekninga siden tilbudet nå er et annet og mye dårligere enn normalt?

BEGRUNNELSE:

Dovrebanen er normalt svært trafikkert, både med gods- og persontog. Nå er den stengt på ubestemt tid, etter at Randklev bru kollapset. Det er begrensa mulighet til å kjøre tog over Rørosbanen som alternativ. Foreløpig er det uklart om det er mulig å sette opp en midlertidig bru og hvor lang tid det eventuelt vil ta å få den på plass. Samferdselsministeren har informert Stortinget om at Bane Nor «om noen uker» vil komme med mer informasjon om dette.

Situasjonen gir langvarige problemer for godstrafikken, selv om noe kan løses ved å heller kjøre tog over Rørosbanen. Men i lang tid vil mye gods måtte transporteres med lastebil i stedet.

Men brukollapsen har også svært store konsekvenser for persontrafikken på strekninga. Nå håndteres den av tog Oslo-Lillehammer og tog Lillehammer-Trondheim, selv om det i perioder har vært ytterligere problemer på grunn av ekstremnedbør i Trøndelag. Dette var stats-

råden i krisemøte med SJ om denne uka, men uten noen konkrete løfter.

En lang periode med et dårlig reisetilbud på strekninga vil kunne føre til at svært mange reisende forsvinner fra jernbane og over til fly og personbil. Ikke bare mens problemene pågår, men i verste fall også permanent. Det er dårlig for jernbanen, og det er dårlig for klimagassutslippene. I verste fall kan det føre til at Dovrebanen får et redusert rutetilbud når togene omsider begynner å gå igjen.

Det er uklart hvordan regjeringa vil møte denne situasjonen og hvilke tiltak som settes inn for å forhindre det.

Oppsplittinga av jernbanen i flere ulike anbudspakker har skapt en situasjon hvor ingen lenger har helhetsansvar for de reisende. For eksempel har Vy en stor bussdivisjon, men uten at den samarbeider med SJ for å avbøte problemene. En mulighet er å rett og slett be de ulike selskapene samarbeide om å lage et best mulig helhetlig reisetilbud så lenge Dovrebanen er stengt. En annen mulighet er å redusere billettprisene i perioden. Nå betaler reisende full pris for et langt dårligere tilbud enn normalt. En tredje mulighet er å kjøre flere avganger over Røros, som imidlertid betinger at det finnes riktige lokomotiver, vogner og mannskap til å kjøre dem. SJ eier imidlertid ikke tog selv, men har spurt Norske Tog AS om det finnes tilgjengelig. Foreløpig uten svar.

² Se Oslo Tingretts dom med saksnummer 20-172543TVI-TOSL/04

Svar:

Statens kjøp av persontogtjenester på Dovrebanen omfatter seks daglige avganger hver vei mellom Oslo og Trondheim, inkludert nattog. På Rørosbanen kjøper staten seks avganger mellom Hamar og Røros, samt tre avganger mellom Røros og Trondheim. Ekstremværet «Hans» medførte at Bane NOR stengte Dovrebanen for all gjennomgående trafikk 14. august etter at Randklev bru kollapset samme dag. De to første ukene etter brukollapsen, kjørte SJ Norge tog Oslo-Lillehammer og buss Lillehammer-Trondheim.

Selv om Bane NOR jobber på spreng med å få utbedret skadene, må vi regne med at Dovrebanen vil være stengt ved Ringebru en lengre periode. Jernbanedirektoratet og SJ Norge har derfor vurdert ulike løsninger for å etablere et forutsigbart persontogtilbud mellom Oslo og Trondheim, og for regionale reiser i Gudbrandsdalen. Videre har direktoratet, fordi godstransporten mellom landsdelene er særdeles viktig og godstogoperatørene har bedt om bistand til å få godstogene frem, sett på tiltak for økt kapasitet for godstog på Rørosbanen for å sikre vareflyten mellom Nord-/Midt-Norge og Østlandet.

Fra 4. september ble det etablert en midlertidig ruteplan for Dovrebanen og Rørosbanen frem til ruteterminkiftet 10. desember i år. På Dovrebanen er rutetilbudet nå fire daglige avganger (hver vei) som betjener Gudbrandsdalen (tog Oslo-Lillehammer og buss Lillehammer Dombås), og tre avganger på hele relasjonen Oslo-Trondheim (tog Dombås-Trondheim). I tillegg er det etablert en gjennomgående togavgang Oslo-Trondheim via Rørosbanen.

SJ Norge har ambisjoner om å utvide togkjøringen på nordsiden av bruddet til/fra Ringebru så snart det lar seg gjøre, slik at strekningen med buss blir begrenset til Lillehammer-Ringebru. Nattoget innstilles uten alternativ transport fordi det vurderes som lite kundevennlig med to bytter av transportmiddel midt på natten.

På Rørosbanen har direktoratet, sammen med Bane NOR og SJ Norge, vurdert ulike løsninger for å frigjøre infrastrukturkapasitet til å kjøre flere godstog. Den omforrente løsningen er å redusere togtilbudet på Rørosbanen mellom Hamar og Røros fra seks til to daglige avganger hver vei. De to avgangene som videreføres er de med størst etterspørsel og som kjører på hele strekningen Trondheim-Røros-Hamar. Den ene avgangen på Rørosbanen blir dessuten, som nevnt over, kjørt til/fra Oslo, slik at det blir et gjennomgående tilbud uten togbytte mellom Oslo og Trondheim. Den andre avgangen vil ha gode forbindelser fra Hamar og sørover mot Oslo. Innstilte persontogavganger på Rørosbanen blir erstattet med buss. Endringen i persontogtilbudet vil gi handlingsrom til en vesentlig økning i godskapasiteten på Rørosbanen, og det bidrar til å opprettholde vareflyten mellom nord og sør i landet.

Samlet sett for Dovrebanen og Rørosbanen blir det fem persontogavganger hver vei mellom Oslo og Trond-

heim. Det legges opp til smidige overganger mellom tog og buss slik at kundene skal oppleve det som forutsigbart med bytte av transportmiddel. Enturs salgssystemer er oppdatert med nye rutetider fra 4. september.

I tillegg kjører Vy buss ekspressbuss mellom Lillehammer og Trondheim i kombinasjon med regionekspresstog Oslo-Lillehammer. Dette er et supplement til det offentlig kjøpte togtilbudet og det samlede kollektivtilbudet mellom Oslo og Trondheim har dermed avgang ca. hver 1,5-2 timer hele driftsdøgnet. Vy buss har også satt opp nattbuss Oslo-Trondheim over Dovre etter at Dovrebanen ble stengt. Informasjon om det samlede kollektivtilbudet er tilgjengelig i Entur reiseplanlegger.

Fra 4. september gir det samlede kollektivtilbudet mellom Oslo og Trondheim etter direktoratets oppfatning et rutetilbud med god frekvens og tilstrekkelig transportkapasitet, samt at alle avganger er tilgjengelig i Enturs informasjonskanaler.

Når det gjelder spørsmålet om reduksjon av billettpriser som følge av et dårligere reisetilbud, er det Jernbanedirektoratets vurdering at ruteplanen fra 4. september etter omstendighetene gir et forutsigbart reisetilbud med god frekvens mellom Oslo og Trondheim. I trafikavtalene reguleres kun ordinær pris og sosiale rabatter. Erfaringsmessig benytter en stor andel av kundene togselskapenes egne kommersielle rabatter (minipris, lavpris), og en reduksjon av ordinære priser vil derfor ha begrenset effekt. Direktoratets vurdering er dessuten at statens økonomiske midler har større nytteverdi ved å sikre et best mulig rutetilbud fremfor å redusere billettprisene. Det er i denne forbindelse også viktig å minne om refusjonsreglene som gjelder på jernbanen: Hovedregelen er at den reisende har krav på full refusjon av togbilletten dersom reisen innstilles, eller et prisavslag på 50 prosent ved forsinkelser på mer enn 30/60 minutter (lokal- og regiontog/fjerntog). Den reisende kan også ha krav på å få dekket utgifter som følge av forsinkelsen, for eksempel utgifter til kost, losji og alternativ transport.

Til spørsmålet om å anskaffe dieselmateriell for å kjøre flere avganger på Rørosbanen, er det direktoratets oppfatning at ruteplanen fra 4. september gir en god balanse mellom persontrafikk og økt kapasitet for godstog. Denne ruteplanen kan kjøres med eksisterende kjøretøy som SJ Norge leier fra Norske tog. Dersom sporbruddet ved Ringebru blir langvarig, vil direktoratet, i samarbeid med SJ Norge, se på muligheter for å kjøre nattog over Rørosbanen i perioden frem til Dovrebanen åpner. Dette forutsetter tilgjengelig infrastrukturkapasitet, og at det er mulig å leie inn diesellokomotiver.

SPØRSMÅL NR. 3051**Innlevert 30. august 2023 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 8. september 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Hvis man har søkt om erstatning etter avvikling av pelsdyrhold og fått avslag hos Landbruksdirektoratet, gjeldet en klagefrist på 3 uker. Det ser imidlertid ikke ut til at direktoratet har en frist for behandling av en eventuell klage.

Hvor lang tid mener statsråden det er rimelig å bruke på denne type klager?

Svar:

Forvaltningslova set ein frist på tre veker for å klage på eit enkeltvedtak. Det er rett at forvaltningsorganet ikkje har ein tilsvarande konkret frist for handsaming av ein klage, men her gjeld regelen om at saka skal bli førebudd og avgjort utan ugrunna opphald.

Eg er utålmodig etter å få slutført erstatningsoppgjeret for pelsdyrbøndene. Eg har dialog med Landbruksdirektoratet om arbeidet, og følgjer med på status og framdrift. Dette gjeld og for handsaminga av klager.

SPØRSMÅL NR. 3052**Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner****Besvart 8. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden fremover sikre at alle timer som er gitt til spesialundervisning faktisk blir gjennomført, og mener statsråden at det er en god nok oversikt og et godt nok system for å sikre dette blant skoleledere, skoleeier og statsforvalter i dag?

BEGRUNNELSE:

I vinter gjennomførte NRK en større undersøkelse om spesialundervisning i skolen og hvorvidt timene og vedtakene ble fulgt opp og gjennomført. Nesten 50 000 elever har vedtak om spesialundervisning og det er tydelig variasjon mellom fylker og kommuner i hvordan spesialundervisningen blir brukt og tolket.

Blant resultatene i NRKs undersøkelsene fant de at 22,6 prosent av rektorene svarte at de ikke har oversikt over hvor mange av timene med spesialundervisning som ble gjennomført. Videre svarte 63,3 prosent at ikke alle timene ble gjennomført slik de skulle. 53 prosent svarte at de ikke har god nok tilgang på ansatte i spesialundervisningen og over 25 prosent mener at spesialundervisningen ikke fungerer godt nok til at elevene når sine mål.

Barneombudet har kommentert at kommunene må få på plass systemer som sikrer at vedtak og rettigheter blir oppfylt.

Flere saker i mediene har pekt på konsekvenser dersom oppfølgingen kommer inn for sent, eller oppleves utilstrekkelig, som NRK sine saker om Storm, "Christian" og Troy.

Statsråden sitter med øverste ansvaret for at loven følges og at systemet fungerer, og det er et tydelig behov for å fortsette løftet for spesialundervisningen som ble igangsatt under Solberg-regjeringen.

Svar:

Jeg er som representant Sanner opptatt av at alle barn og elever, også barn med særskilt behov for tilrettelegging, skal få et godt tilrettelagt og inkluderende pedagogisk tilbud. Vi har mange tiltak som skal bidra til dette.

Det er alvorlig når elever ikke får det tilbudet de har krav på. Når kommunen har fattet vedtak om at eleven skal få spesialundervisning, må vi kunne forvente at eleven får den opplæringen og de tilretteleggingstiltakene som framgår av vedtaket. I tilfelle det ikke gjøres, er det

avvik som kan avdekkes gjennom tilsyn. Kommunen og fylkeskommunen har også plikt etter kommuneloven § 25-1 til å ha internkontroll for å sikre at regelverket blir fulgt. Målet med internkontrollen er å sikre at elevene får opplæring i henhold til regelverket og at de får oppfylt sine rettigheter, og et sentralt element i arbeidet med internkontroll er å avdekke og følge opp brudd på regelverket.

Regjeringen vil gjennom kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis fortsette å styrke kompetansen til ansatte i barnehager og skoler og i det lokale støttesystemet, slik at de blir i bedre stand til å forebygge, fange opp og følge opp alle barn og elever. Satsingen skal også bidra til at kommunene har kompetanse til å se når det vil være nødvendig å hente inn spesialisert kompetanse og veiledning fra Statped. I 2023 er det 150 mill. kr som går til kompetanseløftet.

I 2023 økte vi antall videreutdanningsplasser i spesialpedagogikk. 571 barnehagelærere og nesten 1500 lærere har fått tilbud om videreutdanning i spesialpedagogikk, og det er henholdsvis over 300 og 500 flere tilbud enn i fjor. Dette er veldig gode resultater som er viktige for at barn og unge framover skal få tilbudet de har krav på.

Manglende oppfølging av vedtak om spesialundervisning kan være svært uheldig for den det gjelder, og jeg

vil derfor se nærmere på om det er andre tiltak som bedre kan sikre elevene tilstrekkelig oppfølging av slike vedtak. I den sammenheng viser jeg til at en enstemmig utdannings- og forskningskomite i forbindelse med vedtak om ny opplæringslov har bedt regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvordan gjennomføring av vedtak om spesialundervisning kan sikres, og påklages.

Jeg viser ellers til at det er kommunene og fylkeskommunene som har ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir oppfylt, og til å stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene skal kunne oppfylles.

Det vil alltid være en avveining hvor mye kommunene skal være pliktig til å rapportere til staten. Vi har statistikk over hvor mange timer spesialundervisning det er gjort vedtak om, men vi har ikke statistikk på om timene faktisk er gjennomført. Det er utfordringer med at vi ikke har oversikt over timer som ikke blir gjennomført, men jeg mener ikke nødvendigvis at løsningen er nye og omfattende rapporteringssystemer som er nasjonale. Det viktigste er at den enkelte skole og kommunen har denne oversikten, og sikrer at innvilget spesialundervisning blir gjennomført. Jeg vil komme tilbake til Stortinget slik Stortinget har bedt om og jeg vil fortsette å utvikle kompetansen i sektoren.

SPØRSMÅL NR. 3053

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 7. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Det er stor mangel på helsepersonell i Norge, men samtidig er saksbehandlingstiden for godkjenning av utdanning fra utlandet lang. Mens utdannet helsepersonell fra utlandet venter på at søknaden om autorisasjon skal godkjennes mister vi muligheten til å benytte kompetansen. Det er også stor forskjell i saksbehandlingstid på EU/EØS-land og land utenfor.

Hva vil statsråden gjøre for å få ned saksbehandlingstiden for autorisasjon av helsepersonell utdannet utenfor Norge?

Svar:

Regjeringen er opptatt av at de som kommer til Norge med verdifull kompetanse skal få mulighet til å benytte den i arbeidsmarkedet. Dette gjelder selvfølgelig også i helse- og omsorgstjenestene.

Samtidig er det viktig at oppbemanning i tjenestene ikke går på bekostning av kompetanse-nivået til helsepersonellet. I tillegg til å bevare tilliten til helse- og omsorgstjenesten, er det viktigste formålet med godkjenningssordningen for autorisasjon av personell fra utlandet å ivareta pasientsikkerheten. Pasienter og pårørende skal være trygge på at helsepersonell har den nødvendige kunnskapen yrket forutsetter. Etter helsepersonellovens § 48a har man rett til autorisasjon i Norge dersom utdan-

ning tatt i utlandet vurderes som jevn god med tilsvarende utdanning i Norge.

Autorisasjon av helsepersonell fra EU- og EØS-området er regulert gjennom Forskrift om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land eller fra Sveits. Autorisasjon av helsepersonell fra tredjeland reguleres gjennom Forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits. Ansvar for å vurdere søknader om autorisasjon er lagt til Helsedirektoratet.

Det er riktig at det er forskjell på saksbehandlingstiden for søkere med utdanning fra EU- og EØS-området og for de med utdanning fra utenfor EØS-området. Saksbe-

handlingstiden for søkere med utdanning fra EØS-området er regulert av EØS-direktivet, og er inntil tre måneder. For søkere fra land utenfor EØS-området er saksbehandlingstiden inntil 11 måneder. Saksbehandlingstiden er beregnet ut fra antall søkere totalt i søkergruppen og faktisk brukt saksbehandlingstid. Det er en krevende, men viktig prosess å kvalitetssikre alle søkerens individuelle kompetanse.

Helsedirektoratet opplyser at søknadene blir behandlet rettferdig og i den rekkefølge de mottas, men at enkelte søknader kan gis prioritert behandling etter forespørsel fra tjenesten - dersom behovet for en spesifikk kompetanse i helsetjenesten er presserende.

SPØRSMÅL NR. 3054

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 7. september 2023 av statsminister Jonas Gahr Støre

Spørsmål:

Har Statsministerens kontor bistått med utformingen av svaret, og hvis ikke – vurderer Statsministerens kontor, i lys av at flere statsråder tidligere har vært inhabile i lignende saker, at Sandra Borch er habil til å behandle den aktuelle saken når den kommer på regjeringens bord?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser tidligere landbruks- og matminister Sandra Borchs svar på mitt spørsmål om hennes habilitet ved behandling av en eventuell forvaltningssak om overprøving av Vestby kommunes beslutning i forbindelse med etablering av et IKEA-varehus i kommunen (Dokument nr. 15:2666 (2022-2023)). I svaret til meg drøfter ikke statsråden det som var temaet for mitt spørsmål, nemlig hennes habilitet i lys av at hun ser ut til å ha konkludert i saken allerede før den har havnet på regjeringens bord. Flere statsråder har tidligere meldt seg inhabile i lignende saker på grunn av egne uttalelser. Statsråden trekker i stedet frem en rekke andre habilitetskriterier som det aldri har vært tvil om.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Mari Holm Lønseth til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Habilitetsreglene i forvaltningsloven bestemmer at det er den enkelte som vurderer sin egen habilitet, og avgjørelsen om habilitet skal tas i forbindelse med en konkret sak. I kollegiale organer skal avgjørelsen om habilitet for det enkelte medlem tas av organet.

Som omtalt i mitt tidligere svar angående dette, er min oppfatning at jeg ikke er inhabil til å delta i behandlingen av en sak om etablering av IKEA-varehus i Vestby kommune. Vedtaket vil innebære nedbygging av matjord, som er en knapp ressurs i Norge. Som landbruks- og matminister var det min rolle å fremheve viktigheten av å bevare eksisterende matjord, noe som er sentralt i Senterpartiets politikk.

I mitt tidligere svar viste jeg til forvaltningsloven § 6 andre ledd og at det relevante spørsmålet er om det foreligger andre «særegne forhold» som er «egnet til å svekke tilliten» til min upartiskhet i saken. Jeg opplyste at jeg mente at mitt engasjement var innenfor det en landbruks- og matminister kan uttale seg om, uten at det medfører inhabilitet.

I en sak fra 2012 om tidligere statsråd Bård Vegard Solhjell og sak om gruve- og fjorddeponi i Førdefjorden i Naustdal kommune, uttalte Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet at en sittende statsråds engasjement for å få gjennomslag for et standpunkt som er uttrykk for partiets politikk, ikke anses som «særegne for-

hold» som kan medføre inhabilitet. Lovavdelingen uttalte også følgende:

«Etter vårt syn skal det svært mye til før en statsråds engasjement i en sak til fordel for et bestemt standpunkt, basert på et bestemt politisk syn eller bestemte politiske avveininger, kan føre til at han blir inhabil, så lenge det ikke er grunn til å tro at dette også er utslag av en personlig særinteresse i saken (sml. Rt-1996-64). Et slikt engasjement er en

legitim del av politisk oppnevnte tjenestemenns virke.»

Som statsråder arbeider vi for å få gjennomslag for det som er partiets politikk. Selv om et politisk standpunkt på et område legger føringer for behandlingen av enkelt saker, medfører ikke dette inhabilitet i saken. Jeg mener at mitt engasjement som tidligere landbruks- og matminister i spørsmålet om etablering av IKEA-varehus i Vestby kommune ikke medfører at jeg er inhabil ved behandling av saken i regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 3055

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 6. september 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor mange personer har fått økt skatt med gjeldende skatteregler for 2023, sammenlignet med om skatter og avgifter holdes reelt uendret fra hhv. Gul bok 2022 og Saldert budsjett 2021?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren har ikke svart på mitt spørsmål nr. 2940. Jeg viser til svar på spørsmål 2 fra Høyres fraksjon til statsbudsjettet 2023, hvor spørsmål med tilsvarende ordlyd er besvart av departementet. Finansministeren har i flere debatter sagt at 80 prosent av befolkningen har fått lavere eller lik skatt under dagens regjering. Jeg legger til grunn at finansministeren kan legge frem beregningene som dokumenterer hans utsagn.

Svar:

Slik representanten skriver, har det ved hvert av de vedtatte budsjettene vært anslått at om lag 8 av 10 skattytere har fått redusert eller om lag uendret skatt. Nærmere bestemt var den anslåtte andelen om lag 82 pst. i 2022-budsjettet og 77 pst. i 2023-budsjettet sammenlignet med referansesystemene. Personer som har fått skatteskjerpelse, har vært anslått å ha en gjennomsnittlig bruttoinntekt på drøyt 1 million kroner. Tallene gjelder for samlet skatt.

Departementet anslår fordelingsvirkninger av endringer i personskattereglene i forbindelse med det enkelte budsjettet sammenlignet med et referansesystem. Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. I hovedsak fremstilles dette gjennom fordelingstabeller der skattyterne deles inn i inntektsgrupper. I tillegg er det mulig å anslå antall skattytere som får redusert, om lag uendret og økt skatt sammenlignet med referansesystemet. I modellen er «om lag uendret skatt» definert som mindre endring enn +/- 200 kroner. Gruppen med om lag uendret skatt vil også omfatte personer som ikke betaler skatt (verken før eller etter endringen), for eksempel personer med lønnsinntekt innenfor frikortgrensen og alderspensjonister med lav pensjon.

Beregningene under er gjort for inntekts- og formuesskatt samlet, og det er kun virkningene av skatteendringer som kan beregnes i LOTTE-Skatt, som inngår.

Referansesystemet for 2022 bygger på vedtatte skatteregler for 2021, oppjustert med vekstanslagene fra 2021 til 2022 i Nasjonalbudsjettet 2022. Ved å sammenligne vedtatte skatteregler for 2022 med referansen for 2022 kan en dermed få et uttrykk for virkningene av vedtatte 2022-regler sammenlignet med å holde skattesystemet «reelt uendret» fra saldert budsjett 2021, se tabell 1. Andelen skattytere med redusert eller om lag uendret skatt var anslått til 82 pst.

Tabell 1 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i saldert budsjett 2022. Sammenlignet med referansesystemet for 2022

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	2 880 300	435 100 kr	65 pst.
Om lag uendret skatt	771 700	321 900 kr	17 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	790 300	1 097 100 kr	18 pst.
I alt	4 442 300	533 200 kr	100 pst.

Til LOTTE-Skatt utarbeides det også referanser som gir mulighet til å beregne virkninger sammenlignet med regjeringens fremlagte forslag. Med Gul bok 2022 antas det at det menes det opprinnelige skatteforslaget fra

Solberg-regjeringen i Prop. 1 LS (2021–2022) før regjeringsskiftet. Tabell 2 viser anslåtte virkninger av vedtatte skatteregler for 2022 sammenlignet med Prop. 1 LS (2021–2022).

Tabell 2 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i saldert budsjett 2022. Sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag i Prop. 1 LS for 2022

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	2 206 700	426 700 kr	50 pst.
Om lag uendret skatt	658 400	178 300 kr	15 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	1 577 200	830 200 kr	36 pst.
I alt	4 442 300	533 200 kr	100 pst.

I Solberg-regjeringens forslag i Prop. 1 LS (2021–2022) var det allerede foreslått netto lettelse sammenlignet med referansesystemet for 2022. Til tross for dette anslås det at om lag 2 av 3 skattytere fikk lettelse eller uendret skatt i 2022 sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag. I gjennomsnitt hadde disse skattyterne lavere inntekt enn de som fikk skjerpelse.

En forskjell mellom beregningene i tabell 1 og 2 er dessuten at de vedtatte lettelsene i reisefradraget ikke inngår i tabell 2. Årsaken er at Solberg-regjeringens forslag om en geografisk differensiering av reisefradraget ikke kunne anslås i LOTTE-Skatt. De vedtatte lettelsene i rei-

sefradraget i 2022, som favnet hele landet, kan dermed heller ikke beregnes sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag. Det trekkes isolert sett i retning av at anslått andel personer med skatteskjerpelse sammenlignet med Solberg-regjeringens forslag er noe overvurdert.

I revidert budsjett 2022 ble det ikke vedtatt skatteendringer for personer som kan beregnes i LOTTE-Skatt.

Tabell 3 viser anslåtte virkninger av vedtatte skatteregler for 2023 i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 2023, sammenlignet med referansesystemet for 2023. Andelen skattytere med redusert eller om lag uendret skatt var anslått til 77 pst.

Tabell 3 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i saldert budsjett 2023. Sammenlignet med referansesystemet for 2023

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	2 524 800	467 200 kr	55 pst.
Om lag uendret skatt	973 200	363 100 kr	21 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	1 058 900	1 037 500 kr	23 pst.
I alt	4 556 900	577 500 kr	100 pst.

I revidert budsjett 2023 ble det foreslått lettelse i skatten på pensjonsinntekt som kan beregnes i LOTTE-Skatt. Tabell 4 viser anslåtte virkninger av disse skatteen-

dringene, sammenlignet med de tidligere vedtatte skattereglene for 2023.

Tabell 4 Anslåtte virkninger av endringer i personskatt for alle personer 17 år og eldre i revidert budsjett 2023. Sammenlignet med saldert budsjett 2023

Endring i skatt	Antall skattytere	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Andel av skattyterne
Skattelettelse på minst 200 kr	395 500	456 700 kr	9 pst.
Om lag uendret skatt	4 161 700	605 900 kr	91 pst.
Skatteskjerpelse på minst 200 kr	0	–	0 pst.
I alt	4 557 200	592 900 kr	100 pst.

Referansen i LOTTE-Skatt oppdateres til hvert budsjett, basert på anslag på lønns- og prisvekst mv. i det tilhørende budsjettet, og det er disse referansene det er sammenlignet med ovenfor. I referansesystemet for personskatt har lønnsveksten vesentlig større betydning enn prisveksten. Lønnsvekstanslagene i nasjonalbudsjettene for 2022 og 2023 var trolig for lave, men historiske referanser oppdateres ikke i etterkant. Dette er heller ikke gjort for eksempel for 2021-budsjettet under Solberg-regjeringen, der lønnsveksten også ble anslått for lavt i Nasjonalbudsjettet. Slik oppdatering av referanser i ettertid ville vært krevende, jf. mitt svar på spørsmål 2940.

For lave lønnsvekstanslag trekker i retning av at anslåtte lettelsers i nasjonalbudsjettene er noe for høye. Det er usikkert i hvilken grad dette påvirker anslått antall/andel personer med lettelsers. Samtidig er ikke lettelsene i Revidert nasjonalbudsjett 2023 medregnet i anslagene fra nasjonalbudsjettene på at om lag 8 av 10 skattytere

fikk lettelsers. Videre trekker avvik i vekstanslagene i motsatt retning for avgiftene. I referansesystemet for avgifter justeres avgiftssatsene med prisvekstanslaget. For lavt prisvekstanslag trekker derfor i prinsippet i retning av at anslagene på avgiftslettelsers er noe for lave (og at anslagene på avgiftsskjerpelsers er noe for høye). Hvis anslagene er forventningsrette, vil for øvrig ulike positive og negative avvik i vekstanslagene motvirke hverandre over tid.

Datagrunnlaget for modellen LOTTE-Skatt er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til beregningsåret. Beregningene kan være usikre blant annet fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 3056

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 7. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan skal Troms politidistrikt – som mister politiårsverk og dermed har en nedgang politidekningen – bemanne et nytt polititjenestested uten å måtte omdisponere mannskap fra de eksisterende tjenestesteder, og vil en eventuell omdisponering av mannskaper fra eksisterende tjenestesteder da utelukkende skyldes politimesterens prioriteringer?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mine spørsmål til statsråden i Stortingets ordinære spørretime den 22.02.23 og statsrådens besvarelse av spørsmålene. Statsråden sa i nevnte spørretime at hun la til grunn at etableringen av nytt polititjenestested i Salangen, ikke vil medføre redusert bemanning ved Troms politidistrikts eksisterende polititjenestesteder. Det vises videre til mitt skriftlige spørsmål nr. 2972, hvor statsråden i sin besvarelse av spørsmålet den 28.08.23 fastholder at etableringen av nytt tjenestested i Salangen ikke skal medføre redusert bemanning ved de øvrige tjenestesteder i Troms politidistrikt.

Tall fra Politidirektoratet viser at det var 365 politiårsverk i Troms politidistrikt pr. 30.06.23. Dette innebærer en reduksjon på 5,6 årsverk fra de 370,6 årsverk politidistriktet hadde den 30.06.22. Sammenholdt med SSBs befolkningstall pr. 30.06.23 viser dette at politidekningen pr. 1000 innbyggere i Troms politidistrikt falt fra 2,22 den 30.06.22 til 2,17 den 30.06.23. Dette gir en nedgang i prosent på 2,09%. Det bes derfor forklart hvordan et politidistrikt som mister politiårsverk og får redusert politidekningen pr. 1000 innbyggere, skal bemanne et nytt polititjenestested uten å måtte omdisponere mannskap fra de eksisterende tjenestesteder. Videre ønskes det besvart om det utelukkende vil skyldes politimesterens prioriteringer, dersom det viser seg at Salangen skal bemannes ved omdisponering av mannskaper fra politidistriktets eksisterende tjenestesteder.

Svar:

Troms politidistrikt har fått egne midler til å etablere, drive og bemanne det nye tjenestestedet i Salangen. Dette er midler som politidistriktet ikke ville ha fått dersom de ikke skulle ha etablert det nye tjenestestedet. Etablerin-

gen av tjenestestedet i Salangen påvirker derfor ikke res-

surssituasjonen i politidistriktet på annen måte enn at politidistriktet har fått tilført nye ressurser i Salangen.

SPØRSMÅL NR. 3057

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ødeleggelsene på Dovrebanen etter uværet Hans er alvorlige og statsråden har sagt det kan ta tid å få banen opp og gå igjen.

Vil regjeringen sette i verk strakstiltak og mer langsiktige tiltak på Rørosbanen for å kunne bruke denne som alternativ for gods- og persontransport for at slike tiltak vil utvikle rørosbanen og bidra til at vi har to fungerende spor mellom Trøndelag og Østlandet?

Svar:

Kort tid etter at uværet Hans og kollapsen av Randklev bru satte en stopper for frakt av gods på Dovrebanen, startet arbeidet med å overføre godstrafikken til Rørosbanen. Rørosbanen er heldigvis godt egnet for godstransport, med kurvatur og stigningsforhold som tillater tunge tog.

Uavhengig av værhendelsene er det planlagt tiltak på Rørosbanen i 2024 og årene fremover, i hovedsak knyttet

til spor- og underbygning. Drenering er en viktig del av dette. Inneværende år pågår det i hovedsak fornyelser av spor/skinner på banen.

Når tiltakene som er planlagt i år og neste år er gjennomført, vil banen, ifølge Bane NOR, gå fra overbygningssklasse B til C, etter planen i oktober 2024. Overbygningssklassen er en av flere bestemmende faktorer for hvilken trafikk som kan tillates på sporet, og overgangen fra B til C innebærer isolert en forsterkning slik at tillatt hastighet og aksellast øker.

Som en naturlig konsekvens av ekstremværet og de skadene dette har påført infrastrukturen, vil Bane NOR vurdere hvordan vedlikeholdsmidler skal prioriteres og fordeles fremover.

Jernbanedirektoratet og Bane NOR skal, i begynnelsen av oktober i år, sende et oppdatert prioriteringsgrunnlag til NTP 2025-2036. Ekstremværet vil kunne føre til omprioriteringer fra det opprinnelige innspillet.

SPØRSMÅL NR. 3058

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 8. september 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at det strammere EU-regelverket og skjerpede målsettingene i LULUCF kan virke inn på norsk skogbruk, og hvordan vil statsråden jobbe for

å ivareta norske skoginteresser i klimasamarbeidet med EU?

BEGRUNNELSE:

Det vises til sak i Nationen onsdag 30. august om EU-avtalen om skog og arealbruk, forkortet til LULUCF. I EUs klimapakke «Fit for 55» strammer EU inn regelverket og skjerper målene i LULUCF. Dette kan gjøre det vanskeligere å drive hogst. Mindre tilgang på biomasse kan gi reduserte muligheter for utslippskutt i andre sektorer. Det vil påvirke skognæringen negativt, og gjøre det krevende å realisere et grønt skifte i norsk industri.

Ifølge Nationen er det uaktuelt for regjeringen å ta ut klimasamarbeidet med EU på skogområdet.

Svar:

Noreg er i ferd med å starte ein dialog med EU om dei norske vilkåra for eventuell vidareføring av klimaavtalen med EU på skog- og arealområdet. Her vil Noreg òg diskutere med EU korleis Noreg kan oppfylle forpliktinga for første

periode. Vi kjenner ikkje no kva resultatet av denne dialogen blir.

EU-regelverket legg ikkje føringar for det einskilde landet sin bruk av verkemiddel overfor skog- og arealbrukssektoren, eller eventuelle aktivitetar som påverkar utslepp og opptak i sektoren. Hogsten blir styra av etterspurnaden og prisane i den internasjonale tømmermarknaden. Regjeringa har ingen intensjonar om å styre hogstnivået i Noreg, og vi har heller ingen politikk for å gripe inn i omsettinga av tømmer.

Eit strammare EU-regelverk på klimaområdet, vil gi auka etterspurnad etter fornybar energi og byggeråstoff både i Noreg og i EU-landa. Det vil auke etterspurnaden etter produkt frå skogen. Regjeringa er oppteken av å bruke norske bioressursar som ein del av klimapolitikken, slik det mellom anna går fram av vegkart for grønt industriløft. Klimameldinga som blir lagt fram neste år, vil innehalde ein plan for bruk av norske bioressursar.

SPØRSMÅL NR. 3059

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 11. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Nok voksne med rett kompetanse i barnehagen er avgjørende for et best mulig tilbud til barna, med gode rammer for lek og utvikling. Regjeringen har sagt at de vil jobbe for at 60 prosent av de ansatte skal være barnehagelærere, men peker på få konkrete tiltak. Samtidig ser vi at andelen barnehagelærere har sunket det siste året og at søkertallene har stupt siden 2021.

Hva vil statsråden konkret gjøre for å nå målene om flere barnehagelærere, oppfyllelse av pedagognormen og sikre en tilstrekkelig bemanning?

BEGRUNNELSE:

En av de viktigste oppgavene kommunene har er å sikre en god start på livet med et barnehagetilbud som sikrer barn trygghet, lek og utvikling. Solberg-regjeringen skjerpet pedagognormen og innførte i 2019 en bemanningsnorm som sikret færre barn per voksen og et økt antall barnehagelærere. Dette har gitt en positiv utvikling gjennom flere år.

Fra 2016 til 2021 økte andelen barnehagelærere fra ca. 39 prosent til 43,6 prosent og andelen barnehager som oppfyller bemanningsnormen økte fra 55 til 99 prosent. Samtidig steg antallet søkere til barnehagelærerutdanningen sterkt frem mot 2021.

Nå er det en bekymringsfull situasjon med sterk reduksjon i søkertallene til barnehagelærerutdanningen og nedgang i andelen pedagoger i barnehagene sist år. SSB har pekt på at vi mangler om lag 20 000 årsverk med barnehagelærere for å nå målet om 60 prosents andel. Selv med lavere barnekull vil dette kreve tiltak som kan bidra ytterligere til en positiv utvikling i årene som kommer.

Svar:

Jeg er skjønt enig med representanten i at en av kommunens viktigste oppgaver er å gi alle barn et best mulig barnehagetilbud. For å kunne sikre gode barnehagetilbud, må vi prioritere at barnehagene har nok ansatte med god og relevant kompetanse. Regjeringen vil jobbe for at 60 prosent av de ansatte i barnehagen skal være barnehagelærere.

Et langsiktig mål og en ambisjon om 60 prosent barnehagelærere er et viktig signal for hvordan regjeringen ønsker at barnehagesektoren skal utvikle seg frem mot 2030.

I 2022 oppfylte 99 prosent av barnehagene bemanningsnormen. I statsbudsjettet for 2022 økte vi kommunenes frie inntekter med 100 mill. kr begrunnet med behovet for flere barnehagelærere. Vi vil fortsette å jobbe for både å øke kompetansen blant de ansatte og se på hvordan vi kan sikre barna nok personale. Eventuelle budsjettkonsekvenser framover må håndteres i det årlige budsjettprosessene.

Sammen med forsknings- og høyere utdanningsministeren har jeg satt i gang et samarbeid med sentrale parter i barnehagesektoren om hva vi kan gjøre for å rekruttere og beholde flere lærere. Vi skal sammen lage en strategi med konkrete tiltak for å få flere til å velge en grunnskole- eller barnehagelærerutdanning, ta jobb i barnehagen eller skolen og ønske å bli i læreryrket.

Vi har allerede satt i gang en rekke konkrete tiltak. Og vi har flere gode ordninger som kan videreutvikles, deriblant arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning. Tiltaket er rettet mot assistenter uten formell kompetanse og mot barne- og ungdomsarbeidere, og bidrar til å kombinere jobb og studier. Vi styrker nå et nasjonalt rekrutteringsprosjekt, koordinert av Høgskolen på Vestlandet.

Prosjektet jobber for at flere skal velge læreryrket og for at vi rekrutterer mangfoldig.

Noe av det viktigste vi kan gjøre for å rekruttere og beholde lærere er å sørge for at barnehager og skoler er gode steder å jobbe. Ledere og de ansatte må ha gode rammer i arbeidshverdagen, gode muligheter for etter- og videreutdanning.

Regjeringen er i gang med å utvikle et nytt og bedre system for kompetanse- og karriereutvikling for lærere og andre ansatte i barnehage og skole. Målet er å gi lærere og andre ansatte gode muligheter for kompetanseutvikling gjennom hele arbeidslivet. Det skal også gjøre læreryrket mer attraktivt, og bidra til å rekruttere og beholde lærere i barnehage og skole. En viktig del av dette arbeidet er å bedre overgangen mellom utdanning og yrke, for å sikre at nye lærere blir godt ivaretatt og får god veiledning.

Vi er også i gang med å styrke laget rundt barn og unge. Dette skal også bidra til at læreres arbeidshverdag blir bedre. Videre vil regjeringen til våren legge frem en stortingsmelding om profesjonsutdanningene. Denne skal inneholde tiltak som bidrar til at samfunnet har god tilgang på kompetent arbeidskraft, at profesjonsutdanningene gir rett kompetanse og at vi har utdanninger som rekrutterer fra hele befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 3060

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 11. september 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Er det utarbeidet et praksisnotat i UDI hvor det fremgår at saker om tilbakekall av statsborgerskap som er eldre enn 3 år gamle ikke skal utredes videre, og er statsråden enig i at dersom UDI operer med en faktisk foreldelsesfrist på 3 år i denne typen saker så er det i strid med Stortingets vilje om at det ikke skal være foreldelsesfrist i denne typen saker?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har fått informasjon som kan tyde på at UDI gjennom et praksisnotat for saksbehandling i saker om tilbakekall av statsborgerskap, har innført en praktisering av saksbehandlingen i disse sakene hvor alle saker som er over 3 år gamle ikke skal utredes videre. Det bes

derfor avklart om dette stemmer, og om statsråden er enig i at en slik praksis vil være i strid med Stortingets klare vilje om at det ikke skal være noen foreldelsesfrist i denne typen saker.

Svar:

UDI har i mange år hatt for lang behandlingstid i tilbakekallsaker. Dette har også vært påpekt av Sivilombudet. Det er viktig at de gamle sakene avsluttes, blant annet for å unngå at forvaltningslovens krav til behandlingstid brytes. Videre er det nødvendig å jobbe med nye saker for å oppnå bedre kontroll med pågående misbruk.

Justis- og beredskapsdepartementet har i tildelingsbrevet til UDI for 2023 bedt UDI om å gjøre aktive prioriteringer innenfor tilbakekallsporteføljen for å få bedre

kontroll over porteføljen og sørge for at ressursene rettes mot saker hvor det er viktigst å reagere med tilbakekall. UDI er i tildelingsbrevet bedt om å særlig rette innsatsen mot saker hvor grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn gjør seg gjeldende, saker hvor det er begått alvorlig kriminalitet, gitt grovt uriktige opplysninger (feks. om nasjonalitet) eller hvor det er konkrete holdepunkter for aktiv bruk av mer enn én identitet, saksporteføljer med pågående og systematisk misbruk, samt saker hvor det er oppgitt uriktig asylgrunnlag og det ikke er grunnlag for ny tillatelse. Disse styringssignalene er forankret med mitt departement.

UDI opererer ikke med noen foreldelsesfrist i tilbakekallssaker, verken i tilbakekallssaker etter utlendingsloven eller statsborgerloven. UDI opplyser at de i tråd

med tildelingsbrevet retter innsatsen mot de alvorligste tilbakekallssakene og arbeider for å stoppe pågående misbruk.

UDI opplyser at de har operasjonalisert styringssignalene i tildelingsbrevet og utarbeidet et prioriteringsnotat, som skal bidra til å få en bedre flyt i behandlingen av nye saker, samtidig som det gir føringer for hvordan UDI skal redusere restansen av eldre tilbakekallssaker. Som en hovedregel utredes ikke saker som er eldre enn tre år om de ikke er av en svært alvorlig karakter. Som følge av dette blir mange saker henlagt etter en individuell vurdering. At en sak blir henlagt er ikke til hinder for at den senere kan tas opp til ny vurdering om det kommer inn ny informasjon.

SPØRSMÅL NR. 3061

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 13. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil investeringer i havvind knyttet til elektrifisering av olje- og gassvirksomhet være lønnsomme dersom de var underlagt petroleumsskatteregimet, eksempelvis for i) Snøhvit-feltet og Melkøya, ii) Skarv-feltet og iii) Troll-feltet, og hvilke regulatoriske avklaringer må eventuelt gjøres, slik at disse petroleumsinstallasjonene kan elektrifiseres med havvind, som også knyttes til strømmettet på land?

BEGRUNNELSE:

Det er behov for å bygge ut mer kraft effektivt og raskt. Hittil har rammevilkårene for havvind til elektrifisering av petroleumsinstallasjoner ikke vært avklart, noe som har hindret eksempelvis kommersielle interessenter for utbygging av havvind utenfor Hammerfest fra å komme i gang.

For å bidra til en rask og effektiv utbygging av havvind i områder hvor det er tatt hensyn til berørte fiskeriinteresser, er det nødvendig å se på hvilke rammevilkår som bidrar til mer fornybar kraft og at man unngår å belaste kraftnettet på land unødvendig. Samtidig må rammevilkårene legges til rette for at et bredt sett av aktører kan være med og konkurrere om oppdragene.

Særlig feltene Snøhvit, Skarv og Troll har et betydelig kraftbehov og en rask utbygging av havvind i disse områdene vil samtidig avlaste kraftsituasjonen på land positivt.

Svar:

Inntekt fra utvinning og rørledningstransport av petroleum skattlegges etter særreglene i petroleumsskatteloven (78 pst. skattesats). Fra og med 2022 er særskatten i petroleumsvirksomhet lagt om til en kontantstrømskatt som virker nøytralt på selskapenes investeringsinsentiver.

Etter gjeldende regler kan et petroleumsselskap som investerer i et havvindanlegg som del av petroleumsvirksomheten, kreve fradrag for investeringskostnadene i sin særskattepliktige inntekt, dvs. mot skattesatsen på 78 pst. Hvis havvindanlegget er en del av eller direkte knyttet til en produksjonsinnretning, kan havvindinvesteringen fradragsføres etter særreglene for produksjonsinnretninger (plattformer mv.) i petroleumsvirksomheten. Det betyr at kostnadene kan fradras umiddelbart i særskattegrunnlaget og avskrives over 6 år i alminnelig inntekt. Hvis havvindinvesteringen inngår i petroleumsvirksomheten, men ikke anses som en produksjonsinnretning, jf. foran, avskrives investeringen etter de alminnelige reglene i skatteloven, men med fradragsrett mot 78 pst. skattesats. Der-

som formålet med havvindanlegget er både å levere strøm til land og til petroleumsvirksomheten, er utgangspunktet at petroleumsselskapet må fordele investeringen mellom petroleumsskatteregimet og de alminnelige skattereglene for landvirksomhet. Generelt avhenger skattleggingen av de konkrete, faktiske forholdene, herunder eierskapet til havvindanlegget. Investeringsfradraget gis som følge av at havvindanlegget i dette tilfellet er et driftsmiddel i petroleumsvirksomheten og har sin motpost i at inntektene fra petroleumsvirksomheten beskattes med 78 pst. sats. Fradraget utgjør altså ikke noe støtteelement og vil ikke gjøre ulønnsomme investeringer før skatt lønnsomme etter skatt.

Innretninger i petroleumsvirksomheten trenger stabil og kontinuerlig energiforsyning, og kan derfor ikke drives

med havvind alene. Dersom en innretning skal forsynes med havvind må den også ha en annen fullverdig energiløsning på innretningen, f.eks. gassturbiner eller tilknytning til kraftnettet på land. Doble løsninger vil være mer kostbare. Petroleums-installasjoner som tilkobles nettet på land reiser spørsmål om hvilket lovverk havvindanlegget skal behandles etter. Hvorvidt et havvindanlegg skal behandles etter havenergilova eller petroleumsloven beror på en konkret vurdering av blant annet anleggets utforming, tilkoblingsløsning, samt betydning for og integrasjon med petroleumsaktiviteten. Også forhold knyttet til bygging, eierskap og drift vil kunne være relevante momenter. Generelt vil det være slik at større havvindanlegg behandles etter havenergilova. Spørsmålet om lovvalg må imidlertid vurderes konkret for hvert enkelt prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 3062

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 7. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Regjeringen har annonsert at oppgradering av Alta vannkraftverk inngår i det som omtales som et kraftløft for Finnmark, i forbindelse med det nylige vedtaket om å elektrifisere Melkøya.

Hva vil økt produksjon og effekt utgjøre etter oppgraderingen av Alta vannkraftverk, innebærer det installering av en tredje turbin, og hvilke oppgraderinger av vannkraft for øvrig i samme prisområde (NO4) vil regjeringen ta initiativ til for å styrke kraft- og effektbalansen i prisområdet?

Svar:

Alta kraftverk har i dag to aggregater, med en kapasitet på til sammen 150 MW og en årlig middelproduksjon på 695 GWh. Ved utbyggingen ble det satt av plass også til et tredje aggregat. Statkraft opplyser at nettsituasjonen i området har medført at det til nå ikke har vært vurdert som hensiktsmessig søke om å sette inn et nytt aggregat. Et tredje aggregat vil i tilfelle øke produksjonen ved å redusere flomtapet. Statkraft opplyser videre at dette vil kunne øke produksjonen med i størrelsesorden 100-150 GWh, som hovedsakelig kommer om våren og sommeren. Det vil imidlertid være store variasjoner fra år til år, avhengig

av snøsmelting og nedbørsforhold. En oppgradering av denne typen vil altså i tilfelle utnytte vann som allerede i dag tas inn i reguleringen.

Det foreligger ikke søknad om oppgradering av Alta kraftverk i dag, så størrelsen på et ev. nytt aggregat er ikke fastsatt. Et nytt aggregat vil kreve konsesjonsbehandling. NVE og Olje- og energidepartementet er konsesjonsmyndigheter etter vassdragslovgivningen, og vil vurdere en konsesjonssøknad når en slik eventuelt foreligger. Jeg kan ikke foregripe behandlingen av en søknad nå.

Regjeringen legger til rette for oppgradering av vannkraft ved økte ressurser til NVEs konsesjonsbehandling. NVE prioriterer allerede store vannkraftprosjekter som gir regulerbar kraft i konsesjonsbehandlingen. NVE vil fremover også prioritere søknader om nett og produksjon i Finnmark.

SPØRSMÅL NR. 3063**Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 6. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden utdype hvordan en bestemmelse som var lite brukt medførte såpass mye merarbeid for UDI at bestemmelsen ble opphevet?

BEGRUNNELSE:

I mai ble det kjent at «Lex Amelie» hadde blitt opphevet. Bestemmelsen fra 2011 åpnet for at personer som er utvist for brudd på utlendingsloven kan få reise tilbake til Norge dersom de har fagutdannelse, jobbtilbud i Norge og korrekte identitetsdokumenter fra hjemlandet.

I en artikkel i Klassekampen 20. mai 2023 siteres statsråden i en epost til avisen der hun skriver at bestemmelsen ble opphevet fordi den ble lite brukt, men medførte mye merarbeid for UDI. Videre skriver statsråden til Klassekampen at det er ønskelig med felles kriterier for vurderingen av opphevelse av innreiseforbud, ikke særlige regler for faglærte utlendinger eller andre grupper. Avslutningsvis skriver statsråden at

«saksbehandlingstida i UDI er lang i mange saker og det er derfor viktig at vi sikrer effektivitet der det er hensiktsmessig».

I 2017 opplyste UDI til VG at etter at instruksene, bedre kjent som «Lex Amelie», kom i 2011 hadde 12 personer fått opphold gjennom bestemmelsen.

Det bes om at statsråden viser, så langt det lar seg gjøre, hvordan arbeidsmengden økte i forvaltningen som

direkte følge av denne bestemmelsen og hvordan det således var hensiktsmessig å oppheve «Lex Amelie».

Svar:

Instruksene representanten henviser til ble opphevet i februar i år. Den instruerte Utlendingsdirektoratet (UDI) om i visse tilfeller å oppheve innreiseforbudet for faglærte med et utvisningsvedtak. Instruksene gjaldt for personer som var kommet til Norge som asylsøkere, som var utvist på grunn av brudd på utlendingsloven, og som oppfylte vilkårene for oppholdstillatelse som faglært. Det var en forutsetning at utlendingen hadde returnert til hjemlandet eller et annet land hvor vedkommende hadde lovlig opphold.

Særordningen kom sjelden til anvendelse, men den ble likevel påberopt i mange saker og krevde dermed en grundig vurdering fra UDIs side. Også uavhengig av om instruksene ble påberopt, måtte UDI vurdere om instruksene kom til anvendelse for utlendinger som søkte som faglært og som hadde et gjeldende innreiseforbud, og for tidligere asylsøkere som søkte om opphevelse av innreiseforbudet. Instruksene medførte derfor uforholdsmessig stor ressursbruk.

Opphevelse av instruksene har ført til at det nå er felles kriterier for vurdering av opphevelse av innreiseforbudet. Det skaper et enklere og mer oversiktlig regelverk og sikrer likebehandling av saker. Det er også mer effektiviserende i UDIs behandling av slike saker.

SPØRSMÅL NR. 3064**Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 13. september 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Mobbing i skolen er et alvorlig problem, og som alle skoler er forpliktet til å følge opp. Samtidig så får vi tilbakemeldinger på at det ikke gjøres nok i enkeltsaker, noe som

gir mange store vansker senere. For å møte dette på en god måte så er kompetanse avgjørende:

Så hvilket fokus har mobbingens alvorlighet, og tiltak for å stoppe det i lærerutdanningen, og jobbes det med å forbedre dette?

BEGRUNNELSE:

Det må forventes at mobbing på ulike måter skjer på alle skoler. Man mener at konsekvensene for de som utsettes for dette kan sammenlignes med omsorgssvikt i hjemmet. Det er derfor helt avgjørende at alt gjøres for å forebygge, stoppe og ivareta de som utsettes for mobbing. Skolens rolle er viktig, og selv om mobbingen kan fortsette utover skoletid og område, så har lærere og annet personell en viktig oppgave med å ivareta elevene. Det er derfor helt avgjørende at det finnes tilstrekkelig med kompetanse, og den legges jo først i lærerutdanningen og senere i etter og videreutdanning.

Svar:

Representanten løfter en viktig tematikk som regjeringen er opptatt av. Sammen skal vi forebygge mobbing i skolen, og når det oppstår, skal vi handle raskt. Kvalifiserte lærere som har tid til å se den enkelte elev er avgjørende for barn og unges læring, mestring og trivsel. Elevundersøkelsen fra 2023 viste at over åtte av ti elever trives på skolen, men at andelen elever som opplever mobbing, øker på alle trinn, sammenlignet med 2021. Det gir grunn til bekymring. Opplæringsloven slår fast at skolen skal ha nulltoleranse mot krenkelsersom mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Skolen har plikt til å iverksette tiltak ved mobbing. Skoleeier har ansvaret for at skolen har riktig og nødvendig kompetanse til å håndtere skolemiljø saker og for at opplæringsloven oppfylles.

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle. Dette er sentralt i sko-

lens brede samfunnsoppdrag som lærerutdanningene skal kvalifisere studentene til å ivareta. Kunnskapsdepartementet styrer lærerutdanningene overordnet gjennom forskriftsfestede rammeplaner. Rammeplanene bygger på opplæringsloven og læreplanene. Det vil si at den som uteksamineres fra en lærerutdanning skal ha kompetanse til å møte de kravene opplæringsloven stiller til en lærer. Det finnes også etter- og videreutdanningstiltak som kan støtte skolene i arbeidet med å utvikle trygge og gode skolemiljø og forebygge mobbing, for eksempel veiledningstilbudet "Læringsmiljøprosjektet", ulike nettbaserte tilbud og videreutdanning for skoleledere. I tillegg ser vi at gjennom tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling, prioriterer kommunene temaet «Inkluderende barnehage- og skolemiljø» høyt.

Selv om rammeplanene er overordnede, står det eksplisitt i forskrifter om rammeplaner for grunnskolelærerutdanning at alle kandidater etter endt utdanning, skal kunne identifisere tegn på mobbing, vold og seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger, skal de raskt kunne iverksette nødvendige tiltak og kunne etablere samarbeid med relevante faginstanser. Dette er en sterk føring som innebærer at alle som uteksamineres fra grunnskolelærerutdanningene, skal ha slik kompetanse. Det er tilsvarende formuleringer i rammeplaner for de andre lærerutdanningene og tematikken inngår også i de nasjonale retningslinjene for de ulike lærerutdanningene. Det pågår et arbeid med å gjøre rammeplanstyringen av lærerutdanningene mer overordnet. Det handler om å gi mer frihet og fleksibilitet til institusjonene i deres arbeid med å utdanne lærere. Jeg har tillit til, og forventer, at alle lærerutdanningsinstitusjonene jobber godt med å forberede lærerstudentene til å håndtere det store ansvaret det er å forebygge og stoppe mobbing, og ivareta alle elever.

SPØRSMÅL NR. 3065

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 11. september 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

På hvilken måte jobbes det med å sikre at alle barn som bor på kriesenter får undervisning, også der man ikke kan forlatte senteret?

BEGRUNNELSE:

Det å være barn, og måtte bo på et kriesenter er vanskelig i seg selv. Det å kunne fortsette på en skole utenfor senteret er viktig, og en normalisering barn har godt av. Men det er det ikke alltid mulig å få til, barnets sikkerhet må gå

først. Etter opplæringsloven har alle barn rett på undervisning i institusjon, i fengsel og helseinstitusjoner. Barn på sykehus får undervisning der, men ikke alle barn på krisesenter får et tilbud der man ikke kan forlate senteret. Noen sentre har klart å tilrettelegge, men det gjelder ikke alle steder og konsekvensene er at barna ikke får nødvendig undervisning i trygge rammer. Det kunne vært løst ved at SMI skolene også legger til rette for denne elevgruppen, er det noe man er oppmerksom på og jobber med å forbedre er av interesse.

Svar:

Barn som oppheld seg på krisesenter har dei same rettane som andre barn. Det er kommunane som skal sørge for at barn får oppfylt dei rettane dei har etter anna regelverk, jf. krisesenterlova § 3. Dette gjeld òg rett til skulegang gjennom opplæringslova.

Nokre barn kan dessverre ikkje gå på skule mens dei er på krisesenter. Krisesenterstatistikken viser at 36 % av opphalda til skulebarn medførte anten fullstendig eller delvis avbrot i skulegangen. Omsynet til sikkerheita til barnet var den klart vanlegaste årsaka til avbrot i skulegang. Andre årsaker var avstand til skule og tid til organisering av vidare skulegang. Statistikken viser også at det ved ca. ein fjerdedel av opphalda til skulebarn blei det oppretta eit samarbeid med skulen til barnet.

Det kjem fram av barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) sin faglege rettleiar for innhaldet i krisesentertilbodet at barn har rett til å fortsette å gå på den noverande skulen sin, sjølv om krisesentertilbodet er lokalisert i ein annan kommune eller eit anna fylke. Det kan likevel i nokre tilfelle vere formålstenleg at barnet byter skule i ein periode, dersom skulevegen er uforholdsmessig lang, eller av omsyn til sikkerheit. Dersom barnet ikkje kan nytte seg av det ordinære skuletilbodet, skal kommunen leggje til rette for alternative løysingar, til dømes opplæring på krisesenteret.

Ei positiv utvikling er at det er færre barn som får avbrot i skulegang mens dei er på krisesenter, og det er eit relativt lite tal barn dette gjeld. Krisesentera gjer eit godt arbeid for å normalisere kvardagen til barn under opphaldet. Dette betyr at det er eit potensial for å finne lokale løysingar for å leggje til rette for alternative og fleksible ordningar.

Stortingsrepresentanten nemnar SMI-skular i sitt spørsmål. SMI-skular er ei organisering på fylkeskommunalt nivå for å vareta ansvaret til fylkeskommunane når det gjeld å gi undervisning til barn og unge som er innlagte i helseinstitusjonar eller busette i barneverninstitusjonar, jf. opplæringslova §§ 13-2 og 13-3 a. Fylkeskommunane har ikkje ansvar for undervisning for barn i krisesentertilbodet.

SPØRSMÅL NR. 3066

Innlevert 31. august 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 8. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Når vil regjeringen komme med en konkret tiltaksplan for å nå forpliktelsene innen arealbruk, arealbruksendringer og skog, og hvilke grep tar regjeringen nå for å sørge for at ny utbygging i kommunene ikke gjennomføres i strid med klimaforpliktelsene Norge har inngått med EU?

BEGRUNNELSE:

Norge inngikk en juridisk forpliktende klimaavtale med EU i 2019. Avtalen ble lagt fram av den forrige regjeringen, og ble vedtatt av et bredt flertall i Stortinget. Den er også meldt inn til FN under Parisavtalen der Norge har forplik-

tet seg til en utslippsreduksjon på 55 prosent i samarbeid med EU.

Klimaavtalen med EU står på tre bein: Ikke-kvotepliktige utslipp, kvotepliktige utslipp (ETS) og utslipp fra skog- og arealbruk. Som en del av klimapakken «Fit for 55» strammet EU inn regelverket og skjerpet målene. Det gir også Norge sterkere forpliktelser.

Klimaavtalen med EU, før innskjerpingen, forplikter Norge til netto null utslipp av klimagasser fra skog- og arealbrukssektoren for periodene 2021-2025 og 2026-2030. Netto-null-målet innebærer at de samlede utslippene av klimagasser fra landarealene ikke skal være større enn det samlede opptaket, gitt regnereglene i EU-regelverket.

Arealbruksendringer er en betydelig kilde til klimagassutslipp og den viktigste årsaken til tap av naturmangfold i Norge. Årlige utslipp av arealbruksendringer er cirka 2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Det aller meste forårsaket av avskoging men også nedbygging av myr.

Norsk Institutt for Naturforvaltning (NINA) la nylig frem en rapport over planlagt utbyggingsareal i Norge, etter gjeldende arealplaner. Rapporten viser at 987 km² landareal er satt av til byggeområder for fritidsbolig, 453 km² er satt av til byggeområde for bolig, mens 726 km² er satt av til ulike former for næringsareal. Dette tilsvarer totalt en nedbygging av areal tilsvarende 0,7 prosent av hele Norges fastlandsareal. Til sammenligning er 2,2 prosent av fastlandsarealet bygget ut i dag.

Store deler av arealreserven som er satt av til utbyggingsformål er områder i skog, på myr, i leveområder for villrein og på jordbruksareal. Dette står i sterk motstrid til forpliktelsene Norge har i forbindelse med klimaavtalen med EU.

Svar:

Over 80 % av Norges arealer forvaltes av kommunene gjennom plan- og bygningsloven. Loven gir rammeverket for prosessene, og slår fast en del viktige hensyn kommunene skal ta i sine planer, blant annet klima. Regjeringen la i juni 2023 fram Nasjonale forventninger til re-

gional og kommunal planlegging. Her formidler regjeringen det vi prioriterer høyt, og forventer at kommunene skal ivareta i sin planlegging etter plan- og bygningsloven. Regjeringen forventer at omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog unngås så langt som mulig i kommunale og regionale planer slik at arealenes evne til karbonlagring opprettholdes. Dette er sterkere signaler om å unngå nedbygging av karbonrike arealer enn tidligere nasjonale forventninger.

Staten gir mer detaljerte føringer gjennom statlige planretningslinjer. Både de statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og de statlige planretningslinjene for klima og energiplanlegging og klimatilpasning har blitt evaluert. Regjeringen arbeider nå med å revidere dem.

Regjeringen er opptatt av å spille på lag med kommunene, og arbeider med å utvikle kommunenes verktøykasse, for å gjøre dem best mulig i stand til å fylle den viktige rollen de har i natur- og klimaarbeidet.

For en mer fullstendig beskrivelse av regjeringens arbeid med å redusere utslipp og øke opptak i skog- og arealbrukssektoren viser jeg til regjeringens klimastatus og -plan, som vi legger frem samtidig med forslaget til statsbudsjett for 2024.

SPØRSMÅL NR. 3067

Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 12. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Om få år skal Ofotbanens togledelse sentraliseres i Trondheim. Dette er et gammelt vedtak som ikke tok inn over seg verken utvidelsen av NATO eller mangelen på togledere i Trondheim.

Vil samferdselsministeren ta grep for å sikre beredskap, sikkerhet og driftsstabilitet på Ofotbanen ved å instruere Bane Nord om å reversere vedtaket om sentraliseringen av togledelsen?

BEGRUNNELSE:

I 2020 ble togledelsen ved Narvik stasjon vedtatt flyttet fra Narvik til Trondheim. Dette medførte at 6 årsverk i

togledelsen, samt 3 årsverk i støttefunksjon ble flyttet til Trondheim. Det Ofotbanen ble sittende igjen med lokalt var togekspeditører (7 årsverk).

På grunn av togledermangel ble styringen delvis og midlertidig tilbakeført til Narvik i mai-23, men dette er varslet avsluttet innen få år, og togledelsen skal sentraliseres. Ofotbanen vil i sin helhet styres fra Trondheim.

Det er flere gode grunner til å opprettholde lokal styring av Ofotbanen. Flere forsvarsutredninger peker på nettopp Ofotbanen som en viktig del av beredskapen til NATO, særlig etter Sverige og Finlands inntreden i alliansen. I en situasjon med krig eller krise er man avhengig av redundans, og det har man med lokal tilgjengelig kompetanse. Det er også ventet en generell vekst på Ofotba-

nen, som allerede er Norges mest trafikkerte jernbanestrekning i tonnasje. Det er også viktig med lokalkunnskap på en så bratt og værutsatt jernbanestrekning som Ofotbanen.

Togledelsen i Narvik har dessuten over år vist seg å være svært kompetent og veldrevet, noe som tydelig fremkommer av statistikk på avvik m.m.

Svar:

Ifølge statsforetaksloven hører forvaltningen av Bane NOR inn under styrets ansvar. Det er således styret som må fatte beslutninger om foretakets organisering av togledelsen, basert på grundige risikovurderinger. Beslutningen om å redusere antall togledersentraler fra åtte til tre ble tatt av styret i Bane NOR i 2018. Togledelsen i Narvik ble lagt ned i samme periode som flere andre sentraler

i 2019/2020. Opprinnelig beslutning for sentralisering av togledelsen fra Narvik til Trondheim ble tatt for å sikre et kritisk volum av trafikk og togledelse i én sentral. Kritisk volum av trafikk og togledelse er viktig for å opprettholde en sikker og forutsigbar fremføring av tog.

Togledersentralen i Narvik ble reetablert med seks årsverk i mai 2023, som følge av mangel på togledere i Trondheim. Togledersentralen i Narvik er et lite miljø og Bane NOR vurderer at det vil være en fordel å ha et større operativt miljø i Trondheim, som også har en reservesentral. Når bemanningssituasjonen ved togledersentralen i Trondheim er tilstrekkelig, vil årsverkene fra Narvik inngå her som opprinnelig planlagt. Bane NOR opplyser imidlertid at løsningen skal evalueres, og at blant annet beredskap, driftsstabilitet, sikkerhet og redundans vil bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 3068

Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 8. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at legemidler som Wegovy skal tilbys under blåreseptordningen?

BEGRUNNELSE:

Veldig mange har opplevd god effekt av slankemedisiner som Wegovy eller Saxenda. For mange kan det å få litt drahjelp gjennom slike legemidler være det som «kickstarter» en livsstilsendring, fordi det ved å ta av noen kilo kan være lettere å komme i gang med fysisk aktivitet og kostholdsendring.

Jeg har vært i kontakt med en pasient som i 11 år har vært medisinert med det antipsykotiske legemiddelet Risperdal. En av bivirkningene er vektøkning. Vedkommende har derfor slitt mye med vektøkning, som følge av legemidler vedkommende er avhengig av og som er gitt over blåreseptordningen.

Når legemidler som Wegovy ikke gis over blåreseptordningen skaper det store skiller mellom dem som har råd til å betale, og dem som ikke har det. Det kan være med å forsterke helseforskjeller og på sikt føre til dårligere folkehelse for mange som trenger litt hjelp for å legge om livsstil og kosthold.

Svar:

For at folketrygden skal dekke utgifter til legemidler på blåresept, er det en forutsetning at prioriteringskriteriene er oppfylt. Stortinget har enstemmig vedtatt at prioriteringskriteriene skal ligge til grunn for offentlig finansiering av legemidler. Legemiddelverkets metodevurdering av Wegovy til behandling av fedme hos voksne fra januar 2023, konkluderte med at legemidlet ikke er kostnadseffektivt. Det vil si at nytten av behandlingen ikke står i et rimelig forhold til ressursbruken hensyntatt tilstandens alvorlighet, og at prioriteringskriteriene dermed ikke er oppfylt.

Helse- og omsorgsdepartementet har i tildelingsbrevet for 2023 gitt Legemiddelverket i oppdrag å ta i bruk forhandlinger og refusjonsavtaler i de tilfeller etaten vurderer det som hensiktsmessig. Legemiddelverket har invitert innehaveren av markedsføringstillatelsen til å komme med et pristilbud som gjør Wegovy kostnadseffektivt, men har foreløpig ikke mottatt et slikt tilbud. Behandling med vektreduserende legemidler antas å ha betydelige budsjett-konsekvenser utover fullmaktsgrensen, og evt. opptak i blåreseptordningen vil derfor kunne kreve behandling i Stortinget.

Etter blåreseptforskriften § 3 kan det for bruk av legemidler som er metodevurdert, men som ikke oppfyller prioriteringskriteriene på gruppenivå, gis individuell stønad for den enkelte pasient. Det må være særskilte forhold ved pasienten som gjør at nytten av behandlingen, ressursbruken eller tilstandens alvorlighet for pasienten, skiller seg klart fra pasientgruppen for øvrig. Ordningen skal sikre at pasienter som skiller seg vesentlig fra gruppen som er metodevurdert, og som oppfyller prioriteringskriteriene på individuelt grunnlag, likevel kan innvilges stønad. Helsedirektoratet/Helfo har satt en grense på BMI over 50, og i tillegg alvorlige vektrelaterte sykdommer, som minstekrav for individuell stønad til Saxenda eller Wegovy etter unntaksordningen. Fedme hos barn og ungdom måles etter en aldersjustert BMI-skala.

Regjeringen ønsker å møte utfordringene med overvekt og fedme med en helhetlig tilnærming ved å ta tak i hele årsakskjeden, de bakenforliggende faktorene og sette inn ulike tiltak innen flere felt som virker sammen. Overvekt og fedme må også ses i sammenheng med tiltak for å fremme god psykisk helse, legge til rette for gode levekår, utdanning og arbeid. Regjeringen la i vår fram en folkehelsemelding med en rekke tiltak innenfor folkehelsefeltet. Hovedmålet med tiltakene som foreslås i meldingen er å redusere de sosiale helseforskjellene. Dette vil kunne bidra til å redusere økningen i overvekt og fedme blant barn, ungdom og voksne. Kunnskapsbasert forebygging og behandling er viktig. Derfor finansierer mitt departement forskning gjennom Forskningsrådet og gjennom de regionale helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 3069

Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 8. september 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Mener statsråden at det er rett å hindra folk i å arbeida når dei er innvilga supplerande stønad, eller vil statsråden bidra til at alle skal få moglegheit til arbeid med inntekt - også flyktningar som kom hit med nedsett funksjonsevne, og som er innvilga supplerande stønad?

GRUNNGJEVING:

Stønad «supplerande stønad for uføre flyktningar», som vart innført i 2021 under Solbergregjeringa, blir gitt til flyktningar som fyller dei medisinske vilkåra for uføretrygd, men ikkje har opparbeida rettar i folketrygda. Menneske som mottar «supplerande stønad for uføre flyktningar» får redusert stønaden krone for krone mot eventuell inntekt som vedkomande OG ektefelle/sambuar/partnar har til saman. Denne stønaden skaper økonomisk utrygghet og ekskluderer uføre flyktningar frå deltaking i samfunnet, både fordi satsane er låge og fordi ein ikkje får same tilgang til arbeidslivet som andre uføre kan få.

For ti år sidan kom ein mann som flyktning til Noreg. Han har ikkje fullført norskopplæringa til trass for gjentatte forsøk. Det viste seg etter kvart at mannen er analfabet. Dette har ført til at han ikkje er norsk statsborgar, men får mellombels opphald som han må søka om jamleg. Han har gjennomført ein lang periode i AFT – arbeids-

førebuande tiltak – og har forsøkt seg i ulike bedrifter utan at dette har gitt moglegheit for fast arbeid, då det er for mange oppgåver han ikkje meistarar.

Mannen har gått gjennom ei utgreiing som har avklart at han er 100 prosent ufør grunna ei kognitiv funksjonsnedsetting. Eitt av kriteria for diagnosen er at funksjonsnedsettinga har vore kjent før han blei 18 år. Det betyr at han har hatt denne funksjonsnedsettinga før han kom til Noreg, noko som fråtar han retten til uføretrygd.

Like før avslaget om uføretrygd gjennomførte han praksis i 4 veker, og fekk tilbod om fast stilling hos ein arbeidsgivar der arbeidet er tilrettelagt funksjonsnivået hans. Vilåret for tilbodet var at mannen fekk innvilga uføretrygd og fekk oppfølging via tiltaksarrangør der arbeidsgivar betaler noko lønn medan uføretrygda framleis er hovudinntekt. Det er ei ordning som fungerer godt for mange arbeidstakarar på norske arbeidsplassar i dag.

Då det vart klart at uføretrygda ikkje blei innvilga fall også ordninga med tiltaksarrangør vekk. Før han får same rettar som uføretrygda til å behalda lønna, står han altså utan oppfølging frå tiltaksarrangør, og dermed utan arbeid.

Ei vellykka integrering handlar først og fremst om å få delta og bidra. Men denne ordninga skyv folk ut av arbeidslivet, og hindrar integrering.

Svar:

Jeg legger til grunn at spørsmålet fra representanten Fis-kaa gjelder vilkårene for å motta tilbud om varig tilrettelagt arbeid (VTA). Forskrift om arbeidsmarkedstiltak (§ 14-3) sier at dette «tiltaket er rettet mot personer som mottar eller i nær fremtid ventes å få innvilget uføretrygd etter folketrygdloven, og som har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging. Andre arbeidsmarkedstiltak skal være vurdert og funnet å være uaktuelle.» Arbeids- og inkluderingsdepartementet har instruert Arbeids- og velferdsetaten om at utviklingshemmede skal være en prioritert gruppe ved inntak til VTA. Arbeids- og velferdsetaten har også andre tiltak rettet mot personer med

nedsatt arbeidsevne, men det er kun VTA som stiller vilkår om at mottakerne skal være uføretrygdet.

Supplerende stønad er en ytelse rettet mot personer som ellers har lav eller ingen ytelse fra folketrygden på grunn av kort botid i Norge. Uføre flyktninger som mottar denne ytelsen kan i dag ikke motta tilbud om VTA, siden tiltaksforskriften stiller krav om at deltaker må være uføretrygdet.

Det kan virke rimelig å behandle de to gruppene uføre likt siden supplerende stønad for personer med kort botid i Norge har samme formål som uføretrygden. Jeg ønsker derfor å se nærmere på om uføre flyktninger som mottar supplerende stønad bør inkluderes i personkretsen for VTA, dersom de også tilfredsstiller de øvrige vilkårene i tiltaksforskriften.

SPØRSMÅL NR. 3070

Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvor mange kvadratkilometer villmarkspreget natur er det Finnmark, og hvor stor andel utgjør dette av all villmarkspreget natur i Norge?

2018 registrert omtrent 18 248 kvadratkilometer villmarkspreget natur i Finnmark fylke. Dette utgjør omtrent 48,7 % av all villmarkspreget natur i Norge. Miljødirektoratet arbeider med å kartlegge status per januar 2023, noe som etter planen vil være klart om 3-4 måneder.

BEGRUNNELSE:

På nettsiden Miljøstatus under «Miljøindikator 1.1.8 Utvikling i areal av inngrepsfrie naturområder» står villmarkspreget natur beskrevet:

«En del av de inngrepsfrie naturområdene er villmarkspreget, og ligger fem kilometer eller mer unna tyngre inngrep. Siden år 1900 har de villmarkspregede naturområdene blitt redusert fra omkring halvparten av landarealet til ca. 11,5 prosent i januar 2018. Fra 1988 til 2018 ble den villmarkspregede naturen i Norge redusert med om lag 2080 kvadratkilometer, eller ca. 5,3 prosent.»

«Nettoreduksjonen i villmarkspregede områder i landet sett under ett fra 2013 til 2018 ble på ca. 32 kvadratkilometer. Reduksjonen var størst i Finnmark. I Sør-Norge var det i underkant av fem prosent villmarkspreget natur i januar 2018.»

Svar:

Villmarkspreget natur er områder som ligger fem kilometer eller mer fra tyngre naturinngrep. Det var per januar

SPØRSMÅL NR. 3071**Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 7. september 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

I snart tjue år har me diskutert behovet for internasjonale skattereglar. Global fattigdom og ulikskap aukar, men utviklingsland taper framleis langt meir pengar på skatteparadis enn det dei får i bistand. Med dei afrikanske landa i ryggen kjem FN's generalsekretær med ein svært tydeleg beskjed til haustens generalforsamling: Det trengst ein skattekonvensjon i FN no.

Vil regjeringa aktivt støtta opp om generalsekretærens rapport på FN's generalforsamling, og vil regjeringa ta til orde for å vedta eit forhandlingsmandat?

GRUNNGJEVING:

28. august kom den endelege versjonen av rapporten "Promotion of inclusive and effective international tax cooperation at the United Nations" frå FN's generalsekretær. Rapporten er eit resultat av resolusjonen om internasjonalt skattesamarbeid som vart einstemmig vedteken av FN's medlemsland i desember i fjor. Generalsekretæren kjem i rapporten med tydeleg kritikk av skattearbeidet i OECD som verken har levert på tid eller inkludering.

Dei fyrste diskusjonane om ein internasjonal skattekonvensjon starta i 2005, men til trass for at det har gått nesten 20 år har ikkje verdssamfunnet lukkast i arbeidet. No er det endeleg eit større rom for handling. Ifølgje Hurdalsplattformen skal regjeringa sørge for at Noreg "inntar en ledende rolle i det internasjonale arbeidet for å bekjempe ulovleg kapitalflyt og skatteunndragelse," og "arbeide for en internasjonal konvensjon om økonomisk åpenhet."

SV vil at regjeringa bruker handlingsrommet og støttar generalsekretæren og dei afrikanske landa i å endeleg koma i gang med forhandlingar. Oppretting av ei arbeidsgruppe vil no berre forseinka prosessen ytterlegare. Med vedtak av eit forhandlingsmandat på generalforsamlinga vil me endeleg kunna koma i mål med internasjonale skattereglar, slik at utviklingsland kan koma seg ut av fattigdomsfella og rike land kan bygga ut sterkare velferdssordningar.

Svar:

I tråd med Hurdalsplattforma, skal Noreg framleis ha eit leiarskap innan internasjonalt skattesamarbeid og kampen mot ulovleg kapitalflyt. Dette er knytt til Regjeringas

innsats mot ulikskap og heng saman med målet om å oppnå berekraftsmåla.

Eg ynskjer Generalsekretæren sin rapport velkommen som eit viktig tillegg til den pågåande diskusjonen om ein FN-konvensjon, og Noreg er samde i rapportens hovedkonklusjonar. Rapporten stadfestar ikkje minst ei auka erkjenning av at dagens skattesystem ikkje klarar/maktar å tette betydelege høl som mogleggjer ulovleg kapitalflyt, hemmelegald og skatteunndraging. Store summer som kunne finansiert berekraftsmåla går tapt. Vi har alle eit ansvar for å auke ambisjonsnivået.

Det er førebels for tidleg for Noreg å ta eit klart standpunkt om kva alternativ som framstår som det beste. Før vi kan vedta eit forhandlingsmandat, er vi alle tent med ei meir grundig utgreiing i denne innleiande fasen. Ei heilskapleg og systematisk vurdering av det noverande juridiske rammeverket for skatt, til dømes gjennom ei arbeidsgruppe, kan ta oss vidare til den neste fasen av dette viktige arbeidet. Ein slik framgangsmåte vil også gje medlemslanda i FN betre føresetnader for å samlast om ein handlekraftig og konsensusbasert prosess for global skatt i neste fase.

Dersom ein prosess for ein framtidig skattekonvensjon skal kome kritikken av det noverande skattesystemet i møte, er det heilt avgjerande med eigarskap og legitimitet frå FN's samla medlemskap.

Noreg vil halde fram med å ta ei leiande rolle innan globale skattespørsmål. Noregs lange engasjement og gode omdømme på dette området, gir oss truverd til å vere ein brubyggjar i krevjande forhandlingar. Vi vil arbeide vidare for eit globalt skattesystem som sikrar rettvis innsamling av skatt for alle.

SPØRSMÅL NR. 3072**Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 11. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan arbeider regjeringen med implementeringen av pakkeforløp hjem for kreftpasienter og når anser statsråden at dette er på plass og velfungerende i alle helseregioner?

BEGRUNNELSE:

Tilbakemeldinger fra Kreftforeningen viser at det oppleves sendrektighet rundt implementeringen av pakkeforløp hjem for kreftpasienter. Mange kommuner har tilrettelagt for dette men opplever flaskehals fra spesialisthelsetjenesten. Det er varierende grad av henvisninger og det meldes om at det på sykehusene er liten tid og ressurser til å gjennomføre avklaringsamtale for pakkeforløpet. Når forskningen innen kreft stadig blir bedre, er det også flere pasienter som overlever behandling som tidligere ikke gjorde det. Det er gode nyheter som krever bedre oppfølging av pasienter med mer alvorlige senskader. Dette var noe av bakgrunnen for at Høyre i regjering foreslo Pakkeforløp hjem og for å sikre god oppfølging i overgangen fra sykehus til kommune.

Svar:

Jeg er glad for at Kreftforeningen har satt fokus på implementering av pakkeforløpet hjem for kreftpasienter

i både sykehus og kommuner. Dette er et viktig arbeid i oppfølging av personer med kreft.

Etter innføring av pakkeforløp hjem for pasienter med kreft har Helsedirektoratet jobbet med å innføre pakkeforløpet i tråd med deres implementeringsplan som varer ut 2023. I denne er det en rekke aktiviteter som retter seg både mot befolkningen, kommuner og spesialisthelsetjenesten.

Den 31. august gjennomførte direktoratet en erfaringskonferanse med deltakere fra alle helseregionene. Direktoratet vil følge opp innspill som kom på konferansen. Videre vil direktoratet følge implementeringen fremover ved blant annet å sette pakkeforløp hjem opp på dagsorden i Nasjonalt nettverk for pakkeforløpene for kreft og i møte med fagdirektørene i de regionale helseforetakene. Hovedfokuset er nå å få på plass en god struktur for pakkeforløpet ute i tjenestene, samt organisering og samhandling mellom sykehus og kommuner. Direktoratet vil for øvrig vurdere å organisere flere erfaringskonferanser.

Helsedirektoratets erfaring er at man flere steder har fått på plass organiseringen av pakkeforløpet, og pasienter har fått tilbud om samtaler, mens det andre steder gjenstår arbeid med implementering.

Implementering av pakkeforløp hjem vil også bli omtalt i ny kreftstrategi 2024–2028.

Jeg vil følge situasjonen og ha dialog med Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene om implementeringen av pakkeforløpet.

SPØRSMÅL NR. 3073**Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for status for arbeidet med å gjennomgå reglene «om varsling fra kriminalomsorgen, der hensynet til fornærmede og etterlatte vektlegges sterkere enn det som ligger i dagens regler»?

BEGRUNNELSE:

Viser til at Stortinget i vedtak 582 (2021-2023) påla regjeringen å «gjennomføre et regelverksarbeid om varsling fra kriminalomsorgen, der hensynet til fornærmede og

etterlatte vektlegges sterkere enn det som ligger i dagens regler».

Svar:

Stortinget har anmodet regjeringen om å gjennomgå regelverket for varsling fra kriminalomsorgen, for å kunne legge større vekt på hensynet til fornærmede og etterlatte.

Ved gjennomgangen av varslingsreglene er det nødvendig med en grundig avveining mellom hensynet til vern av fornærmede og etterlatte, og hensynet til domfeltes rehabilitering og personvern. Det er et viktig prinsipp

i straffegjennomføringen at domfelte i størst mulig grad skal gjennomføre straffen i nærheten av eget hjemsted, fordi dette kan ha en rehabiliterende effekt. Samtidig er domfeltes hjemsted i noen tilfeller også fornærmedes eller etterlattes nærmiljø. Straffbare handlinger kan ha både alvorlige og uopprettelige konsekvenser for ofrene og pårørende, som kan vare hele livet.

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider nå med et høringsnotat om endring av varslingsreglene for bedre ivaretagelse av offerperspektivet.

SPØRSMÅL NR. 3074

Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 8. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvordan regjeringen har fulgt opp/tenkt å følge opp pålegget om å «påse at kommunene, enten i egen regi eller i interkommunalt samarbeid, har vedtatt en handlingsplan mot vold i nære relasjoner»?

BEGRUNNELSE:

Viser til vedtak 133, jf. Dokument 8:218 S (2021-2022), Innst. 64 S (2022-2023).

Svar:

Handlingsplaner er sentrale verktøy for å sikre et helhetlig og sammenhengende tilbud i kommunene for alle som utsettes for eller utøver vold og overgrep. Et godt planverk bidrar også til økt bevissthet rundt lokale utfordringer, behov og tiltak.

I dag er det ikke lovpålagt å ha en kommunal eller interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Men det følger av aktivitetsplikten i likestillings- og diskrimineringsloven at kommuner «skal [...] arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering». Det er presisert i loven at plikten blant annet innebærer at offentlige myndigheter skal forebygge trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Plikten til å arbeide «aktivt» betyr at kommunen må iverksette konkrete tiltak for å forebygge kjønnsbasert

vold basert på en situasjonsanalyse og vurdering av hvilke tiltak som er hensiktsmessige. Videre innebærer kravet om «målrettet» og «planmessig» at kommunen må sette mål og utarbeide en plan for arbeidet sitt.

Jeg viser videre til at det er iverksatt flere ulike tiltak for å stimulere kommunene til å utarbeide kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Ett slikt tiltak er den nasjonale veilederen for utvikling av handlingsplaner. Veilederen er utviklet og driftes av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Veilederen er et praktisk hjelpemiddel for kommunene, og har særlig fokus på prosessen rundt utviklingen av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. Veilederen gir en oversikt over gjeldende lover og forskrifter og inneholder også en mal for oppsett av handlingsplaner med tydelige beskrivelser og veiledning for strukturering av planens innhold.

For ytterligere å fremme bedre samordning av det kommunale tilbudet trådte nye samarbeidsbestemmelser i en rekke velferdstjenestelover i kraft 1. august 2022. Disse endringene harmoniserer regelverket og skal bidra til å styrke samarbeidet mellom velferdstjenester for barn og familier som trenger hjelp fra flere tjenester. Kommunene har blant annet fått en tydelig plikt til å avklare hvilken tjeneste som skal ha ansvar for å samordne tilbudet der barn, unge og voksne får tjenester fra flere instanser og der samarbeid er nødvendig for å yte helhetlige og koordinerte tjenester.

Når det gjelder representantens spørsmål om hvordan regjeringen vil følge opp Stortingets anmodningsvedtak om å påse at kommunene har vedtatt en handlingsplan mot vold i nære relasjoner, vil dette bli omhandlet i den

kommende opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Planen vil bli lagt frem i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 3075

Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 11. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å innføre en maksimumsgrense på nikotinnhold og på antall snus i en boks som kan selges og kjøpes i Norge, og vil statsråden ha et forbud mot nettsalg av snus og andre tobakksvarer?

BEGRUNNELSE:

I dag finnes det ikke en maksimumsgrense for hvor mye nikotin som kan være i tobakksprodukter, eller hvor store snusboksene kan være. Det er en minimumsstandard på 20 pr boks, men den er ikke en grense. På TikTok finnes det «snusinfluensere», som markedsfører snus med høyere nikotinnhold og i store pakker (500pk).

En studie fra det tyske Bundesinstitut für Risikobewertung viser at snus med nikotinnivå mellom 30 og 50 mg/g kan være dødelig for barn som veier opp mot 10 kg. For større barn kan snusen føre til alvorlige og varige skader. Snusbokser kan ligge lett tilgjengelig, og er lette å åpne for barn. Enkelte nettbutikker selger snusbokser med 50 mg/g nikotin for under en femtilapp.

Svar:

Regjeringen lanserte 31. mars 2023 en ny tobakksstrategi, som del av Meld. St. 15 (2022–2023) Folkehelsemeldinga — Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjeller.

Strategien inneholder blant annet følgende oppfølgingspunkter:

«Regjeringa vil...

- tydeleggjere regelverket for produksjon av tobakksvarer m.m., utvide rapporteringspliktene til tobakksindustrien og vurdere flere maksgrenser for innholdsstoff.

- innføre forbud mot fjernsal av tobakksvarer m.m. ...

- greie ut korleis ein kan redusere reklame og eksponering for tobakksvarer m.m. i sosiale medium».

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt et felles oppdrag til Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet og bedt dem vurdere om det er behov for å oppstille ytterligere krav til innholdsstoffene i tobakksvarer. Vi avventer nå deres tilbagemelding i november 2023, før vi vurderer ev. nye tiltak innen området. Når det gjelder maksimumsstørrelse for snusbokser er det noe departementet etter planen vil følge opp i løpet av høsten.

Regjeringen er spesielt opptatt av å verne barn og unge mot nikotinavhengighet og tilhørende helseisiko. Vi har i strategien oppstilt mål om at bruk av tobakks- og nikotinprodukter skal være under fem prosent i alle alders- og utdanningsgrupper, at alle som er født i 2010 eller senere skal være tobakks- og nikotinfrie og at tilgangen til tobakks- og nikotinprodukter skal reduseres vesentlig.

For å kunne oppnå disse målene må det iverksettes tiltak som reduserer bruken av og tilgangen til tobakks- og nikotinvarer. Et av tiltakene vi vil foreslå er et forbud mot nettsalg. Flertallet av EU-landene har innført slikt forbud, og en rapport fra EU-kommisjonen i 2021 viser at de landene som ikke har forbud opplever store utfordringer med alderskontroll ved nettsalg.

Jeg deler ellers representantens bekymring for at barn og unge i økende grad utsettes for markedsføring og eksponering for tobakks- og nikotinprodukter på sosiale medier. I tobakksstrategien har regjeringen uttalt at vi vil utrede hvordan vi kan motvirke denne utviklingen. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med aktuelle forslag når denne utredningen er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 3076**Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 8. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Nylig lanserte NINA rapporten “Planlagt utbyggingsareal i Norge”. Den viser at det er planlagt utbygd 2166 km² natur i Norge til boliger, hytter og næring. Regjeringen har meldt at det kommer en stortingsmelding i løpet av 2024 om hvordan Norge skal følge opp Naturavtalen som forplikter oss til å stanse tapet av natur.

Hvilke konkrete tiltak har regjeringen planlagt å gjennomføre for å stanse nedbygging av natur, mens vi venter på denne stortingsmeldingen?

BEGRUNNELSE:

Nylig lanserte Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) rapporten “Planlagt utbyggingsareal i Norge”. Den viser sjokkerende tall over hvor mye areal i Norge som er planlagt utbygd. Hele 2166 km², eller 300.000 fotballbaner, er planlagt til boliger, hytter og næringsbygg

I tillegg er det planlagt utbygd:

140 000 fotballbaner med hytter

200 000 fotballbaner med skog

23 000 fotballbaner med myr

12 000 fotballbaner i strandsonen

550 fotballbaner i områder spesielt utsatt for skred

Over 200 fotballbaner i flomsone.

Desember 2022 fikk verden på plass en ny Naturavtale: Kunming-Montreal avtalen. To av hovedgrepene i avtalen er å verne minst 30 prosent natur innen 2030, og å restaurere minst 30 prosent ødelagt natur innen samme år. Dette har konsekvenser for norsk naturpolitikk.

Regjeringen har varslet at de jobber med en plan for hvordan Norge skal levere på Kunming-Montreal avtalen, og at dette blir levert som en Stortingsmelding i løpet av 2024. I mellomtiden viser bla NINA rapporten at norsk natur er under sterkt press.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for nedbygging av naturen i Norge. Jeg er enig i at dette er et problem som vi er nødt til å jobbe kontinuerlig og langsiktig med. Som representant Bastholm skriver, jobber nå regjeringen med en stortingsmelding om hvordan Norge skal følge opp den internasjonale naturavtalen. Dette er et grundig og helhetlig arbeid hvor vi skal komme frem til gode virkemidler for fremtidens naturforvaltning. Jeg mener

det er fornuftig at vi i hovedsak gjør vurderingen av nye tiltak i dette arbeidet.

Jeg vil samtidig påpeke at regjeringen i Hurdal-plattformen la et grunnlag for at klima og natur skal være en ramme rundt all politikk, og vi jobber kontinuerlig med å følge opp dette.

Et viktig arbeid pågår i systemforbedringene som denne regjeringen har satt i gang. I denne sammenheng nevner jeg at det er startet et arbeid for å utvikle naturregnskap. Med naturregnskap kan vi overvåke hvordan naturen blir påvirket av menneskelig aktivitet og hva nedbygging koster i tap av natur og økosystemtjenester. Videre blir det nå utviklet menyer av tiltak som skal legge grunnlaget for ny politikk fra regjeringen for de ulike økosystemene. Vi har startet med skog. Jeg nevner også naturrisikoutvalget som denne regjeringen har satt ned. Utvalget skal belyse hvilken risiko tap av natur har for samfunnet og ulike næringer og sektorer, og se på hvordan berørte aktører kan analysere og håndtere dette best mulig.

Regjeringen jobber for å gi kommunene best mulige verktøy for å ta vare på klima og miljø i sine planer. I de nye nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging som ble presentert før sommeren, sier regjeringen at kommunene må bidra til klima- og miljømålene gjennom arealplanlegging som reduserer utslipp, arealbruk og transportbehov. Dette handler blant annet om å utnytte potensialet for fortetting av bolig-, nærings- og fritidsboligområder fremfor å legge beslag på mer natur. Regjeringen oppfordrer kommunene til å sette seg mål for å redusere nedbyggingen og forventer at kommunene bidrar til at klima- og miljømålene blir prioritert. Ved revidering av kommuneplanens arealdel, bør kommunen vurdere om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.

Regjeringen sørger også for en kontinuerlig utvikling av kunnskapsgrunnlaget som blir brukt i beslutninger om arealbruk. Jeg vil her særlig peke på videreutviklingen av det økologiske grunnkartet, forbedring av veiledningen om konsekvensutredning, og tilskudd til å lage kommunedelplaner for natur.

SPØRSMÅL NR. 3077**Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 11. september 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Organisasjonen Aktivt Rovdyrvern rapporterer om en rekke tilfeller av feilslag og bifangst av rovvilt. Det mangler oversikt over hvor mange feller som finnes i naturen, antall dyr som fanges, antall feilslag og tilfeller av bifangst.

Vil statsråden innføre registreringsplikt på fangst, bifangst og feilslag og innføre søknadsplikt på oppsetting av alle felletyper?

BEGRUNNELSE:

Fellefangst er en utbredt jaktform. Til tross for at utøvelsesforskriften legger føringer for hvordan feller skal settes opp for at fangsten skal skje på en måte som sikrer dyrevelferd og at det ikke blir bifangst, rapporterer Aktivt Rovdyrvern (ARV) at det legges ut en rekke bilder av feilslag og bifangst på fellegrupper hvert år.

I dag er det ingen som har oversikt over hvor mange feller som finnes i naturen, hvor fellene står eller hvor mange dyr som fanges i dem. Ingen har oversikt over antall feilslag eller antall tilfeller av bifangst.

Ifølge Miljødirektoratet er tilsyn et av deres viktigste virkemidler for å kunne sanksjonere mot de som bryter regelverket. I dagens jaktregelverk, er det ingen krav til søknadsplikt eller registreringsplikt på andre felletyper enn båsfeller til gaupe og jerv, og meldeplikt på feller til villsvin og snarefangst av rype. Forvaltningen er derfor avhengig av tips for å kunne drive tilsyn av de fleste felletyper. Det er en uholdbar situasjon.

SNO har logget 49 kontroller av felle- og båsfangst i 2022. Dette var både kontroll av fangstinnretning og fangstutøvelse. Det ble funnet avvik ved 14 av disse, og 13 av avvikene var per desember 2022 anmeldt til politiet. 27 prosent av alle kontroller i 2022 førte altså til anmeldelse. Om SNO kunne føre tilsyn på alle feller i norsk natur, er det naturlig å anta at dette tallet hadde vært langt høyere. Det ville gjort det lettere å oppdage brudd på Viltloven, Naturmangfoldsloven og Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst. Dagens kunnskapsmangel har reelle konsekvenser.

ARV tar til orde for registreringsplikt på fangst, bifangst og feilslag og søknadsplikt på alle felletyper. NJFF har, på sin side, tatt til orde for en offentlig godkjenningssordning for feller.

Svar:

Spørsmålet blei retta til klima- og miljøministeren, men er sendt vidare til meg for svar.

Jakt, fangst og bruk av feller for hausting av vilt har lange tradisjonar i Noreg. Sjølv om det i dag blir felt mest vilt med skytevåpen, er fellefangst framleis ein viktig haustingsform for enkelte viltartar.

Jakt og fangst er strengt regulert. Overordna reglar på dette området går fram av dyrevelferdslova, naturmangfaldlova og viltlova. Reglane peikar mellom anna på at dyr skal skjermast mot fare for unødige lidingar og at jakt og fangst skal utøvast på ein forsvarleg måte som varetek dyrevelferda. Likeins skal utstyr som blir nytta ta omsyn til dyrevelferda. Det skal heller ikkje oppstå fare for menneske, husdyr eller skade på eigedom. Meir detaljerte reglar for fangst, mellom anna om kva artar som kan fangstast, lovlege typar feller, plassering av feller og krav om tilsyn, går fram av forskrift om jakt, felling og fangst (kapittel 9). Miljødirektoratet er delegert mynde for denne forskrifta.

Regelverket på området er ikkje statisk. Med bakgrunn i mellom anna omsyn som stortingsrepresentanten spør om, har Miljødirektoratet nyleg gjennomført høyring på endringar av reglar for fangst i forskrift om utøving av jakt, felling og fangst. Høyringsfristen var 1. september 2023. Forslaga inneber ei skjerping av krav om mellom anna godkjente feller for selektiv fangst av ulike artar og hyppigare tilsyn, som har til føremål å styrkje omsynet til dyrevelferda i samband med fangst av vilt.

Landbruks- og matdepartementet leier eit arbeid med å gå gjennom og modernisere viltlova, der Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet òg deltek. Fangst er regulert i viltlova og vil naturleg vere ein del av lovgjennomgangen. Aktivt Rovdyrvern har gitt innspel om jakt og fangst som vil bli vurdert i lovarbeidet.

Til stortingsrepresentantens spørsmål om innføring av registreringsplikt på fangst, feilslag, bifangst, og om søknadsplikt på oppsetjing av alle typar feller, er det etter mitt syn ikkje aktuelt å gå nærare inn på dette no, gitt dei regelverksprosessane som er starta.

SPØRSMÅL NR. 3078**Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil statsråden utvide kvitteringsordningen for personkontroller i politiet til å gjelde hele Oslo, og resten av landet?

BEGRUNNELSE:

SV fikk i budsjettforhandlingene med regjeringen for 2022 gjennomslag for å innføre en pilot med kvitteringsordning for personkontroller i Oslo, for å forhindre etnisk profilering. Søndag 3. september er sluttdatoen for pilotordningen.

Svar:

Pilotprosjektet med utstedelse av kvittering til personer som stoppes og kontrolleres av politiet ble iverksatt i Oslo politidistrikt 5. desember 2022. Ordningen ble avsluttet

som planlagt 3. september. I denne perioden er det utstedt kvitteringer i et testområde som favner Oslo sentrum og sentrumsnære bydeler.

Det fremgår av departementets tildelingsbrev til politiet at tiltaket skal evalueres og at det skal ses i sammenheng med øvrige tiltak for økt tillit til politiet og politiets personkontroller. Politiet har gjennomført konkurranse om evalueringsoppdraget, som gjennomføres av Oslo Economics og By og regionforskningsinstituttet, NIBR, ved OsloMet. Evalueringen vil fortsette utover høsten og skal være klar i desember 2023. Politiet skal i sin årsrapport til departementet rapportere på evalueringen, foreta en vurdering og gi en anbefaling om veien videre.

Jeg avventer dette kunnskapsgrunnlaget før jeg tar stilling til videre tiltak for økt tillit til politiet og dets personkontroller.

SPØRSMÅL NR. 3079**Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 12. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Er regjeringens forutsetning for å få investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem fra Husbanken at det skal være nye plasser, eller vil man også gi investeringstilskudd til rehabilitering selv om det ikke medfører at antallet omsorgsplasser i kommunene øker?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i statsbudsjettet for i år bestemt at forutsetningen for å få investeringstilskudd til bygging av sykehjem og omsorgsboliger er at midlene kun skal brukes på en økning av antallet plasser i kommunen. Det fører til at kommunene ikke får investeringstilskudd til å rehabiliterer sykehjem og omsorgsboliger.

Frp støtter å prioritere tilskudd til nye plasser, men er bekymret for at hvis det ikke også bevilges midler til å rehabiliterer omsorgsbygg vil mange kommuner ikke ha råd til å oppgradere gamle bygg. De som vil bli rammet av dette er de eldre som bor i disse byggene og de ansatte.

Et eksempel som spørsmålsstiller kjenner godt til, er Bamble kommune hvor man må rive det gamle aldershjemmet i kommunen fordi det er utdatert. Det vil bety et stort løft for de eldre og ansatte i kommunen, men vil ikke føre til at det blir flere plasser i eldreomsorgen som også kommunen har stort behov for.

Hvis ikke regjeringen for neste års statsbudsjett bevilger midler til rehabilitering av sykehjemsplasser, vil det være svært krevende for Bamble kommune og mange andre kommuner å modernisere omsorgsbygg.

Svar:

Her må representanten Hoksrud ha misforstått. Regjeringen har ikke bestemt at forutsetningen for å få investeringstilskudd til bygging av sykehjem og omsorgsboliger er at midlene kun skal brukes på en økning av antallet plasser i kommunen. Det var derimot Høyre og FrP-regjeringen som i 2017 foreslo å endre investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser slik at det kun skulle gis tilskudd til prosjekter som øker det totale antallet plasser (netto tilvekst) fra 2021.

Flertallet i Stortinget bestående av AP, SP, SV og KrF støttet ikke forslaget, og sørget for at formålet fortsatt skulle være å legge til rette for både rehabilitering/modernisering og nybygg.

Jeg kan forsikre representanten Hoksrud om at formålet med tilskuddet fortsatt er å stimulere kommunene til både å fornye og øke tilbudet av institusjonsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester. Helt konkret in-

nebærer dette at kommunene både kan søke om tilskudd til rehabilitering av eksisterende plasser og til nybygging for å skifte ut eldre heldøgns omsorgsplasser og for å øke antall heldøgns omsorgsplasser i kommunene. I tillegg til tilskudd til heldøgns omsorgsplasser i institusjon og omsorgsboliger, kan det også bl.a. gis tilskudd til fellesareal, felles teknisk anlegg og velferdsteknologi i tilknytning til eksisterende omsorgsplasser for å oppnå heldøgns omsorgstjenester, lokaler for dagaktivitetstilbud og døgnomsorgsplasser til personer med behov for øyeblikkelig hjelp.

Det vises også til Innst. 11 S (2022–2023) der flertallet understreker at tilsagnsrammen for 2023 i sin helhet skal plasseres på post 63 uten krav til at deler av tilsagnsrammen skal gå til netto tilvekst av heldøgns omsorgsplasser. Økningen i revidert nasjonalbudsjett (Prop. 118 S (2022–2023), jf. Innst. 490 S (2022–2023), er også plassert på kap. 761, post 63.

SPØRSMÅL NR. 3080

Innlevert 1. september 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 15. september 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Når det er klarlagt at jordflyttingsplanen til IKEA ikke lenger er gjennomførbar, og vil statsråden sørge for at matjorda i Vestby blir tatt vare på der den ligger i dag?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål innsendt 13. juni saken om bygging av IKEA på Deli-jordet i Vestby. Å unngå at Deli-jordet i Vestby ble nedbygd med IKEA varehus har vært en stor og viktig jordvernsak i mange år, med betydning langt ut over dette jordet og Vestby kommune isolert sett. I lang tid har det vært tatt for gitt at jordflyttingsplanen IKEA har presentert er reell og gjennomførbar. Nå viser det seg at det ikke foreligger noen avtale, forslag til avtale eller engang aktiv dialog med grunneier. Grunneier ønsker nå rett og slett ikke å ta imot jorda. Klimatilpasning og jordvern går foran. Det har IKEA fått beskjed om, og de står dermed uten noe sted å flytte jorda til.

Den vedtatte reguleringsplanen er helt tydelig - jorda kan kun flyttes til ett område, bondens areal, som nå altså ikke er tilgjengelig.

Svar:

Detaljregulering for IKEA ble vedtatt av Vestby kommune 22. juni 2015. Planen har bestemmelser om at jordflytting må være gjennomført før det kan gis igangsettingstillatelse eller tillatelse til tiltak i ett trinn. Spørsmål knyttet til vilkårene for gjennomføring av denne planen, må i første omgang rettes til Vestby kommune.

SPØRSMÅL NR. 3081**Innlevert 3. september 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 11. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden ta utfordringen før valget å love innbyggere og næringsliv i prisregion «Sør-Vestlandet» N02 at det kommer tiltak for å redusere prisforskjellen mellom N02 og de andre prisregionene, og at han i det minste garanterer fortsatt dispensasjon for Statnett til å videreføre dagens tiltak med bruk av flaskehalsinntekter til å redusere nettleie og at det fortsettes med redusert grunnlag for kompensasjon for nettap?

BEGRUNNELSE:

På mitt tidligere spørsmål 15:2868 (2022-2023) om regjeringen vil sikre de midlertidige ordningene om bruk av flaskehalsinntekter for å kompensere nettselskapene sine kostnader til nettap og fortsatt dispensasjon til å begrense energiledet i kraftnettet, svarer statsråden at strømprisen nå er blitt lavere og at det derfor er mindre grunn for å videreføre tiltakene for lavere nettleie. Håper at statsråden ser at det ikke nødvendigvis er strømprisen som er problemet, men den store prisforskjellen mellom prisregionene i Norge. Statnett sier også i sin markedsanalyse at prisforskjellene kan holde seg gjennom hele 2024. Dette straffer konkurransevnen til næringslivet på en uholdbar måte i prisregion N02. Prisforskjellen ødelegger for både eksisterende og nytt næringsliv på hele Sør-Vestlandet.

Statsråden skriver i sitt svar at

«for å redusere sannsynligheten for at kostnadsøkningen skulle medføre økninger i nettleien for husholdninger, næringsliv og andre nettkunder i områder med høye kraftpriser, besluttet regjeringen at en større del av de ekstraordinære flaskehalsinntektene skulle komme nettkundene til gode. Den midlertidige forskriften gjelder ut 2023 og innebærer at Statnetts flaskehalsinntekter kan brukes til å redusere nettleien til nettkunder i områder med høye kraftpriser. I tillegg fikk Statnett dispensasjon av Reguleringsmyndigheten for energi (RME) til å sette et tak på kraftprisen som ligger til grunn for beregning av energiledet. Dispensasjonen gjelder ut 2023.»

Den midlertidige ordningen har hatt stor betydning, og opphør av denne vil kunne føre til at bedrifter i N02 går fra en vanskelig situasjon til en enda verre situasjon. Ordningen har medført at forbrukere har spart inntil 20 % økning i nettleie og bedrifter har unngått inntil 100 pst. økninger.

Svar:

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. At prisforskjellene mellom regionene over tid ikke er for store er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt. Dette er arbeid vi er godt i gang med.

På kort sikt har vi etablert en strømstøtteordning for husholdninger, som nå har blitt enda mer treffsikker etter overgangen til timesbasert støtte. Ordningen er forlenget slik at den gjelder forbruk ut 2024. Regjeringen har videre satt ned et ekspertutvalg som skal vurdere hvilke tiltak på kort og lang sikt som kan sikre strømbrukere lavere og mer forutsigbare priser på strøm. Utvalget skal levere sin rapport innen 15. oktober i år.

Det er flere grunner til de prisforskjellene vi for tiden ser mellom NO2 og resten av Sør-Norge. I løpet av den siste måneden har det vært betydelige forskjeller i ressursituasjonen mellom de ulike områdene. Det er flere store vannmagasiner i NO2 og vannkraftprodusentene i dette området kan i større grad utnytte reguleringsvnen i vannmagasinene enn det som er mulig i NO1 og NO5. Værforholdene den siste tiden, kombinert med høy magasinifilling, har gjort det nødvendig med høy og dels tvungen produksjon av vannkraft i NO1 og NO5 for å redusere risikoen for at magasinene renner over. Dette har vært helt nødvendig for å dempe skadeomfanget av de store nedbørmengdene vi har sett i august, og vil fortsatt være viktig utover høsten for å minimere risikoen for ytterligere flomskader i utsatte områder. Denne spesielle situasjonen i deler av Sør-Norge påvirker prisen.

Statnett fastsetter kapasitet mellom prisområder slik at kraftsystemet vi har utnyttet best mulig. Økt kapasitet i nettet mellom områdene vil bidra til mindre prisforskjeller internt i Norge. Nødvendige vedlikeholdsarbeider som gir utkoblinger, og høy utetemperatur på sommeren har bidratt til noe redusert kapasitet inn til NO2 fra NO1 og NO5.

Statnett jobber med mindre oppgraderinger som kan gi noe økt kapasitet. Statnett er også i gang med flere større prosjekter som vil bidra til å øke kapasiteten inn til NO2 ytterligere, herunder styrking av forbindelsen mellom Sogndal og Sauda, samt flere prosjekter som er konsesjonssøkt eller allerede under utføring i Vestland, bergensområdet og Haugalandet.

Formålet med den midlertidige forskriften om bruk av flaskehalsinntekter er å redusere sannsynligheten for at nettkunder i prisområder med ekstraordinært høye kraftpriser får økt nettleie som følge av at nettselskapene får økte kostnader til nettap. Ordningen er altså ikke knyttet til prisforskjellene mellom prisområder, men prisnivået i de enkelte prisområdene. Ordningen har vært viktig for å begrense nivået på nettleien i en tid med høye strømgninger for folk og bedrifter i Sør-Norge. Dersom de særlig

høye prisnivåene vi har sett i 2022 og til dels 2023 ser ut til å vedvare i 2024, vil dette tale for å videreføre ordningen. Forventet nivå på Statnetts flaskehalsinntekter vil også være avgjørende for å sikre at en evt. videreføring av ordningen har tilstrekkelig finansiering.

Jeg vil vurdere nærmere behovet for å videreføre den midlertidige forskriften om bruk av flaskehalsinntekter i lys av hvordan kraftprisen utvikler seg.

SPØRSMÅL NR. 3082

Innlevert 3. september 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 11. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan arbeider regjeringen for å etablere de nødvendige døgnhvileplassene for lastebilsjåførere som er lovpålagt døgnhvile?

BEGRUNNELSE:

Transportkomiteen vedtok i 2013 i forbindelse med behandling av NTP 2014- 2023 at det skal etableres 80 nye døgnhvileplasser innen 2023. I 2016 ble det utarbeidet en nasjonal plan for døgnhvileplasser, hvor Statens vegvesen foreslo mer enn 50 nye lokasjoner. På den måten skulle man sikre at NTP- vedtaket om 80 plasser innen 2023 ville bli oppfylt. Det er av stor viktighet at det er tilstrekkelig med døgnhvileplasser med tilstrekkelige fasiliteter langs de viktigste transportkorridorene, slik at sjåførene kan få en best mulig arbeidshverdag, og at det legges til rette for at kjøre- og hviletiden kan gjennomføres på en god måte.

Svar:

Samferdselsdepartementet har over tid arbeidet med å legge til rette for gode døgnhvileplasser. I 2014 utarbeidet Statens vegvesen en veileder om døgnhvileplasser for tungtransporten. Veilederen ble utarbeidet i samarbeid med Norges Lastebileierforbund, Norsk Transportarbeiderforbund og Yrkestrafikkforbundet. Veilederen er utviklet for å bidra til et mer enhetlig tilbud over hele landet med krav til standarder, felles symbolbruk og råd der døgnhvileplassene etableres med avtaler med private tilbydere.

I 2020 ble det utarbeidet en mer overordnet rasteplass-strategi. Målet er å rydde opp i de mange ulike rasteplassene som finnes og etablere færre og bedre rasteplasser langs riksvegnettet, som i større grad skal legge til rette for yrkessjåførere.

Strategien skiller mellom hovedrasteplasser og øvrige rasteplasser. For hovedrasteplasser er hovedregelen at de skal være tilgjengelig for alle typer kjøretøy, ha døgnkontinuerlig helårsdrift med toalett, utemøbler og avfallshåndtering. Tidligere i år ble en rasteplass-veileder lansert for å støtte strategien og heve flere rasteplasser til status som hovedrasteplasser. Det jobbes f.eks. med å oppgradere Andelva rasteplass på E6 i Eidsvoll. Dette og liknende arbeider er viktige løft for yrkessjåførere med lovpålagt døgnhvile.

Regjeringen har vedtatt en nasjonal ladestrategi. Der inngår arbeidet med å etablere elbilladere på rasteplasser. Det skal være tilrettelagt for alle typer elbiler, herunder tungtransport.

SPØRSMÅL NR. 3083**Innlevert 3. september 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 12. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Sverige har de siste årene hatt stor nedskyting av bjørnes-tammen, og mye tyder på at den etter årets jakt er halvert. En betydelig del av disse felles inn mot norsk grense. I østre Trysil, rundt Fulufjellet nasjonalpark, er tre bjørner felt av svenske jaktlag omtrent i grensegata mellom de to land de siste 4-5 år.

Ser statsråden dette som bekymringsfullt med tanke på den regionale målsettingen om tre ynglinger i året på norsk side, og vil han ta initiativ overfor Sverige om jaktforbud helt inntil eller midt i grensegata?

Svar:

I Norge har vi hovedsakelig brunbjørn i Pasvik, indre Finnmark og Troms, nordøstlige deler av Trøndelag og indre Hedmark. I 2022 ble det registrert 175 brunbjørn i Norge. Det ble estimert at det ble født 9,5 ungekull i landet. Dette er under bestandsmålet på 13 årlige ungekull av brunbjørn i Norge.

Brunbjørnene i Norge er en del av en felles bestand vi deler med våre naboland, og uttak av brunbjørn i våre naboland vil påvirke bestanden sterkt. Representanten viser til området på svensk side av forvaltningsregion 5 (Hedmark). I region 5 er det regionale bestandsmålet 3 årlige ynglinger. I 2022 ble det estimert at det var 5,1 ungekull av brunbjørn i regionen.

I Sverige har registrert avgang av brunbjørn økt de siste årene, til rundt 750 dyr i 2022, og som representanten skriver, har noen av disse uttakene skjedd nært grensa til Norge.

Det samarbeides med naboland om for eksempel forskning på og overvåking av rovvilt. Selv om vi deler bestanden av brunbjørn med naboland, er det derimot ingen felles forvaltning av bestanden. Hvert land bestemmer følgelig hvilken forvaltning som skal føres innenfor sine grenser. Det foreligger ikke planer om å ta kontakt med svenske myndigheter for å diskutere jaktforbud for brunbjørn på svensk areal.

SPØRSMÅL NR. 3084**Innlevert 3. september 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 12. september 2023 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Den store prisforskjellen på kraft, en strategisk viktig infrastrukturvarer/innsatsfaktor for så å si alt næringsliv, er sterkt konkurransevridende i Sør-Norges disfavør målt mot resten av landet.

Hvilke tiltak, kompensasjonsordninger, støttemuligheter og virkemidler jobber regjeringen med til næringslivet i regionen, for å utjevne konkurransen og kompensere for de høye utgiftene næringslivet i Agder, Sørlige deler av Hordaland, Rogaland, Telemark og deler av Vestfold påføres, og når er tiltakene klare?

BEGRUNNELSE:

Næringslivet i kraftprisregion NO2 har hatt betydelig høyere strømpriser enn resten av landet den siste tiden, denne helgen helt opp i 90 ganger høyere priser i Sør-Norge målt mot Østlandet.

Historisk sett har strømprisene vært forholdsvis like i de fem norske prisområdene, og konkurransevilkårene likeså, men det har ikke vært tilfelle de siste månedene, eller siste årene. I august har det vært et markant skille mellom NO2 på den ene siden, og NO1 og NO5 på den andre siden. Bedrifter innen samme bransje, men lokali-

sert i forskjellige regioner av landet i dag, opererer under svært ulike konkurransevilkår.

Det antas at regjeringen ønsker at næringslivet skal kunne operere under likest mulige vilkår og forhold, og at regjeringen vil vurdere tiltak hvis så ikke er tilfelle. Villkårene og forholdene for lik og jevnbyrdig konkurranse er der ikke i dag.

Svar:

Det er flere grunner til at strømprisene er høyere i NO2 nå enn i resten av landet. Et viktig bakteppe for de lave prisene vi ser i deler av Sør-Norge er situasjonen med ekstremvær som har ført til store skader og overløp i mange vassdrag.

Tilgang på kraft til konkurransedyktige priser er av stor betydning for næringslivet, særlig for kraftintensive virksomheter. Regjeringen fører derfor en energipolitikk som bygger på at tilgangen på kraft skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. På lang sikt vil løsnin-gen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og

en videre satsing på energieffektivisering. Dette er regjeringen godt i gang med.

Regjeringen har tidligere lagt frem en rekke tiltak, blant annet en midlertidig energitilskuddsordning og en lånegarantiordning for strømintensive foretak. I tillegg har vi fått på plass et regelverk som gjør det mulig for kraftprodusentene å selge rimeligere fastpriskontrakter til næringslivet. Dette er tiltak som hjelper næringslivet både på kort og lengre sikt med å håndtere økte strøm-kostnader. Regjeringens ordninger i virkemiddelapparatet gjelder i hovedsak aktører i alle regioner.

Midlertidige støtteordninger gir ikke næringslivet nødvendig forutsigbarhet. Et av flere tiltak fra regjeringen har vært å få på plass endringer i grunnrenteskatten for vannkraft, slik at kraftbransjen enklere kan tilby rimeligere fastprisavtaler til næringslivet enn det som tidligere har vært praktisk mulig. Jeg vil oppfordre bedrifter som ønsker økt forutsigbarhet rundt sine strømkostnader til å ta kontakt med ulike leverandører og innhente tilbud på fastpriskontraktene. Beslutningene om å ev. inngå slike avtaler må selvsagt være opp til hver enkelt bedrift, ut fra egne vurderinger av hva som er best for dem.

SPØRSMÅL NR. 3085

Innlevert 4. september 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ungdomskriminaliteten går feil vei flere steder i landet, og flere grove voldshendelser har funnet sted i sommer over hele landet blant ungdom. Agder skiller seg ut som en av regionene med negativ utvikling.

Kan statsråden avklare når nye og forbedrede straffereaksjoner for ungdom kommer, hva disse består av, og også om samfunnshensynet og ofrenes rettsikkerhet vil ivaretas bedre enn med dagens lovverk og regler?

BEGRUNNELSE:

I et svar 20.6.23 på mitt skriftlige spørsmål om urovek-kende kriminalitetsutvikling i Sverige, også blant ungdom, svarer statsråden:

"Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med å forbedre straffereaksjonene for ungdom og har hatt forslag til lovendringer på høring som nå følges opp. Forslagene skal bidra til at reaksjonene fungerer bedre etter formålet, og skal

blant annet føre til raskere iverksettelse, større fleksibilitet og bedre bruddhåndtering, samtidig som ungdommens rettsikkerhet ivaretas på en god måte. Vi skal ha tydelige reaksjoner som hjelper barn og unge tilbake til et kriminalitetsfritt liv, og til en situasjon der de kan bruke ressursene sine til beste både for seg selv og samfunnet."

Flere steder i landet går utviklingen feil vei, og bredere verktøykasse for politiet og andre instanser behøves, samtidig som lovbryster i større grad bør ansvarliggjøres, samfunnshensyn styrkes, og ofres rettigheter ivaretas vesentlig bedre.

Svar:

Barn og unge som begår lovbrudd må møtes med en rask og treffsikker reaksjon. Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med å forbedre straffereaksjonene for ungdom, ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, og regjeringen vil om kort tid legge frem en proposisjon for Stortinget med forslag til lovendringer.

Forslagene skal blant annet sikre raskere iverksettelse av straffen, forenkle det rettslige rammeverket for reaksjonene, gi domstolene større rom for individuelle vurderinger og tilrettelegge for et bedre tverrsektorielt samarbeid og for bygging av relasjoner rundt ungdommen. Videre skal flere av forslagene også sikre god ivaretagelse av fornærmede, blant annet ved å tilpasse bruken av gjenopprettende prosess, og også ved å gi domstolen

flere handlingsalternativer. Det foreslås at domstolen skal kunne kombinere ungdomsstraff med rettighetstap, herunder kontaktforbud og oppholdsforbud med elektronisk kontroll. Også ved brudd på vilkår for straffegjennomføringen skal domstolen kunne fastsette vilkår om oppholds- og kontaktrestriksjoner med elektronisk kontroll.

SPØRSMÅL NR. 3086

Innlevert 3. september 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 11. september 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Har alle sakene om behovet for mathjelp gjennom de siste månedene gjort inntrykk på ministeren, og kan vi forvente at hun tar initiativ til at Matsentralene og de frivillige organisasjonenes ønske om å hjelpe flere blir mulig?

BEGRUNNELSE:

I mai spurte jeg familieministeren om følgende:

"Er familieministeren bekymret for at stadig flere barnefamilier må få mat fra frivillige organisasjoner og hva vil hun konkret gjøre for å hjelpe Matsentralene?"

Et langt svar oppsummert viste at man ikke ville gi en ekstra hånd til matsentralene på det tidspunktet og man ville heller ikke støtte Frps forslag i revidert budsjett om en solid økning til dette formålet eller f.eks. halvere matmomsen som Frp også har foreslått.

Gjennom sommeren har det vært en rekke saker om den økende pågangen hos Matsentralene og om hvor stort behovet er for dem som nå virkelig kjenner på en tøff økonomi i hverdagen.

Senest denne uken skrev NRK at behovet for mathjelp har aldri vært større.

Svar:

Dei siste åra har det vore ein høgare prisvekst enn vanleg på viktige varer. Dei aukande prisane treff alle, men har størst konsekvensar for dei som har minst frå før. Det gjer inntrykk å høyre at fleire barnefamiliar og andre vanskel-egstilte grupper har behov for mathjelp. At behovet har

auka blant barnefamiliar, gjer meg som barne- og familieminister bekymra.

Matsentralen og dei frivillige organisasjonane som deler ut mat gjer ein utruleg viktig jobb, og det er viktig at regjeringa støttar opp under denne innsatsen. I 2022 blei derfor tilskotet til matsentralane auka med 7 mill. kroner, og i 2023 har Landbruks- og matdepartementet løyvd over 14 mill. kroner til Matsentralen Noreg. Dette har bidratt til at matsentralane kan dele ut meir mat enn tidlegare. I august 2023 hadde nettverket av matsentralar fordelt 3 764 tonn mat til organisasjonane, ein auke på 17 prosent frå august året før.

Mathjelp er eit viktig supplement til dei gruppene som no slit mest som følgje av auka levekostnader. Eg er samstundes oppteken av at barnefamiliar og andre som ikkje har pengar til å dekkje naudsynte behov som mat, klede og straum, får hjelp til dette gjennom NAV og andre stønadsordningar. Arbeids- og velferdsdirektoratet har laga ein ny rettleiar som legg vekt på at NAV-kontoret ved søknad om sosialhjelp skal omsyn til barn og vere spesielt merksame på tilhøve som er viktige for oppvekstvilkåra til barn og unge. Vidare vil direktoratet utarbeide ein eigen normativ rettleiar for korleis NAV-kontora i møte med barnefamiliar skal ta særleg omsyn til barn sine behov. Frå 1. juli 2023 blei dei rettleiande satsane for økonomisk sosialstønad også auka med 10 prosent

Eg viser også til at frivillige organisasjonar som betyr mykje for mange i tider med stor kostnadsauke, også har blitt prioritert av regjeringa gjennom ordninga med momskompensasjon.

Saman med SV auka vi barnetilleggene for mottakarar av dagpengar, arbeidsavklaringspengar og kvalifiseringsstønad. Som følgje av den ekstraordinære prisjuste-

ringa i revidert nasjonalbudsjett er stønads- og tilskotsatsar i folketrygda og auka. Regjeringa skal vidare sjå til at ingen mistar bustøtte som følgje av dei årlege trygdeoppgjera, og har vidareført straumstøtta i bustøtteordninga.

Vi har i 2023 styrkt barnetrygda for einslege forsørgjarar, prisjustert satsane i barnetrygda og auka satsane for barn over 6 år med 200 kroner i månaden. Endringa i sosialtenestelova som fastslår at barnetrygda skal bli halde utanfor ved berekning av økonomisk sosialhjelp, skal bidra til å sikre at dei auka satsane og kjem sosialhjelpsmottakarar med barn til gode.

Vidare har vi gjort fleire grep for å redusere utgifter som dei fleste barnefamiliar har. Regjeringa har allereie redusert maksprisen for foreldrebetaling i barnehagen, og innført gratis barnehage for det tredje barnet i barnehage

samtidig. I tillegg har vi varsla at vi i statsbudsjettet for 2024 vil foreslå å redusere maksprisen i barnehagen med heile 1000 kroner i månaden og 1 500 kroner i reduksjon i distriktskommunar. Frå 1. august 2023 blei ordninga med 12 timer gratis SFO i uka for fyrsteklassingar utvida til elever på 2. trinn, og vi har satt av meir pengar til ordningar som tilbyr gratis aktivitetar og dekkjer utgifter til fritidsaktivitetar for barn og unge.

I oktober 2023 skal ekspertgruppa om barn i fattige familiar kome med sine anbefalingar til endringar i ressursinnsatsen for å styrkje oppvekstvilkåra til målgruppa og motverke at fattigdom går i arv. Oppfølginga av rapporten vil bli ei viktig del av regjeringa sitt vidare arbeid med å motverke familiefattigdom og redusere sosiale skilnader.

SPØRSMÅL NR. 3087

Innlevert 4. september 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 8. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Statnett bytter arbeidsgiverorganisasjon til Fornybar Norge, og svare på de innvendingene som har blitt reist mot dette byttet?

BEGRUNNELSE:

Som Samfunnsbedriftene allerede har pekt på, er det problematisk at Statnett organiserer seg i Fornybar Norge, da dette svekker foretakets uavhengighet. De reagerer særlig på at Statnett selv bruker argumenter om nøytralitet for skiftet, samtidig som de knytter seg tettere til deler av fornybarbransjen.

Det er også en stor avgjørelse at Statnett, som var med å stifte Spekter, nå gjør dette hamskiftet. Statnett er en statlig systemoperatør, som de kommersielle aktørene skal forholde seg til. Skillet viskes ut når Statnett skal organisere seg i samme arbeidsgiverorganisasjon som noen av disse aktørene.

Det minste statsråden bør gjøre, er å redegjøre for hvorfor dette statlige foretaket foretar denne helomvendingen nå, og om ikke også han er bekymret for hva slags signaler dette sender ut. Fornybar Norges representerer tunge, kommersielle interesser – ikke minst for å bygge ut mer vindkraft og å koble seg på nettet. Statnett er

tjent med en mer uavhengig, ikke-kommersiell rolle enn dette.

Svar:

Statnett SF er ansvarlig for å vurdere og velge arbeidsgiverforening. Det eksisterer ingen statlige føringer knyttet til dette. Jeg var ikke gjort kjent med byttet før det ble annonsert.

Jeg viser til den redegjørelsen som Statnett selv har gitt om hvorfor de har valgt å bytte arbeidsgiverforening. Statnett vektlegger at å endre arbeidsgiverforening blant annet handler om felles utfordringer på områder som kompetanse og FoU, og at det ikke vil være naturlig for Statnett å delta i de mer næringspolitiske aktivitetene til Fornybar Norge.

Statnett oppgir at endringen ikke vil påvirke den dialogen de har med sine interessenter og kunder, og at nøytralitet og likebehandling fortsatt vil bli ivarettatt.

Som et statlig eid monopol er det svært viktig at Statnett opptrer nøytralt og likebehandler alle kunder og interessenter. Dette er noe jeg er opptatt av og vil understreke i min eierdialog med selskapet.

SPØRSMÅL NR. 3088**Innlevert 4. september 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til etablering av en egen gruppe som har i oppgave å rykke ut for å granske hendelsen, når et drap begås av en psykisk syk person?

BEGRUNNELSE:

Det vises til TV2s nettsak av 03.09.23, hvor Psykologspesialist Pål Grøndahl tar til orde for at det er på tide å vurdere en egen drapskommisjon som skal rykke ut når en psykisk syk person begår drap. Fra saken vises det særlig til følgende uttalelser:

«Pål Grøndahls forslag går ut på å etablere en gruppe som får i oppgave å rykke ut når en psykisk syk person begår et drap.

– Når det skjer alvorlige ulykker, får Havarikommisjonen ansvar for å granske hendelsen. Man kunne sett for seg at vi hadde en kommisjon i disse drapssakene også. De kunne gått inn for å systematisere og forsøke å se etter læringspunkter, sier han.

Han ser for seg at kommisjonen kunne bestått av personer fra politiet, helsevesenet og fra statistiske miljøer.

I første omgang ser han for seg et prøveprosjekt på tre år for å finne ut om kommisjonens arbeid har en effekt.»

<https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/ekspert-fore-slar-a-lage-egen-drapsguppe/16009790/>

Som det fremgår av nettsaken, har ikke statsråden besvart TV2s henvendelser i anledning saken. Spørsmålsstillere ønsker derfor svar på hvordan statsråden stiller seg til forslaget, og om hun vil ta initiativ til etableringen av en slik gruppe som det tas til orde for i saken.

Svar:

Jeg kan forsikre representanten Amundsen om at regjeringen er opptatt av å forhindre drap og andre alvorlige voldshandlinger, og å forebygge at personer med alvorlig psykisk sykdom og voldsrisiko begår slike handlinger.

Jeg er enig med Pål Grøndahl, som det refereres til i begrunnelsen for spørsmålet, i at god kunnskap om «hvor skoen trykker» er avgjørende for å kunne sette inn tiltak som har kriminalitetsforebyggende effekt.

Gjennom flere nyere utredninger og evalueringsrapporter har vi allerede mye kunnskap om «hvor skoen trykker» i oppfølgingen av psykisk syke med voldsrisiko. Politihøgskolens (PHS) evalueringsrapport fra juni 2022 om

Politiets sikkerhetstjenestes (PST) og politiets håndtering i tilknytning til Kongsberg-hendelsen 13. oktober 2021, PSTs temarapport om ekstremisme og psykiatri fra august 2022, KRIPOS' rapport om drap og drapforsøk begått av personer med alvorlige psykiske lidelser, offentliggjort 16. desember 2022, og Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (UKOM) sin rapport fra januar i år om helsehjelp til personer med alvorlig psykisk lidelse og voldsrisiko, viser at mange av de samme funnene går igjen. Rapportene synliggjør at et svært viktig forebyggende tiltak er å få til bedre informasjonsutveksling mellom politiet, PST og helsetjenesten.

Det jeg vurderer som viktigst nå er at tid og ressurser brukes på å følge opp funn og anbefalinger fra evalueringene som allerede er gjennomført. Flere tiltak er allerede iverksatt eller under oppfølging. Etatene har bla. fått i oppdrag å oppnevne kontaktpersoner i politiet, PST og for helseforetakene som skal bidra til å fremme nødvendig informasjonsutveksling innenfor rammene av gjeldende taushetspliktsregler. En tverrdepartemental arbeidsgruppe som skal vurdere om hensynet til personvern og pasientrelasjonen på den ene siden, og samfunnsvern-hensyn på den annen, er riktig balansert i lovverket om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt, er godt i gang med sitt arbeid.

Jeg vil samtidig nevne at det nå skal nedsettes en Partnerdrapskommisjon som påbegynner sitt arbeid i løpet av 2024. Jeg vil inntil videre avvente erfaringene med dette kommisjonsarbeidet før jeg eventuelt vurderer om det er formålstjenlig med en egen kommisjon for å granske drap begått av personer av alvorlig psykisk syke.

SPØRSMÅL NR. 3089**Innlevert 4. september 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke kilder har ministeren for sin påstand om at det er registrert en dobling av antall unge og voksne i alderen 18-30 år som har prøvd narkotika?

BEGRUNNELSE:

Rusdebatten i Norge er preget av mange påstander og derfor er det viktig for å sikre en opplyst debatt at man har et solid faktagrunnlag og ikke under- eller overdriver situasjonsbildet.

I Ringsaker blad den 31. august sier justisministeren at det er "registrert en dobling av antall unge og unge voksne i alderen 18-30 år som har prøvd narkotika."

I følge tall fra FHI er bruk av det vanligste ulovlige rusmiddelet, cannabis, stabil. Bruk av et mindre vanlige rusmiddel, kokain, øker, mens bruken av MDMA går ned. Bildet er med andre ord komplekst.

Ber om å få oppgitt kildene for ministerens påstand og en redegjørelse for utviklingen av antall unge og voksne i alderen 18-30 år som har prøvd narkotika

Svar:

Jeg viser til avisens merknad nederst i saken:

«Merk: Denne artikkelen inneholdt en faktafeil som er rettet opp. I den første utgaven ble det meldt at justisministeren fortalte at det var en dobling av tallene for unge mellom 16-30 år som har prøvd narkotika. Det stemmer ikke. Mehl fortalte om en undersøkelse fra Folkehelseinstituttet i vår som forteller om en dobling av mennesker mellom 16-30 år som har forsøkt kokain. Teksten ble rettet mandag 4. september.»

Bruken av kokain blant unge er registrert økende. Folkehelseinstituttets (FHI) årlige spørreundersøkelse viser at bruken av kokain blant unge i alderen 16-30 år har økt. I 2013 svarte 2,2 prosent av de mellom 16-30 år at de hadde brukt kokain de siste 12 månedene, mens i 2022 svarte 4,7 prosent det samme.

SPØRSMÅL NR. 3090**Innlevert 4. september 2023 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden avklare om regjeringen jobber med å få på plass en underavdeling av Statens barnehus i Harstad?

BEGRUNNELSE:

I 2021 kom NOVA sin barnehusevaluering. Den slår fast at det fremdeles er områder i landet der lang reisevei til barnehus er en stor utfordring. Det gjør tilbudet mindre tilgjengelig og øker risikoen for at det utvikles ad-hoc løsninger som på sikt undergraver barnehusmodellen. I barnehusevalueringen trekkes Nord-Norge fram spesielt. Da Stortinget i februar i år behandlet et representantfors-

lag om barnehusevalueringen, uttalte statsråden at det var naturlig å vurdere om det er riktig å etablere enten flere barnehus eller andre modeller for å gjøre barnehusene tilgjengelig for flere barn.

I Harstad har Statens barnehus Tromsø sammen med Troms politidistrikt opprettet en midlertidig underavdeling, blant annet fordi det er svært vanskelig å frakte barn fra Harstad til barnehuset i Tromsø, særlig i saker der barn ikke kan følges av egne foreldre (aksjonssaker), og derfor må hentes ut av skole og barnehage på avhørsdagen. Denne midlertidige underavdelingen skulle fungerer fra januar til juli som et prøveprosjekt, men har blitt forlenget ut året, men med redusert stillingsengasjement. Det er

derfor viktig at regjeringen kommer på banen og avklarer om det er aktuelt å videreføre denne underavdelingen i Harstad som en mer fast og permanent løsning, slik at viktig kompetanse ikke forsvinner. En slik løsning vil sikre et mer tilgjengelig og et mer likeverdig barnevernstilbud for barn og unge som står i en sårbar og vanskelig situasjon, også i Nord-Norge.

Det vises også til dette innlegget fra januar fra Are Evang som er leder og psykologspesialist ved Statens barnehus Tromsø, Troms politidistrikt: <https://www.ht.no/meninger/i/gEvMmJ/vi-trenger-en-barnehusavdeling-i-harstad>

Svar:

Regjeringen vil sørge for at barns rettsikkerhet ivaretas og at hjelpen til barn som utsettes for overgrep, mishandling og vold, eller er vitner til vold, er godt koordinert. Barnehusene står sentralt i dette arbeidet.

Det er nå etablert til sammen elleve barnehus i Norge, i Bergen, Bodø, Hamar, Kristiansand, Moss, Oslo, Sandefjord, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Ålesund, med

tilhørende underavdelinger i Kirkenes (Tromsø), Mosjøen (Bodø) og Førde (Bergen). I løpet av 2024 vil også Finnmark få sitte eget barnehus bestående av flere lokasjoner.

I barnehusevalueringen fra Nova, som ble ferdigstilt i januar 2022, pekes det på behov for et nytt barnehus i Nord-Norge. Bakgrunnen for anbefalingen i Novas rapport er hovedsakelig knyttet til utfordringer med lang reisevei og etablering av alternative, mer permanent løsninger, som kan undergrave barnehusmodellen som et helhetlig tilbud.

Jeg er opptatt av at barn skal bli møtt på en god og hensynsfull måte hos politiet og at reiseveien ikke må utgjøre en ekstra belastning for barnet. Det jobbes nå med å sikre at barnehuset i Finnmark er ferdigstilt i 2024. Det jobbes ikke med andre underavdelinger så lenge dette arbeidet pågår.

Arbeidet med å videreutvikle barnehusene vil fortsette og blant annet inngå i den kommende opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, som vil bli lagt frem i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 3091

Innlevert 4. september 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup

Besvart 12. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil navneskiftet på Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet koste, vil det bli flyttet ansvar og oppgaver fra andre direktorat og tilsyn inn i Sjøkeldirektoratet og Havindustritilsynet, hvor mange ansatte vil eventuelt bli påvirket av dette, og vil det medføre flytting av ansatte mellom tjenestesteder?

Svar:

Navneskiftet for de to etatene er en konsekvens av at de over tid har fått nye ansvarsområder, i tillegg til oppgavene de allerede har. Navneskiftet synliggjør denne bredere porteføljen av oppgaver, men innebærer ikke flytting av ytterligere ansvar og oppgaver til etatene. Det utløser verken flytting av ansatte mellom tjenestesteder eller andre endringer for ansatte i etatene.

Det vil påløpe noe administrative kostnader for virksomhetene knyttet til praktisk gjennomføring av navneendringene, som vil bli dekket innenfor gitte budsjetttrammer for etatene. Etatene vil gå gjennom hvilke administrative kostnader som vil påløpe.

SPØRSMÅL NR. 3092**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 12. september 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Kommunal- og distriktsdepartementet har til handsaming motsegn mot detaljreguleringsplan for eit steinbrot på Aksla i Bremanger kommune. Alle faglege fråsegner, m a Klima- og miljødepartementet, frårår sterkt at planen blir godkjend fordi etablering av steinbrot i området vil gå ut over kulturminne og landskap av nasjonal og internasjonal verdi, og at planforslaget bryt med kommuneplanen sin arealdel.

Kvar står saka no, og kan statsråden forsikre om at regjeringa ikkje vil overkøyre natur-, miljø- og landskapsomsyna i saka?

GRUNNGJEVING:

Bremanger kommune har fremja reguleringsplan for steinbrot på fjellet Aksla, med utskipingshamn på Inste Bårdvikneset i Frøysjøen. Reguleringsplanen er ikkje i tråd med kommuneplanen sin arealdel. Utskipingshamna vil øydelegge eit heilt spesielt landskapsrom utan veg frå fjord til fjell, med store landskapsverdiar som m.a. Vingen landskapsvernområde og Hornelen, Europas høgaste sjøklippe.

Både Statsforvaltaren og Miljødepartementet peiker på at utskipingshamna vil delvis byggje ned, og sterkt fragmentere, ein av de største naturtypelokalitetane med den sær sjelden naturtypen boreonemoral regnskog (norsk regnskog) i landet, som også omfattar tolv trua artar og ni

norske ansvarsartar. Konsekvensutgreiinga manglar også utgreiing av alternativ til planlagde område for uttak og utskipingshamn av sandstein, herunder konsekvensar for miljø og samfunn. Konsekvensutgreiinga konkluderer også med at prosjektet ikkje vil gje betydelege positive verknader for kommunal økonomi.

Riksantikvaren har fremja motsegn ut frå planen sine verknader på kulturminne og landskap av både nasjonal og internasjonal verdi, og at planforslaget ikkje er i samsvar med kommuneplanen sin arealdel.

Klima- og miljødepartementet konkluderer slik i si uttale til Kommunal- og distriktsdepartementet dagsett 20. desember 2022:

«Klima- og miljødepartementet vurderer at reguleringsplanen for Aksla i Bremanger kommune er i strid med miljøverdier av nasjonal og vesentlig regional interesse. Etter en helhetlig vurdering tilrår Klima- og miljødepartementet at innsigelsene fra Statsforvalteren i Vestland og Riksantikvaren tas til følge.»

Svar:

Eg kan bekrefte at motsegna til detaljregulering for steinbrot på Aksla er til handsaming i Kommunal- og distriktsdepartementet. I handsaminga av saka vil eg sjå på heilskapen i planen, kor både omsynet til lokale, regionale og nasjonale interesse vert vurdert. Departementet vil prioritere å få avgjort saka innan rimeleg tid.

SPØRSMÅL NR. 3093**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 13. september 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Det er gjort imponerende arbeid over mange år for å bygge opp eit fagmiljø for desentralisert høgare utdanning i Kristiansund i Møre og Romsdal. For tida er Campus Kristiansund under bygging. Når det står ferdig i 2024,

vil Kunnskapssenteret Kristiansund overta etter dagens Høgskolesenteret i Kristiansund – som har ein fast post på statsbudsjettet på 8,5 mill. NOK.

Kan statsråden forsikre om at den faste finansiering av Høgskolesenteret i Kristiansund vil ligge fast til Campus står ferdig og det nye Kunnskapssenteret er etablert?

Svar:

Høgskolesenteret i Kristiansund har sidan 2014 fått til saman over 75 millionar kroner i tilskot over Kunnskaps-

departementets budsjett. I 2023 var tilskotet til høgskulesenteret 8,5 millionar kroner.

Eg kjem tilbake til finansiering av Høgskolesenteret i Kristiansund for 2024 i samband med at regjeringa legg fram sitt forslag til statsbudsjett for 2024 for Stortinget 6. oktober.

SPØRSMÅL NR. 3094

Innlevert 4. september 2023 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 8. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden i anledning skolevalget gjenta budskapet om at ungdomspartiene er i sin fulle rett til å komme med politiske ytringer?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på mitt spørsmål 27. mars i år, og statsrådens svar i Dokument 15:1818. Nå er skolevalget i gang, og mange norske ungdomspartier deltar i debatter og valgvalg på de videregående skole rundt omkring i landet. Også i år har Unge Venstre opplevd en del situasjoner der ansatte på skolen ber dem fjerne politisk materiale som roll-ups og brosjyrer som fronter Unge Venstre sitt syn på rusmidler.

Enkelte steder har rektor på skolen sørget for at ungdomspartiene ikke blir sensurert, selv om enkelte ansatte har ønsket at materiale skal tas vekk. Andre steder er det nettopp ledelsen på skolen som har bedt ungdomspartiene fjerne politiske budskap.

I 2019 kom Utdanningsdirektoratet med en uttalelse om at slike ytringer som «legalize it» var en lovlig politisk ytring, og at det ikke må legges begrensninger på ungdomspartiens ytringer i for eksempel valgkampmaterieil. Likevel ser det ikke ut som alle norske videregående skoler har fått med seg beskjeden.

Svar:

Gjennom opplæringen skal elevene få forståelse for sammenhengen mellom demokrati og sentrale menneskerettigheter som ytringsfrihet, stemmerett og organisasjonsfrihet.

Skolevalg, skoledebatter og valgvalg skal bidra til å bygge opp under å både være og bli en aktiv medborger i et demokrati, og gi elevene en praktisk innføring i demokratigrunnlaget.

Ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet som er vernet både av en egen bestemmelse i Grunnloven og den europeiske menneskerettskonvensjonens artikkel 10. Det er ikke anledning til å utestenge eller sensurere partier med den begrunnelse at lovlige synspunkter bør stilnes.

Opplæringsloven gir ikke fylkeskommunene plikt eller adgang til å skjerme elevene ved forhåndssensur av ytringer ved skolevalg. Riktignok har loven en bestemmelse i § 9-6 om forbud mot reklame. Etter denne bestemmelsen skal skoleeier hindre at elever blir utsatt for reklame som i stor grad kan påvirke holdninger, adferd eller verdier, blant annet på skolens område. Bestemmelsen kan også omfatte politisk reklame, men den er ikke til hinder for at politiske partier fremmer sine synspunkter på skolens område i forbindelse med skolevalg, stands og arrangementer på skolen. Politiske ytringer er en del av vårt demokratiske system og det skal tilrettelegges for en bredde av ytringer i offentligheten.

Jeg vil i anledning skolevalget gjenta budskapet om at vi ikke kan forby meninger som vi ikke liker, heller ikke politiske. Politiske meningsytringer som vi misliker, må møtes med motargumenter, ikke sensur. Ungdomspartier har rett til å fremføre synspunkter som det vises til i spørsmålet, også på skoler gjennom debatter. Det skal svært mye til før ytringer kan stanses. Det må i så fall dreie seg om ulovlige ytringer definert i straffeloven, som for eksempel hatefulle ytringer. Skolene og skoleeierne skal være kjent med, og jeg legger til grunn at de også følger,

det regelverket som gjelder og er relevant for deres virksomhet, også på dette området.

Utdanningsdirektoratet understreker i sin veileder til videregående skoler for gjennomføring av skolevalget 2023 blant annet at:

«Betingelser for debatter ved skolevalgene bygger på lovverket om ytringsfriheten. Hverken politiske parti eller skolens

administrasjon skal bygge inn noen form for sensur av politiske ytringer.»

Jeg er opptatt av at vi som bor i Norge aktivt verner om ytringsfrihet og demokratiske verdier. Å fremme demokratisk tenkemåte er også nedfelt som en del av formålet med opplæringen.

SPØRSMÅL NR. 3095

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 12. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Sv fikk i forhandlinger med regjeringen gjennomslag for at det skal innføres et forbud mot nedbygging av myr. Flere steder i landet planlegges det fortsatt nedbygging av myrområder. F.eks. planlegges det et testanlegg for kjøretøy og massedeponi på Frigården i Stjørdal. Blir planene vedtatt vil verdifull myr bygges ned.

Hva gjør statsråden for å stanse nedbyggingen av myr i påvente av den nye loven?

Svar:

I likhet med stortingsrepresentant Haltbrekken er jeg opptatt av å unngå nedbygging av myr. Myr er store karbonlagre som er bygd opp gjennom tusenvis av år. Ved utbygging blir myra drenert og gravd ut, og det store karbonlageret blir da en stor kilde til klimagassutslipp. Myr er også viktig for naturmangfold, spesielt fugler og insekter, og for klimatilpasning, fordi myr demper virkningene av flom og tørke.

Miljødirektoratet har fått i oppdrag å utrede et forbud mot nedbygging av myr, og utforme et konkret forslag til lov- og forskriftsendringer. Fristen for oppdraget er 1. desember 2023.

Regjeringen la i juni 2023 fram Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Her formidler regjeringen det vi prioriterer høyt, og forventer at kommunene skal ivareta i sin planlegging etter plan- og bygningsloven. I de nye nasjonale forventningene sier regjeringen at kommunene må bidra til klima- og miljømålene gjennom arealplanlegging som reduserer utslipp, arealbruk og transportbehov. Dette handler blant annet om

å utnytte potensialet for fortetting av bolig-, nærings- og fritidsboligområder fremfor å legge beslag på mer natur.

Regjeringen forventer at omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog unngås så langt som mulig i kommunale og regionale planer slik at arealenes evne til karbonlagring opprettholdes. Dette er sterkere signaler om å unngå nedbygging av karbonrike arealer enn tidligere nasjonale forventninger. Regjeringen forventer også at kommunene, ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.

Staten gir mer detaljerte føringer gjennom statlige planretningslinjer. Både de statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, og de statlige planretningslinjene for klima og energiplanlegging og klimatilpasning har blitt evaluert. Regjeringen arbeider nå med å revidere dem. Regjeringen arbeider også med å klargjøre når klimahensyn kan gi grunnlag for innsigelse mot kommunale arealplaner.

Regjeringen er opptatt av å spille på lag med kommunene, og arbeider med å utvikle kommunenes verktøykasse, for å gjøre dem best mulig i stand til å fylle den viktige rollen de har i natur- og klimaarbeidet. Regjeringen sørger også for en kontinuerlig utvikling av kunnskapsgrunnlaget som blir brukt i beslutninger om arealbruk. Jeg vil her særlig peke på videreutviklingen av det økologiske grunnkartet, forbedring av veiledningen om konsekvensutredning, og tilskudd til å lage kommunedelplaner for natur.

SPØRSMÅL NR. 3096**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Er statsråden enig i vurderingene og praksisen til Oslo politidistrikt om at de ikke lenger publiserer detaljert statistikk over innvandrerbakgrunnen til kriminell ungdom, eller vil hun instruere politiet om å rapportere med samme detaljnivå om ungdomskriminelles innvandrerbakgrunn som i rapporten som ble publisert i 2022?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak fra Dagbladet av 03.09.23:

<https://www.dagbladet.no/nyheter/dropper-innvandrerstatistikk-sensur/80133864>

Det bes om at statsråden avklarer sitt syn på politiets vurderinger og praksis, og om hun vil instruere politiet om å rapportere med samme detaljnivå som i rapporten som ble publisert i 2022.

Svar:

For å kunne arbeide målrettet og effektivt med å bekjempe kriminalitet er det helt vesentlig å ha et godt kunnskapsgrunnlag. En viktig kilde for kunnskapsinnhenting i politiet er utarbeidelse av analyser på enkeltområder.

I regi av samarbeidsmodellen for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet mellom Oslo kommune og

Oslo politidistrikt (SaLTo) produseres flere typer analyser. Felles for dem alle er at formålet med analysene er å gjøre det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet mer kunnskapsbasert. Den årlige SaLTo rapporten har vært produsert siden 2007. Siden 2018 er det også produsert enkeltstående fenomenrapporter og kvartalsvise analyser av unge med gjentatt kriminalitet. Sistnevnte unntas offentlighet og deles med bydelene i medhold av Politiregisterloven § 27 4. ledd.

Politiets straffesaksregistre inneholder kun informasjon om fødeland og statsborgerskap. For å undersøke landbakgrunn eller såkalt "innvandringsbakgrunn", er politiet avhengig av manuelt å koble folkeregisteret med straffesaksopplysninger for hver enkelt person. Det er lovmessige krav til formålet med å gjøre slik kobling. For politiets del kan dette kun gjøres innenfor det politiloven setter som politiets oppgaver. I SaLTo analysesammenheng er dette kun gjort en gang de siste 10 årene. Dette var i en enkeltstående fenomenrapport med tittelen "Risiko og livssammenheng for unge kriminelle i Oslo". Denne ble utgitt i 2022 og var en analyse av 341 personer som var mistenkt for gjentatt kriminalitet i årene 2015 – 2018.

Det er altså ikke slik at SaLTo rapportene regelmessig har hatt informasjon om "innvandringsbakgrunn", utover mistenktes fødeland, slik spørsmålet kan gi inntrykk av.

SPØRSMÅL NR. 3097**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 12. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Når ser statsråden for seg at vedtak og tilstrekkelig bevilgning for oppstart av rassikringsprosjektet K5 Bane og veg Arna-Stanghelle kan gjøres, og vil statsråden legge til rette for at vedtaket kan gjøres i det kommende statsbudsjett så man kan sikre den planlagte oppstarten av prosjektet høsten 2024?

GRUNNGJEVING:

03.09.2023 kom regjeringa med ein budsjettlekkasje på Arna stasjon, om at regjeringa set av 300 millioner kroner i komande års statsbudsjett til fellesprosjektet K5 Bergensbanen og veg E16 Arna-Stanghelle.

Statsministeren har også uttalt i media (BT) at regjeringa vil at Voss-Arna skal byggjes, og at det skal vere god

framdrift i prosjektet. Framdrift er absolutt viktig, då planlagt oppstart er hausten 2024, men for å sikre oppstart i 2024 har prosjektleiinga tidligare sagt at det trengs 600 millioner kr i tillegg til eit oppstartvedtak.

Det faktum at regjeringa i budsjettlekka den 03.09.2023 kun har lagt inn halvparten av det signalisert behovet på 600 millioner kroner i 2024, og ikkje seier noko om at det er lagt inn eit oppstartvedtak, gjer at lokalpolitikarar i Vaksdal (Boris Groth) og Voss (Knut Kvissel) vert alvorleg bekymra for om regjeringa faktisk ser for seg oppstart i 2024 slik som planlagt.

Reguleringsplanen er godkjent, og prosjektet er som kjent so godt som klar til oppstart, prosjektorganisasjonen for K5 har gjort og gjer ein framifrå jobb med å gjere klart for, og sikre oppstart til planlagt tid i 2024. Ein ventar no kun på ferdigstilling av KS2 rapporten, som er venta klar i nær framtid.

K5 Bane og veg prosjektet er eit særst viktig rassikringsprosjekt med både lokale, regionale og nasjonale aspekt,

då ferdig prosjekt vil binde Aust og Vestlandet endå tettare saman med raskare, tryggare og meir påliteleg Bergensbane og E16 for både person og godstrafikk.

Regionalt vil prosjektet utvide bu og arbeidsregionen rundt Bergen med trygg og langt raskare veg og Inter-citybane Bergen-Stanghelle og etter kvart Voss.

Lokalt i Arna og tettstadane i Vaksdal kommune vil prosjektet kunne bidra til stor auke i folketal og næringsutvikling, og gje god utvikling i ein langstrakt distriktskommune.

K5 prosjektet har særst høg støtte blant befolkninga i Vestland.

Svar:

Fellesprosjektet Arna-Stanghelle er et høyt prioritert prosjekt for denne regjeringen. Det pågår nå kvalitetssikring av prosjektet (KS2). Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til prosjektet i statsbudsjettet for 2024.

SPØRSMÅL NR. 3098

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 12. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at forslaget til ny energimerkeordning ivaretar tidligere praksis (fra OED og NVE) og likestiller overskuddsvarmen fra avfallsforbrenning med annen overskuddsvarme?

BEGRUNNELSE:

I revidert nasjonalbudsjett står det at endringer i energimerkeordningen vil komme i forbindelse med ny handlingsplan for energieffektivisering, senest i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjett 2024. NVE har nå oversendt OED et forslag til ny merkeordning, og i den forbindelse innført bruk av vektingsfaktorer for å skille mellom ulike energikilder og stimulere til bruk av overskuddsvarme til oppvarmingsformål. Dette er i utgangspunktet et godt grep, men jeg registrerer at NVE i sitt forslag kategoriserer avfallsforbrenning som delvis fossil varmeproduksjon, og at overskuddsvarmen fra slike anlegg ikke likestilles med overskuddsvarme fra industri. Dermed legges det opp til en dårligere energikarakter for moderne og energieffektive bygg som utnytter denne

type energi, som vil være veldig uheldig. Det er viktig å understreke at den primære oppgaven til avfallsforbrenningsanlegg i Norge er å behandle usortert restavfall, ikke å produsere energi, da deponering nå er forbudt. Et fjernvarmesystem er viktig for å kunne utnytte overskuddsvarmen som oppstår, men det hindrer allikevel ikke at det hver sommer må kastes mye varme fra forbrenningsanleggene man ikke klarer å utnytte. Det er heller ikke en motsetning mellom økt materialgjenvinning og samtidig ha et fornuftig nivå på avfallsforbrenning, som man har i Norge i dag.

Svar:

Olje- og energidepartementet arbeider med endringer i energimerkeordningen for bygninger for blant annet å gjøre ordningen mer relevant for eksisterende bygninger. Som en del av det pågående arbeidet har departementet mottatt innspill fra NVE. Departementet vurderer nå dette innspillet i dialog med NVE, og arbeider med et høringsutkast som vil bli sendt på høring så snart som mulig.

I begrunnelsen for spørsmålet peker representanten på at NVE, som en del av sitt innspill til departementet, kategoriserer avfallsforbrenning som delvis fossil varmeproduksjon, og at overskuddsvarmen fra slike anlegg ikke likestilles med overskuddsvarme fra industri.

Jeg er opptatt av at vi i større grad utnytter overskuddsvarme der det er hensiktsmessig. Utnyttelse av overskuddsvarme innebærer bedre utnyttelse av energiresursene, ved at anvendbar varme ikke går tapt. Utny-

ttelse av overskuddsvarme bidrar til å redusere behovet for ny energiproduksjon. Regjeringen fremmet derfor Prop. 100 L (2022-2023) om endringer i energiloven slik at aktører som planlegger å bygge nye eller foreta vesentlige oppgraderinger av eksisterende energi- og industrianlegg, pålegges å gjennomføre en kost-nytte-analyse av å utnytte overskuddsvarme. Stortinget fattet i mai vedtak i samsvar med proposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 3099

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 12. september 2023 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen bidra til en mer distriktsvennlig, rettferdig og ubyråkratisk finansiering av helsetjenestene for typiske hyttekommuner, for å unngå at helsearbeidere overbelastes i turistsesongene og hindre at hyttekommunene må kutte øvrige driftsbudsjett?

BEGRUNNELSE:

I Helse og omsorgstjenesteloven §3–1 er det slått fast at:

"Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester."

Dette betyr at kommunene er pliktig til å tilby helse- og omsorgstjenester overfor alle som til enhver tid oppholder seg i kommunen.

Hyttebeboere har samme krav på tjenester som kommunens innbyggere i den kommunen personen oppholder seg. Vi ønsker alle å gi og selv få et slikt tilbud der vi oppholder oss, men dagens finansieringssystem gjør at tjenesten belastes kommunes driftsbudsjett uten kompensasjon.

Folk som har hytte eller fritidsbolig betaler hverken skatt til kommunen eller utløser rammetilskudd. Finansieringsordningen virker urettferdig og lite distriktsvennlig.

I Agderforskning og Telemarksforskning i sin rapport "Inntekter og utgifter i hyttekommuner" på oppdrag for "Kommunal og moderniseringsdepartementet." 2015, skriver forskerne:

"Funnene indikerer at den samlede effekten på hyttesatsingen for lokalsamfunnet er positiv, mens rent kommunaløkonomisk er utgiftene større enn inntektene."

Og videre:

"Ut fra et rent kommuneøkonomisk perspektiv indikerer våre anslag at hyttebebyggelsen medfører større utgifter enn inntekter for kommunene."

Utgifter til helsetjenester er en voksende utgift fordi det blir flere hytter. Det ligger kommunale planer an til en dobling av antall hytter fra dagens 50 0000. Flere kommuner vil kunne få flere hytter og fritidsboliger enn boliger for fastboende som har krav på de samme helsetjenestene. Samtidig blir hytteboerne eldre og bruker hytta/fritidsboligen større deler av året. Innleie av ekstra helsepersonell er vanskelig på grunn av mangel på fagfolk og dyrt.

Det har i mange år vært et ganske bredt ønske politisk på Stortinget for å finne en rettferdig måte å dekke inn helse utgiftene fra hytteturister. Mange kommuner har krevd handling, det samme har Kommunenes sentralforbund, men uten at det har ført til noen praktisk endring.

Svar:

Kommunen skal, i tråd med helse- og omsorgstjenestelova, sørge for at personar som oppheld seg i kommunen har tilbod om nødvendige helse- og omsorgstjenester. Helse- og omsorgstjenestene i kommunane blir i hovudsak finansierte av frie inntekter, som blir fordelte med utgangspunkt i folkeregistrerte innbyggjarar i kommunen. Dette kan gi kommunar med mange hyttebeboarar

utgifter som dei frie inntektene ikkje dekker. Samstundes har hyttekommunane òg andre typar inntekter frå hyttebebuarane, som kommunale avgifter, eigedomsskatt og positive ringverknader for lokalsamfunna.

Fleire offentlege utval har peikt på problemstillinga med finansiering av helsetenester til personar utanfor bustadkommunen. Inntektssystemutvalet, som leverte

utgreinga si hausten 2022, vurderte heile inntektssystemet for kommunane, også denne problemstillinga.

Regjeringa vil vurdere inntektssystemutvalets tilrådingar og gjere ein heilskapleg gjennomgang av inntektssystemet for kommunane i ei eiga melding til Stortinget våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 3100

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 12. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å stoppe de systematiske lovbruddene ved avlastningsbosteder for barn og unge, og sørge for at barn med spesielle behov ved disse institusjonene får et forsvarlig og godt tilbud?

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK er det påvist lovbrudd ved 27 av 34 tilsyn av avlastningsbosteder for barn og unge bare i år.

Det gjør sterkt inntrykk å lese om Olivers mammas opplevelser og bekymringer. Slike alvorlige svikt rammer barna direkte. På Østlandet ble det avdekket lovbrudd ved samtlige institusjoner. Det er avdekket av barn blir satt i en krok for å se på Youtube i over 12 timer daglig, og at helt nødvendige kommunikasjonsverktøy ikke benyttes. Det fører til at sårbare barn med spesielle behov ikke får uttrykket seg eller sagt ifra om noe er galt. Når omfanget er så stort, er det snakk om en systematisk systemsvikt i norske kommuner som må ryddes opp i umiddelbart. Barn med spesielle behov fortjener et verdig tilbud i møte med norske etater og institusjoner.

Svar:

Dette er en sak som gjør inntrykk, og jeg er glad for at Helsetilsynet ser nærmere på situasjonen ved landets avlastningsbosteder.

Pårørende til barn med særlige behov skal være trygge på at tilbudet barna deres får i barne- og avlastningsboliger er forsvarlig og tilpasset det enkelte barnets behov. Barn som får tjenester i barne- og avlastningsboliger, har ofte komplekse og sammensatte behov for bistand. Mange av disse har utviklingshemninger og nedsatt evne

til å kommunisere sine behov. Barna har rett til nødvendige tjenester under avlastningen, enten dette dreier seg om helsetjenester, praktisk bistand, opplæring eller habilitering/rehabilitering, og det er kommunen som har plikt til å sørge for dette. Barnets behov og ønsker er også ansett som helt nødvendig å kartlegge, slik at tjenestene utformes i tråd med hva som er viktig for barnet. Oppfølging av tilbudet krever derfor ofte omfattende innsats fra helse- og omsorgstjenesten i kommunene der barna bor.

Staten skal føre tilsyn og kontroll med helse- og omsorgstjenestene i kommunene. Statens helsetilsyn er et faglig uavhengig tilsynsorgan, men mitt departement gir føringer for hvordan Helsetilsynet skal prioritere temaer for planlagt tilsyn.

Jeg er glad for at disse føringene har vært utgangspunktet for Helsetilsynets beslutning om at barn i barne- og avlastningsboliger er temaet for det landsomfattende tilsynet med kommunale helse- og omsorgstjenester for 2022 – 2023. Helsetilsynet undersøker med dette tilsynet om barn i barne- og avlastningsbolig får habilitering/opplæring som samsvarer med deres behov.

Det er som representanten peker på avdekket en rekke avvik i dette landsomfattende tilsynet. Der det avdekkes lovbrudd ber statsforvalteren om at kommunen legger en plan for oppfølging av funnene og setter en frist for når lovbruddet skal være rettet. Jeg er trygg på at statsforvalterne følger opp dette.

Denne regjeringen vil at folk skal kunne leve frie liv uavhengig av funksjonsevne. Vi fører en politikk som verner om rettighetene til og løfter marginaliserte grupper, og som sikrer at den enkelte kan mestre sine livsutfordringer. Vi la derfor i november 2022 frem Meld. St. 8 (2022 – 2023) Menneskerettar for personar med utviklingshemming - Det handlar om å bli høyrst og sett. Personer

med nedsatt funksjonsevne har rett til tilpassede helse og omsorgstjenester som både ivaretar den enkeltes hjelpe-

og assistansebehov, og som forebygger risiko for ytterligere funksjonsfall.

SPØRSMÅL NR. 3101

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 12. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva mener regjeringen er akseptabel prisforskjell mellom prisområdene for at ekstraordinære tiltak ikke skal iverksettes/videreføres?

BEGRUNNELSE:

Det er vanskelig å forstå hvorfor en skal akseptere de store prisforskjellene mellom prisområde NO2 og ellers. Det skader tilliten til kraftsystemet. Vi trenger å bygge ut ny kraftproduksjon og nye linjer. NO2 er området med høyest kraftproduksjon, og med desidert høyest eksportkapasitet ut av prisområdet – og området hvor kundene må betale mest for strømmen. Dette oppleves urettferdig for kundene, spesielt når regjeringen vil prioritere saksbehandlingen i et prisområde som det vil gå flere år før en for tilnærmet like store utfordringer som i NO2 som opplever allerede i dag uforutsigbare rammevilkår både med hensyn på kraftprisutvikling og tariffen (store utslag i tariffen for innmating og større forbruk) hindrer allerede etablering av næring.

- Prisforskjeller NO2 versus NO4

Gjennomsnitt 2022: NO2: 2 127 kr/MWh, NO4: 250 kr/MWh

Gjennomsnitt HIÅ 23: NO2: 1 016 kr/MWh, NO4: 333 kr/MWh

Høyprisområder har både høyere strømpris, og vil, uten de midlertidige ordningene som regjeringen vil fase ut i 2023, også få betydelig høyere nettleie – kundene straffes dobbelt.

I 2022 ble det iverksatt to viktige midlertidige ordninger. Midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter (kompensasjon for høy nettapkostnad) og dispensasjon til å begrense energiledet i regional- og distribusjonsnett (reduserer kostnad til overliggende nett og store utbetalinger til produsenter gjennom innmatingsstariff). Dette er ordninger som er treffsikre og som gir en mer rettferdig tilbakeføring av flaskehalsinntektene.

Økning i nettleien reduseres. Det er kundene som har belastningen med høye priser som må få avlastningen.

De midlertidige ordningene må videreføres så lenge vi har store forskjeller mellom prisområdene. Ekstraordinære tiltak kreves fortsatt, og kan fungere som en sikkerhetsventil ved nye, store økninger i kraftpris. I Statsråden sitt svar 21.08.2023 av olje- og energiminister Terje Aasland til representant Halleland sår statsråden tvil om ordningene vil videreføres.

Svar:

At prisforskjellene mellom regionene over tid ikke er for store er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt. Terminprisene for de ulike områdene framover tyder på at markedet forventer mer like priser utover høsten og vinteren.

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette er vi godt i gang med.

På kort sikt har vi etablert en strømstøtteordning for husholdninger, som nå har blitt enda mer treffsikker etter overgangen til timesbasert støtte. Ordningen er forlenget slik at den gjelder forbruk ut 2024. Regjeringen har videre satt ned et ekspertutvalg som skal vurdere hvilke tiltak på kort og lang sikt som kan sikre strømbrukere lavere og mer forutsigbare priser på strøm. Utvalget skal levere sin rapport innen 15. oktober i år.

Det er flere grunner til de prisforskjellene vi nå ser mellom NO2 og resten av Sør-Norge. I løpet av den siste måneden har det vært betydelige forskjeller i ressursituasjonen mellom de ulike områdene. Det er flere store vannmagasiner i NO2 og vannkraftprodusentene i dette området kan i større grad utnytte reguleringsvevnen i vannmagasinene enn det som er mulig i NO1 og NO5. Værforholdene den siste tiden, kombinert med høy magasin-fylling, har gjort det nødvendig med høy og dels tvungen produksjon av vannkraft i NO1 og NO5 for å redusere

risikoen for at magasinene renner over. Dette har vært helt nødvendig for å dempe skadeomfanget av de store nedbørmengdene vi har sett i august, og vil fortsatt være viktig utover høsten for å minimere risikoen for ytterligere flomskader i utsatte områder. Denne spesielle situasjonen i deler av Sør-Norge påvirker prisbildet.

Statnett fastsetter handelskapasitet mellom el-spot-områder for å utnytte det kraftsystemet vi har best mulig. Økt kapasitet i nettet mellom områdene vil bidra til mindre prisforskjeller internt i Norge. Nødvendige vedlikeholdsarbeider som gir utkoblinger, og høy utetemperatur på sommeren har bidratt til noe redusert kapasitet inn til NO2 fra NO1 og NO5.

Statnett opplyser at foretaket jobber med mindre oppgraderinger som kan gi noe økt kapasitet, men også flere større prosjekter som vil bidra til å øke kapasiteten inn til NO2. Dette inkluderer styrking av forbindelsen mellom

Sogndal og Sauda, og flere prosjekter som er konsesjons-søkt eller allerede under utføring i Vestland, bergensområdet og Haugalandet. Statnett har utarbeidet en konseptvalgutredning (KVU) for forsterkning av kraftnettet mellom Sørlandet og Grenlandsområdet på Østlandet. Dette må ses i sammenheng med Statnetts planer om nettfosterkninger videre fra Grenland til Flesaker (Eiker) og videre til Tegneby.

I tillegg til bygging av mer nett, vil også innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet, bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe. Ved flytbasert markedskobling blir flere handelsmuligheter tilgjengelig for markedet, og den fysiske nettkapasiteten kan utnyttes på en mer fleksibel og samfunnsøkonomisk måte. Flytbasert markedskobling skal etter planen innføres i løpet av første kvartal 2024.

SPØRSMÅL NR. 3102

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 13. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Prisforskjellene har blitt så store mellom NO1 og NO2 i august, at de i august genererer årets suverent største flaskehalsinntekter til Statnett.

Hvilke konkrete planer har statsråden for å redusere flaskehalsene mellom henholdsvis NO1 og NO2 og NO2 og NO5, og når vil disse gi virkning for strømprisen?

BEGRUNNELSE:

Europowers analyse fra 4. september viser at flaskehalsinntektene i august ligger an til å komme på over 1,3 milliarder kroner. En stor andel av disse kommer fra husholdning og næringsliv i Sør- og Sørvest-Norge.

Lørdag 2. september kostet strømmen i NO2 47 ganger mer enn i NO1. Dette er svært konkurransevri-dende og gir næringslivet i NO2 store ulemper sammenlignet med næringsliv i f.eks. Oslo. Samtidig er NO2 den regionen som produserer mest strøm, noe som gjør at innbyggerne der må betale dobbelt. Først i form av nedbygging av natur og nå også i skyhøye strømpriser.

Eksporten fra Sørlandet påvirker prisene svært mye. Bare i august var eksporten fra Sørlandet følgende: 977 GWh fra Sørlandet til Storbritannia, 916 GWh fra Sør-

landet til Danmark, 793 GWh fra Sørlandet til Tyskland, 270 GWh fra Sørlandet til Nederland og 282 GWh fra Sørlandet til Bergen. Sørlandet sørger både for store flaskehalsinntekter når strømmen eksporteres til utlandet, samt at de betaler dyrt for flaskehalsene mellom regionene. Samlet sett blir folk og næringsliv den store økonomiske taperen på dette, og de burde derfor kompenseres.

Svar:

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. At prisforskjellene mellom regionene over tid ikke er for store er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt. Dette er vi godt i gang med.

På kort sikt har vi etablert en strømstøtteordning for husholdninger, som nå har blitt enda mer treffsikker etter overgangen til timesbasert støtte. Ordningen er forlenget slik at den gjelder forbruk ut 2024. Regjeringen har videre satt ned et ekspertutvalg som skal vurdere hvilke tiltak på kort og lang sikt som kan sikre strømbrukere lavere og

mer forutsigbare priser på strøm. Utvalget skal levere sin rapport innen 15. oktober i år.

Det er flere grunner til de prisforskjellene vi nå ser mellom NO2 og resten av Sør-Norge. I løpet av den siste måneden har det vært betydelige forskjeller i ressursituasjonen mellom de ulike områdene. Det er flere store vannmagasiner i NO2 og vannkraftprodusentene i dette området kan i større grad utnytte reguleringssevnen i vannmagasinene enn det som er mulig i NO1 og NO5. Værforholdene den siste tiden, kombinert med høy magasin-fylling, har gjort det nødvendig med høy og dels tvungen produksjon av vannkraft i NO1 og NO5 for å redusere risikoen for at magasinene renner over. Dette har vært helt nødvendig for å dempe skadeomfanget av de store nedbørsmengdene vi har sett i august, og vil fortsatt være viktig utover høsten for å minimere risikoen for ytterligere flomskader i utsatte områder. Denne spesielle situasjonen i deler av Sør-Norge påvirker prisbildet.

Statnett fastsetter handelskapasitet mellom el-spot-områder for å utnytte det kraftsystemet vi har best mulig. Økt kapasitet i nettet mellom områdene vil bidra til mindre prisforskjeller internt i Norge. Nødvendige vedlikeholdsarbeider som gir utkoblinger, og høy utetemper-

atur på sommeren har bidratt til noe redusert kapasitet inn til NO2 fra NO1 og NO5.

Statnett opplyser at foretaket jobber med mindre oppgraderinger som kan gi noe økt kapasitet, men også flere større prosjekter som vil bidra til å øke kapasiteten inn til NO2.

Ifølge Statnett inkluderer dette styrking av forbindelsen mellom Sogndal og Sauda, og flere prosjekter som er konsesjonssøkt eller allerede under utføring i Vestland, bergensområdet og Haugalandet. Statnett har utarbeidet en konseptvalgutredning (KVU) for forsterkning av kraftnettet mellom Sørlandet og Grenlandsområdet på Østlandet. Dette må ses i sammenheng med Statnetts planer om nettforsterkninger videre fra Grenland til Flesaker (Eiker) og videre til Tegneby.

I tillegg til bygging av mer nett, vil også innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet, bidra til at eksisterende nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe. Ved flytbasert markedskobling blir flere handelsmuligheter tilgjengelig for markedet, og den fysiske nettkapasiteten kan utnyttes på en mer fleksibel og samfunnsøkonomisk måte. Flytbasert markedskobling skal etter planen innføres i løpet av første kvartal 2024.

SPØRSMÅL NR. 3103

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 11. september 2023 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Mener ministeren det er rimelig at samboers inntekt skal føre til at mottakeren av barnetillegg mister dette tillegget?

BEGRUNNELSE:

Regelverket i dag er slik at uføretrygda som mottar barnetillegg mister dette tillegget hvis samboeren tjener over en viss sum. Barnetillegget til uføretrygd beregnes ut ifra den samlede inntekten til begge foreldre dersom disse bor sammen. I dag er grensen for hva foreldrene samlet får tjene før tillegget blir avkortet, svært lav. Per 2022 begynner avkortning allerede når husstanden med ett barn samlet har en inntekt på 4,6 G (512 794 kroner). Det er rundt 8 000 kroner lavere enn hvis begge foreldre skal ha inntekt på EUs fattigdomsgrense for 2022.

En slik behovsprøving som man har i dag, fører til at det i svært mange tilfeller ikke "lønner seg" å jobbe da det vil kunne føre til at den uføre mister flere tusen kroner i måneden. Det lønner seg for eksempel ikke for samboer og få en bedre betalt jobb da det samlet sett kan føre til at familien taper penger. Det lønner seg heller ikke for samboer å motta en julebonus på for eksempel 10 000 kroner da det også vil kunne straffe den som mottar barnetillegget.

Et eksempel er en uføretrygdet person som til vanlig mottar 7 908,- i barnetillegg. Når samboeren går opp i lønn med 70 000 kroner vil den uføre kun få utbetalt 96,- i barnetillegg. Da vil vedkommende tape 93 744,- i året.

Regelverket i dag fungerer mot sin hensikt ved at de straffer barnefamilier hvor samboer tjener litt ekstra penger.

Svar:

Mottakere av uføretrygd som forsørger barn under 18 år, kan få barnetillegg. Fullt tillegg per barn per år utgjør 0,4 ganger folketrygdens grunnbeløp (G), som i dag tilsvarer 47 448 kroner.

Barnetillegget er behovsprøvd, og grensen for hva man kan tjene før barnetillegget blir redusert, kalles for fribeløp. Barnetillegget blir redusert med 50 prosent av den inntekten som er over fribeløpet, det vil si en gradvis reduksjon. Fribeløpet er 4,6 G (545 652 kroner) dersom det er innvilget barnetillegg for ett fellesbarn hvor begge foreldrene bor sammen, og økes med 0,4 G (47 448 kroner) for hvert ekstra barn.

Begge foreldrenes inntekter medregnes når barnetillegget er innvilget for barn som har foreldre som bor sammen, ettersom forsørgeransvaret ikke bare ligger hos den som mottar uføretrygd. For den av foreldrene som ikke mottar barnetillegg, skal imidlertid summen av inntektene som regnes med (med unntak av pensjonsytelser og uføretrygd fra folketrygden) reduseres med grunnbeløpet. Dette innebærer at han eller hun kan ha en arbeidsinntekt på inntil ett grunnbeløp (118 620 kroner) utover fribeløpet, uten at barnetillegget blir redusert. Foreldre med ett barn (og hvor den ene forelderen er i arbeid) kan dermed ha en samlet inntekt på inntil 664 383 kroner før fribeløpet overskrides, og foreldre med to barn kan ha en samlet inntekt på inntil 711 720 kroner. Er inntektene høyere enn dette, blir barnetillegget redusert med 50 prosent av den overskytende inntekten. To foreldre, hvorav den ene mottar uføretrygd med to barnetillegg (94 896 kroner) og den andre er i arbeid, kan ha en samlet inntekt på opp til 901 512 kroner før barnetilleggene faller bort i sin helhet.

Det er inntekt gjennom hele kalenderåret som legges til grunn ved ev. reduksjon både i uføretrygd og barnetillegg for det samme året. Det gjøres videre ingen forsk-

jell på om inntekten utbetales som ordinær time- eller månedslønn, overtid, bonus eller annen pensjonsgivende inntekt. Dette sikrer likebehandling av uføre som har lik inntekt i løpet av året, og ivaretar at det behovsprøvde barnetillegget gis til foreldre som har et ekstra behov for stønad.

Dagens ordning med et høyt, behovsprøvd barnetillegg er en videreføring av ordningen i den tidligere uførepensjonen. I forbindelse med omleggingen til uføretrygd gikk et flertall i Uførepensjonsutvalget (NOU 2007:4) inn for at det burde gis barnetillegg som ikke var behovsprøvet, og som var på nivå med barnetillegget i den midlertidige inntektssikringen. I Prop 130 L (2010-2011) uttalte departementet at det var vurdert en ordning med et standardisert tillegg, slik Uførepensjonsutvalget hadde foreslått. Departementet pekte på at et standardisert barnetillegg, i større grad enn et behovsprøvd tillegg, ville kunne bidra til at uføre får mer igjen for å prøve seg i arbeid, fordi barnetillegget i mindre grad vil bli redusert når arbeidsinntekten øker. Ut fra en samlet vurdering ble det foreslått å videreføre ordningen med behovsprøvd barnetillegg i den nye uføretrygden. Departementet la avgjørende vekt på hensynet til at barn av foreldre med lave trygdeytelser må sikres gode levekår.

Jeg mener at ordningen med behovsprøving mot forsørgernes samlede inntekt er en god og treffsikker ordning. Hvis det skal utbetales fulle tillegg uten hensyn til forsørgernes inntekt, vil enten de med høye inntekter tjene relativt sett mest på omleggingen, eller så må tilleggene reduseres og/eller behovsprøves på andre måter. Jeg vil i den forbindelse påpeke at det behovsprøvde barnetillegget i uføretrygden er klart høyere enn barnetillegget til mottakere av arbeidsavklaringspenger og dagpenger, men der disse på den annen side ikke reduseres mot forsørgernes inntekt.

SPØRSMÅL NR. 3104

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 13. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er statsministeren enig med olje- og energiministeren i at ilandføringen for utenlandskablene til kontinentet og Storbritannia i NO2 gjør at dette prisområdet er «mer eksponert for det utenlandske prisnivået sammenlignet

med NO1 og NO5», eller vil statsministeren fortsette å nekte for sammenhengen mellom strømprisnivået på Sørvestlandet og utlandskablene (slik han har gjort i media den siste uken)?

BEGRUNNELSE:

Overfor Stavanger Aftenblad (4. september) avviser Jonas Gahr Støre at det er noen sammenheng mellom utenlandskablene og prisnivået i NO2. Området, som strekker seg fra Sunnhordland til Buskerud, har opplevd mye høyere strømprisen enn resten av landet denne sommeren. Den samme tendensen så vi i fjor sommer, en slags ny normal i tiden etter at landsdelen har fått to nye utenlandskabler. Men statsministeren vil være «varsom med å trekke noen konklusjon om hvilken betydning kablene har» (Stavanger Aftenblad, 4. september).

Også olje- og energiministeren har tidligere vært ullen på dette punktet. Men da jeg stilte oppfølgingsspørsmål om hans påstand om at det er for lite kraft som fører til de høye prisene, måtte han tilkjenne markedsmekanismene på strømmarkedet: «I tillegg er ilandføringen for utenlandskablene til kontinentet og Storbritannia lokalisert i NO2. Dette bidrar til at NO2 er mer eksponert for det utenlandske prisnivået sammenlignet med NO1 og NO5.» (Svar på skriftlig spørsmål 22. august)

Statsministeren peker derimot på alle andre årsaks-sammenhenger, deriblant mangel på kraft («Og så er det et uttrykk for at vi trenger mer kraft», Stavanger Aftenblad, 4. september). Dette til tross for at NO2 har hatt netto eksport så langt i år. Det er heller ikke uvanlig lave nivåer i magasinene i dette prisområdet (de er på medianen). Det vil være interessant for representanten å få vite om det er uvitenhet eller vondt i viljen som gjør at statsministeren ikke vil peke på sammenhengen mellom prissmitte og prisnivå i NO2.

Svar:

Kraftprisen i de enkelte prisområdene, og de løpende prisforskjellene mellom dem, påvirkes av mange faktorer. Sammensetningen av produksjon og forbruk, kapasitet i overføringsnett og den løpende ressursutviklingen er viktige årsaker til at kraftprisene kan være ulike i områdene over året. Det er derfor ikke riktig å kun peke på en enkelt forklaringsfaktor for den siste tids utvikling, der prisene i NO2 har vært høyere enn i områdene rundt.

Et viktig bakteppe for de lave prisene vi ser i deler av Sør-Norge er situasjonen med ekstremvær som har ført til store skader og overløp i mange vassdrag. I NO1 og NO5 er magasin kapasiteten betydelig lavere enn i NO2, og det er flere mindre vannmagasiner med lavere reguleringsevne. Når magasin fyllingen allerede er høy og det kommer betydelige nedbørsmengder, må kraftverk tilknyttet disse magasinene produsere for å unngå overløp (tvungen produksjon). Ved utgangen av uke 35 er magasin fyllingen i NO1 98,6 prosent, over det maksimale som er registrert i perioden 2003-2022.

I NO2 er det langt større reguleringsevne enn i de tilgrensende prisområdene. Mere av nedbør og tilsig kan

spareres til perioder hvor behovet er større, for eksempel om vinteren. Men også i dette området har produksjonen tidvis vært høy for å ta unna for store nedbørsmengder. Samtidig er det ingen som bestrider at situasjonen i det europeiske kraftmarkedet også er en av faktorene som påvirker prisbildet i de sørligste delene av landet.

På kort sikt er det nødvendig og riktig at kraftsystemet kan tilpasse seg til de løpende værforholdene og variasjoner i produksjon og forbruk, selv om det innebærer at prisene vil kunne variere mellom områdene. Terminprisene for de ulike områdene framover tyder på at markedet forventer mer like priser utover høsten og vinteren.

Det viktigste tiltaket vi kan gjøre for å redusere prisforskjellene på lengre sikt er å sørge for mer nett, og mer effektiv bruk av det eksisterende nettet. Dette er noe regjeringen er opptatt av og jobber med. Vi har derfor lagt fram en handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet, med tiltak for å sørge for nettopp dette. Statnett jobber med mindre oppgraderinger som kan gi noe økt kapasitet, men også flere større prosjekter som vil bidra til å øke kapasiteten inn til NO2 ytterligere. Dette inkluderer styrking av forbindelsen mellom Sogndal og Sauda, og flere prosjekter som er konsesjonssøkt eller allerede under utføring i Vestland, Bergensområdet og Haugalandet. I tillegg til nettførsterkninger er det nødvendig med tilstrekkelig produksjonskapasitet, samt effektiv bruk av kraften vi allerede har tilgang på.

Regjeringen har satt ned et utvalg som skal utrede ulike forhold ved prisdannelsen for strøm. Utvalget skal se på og vurdere ulike modeller som kan bidra til mer stabile og forutsigbare strømpriser som samtidig sikrer investeringer i fornybar energi. Utvalget skal se på disse modellene innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen og et fortsatt sterkt energisamarbeid. Det er naturlig at utvalget også ser på hvordan forhold i de andre europeiske landene kan påvirke prisdannelsen på kraft i Norge. Utvalget skal levere sin rapport i oktober.

SPØRSMÅL NR. 3105**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 12. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Den statlige verkstedbedriften Mantena, som driver vedlikehold av jernbanemateriell, taper store penger på at Dovrebanen ikke går som normalt. Problemene på Dovrebanen vil vare lenge.

Hva vil regjeringa gjøre for å kompensere Mantena økonomisk, og kan regjeringa forsikre at problemene på Dovrebanen ikke vil føre til permitteringer i Mantena?

BEGRUNNELSE:

Dovrebanen er normalt svært trafikkert, både med gods- og persontog. Nå er den stengt på ubestemt tid, etter at Randklev bru kollapset. Det er begrensa mulighet til å kjøre tog over Rørosbanen som alternativ. Foreløpig er det uklart om det er mulig å sette opp en midlertidig bru og hvor lang tid det eventuelt vil ta å få den på plass.

Samferdselsministeren har informert Stortinget om at Bane Nor «om noen uker» vil komme med mer informasjon om dette.

De ulike togoperatørene, både innen gods- og persontransport, taper store summer så lenge Dovrebanen er stengt for trafikk. Dette har fått mye medieomtale og har vært tema for møter ministeren har hatt med bransjeaktører.

Det som har fått mindre oppmerksomhet, er at også det statlige verkstedselskapet Mantena taper penger. Det skyldes, ifølge hovedtillitsvalgt Dag-Arne Johansen, at selskapet «får i realiteten betalt for hver kilometer togene kjører». (Frifagbevegelse.no 4. september).

Mantena driver en, i norsk sammenheng, unik virksomhet. Hvis de på sikt mister personell og kompetanse, kan det bli svært krevende å senere skulle erstatte dette. Å holde på personell er kritisk. I lys av debatten i sommer, om behovet for innenlands kompetanse og kapasitet på jernbanevedlikehold i krigs- og krisetid, er dette ekstra relevant.

Siden problemene på Dovrebanen ser ut til bli langvarige, er det interessant hva regjeringa gjør for å møte dem. For når Dovrebanen går igjen, skal vi fortsatt kjøre og dermed vedlikeholde tog her i landet. Både om 5, 10, 20 og 50 år.

Rødt vil oppfordre regjeringa til å ikke innnta en "vente og se"-holdning, men heller ta nødvendige skritt for å sikre Mantena gjennom de midlertidige driftsproblemene på Dovrebanen. Om det i etterkant viser seg at en særskilt støtte var større enn nødvendig, kan disse pengene enkelt

hentes ut igjen. Det er en fordel med offentlige eide virksomheter.

Svar:

Det er togoperatørenes ansvar å planlegge og gjennomføre nødvendig vedlikehold av materiell, basert på en tilstandsvurdering på det tidspunkt togoperatøren og Norske tog inngikk avtale om leie av kjøretøy. Dette er nærmere regulert i trafikkavtalene som Jernbanedirektoratet inngår med togoperatørene.

Brukollapsen ved Ringebru 14. august har medført endringer i rutetilbudet på Dovrebanen, samt færre persontogavganger på Rørosbanen som følge av prioritering av godstrafikk. Jeg er kjent med at Jernbanedirektoratet har inngått tilleggsavtale med SJ Norge om å nedskalere fjerntogtilbudet mellom Oslo og Trondheim fra seks til fire daglige avganger frem til ruteterminskiftet i desember 2023. Det kjøres tog Oslo-Lillehammer, buss Lillehammer-Dombås og tog Dombås-Trondheim. På Rørosbanen er det avtalt med SJ Norge at antall daglige avganger reduseres fra seks til to, samt at en avgang forlenges til/fra Oslo.

Endringene i leveranseforpliktelser på Dovrebanen og Rørosbanen medfører totalt sett færre kjørte kilometer med tog, og teoretisk sett mindre kilometerbasert vedlikeholdsbehov på kjøretøyene. Produksjonsplanen for Dovrebanen er imidlertid mer ressurskrevende fordi det må kjøres en atskilt produksjonsplan Dombås-Trondheim med lokomotiv/vogner, og en separat produksjonsplan Oslo-Lillehammer med motorvognsett. Den nye planen forutsetter omdisponering av vedlikeholdskompetanse og lager av komponenter for å ivareta vedlikeholdet på lokomotiver/vogner på Marienborg i Trondheim.

Jeg er kjent med at SJ Norge og Mantena er godt i gang med å utarbeide reviderte vedlikeholdsplaner og planer for omdisponering av ressurser til Trondheim. Foreløpig er det ikke kvantifisert hvordan omdisponering av vedlikehold totalt sett vil innvirke på det totale arbeidsomfanget i perioden med tilleggsavtale frem til desember 2023. Når det gjelder godstogoperatørene, er dette kommersiell virksomhet uten avtale med staten og Jernbanedirektoratet har ingen påvirkning på selskapenes kjøp av vedlikeholdstjenester.

SPØRSMÅL NR. 3106

Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 15. september 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan statsråden legge fram årlig statistikk for siste 10 år over gjennomsnittlige beløp og hvor stor andel av den samlede verdien av aksjer og verdipapirer som eies av hhv. topp 5 %, topp 1 %, topp 0,1 % og topp 1 000 personer?

Svar:

Tabellene nedenfor viser gjennomsnittlig beløp og andel av den samlede beregnede markedsverdien av aksjer og verdipapirer som eies av de 5 pst., 1 pst., 0,1 pst. og 1000 personene med høyest beregnet nettoformue for årene 2012-2021.

Tabell 1 Gjennomsnittlig beregnet verdi av aksjer og verdipapirer. 1 Fordelt etter beregnet nettoformue for bosatte personer 17 år og eldre. 2 Kroner

År	Topp 5 pst.	Topp 1 pst.	Topp 0,1 pst.	Topp 1000 personer
2021	9 700 471	40 770 261	257 616 069	739 280 516
2020	8 515 411	36 239 144	231 530 289	662 112 177
2019	7 497 233	31 923 027	203 858 447	577 886 592
2018	6 444 641	27 339 761	169 846 029	463 527 902
2017	5 972 198	25 112 939	156 018 501	428 524 117
2016	4 879 498	20 407 461	126 278 016	346 559 430
2015	4 398 759	18 498 512	116 813 046	325 356 007
2014	3 804 868	15 905 689	99 767 729	269 107 890
2013	3 378 172	14 066 910	88 639 190	237 782 612
2012	3 085 478	12 988 248	84 340 586	229 332 775

1 Omfatter norske aksjer, egenkapitalbevis, obligasjoner og opsjoner, samt andeler i verdipapirfond. Fra 2017 inngår også aksjeandelen av aksjesparekonto. For årene 2012-2016 inngår andeler i verdipapirfond for barn under 17 år. 2 Institusjonsbeboere er utelatt. Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2 Andel av samlet beregnet verdi av aksjer og verdipapirer. 1 Fordelt etter beregnet nettoformue for bosatte personer 17 år og eldre. 2 Prosent

År	Topp 5 pst.	Topp 1 pst.	Topp 0,1 pst.	Topp 1000 personer
2021	82	69	44	29
2020	83	71	45	30
2019	84	71	46	30
2018	84	71	44	28
2017	82	69	43	28
2016	81	68	42	28
2015	81	68	43	29
2014	81	67	42	28
2013	80	66	42	28
2012	80	67	44	30

1 Omfatter norske aksjer, egenkapitalbevis, obligasjoner og opsjoner, samt andeler i verdipapirfond. Fra 2017 inngår også aksjeandelen av aksjesparekonto. For årene 2012-2016 inngår andeler i verdipapirfond for barn under 17 år. 2 Institusjonsbeboere er utelatt. Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

SPØRSMÅL NR. 3107**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 12. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Klima- og miljødepartementet har koordinerende ansvar for Norges klimatilpasning, men fremdeles mangler det en samlet oversikt over hvor mye penger Norge bruker på dette omfattende arbeidet.

Når skal det komme en helhetlig oversikt for klimatilpasning og kunne noen av skadene fra ekstremværet Hans vært unngått om en hadde bedre oversikt over midlene?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Alttinget den 4. september kommer det fram at det ikke eksisterer noen overordnet oversikt over prisen på klimatilpasningsarbeidet i Norge. Klimatilpasning er, og vil være svært aktuelt med nasjonalt økende ekstremvær.

Den økende påvirkningen av klimaendringer i Norge har materialisert seg blant annet i form av ekstremværet Hans. Dette blir svært kostbart for samfunnet, noe som illustreres av Aftenpostens estimat på at skadene fra Hans allerede den 18. august nærmet seg 4 milliarder kroner. Økt ekstremvær er bare en av konsekvensene av klimaendringer i Norge. Norge står overfor økende trusler av mange ulike slag, ikke bare fra hyppigere og kraftigere nedbør, men også fra flom, skred, ras, tørke, hetebølger, og skogbranner.

Med all denne kunnskapen, er det foruroligende at det mangler en helhetlig oversikt over Norges arbeid med klimatilpasning. Dagens system ser ut til å være fragmentert, med ansvar fordelt over forskjellige sektorer, og ingen samlet oversikt. Det vil si at selv om Klima- og miljødepartementet har et koordinerende ansvar, er det ingen klart definert oversikt over hvor mye Norge faktisk investerer i klimatilpasning. Dette bør komme på plass.

Svar:

Det er riktig at det per i dag ikke foreligger en samlet oversikt over hvor mye penger Norge bruker på klimatilpasningstiltak. Arbeidet med klimatilpasning favner bredt. Alle sektorer og samfunnsområder er berørt av klimaendringene, eller vil bli det. Konsekvensene treffer både direkte og indirekte og virker på tvers av sektorer, næringer og landegrenser. Ulike aktører, sektorer og samfunnsområder berøres på forskjellig måte, i ulik grad og til ulik tid. Det er dermed stor variasjon i hva som trengs av innsats og tiltak; klimatilpasning kan være alt fra prak-

tiske løsninger for overvannshåndtering som tar høyde for konsekvensene av klimaendringer, til forvaltning av arter som trues av klimaendringer, eller sikkerhetspolitiske vurderinger i lys av klimaendringenes konsekvenser for fred og sikkerhet globalt. Bredden og variasjonen i utfordringer, innsats og tiltak gjør at det verken er hensiktsmessig eller praktisk mulig å oppsummere alle klimatilpasningstiltak i en enkelt oversikt. En slik oversikt vil heller ikke ha betydning for skadeomfanget ved en gitt ekstremværehendelse som for eksempel «Hans».

Slik statsbudsjettets kapitler og poster er innrettet, kan pengebruk til klimatilpasningstiltak i de fleste tilfeller ikke isoleres, men inngår sammen med andre tiltak i flere av postene på budsjettet til berørte sektorer, blant annet Riksantikvaren, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), samferdselsetatene, Helsedirektoratet og NVE. Klimatilpasning er blant annet en integrert del av samfunnssikkerhetsarbeidet og ivaretas gjennom sivilbeskyttelsesloven (kommunal beredskapsplikt) og plan- og bygningsloven inkl. forskrifter og veiledere.

Regjeringen la nylig frem en ny stortingsmelding om klimatilpasning. Meldingen legger vekt på at konsekvensene av et endret klima må vurderes og håndteres på alle områder, og at forvaltningens arbeid må samordnes bedre. Vi innfører et forbedret styringssystem, med nasjonale klimasårbarhetsanalyser som skal oppdateres hvert fjerde år og med rutiner for å oppdatere klimatilpasningspolitikken. Første klimasårbarhetsanalyse skal etter planen være klar innen utgangen av 2026.

Regjeringen anerkjenner også behovet for å få mer kunnskap om hva klimaendringene koster samfunnet, og om den samfunnsøkonomiske nytten ved klimatilpasning. I stortingsmeldingen varsler vi derfor også at vi vil sette ned et ekspertutvalg som skal vurdere de samfunnsøkonomiske konsekvensene av klimaendringene. Utvalget skal også identifisere

innsatsområder der potensialet for å redusere klimarelatert risiko er stort, vurdert opp mot kostnaden ved tiltak. I tillegg skal utvalget gi innspill til videre arbeid med utvikling av indikatorer for å kunne si mer om den samfunnsøkonomiske nytten ved klimatilpasningstiltak og behovet for klimatilpasning i ulike utsatte sektorer og næringer. Mer kunnskap om hva klimaendringene koster samfunnet nå og i framtiden, og om hvilke tiltak som er lønnsomme og kostnadseffektive skal bidra til å sikre at lønnsomme klimatilpasningstiltak kan bli gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 3108**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 8. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en status på klagesaken om 420kV-linjen Hamang - Smestad og en oppdatering både på fremdriften i den eksterne vurderingen og på antatt tid for en konklusjon i klagesaken?

BEGRUNNELSE:

Statsråden opplyste i et svar i Stortingets muntlige spørretime 16. mai i år om status for behandlingen av klagen på ny 420kV-høyspentlinje fra Hamang til Smestad.

Det kom frem at det var utlyst oppdrag med sikte på en ekstern vurdering av nytteverdien ved å kable ledningen sammenliknet med å la den gå i luft, som i dag - og hvor det er stor lokal motstand fra så vel befolkning som lokalpolitisk i berørte kommuner mot luftspenn.

Statsråden opplyste også at han har et håp om å konkludere i denne saken i hvert fall i løpet av året, men

gjærne så tidlig som mulig. Det antas derfor at det nå foreligger informasjon som belyser saken bedre.

Klagen har straks ligget til behandling i OED i halvannet år, og til tross for behov for grundighet synes dette å trekke ut unødig lenge.

Svar:

Olje- og energidepartementet har, som del av klagesaksbehandlingen, gitt konsulentselskapet Oslo Economics i oppdrag å verdsette de areal- og miljømessige virkningene av å kable Hamang-Bærum-Smestad sammenliknet med alternativet i luft. Utredningen skal etter planen overleveres departementet 15. oktober i år.

Jeg kan ikke anslå når en konklusjon i klagesaken vil foreligge etter dette, men det er en prioritert sak som får grundig behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 3109**Innlevert 5. september 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 11. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil ministeren etter tilsynet iverksette for å gjennomføre de nødvendige oppgraderingene av Mosjøen fengsel?

BEGRUNNELSE:

Mosjøen fengsel har i mange år hatt et akutt oppgraderingsbehov, men så langt er ikke de nødvendige oppgraderingene gjennomført. Fengselet dekker et stort geografisk område med om lag 100 000 innbyggere: Helgeland, Namdal og Saltdal.

Arbeidstilsynet har etter varsel fra Vefsn kommune gjennomført tilsyn i fengselet. I etterkant av tilsynet har de kommet med to pålegg til kriminalomsorgsdirek-

toratet. Begge påleggene handler om arbeidsforholdene for kommunalt helsepersonell som skal gi helsehjelp til de innsatte. I rapporten skrives det blant annet om undersøkelsesrommet:

"Rommet er uegnet for pasientarbeid. Det kan ikke gjøres fysiske undersøkelser av pasienten inne på kontoret, da det ikke er plass til undersøkelsesbenk".

Arbeidstilsynet har også gjennomført tilsyn med arbeidsforholdene for ansatte i kriminalomsorgen, denne rapporten er så langt ikke klar, men det er sannsynlig at også denne vil medføre pålegg om tiltak.

Svar:

Merknader og spesielt pålegg fra tilsynsmyndigheter skal ha høy prioritet. Det er Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) som har i oppgave utarbeide planer for oppfølging av anbefalte tiltak for de eventuelle feil og mangler som

tilsynsmyndigheten peker på. Arbeidstilsynets brev med pålegg til KDI datert 06.09.2023, forutsettes besvart innen Arbeidstilsynets frist 8.12.2023. Dette er samtidig noe Jus- tis- og beredskapsdepartementet vil følge opp i styrings- dialogen med KDI.

SPØRSMÅL NR. 3110

Innlevert 6. september 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 12. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren forklare korleis den så kalla "fagetaten" kan faglig forsvare at ein prioriterar halve opprinneleg ferjefri E39 frå Ålesund til Molde, tek ut av planen heile E39/E136 frå Moa til Vestnes og tilrår å bruke over 26 milliard kr på nok som no åpenbart framstår som ein lokalveg for nokre øyer som resten av befolkninga her i fylket ikkje vil ha og ikkje vil ha råda til å bruke, og kva er forresten den "faglige" forklaringa for at "dødsvegen" E39 Veibust- Blindheimstunellen til Moa er foreslått ut av NTP?

BEGRUNNELSE:

I media den siste tida kan ein i Møre og Romsdal lese at to representantar frå regjeringsspartia frå SP og AP i Transportkomiteen, var på møte med Møreaksen tilhengjarar og lova full støtte til dette vanvittige pengesløseriprojektet.

No er prosjektet som opprinnelig skulle gå frå Ålesund til forbi Molde, kutta ned av Statens vegvesen til kun å gjelde fjordkryssinga frå Vestnes og forbi Molde by. I utredninga for ferjefri E39, var såkalla "bu og arbeidsmarknadsregion" eit viktig punkt og argument, også køyretida mellom Ålesund og Molde.

No har den såkalla "fagetaten" i Statens vegvesen ved utbyggingsdirektøren, etter bestilling frå regjeringa og departement, varsla at heile strekninga frå Moa i Ålesund og til Vestnes for E39/E136 skal takast heilt ut av neste NTP periode på 12 år.

I den same tilrådinga frå Statens vegvesen har ein teke heilt ut av NTP, "dødsvegen" i midt Norge, E39 Veibust-Blindheimstunellen til Moa, med mengder av alvorlige ulykker og mange dødsulykker, ein ettløpstinell med over 22000 bilar i døgnet.

I tilrådinga frå "fagetaten" skal også RV15 Strynefjellet med arm til Geiranger også heilt ut av NTP dei neste 12 åra. "med andre ord skal alle dei tre viktigaste exportvegane inn og ut av fylket, dei mest ulykkesutsatte vegane her i fylket, inn mot Ålesund og mellom Ålesund og Molde, takast ut av alt planverk dei neste 12 åra dersom SP og AP får bestemme.

Møreaksen, har med andre ord brått blitt ein "lokalveg" for nokre få % av befolkninga i Møre og Romsdal ut på nokre øyer, og der heile argumentasjonen for å knytte i hop regionen, knytte i hop Molde og Ålesund har blitt kasta i søppelkassa av Statens vegvesen.

Likevel står altså representantar fram frå SP og AP og skal prioritere dette galskapens prosjekt som befolkninga her i fylket ikkje vil ha, til meir enn 26 milliard kr.

Eit prosjekt som ikkje er halvparten ein gong av ferjefri "Møreakse" mellom Ålesund og Molde, men som likevel er berekna å koste for ein bil tur/retur over 500 kr, framstår dette etterkvart som eit totalhavari av eit prosjekt, der ein dessverre har "lurt" til seg planleggingsmidlar i halvmilliard klassen.

Svar:

Transportetatane har kome med innspel til Nasjonal transportplan 2025-2036. Statens vegvesens faglege vurderingar er nedskrive i Statens vegvesens innspel til økonomiske prioriteringar til Nasjonal transportplan 2025-2036. Nokre prosjekt er foreslått tatt ut, nokre er skalert ned og nokre er delt i etappar. Grunngevinga for desse endringane er at prosjekta ikkje er tilstrekkeleg avklart, at det ikkje er semje om løysingane eller at det er stor kostnadsauke. F.eks. har Statens vegvesen foreslått å ta ut E39 Breivika-Vik av prosjektet E39 Ålesund-Molde, slik at dette no berre gjeld E39 Vik-Molde.

Regjeringa vil leggje fram forslag til Nasjonal transportplan 2025-2036 til Stortinget våren 2024.

SPØRSMÅL NR. 3111

Innlevert 6. september 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 13. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram ei oversikt over den totale organiseringa av Statens vegvesen for kvart fylke/region, avdeling til vegdirektoratet, med antall stillingar i 2021, 2022 og no i 2023, og satt opp og strukturert pr årlege budsjett for kvart fylke, region og sentral organisasjon?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen er ein stor og byråkratisk organisasjon innan samferdselsdrifta her i landet. No med dagens regjering har samferdselssektoren blitt kutta betydeleg, bygging av veg, jernbane osv, og planlegging vorte kutta brutalt, medan ein ikkje kan sjå at Statens vegvesen har blitt "slanka" tilsvarande ang stillingar, byråkrati osv.

Svar:

Statens vegvesen er eit forvaltningsorgan underlagt Samferdselsdepartementet. Statens vegvesen skal utvikle gode vegsystem som alle kan bruke, der transporten ikkje fører til alvorleg skade på menneske eller miljø. Eit effektivt, miljøvenleg og trygt transportsystem er ein sentral berejle i samfunnet vårt og en viktig føresetnad for verdiskaping og velferd. Dette er Statens vegvesen sitt samfunnsoppdrag. Statens vegvesen har eit sektoransvar for å følgje

opp nasjonale oppgåver for heile vegtransportsystemet og utfører samfunnsoppdraget sitt gjennom tre roller:

Fagorgan

Gir faglege råd til Samferdselsdepartementet, koordinerer internasjonalt arbeid og kollektivtransport, har ansvar for nasjonal trafikkeredskap og vegdatabank (NVDB).

Byggherre

Planlegg, prosjekterer, byggjer ut, driftar og vedlikeheld riksvegar.

Myndigheitsorgan

Utviklar regelverk, gjer kontroll og tekniske godkjenningar, gjer vedtak etter lov og forskrift

Statens vegvesen si organisering

Statens vegvesen blir leia av ein vegdirektør og består av Vegdirektoratet og seks divisjonar. Divisjonane har hovudkontor i kvar sin by og Statens vegvesen har brei representasjon rundt om i heile Noreg. Divisjon Transport og samfunn og divisjon Drift og vedlikehald er delte inn i fem geografiske område. Divisjon Utbygging er delt inn i fire utbyggingsområde med tilhøyrande pågåande utbyggingsprosjekt. Divisjon Trafikant og køyretøy har rett over 70 trafikkstasjonar og har representasjon av tilsette innanfor både trafikantområdet og køyretøyområdet over heile landet.

Avdelingsinndelinga i Vegdirektoratet går fram av organisasjonskartet under.

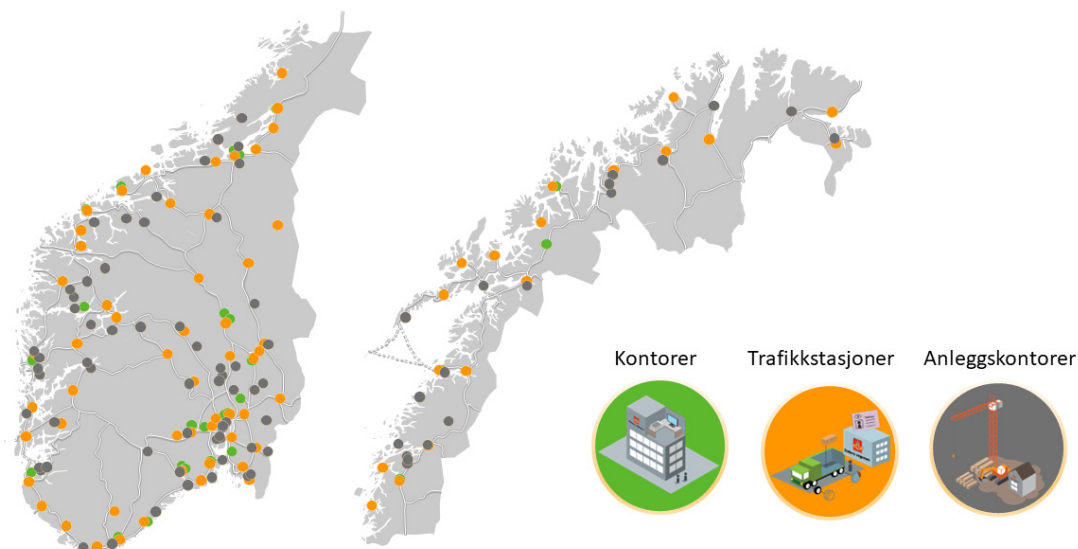
Organisasjonskart

Divisjonane har hovudkontor i kvar sin by. Trafikant og kjøretøy har hovudkontor i Arendal, Utbygging i Bergen, Drift og vedlikehold i Tromsø, Transport og samfunn i Trondheim, IT i Drammen og Fellesfunksjoner og HR i Moss. Statens vegvesen har brei representasjon rundt om i heile Noreg. Følgjande kart viser Statens vegvesens lokasjonar pr. mars 2023 (henta frå Statens vegvesens årsrapport for 2022).

Statens vegvesen arbeider med å effektivisere verksemda. Regjeringa har sett mål for reduksjon av etaten sine interne kostnader som skal nåast i løpet av 2024. Statens vegvesen reduserer interne kostnader hovudsakleg gjennom lågare bemanning, reduksjon av konsulentkjøp og arealeffektivisering. Tiltak for å effektivisere arbeidsprosessar, forenkling og standardisering er også sentrale i dette effektiviseringsarbeidet.

Lokasjoner

I tildelingsbrevet stiller Samferdselsdepartementet økonomiske rammer til disposisjon til Statens vegvesen saman med prioriteringar, resultatmål og rapporteringskrav. Statens vegvesen fordeler vidare og fastset dei økonomiske rammene til divisjonar og underliggjande einingar innanfor dei føringane som er gitte i tildelingsbrevet.

Statens vegvesen vurderer bemanning i divisjonane og underliggjande einingar ut frå ressursbehov og over-

ordna føringar om bemanning og ressursbruk frå departementet. Regjeringa vil redusere konsulentbruken og Statens vegvesen skal arbeide for å redusere konsulentbruken på område der det ligg til rette for å bruke interne ressursar og kompetanse. For å redusere interne kostnader, vil konsulentar bli erstatta med eigne tilsette på nokre område i Statens vegvesen. Dette medfører noko auka bemanning.

Tabellen viser utvikling i bemanning og rammer til Statens vegvesen dei siste tre åra:

	2021	2022	2023*
Tal på tilsette ved årsslutt	4 923	4 909	4 890
Tal på utførte årsverk	4 540	4 649	4 718
Saldert budsjett Kap. 1320 Statens vegvesen (i 1 000 kr)	31 864	33 462	33 662

SPØRSMÅL NR. 3112

Innlevert 7. september 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 13. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden sikre rask implementering av tilbudet om teoriprøven for drosjesjåfører på engelsk, og hvilke grep vil han eventuelt ta for å sikre at sjåførene får kjøreseddel i tide til vintersesongen 2023/2024?

Jeg gjør oppmerksom på at Statens vegvesen kan godkjenne vitnemål eller kompetansebevis utstedt av offentlig myndighet i annen EØS-stat eller Sveits som bevis på tilsvarende kompetanse som fastsatt i yrkestransportregelverket.

BEGRUNNELSE:

Reiselivsnæringen står overfor store utfordringer med å skaffe kjøreseddel til sine guider fordi teoriprøven kun er tilgjengelig på norsk, og mange av sjåførene snakker andre språk. I juni 2023 ga Samferdselsdepartementet tilbakemelding til næringen om at Statens vegvesen arbeider med å etablere et tilbud for personer knyttet til reiselivsnæringen, der de kan ta den teoretiske delen av drosjesjåførprøven på engelsk. Likevel har dette tilbudet ennå ikke blitt realisert.

Svar:

Teoriprøven for drosjesjåfører vil være tilgjengelig på engelsk i løpet av året. Tilbudet vil kun være tilgjengelig for personer som kan dokumentere tilknytning til reiselivsnæringen. For den som skal jobbe som sjåfør i tradisjonell drosjevirkksomhet, gjelder fortsatt krav om teori-prøve på norsk.

SPØRSMÅL NR. 3113**Innlevert 6. september 2023 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 14. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at Bane NOR stanser oppkjøp av flere boliger på Hylla i Oslo (Enebakkveien), og påse at alle oppkjøpte boliger leies ut i påvente av ny reguleringsplan?

BEGRUNNELSE:

Utvidelsen av jernbanen i Brynsbakken i Oslo er utsatt og det finnes per nå ingen gyldig reguleringsplan for området som er kalt for Hylla. Likevel har Bane Nor kjøpt flere av de verneverdige husene som ligger i Enebakkveien på Vålerenga i Oslo.

Disse står i dag tomme, og vil begynne å forfalle dersom de ikke tas i bruk. For å unngå forfall av den verneverdige bebyggelse er det nødvendig at Bane Nor nå stopper oppkjøpet av flere eiendommer og at boliger som allerede er kjøpt leies ut inntil det foreligger en ny reguleringsplan.

Flere alternativer for de nye jernbanesporene gjennom bydel Gamle Oslo er utredet, men det er stor uenighet om sporene bør ligge i dagen, om det bør bygges lokk over sporene, eller om det kan bygges en ny, fullverdig tunnel.

Ny riktunnel gjennom Oslo er et prosjekt som vil avgjøre kapasiteten for store deler av togtrafikken i Norge. Det er derfor også hensiktsmessig å se utbyggingen av Brynsbakken i sammenheng med en utbygging av ny riktunnel.

Svar:

Utbyggingen av Brynsbakken er ett av flere tiltak som er viktige for å møte etterspørselen fra passasjerer og næringslivet gjennom forbedret togtilbud i og rundt Oslo, økt kapasitet og bedre driftsstabilitet. Utredningen av tiltaket startet i 2014, og den foreliggende planen for Brynsbakken er forankret i en konseptvalgutredning og omtalt i Nasjonal transportplan. Etter at statsforvalteren i Oslo og Viken i mars 2022 opphevet planvedtaket, har Bane NOR fulgt opp med nye vurderinger og er nå i oppstartsfasen med ny planprosess. Ombygging av sporene i Brynsbakken er et nødvendig tiltak for å forbedre togtilbudene i og rundt Oslo. Tiltaket vil gi økt kapasitet på jernbanen uavhengig av bygging av ny riktunnel mellom Oslo S og Skøyen.

En av Bane NORs samfunnsoppgaver er å bygge ut jernbaneinfrastrukturen i Norge. Dette innebærer i mange tilfeller at det er nødvendig å gjennomføre reguleringsplanprosesser i henhold til plan- og bygningsloven.

Som følge av dette kan mange bli sittende med en langvarig og krevende usikkerhet knyttet til fremtidig bruk av egen eiendom. For å avbøte på dette, har Bane NOR, som stortingsrepresentanten viser til, kjøpt flere eiendommer i Enebakkveien. Eiendommene i Enebakkveien ligger inneklemt mellom flere jernbanespor fra Hovedbanen, Gardermobanen og Gjøvikbanen. Ett av hovedhensynene bak tilbud om kjøp har vært at grunneiere selv ønsker å flytte og fortsette sine liv et annet sted, fremfor å bli sittende med en usikker bo- og livssituasjon. Bane NOR opplyser at eiendommene Bane NOR har kjøpt har vært av hensyn til grunneierne og er basert på frivillighet. Eiendommene er kjøpt basert på en vurdering av markedsverdi. Av hensyn til likebehandling, har derfor eiere av eiendom i Enebakkveien, der det har vært tilstrekkelig grunnlag for å fremme tilbud om kjøp, fått tilsendt dette. Bane NOR opplyser at enkelte har takket ja, andre har takket nei og at det har vært en frivillig løsning for grunneiere som har opplevd usikkerheten som så belastende at de har ønsket å inngå en avtale om salg av sin eiendom.

Stortingsrepresentanten spør om jeg ønsker å stanse Bane NORs oppkjøp av flere boliger i Enebakkveien. Svaret er nei siden en direkte konsekvens av dette vil være at grunneiere, som ønsker å selge, ikke lenger har denne muligheten, noe som også er problematisk i forhold til ovennevnte likebehandling av andre grunneiere i området. Det er også en fordel for Bane NOR å få tilgang til eiendommer på et tidlig tidspunkt slik at Bane NOR kan gjennomføre forundersøkelser, både i forhold til grunnforhold og bygningsmasse. Det skal blant annet gjennomføres undersøkelser av bygningsmassen i 2023/2024 og det er derfor lite hensiktsmessig å leie ut eiendomsmassen, slik stortingsrepresentanten tar til orde for. Bane NOR vil etter at tilstrekkelige undersøkelser er foretatt, vurdere hvordan eiendommene best kan forvaltes videre og ifølge foretaket er utleie en mulighet som vil bli vurdert. Bane NOR opplyser at tilstanden på eiendomsmassen som er ervervet i Enebakkveien er av svært ulik standard, men eiendommene blir tilstrekkelig vedlikeholdt og har regelmessig tilsyn.

SPØRSMÅL NR. 3114**Innlevert 7. september 2023 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 12. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har statsråden planer om å sikre økte ressurser til bemanning for politiet i Nordhordland, eller har statsråden glemt at nærpoliti er viktig også i dette området?

BEGRUNNELSE:

Jeg er gjort kjent med at det lokale politiet i Nordhordland etter et møte med statsråden har hatt inntrykk av at det ville komme økte ressurser til flere ansatte og bedre bemanning hos politiet lokalt. Nordhordland er nå det området med dårligst politidekning, og blant annet rundt kontoret i Masfjorden er situasjonen kritisk. Samtidig opprettes det flere ekstra politikontor som politiet selv er skeptiske til.

Svar:

Denne regjeringen prioriterer politiet høyt og legger til rette for god politidekning i hele landet. Noe av det første regjeringen gjorde da vi tiltrådte var å styrke politibuds-

jettet med 200 mill. kroner utover den forrige regjeringens budsjettforslag for 2022. I revidert nasjonalbudsjett for 2023 fikk politiet en historisk bevilgning på 550 mill. kroner. Bevilgningen vil styrke økonomien i hvert politidistrikt med mellom 12,8 og 98,8 mill. kroner og bidrar til at politidistriktene kan holde et høyt bemannings- og aktivitetsnivå. Vest politidistrikt er styrket med 40,1 mill. kroner. Denne bevilgningen vil få sin virkning utover høsten.

Politidirektoratet har ansvaret for å fordele midler mellom politidistrikter og andre enheter i tråd med føringene som er gitt av Stortinget eller som er gitt av departementet gjennom tildelingsbrevet. Politimesteren i hvert distrikt har ansvar for å fordele midler innenfor politidistriktets budsjett, og prioritere etter lokale forhold og behov.

Regjeringen vil fortsette arbeidet for å styrke politiet i hele Norge. Jeg gjør for ordens skyld representanten oppmerksom på at regjeringen vil legge frem en lokalpolitiplan i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 3115**Innlevert 7. september 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 12. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan justis- og beredskapsministeren redegjøre for kildegrunnlaget for å hevde at det har skjedd en dobling i antallet personer i alderen 18-30 år som har forsøkt narkotika, og kommentere tall fra Faktisk.no som ikke viser en slik utvikling?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsminister Mehl sier til Ringsaker Blad 31.08.23 at det er registrert en dobling i mennesker i alderen 18-30 som har forsøkt narkotika. I saken bruker jus-

tisministeren økningen hun hevder skjer, som argument for å gi politiet flere inngripende virkemidler overfor unge mennesker som bruker ulovlige rusmidler. Urinprøver eller ransakelse ved mistanke om rusbruk er eksempler på virkemidler som nevnes.

Faktisk.no har gått gjennom tallene for den samme tematikken i februar. Gjennomgangen viser en økning av unge som bruker kokain. For andre rusmidler har tallene holdt seg relativt stabile, og for noen har de sunket. Vi har ikke funnet tall som tyder på at det har blitt en dobling blant mennesker i alderen 18-30 som har forsøkt narkotika.

Svar:

Jeg viser til avisens merknad nederst i saken:

«Merk: Denne artikkelen inneholdt en faktafeil som er rettet opp. I den første utgaven ble det meldt at justisministeren fortalte at det var en dobling av tallene for unge mellom 16-30 år som har prøvd narkotika. Det stemmer ikke. Mehl fortalte om en undersøkelse fra Folkehelseinstituttet i vår som forteller

om en dobling av mennesker mellom 16-30 år som har forsøkt kokain. Teksten ble rettet mandag 4. september.»

Bruken av kokain blant unge er registrert økende. Folkehelseinstituttets (FHI) årlige spørreundersøkelse viser at bruken av kokain blant unge i alderen 16-30 år har økt. I 2013 svarte 2,2 prosent av de mellom 16-30 år at de hadde brukt kokain de siste 12 månedene, mens i 2022 svarte 4,7 prosent det samme.

SPØRSMÅL NR. 3116

Innlevert 7. september 2023 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 14. september 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Dag-Inge Ulstein stilte 10.08 statsråden spørsmål om når han ville legge frem nytt tallgrunnlag for bondens inntekt. Det svarte ikke statsråden konkret på. Statsråden svarte villedende at «teknikk kan ikkje erstatte politikk». Hele setningen er feil. Teknikk erstatter ikke politikk, men politikk er avhengig av rett teknikk.

Spørsmålet er derfor om landbruksministeren kan love å legge frem forslag til nytt tallgrunnlag i tide til at vårens jordbruksoppgjør kan skje på nytt tallgrunnlag?

BEGRUNNELSE:

Enighet om tallgrunnlaget for en sammenligning av næringsinntekter i jordbruket med lønn for andre arbeidstakere er viktig for å få et rett oppgjør. Det er av svært stor betydning at et nytt tallgrunnlag kommer på plass tidlig nok til at de kan brukes til neste års jordbruksforhandlinger.

Statsråden burde vært mer opptatt av rett teknikk enn å bare tulle det bort. I Hurdalsplattformen går det frem at «Opptrappinga skal skje i samarbeid med partane i jordbruksavtalen og baserast på nytt talgrunnlag». Det står svart på hvitt at opptrappingen skal baseres på nytt tallgrunnlag, men snart to år senere foreligger det fortsatt ikke noe nytt tallgrunnlag.

Det har vært viktig å få på plass dette. Derfor satt vi i regjering ned Gryttenutvalget for å utrede dette. Det er snart et år siden Gryttenutvalget kom med sin rapport, så regjeringen har hatt mer enn god nok tid til å tenke seg om. Jeg har forståelse for at det er en rekke kompliserte spørsmål som må besvares med nytt tallgrunnlag, men

det er faktisk statsrådets jobb å ta en beslutning her. Vi står klare i Stortinget til å jobbe konstruktivt med dette. Nå må bare statsråden få fart på sakene!

Svar:

Regjeringa trappar opp inntektene i jordbruket. Overføringane har auka meir enn nokon gong under denne regjeringa. Budsjettstøtta vil no auke med heile 54 prosent på to år. Årets jordbruksoppgjør legg opp til 23 prosent auke i inntektsmoglegheitene per årsverk på eitt år. Med dette har regjeringa over to år lagt til rette for ei nivåheving utover lønnsveksten for andre grupper på 100 000 kroner per årsverk i jordbruket. Det er ei sterk prioritering av jordbruket i ei tid med stor kostnadsvekst.

Då eg tok over som Landbruks- og matminister 4. august 2023 var opptrappingsplan og nytt talgrunnlag ei av dei fyrste sakene eg tok tak i. Eg jobbar med sikte på å levere dette så raskt som mogleg.

Målet med ein slik plan er å gje meir føreseielege økonomiske vilkår for matprodusentane i Noreg. Eg legg merke til at representanten Bollestad meiner at setninga «Teknikk kan ikkje erstatte politikk» er feil. Eg er ikkje samd i det. Utan omsyn til planar og talgrunnlag så vil regjeringa og stortingsfleirtalet vera avgjerande på kva vilkår som gjeld for norsk matproduksjon.

Eg vil vise til det taktskifte som har vore i jordbrukspolitikken etter at representanten gjekk av som statsråd i 2021 og Sandra Borch tok over. Eg kan ikkje lage ein plan som vil syte for gode jordbruksoppgjør om ein ei gong i framtida skulle kome attende til den regjeringa og det politiske fleirtalet som var fram til 2021.

Det er ingen grunn til å tvile på at mitt mål er å levere både eit nytt talgrunnlag og ein opptrappingsplan så raskt som mogleg.

SPØRSMÅL NR. 3117

Innlevert 7. september 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 20. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil justisministeren gjøre for å sikre at politiet i Norges nest største by har god nok beredskap og kapasitet til å ivareta både publikums og egen sikkerhet?

BEGRUNNELSE:

Politiets Fellesforbund, politiledere og politiansatte har i lang tid slått alarm om nedgang i antall politifolk i politidistriktene. I helgen ble konsekvensene av nedtrekk i politibemanning og dermed politiets mangelfulle beredskap i Norges nest største by, Bergen, avslørt da politiet verken hadde tilstrekkelig med personell, utstyr eller kapasitet til å håndtere opptøyer midt i sentrum uten at politiansatte som hadde fri stilte frivillig opp for sine kollegaer.

Ifølge Politiets Fellesforbund Vest reduseres både patruljer og beredskap grunnet økonomiske fremfor faglige hensyn. Bemanningen på patrulje i Bergen by er redusert de siste årene.

Det kan selvsagt ikke være slik at Bergen by skal ha en kan beredskap som er tuftet på dugnadsånd og tilfeldigheter.

Svar:

Politimesteren har etter politilovens §16 1. ledd totalansvaret for polititjeneste i sitt distrikt både administrativ, organisatorisk og faglig. De politifaglige vurderingene, og disponering av ressurser i forbindelse med konfrontasjonene i Bergen er derfor noe jeg som statsråd ikke skal gå inn i. Politiet har imidlertid ikke meldt at det var mangel på ressurser som var årsaken til denne hendelsen, og jeg er kjent med at situasjonen eskalerte uventet og raskt. Tilstrekkelig antall mannskaper til å håndtere situasjonen ble deretter kalt inn.

Jeg vil legge til denne regjeringen prioriterer politiet høyt. Noe av det første regjeringen gjorde da vi til-

trådte var å styrke politibudsjettet med 200 mill. kroner utover den forrige regjeringens budsjettforslag for 2022. I revidert nasjonalbudsjett for 2023 fikk politiet en historisk bevilgning på 550 mill. kroner. Bevilgningen vil styrke økonomien i hvert politidistrikt med mellom 12,8 og 98,8 mill. kroner, og bidrar til at politidistriktene kan holde et høyt bemannings- og aktivitetsnivå. Vest politidistrikt er for eksempel styrket med 40,1 mill. kroner.

Vest politidistrikt hadde ifølge de siste tallene for juli 2023 1432 årsverk. Da Fremskrittspartiet gikk ut av regjering i januar 2020 var det til sammenligning 1323 årsverk i distriktet. Det er altså i dag 109 flere årsverk i Vest politidistrikt (+8,2 %) enn da Fremskrittspartiet gikk ut av regjering.

Jeg legger til grunn at politimesteren gjør de prioriteringene som gir mest mulig politi og best mulig tjenester til innbyggerne, men jeg har forståelse for at politimesteren i Vest i likhet med andre politimestere, må foreta harde prioriteringer innenfor gjeldende budsjетtrammer.

SPØRSMÅL NR. 3118**Innlevert 7. september 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 14. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvordan vurderer statsråden aftenpostens avsløringer rundt nasjonale prøver, og vil statsråden vurdere å endre nasjonale prøvers plass i kvalitetsvurderingssystemet?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten kunne i dag, 07. september, avsløre at valg av utregningsmetode for analyse av de nasjonale prøvene vil gi svært stort utslag i resultatet. Utdanningsdirektoratet har siden 2014 regnet ut resultatet fra de nasjonale prøvene på en måte som fremstiller prøveresultatene betraktelig annerledes enn gjennom utregningsmetoden forskere fra Frichsenteret har benyttet.

Det er alvorlig hvis man i snart 10 år har basert utdanningspolitikken på prøveresultater som har gitt et svært feilaktig inntrykk av elevenes prestasjoner. Det etterlatte inntrykket etter artikkelen i Aftenposten er at det vil være vanskelig å stole på fremtidige resultater, da ulike målemetoder vil gi svært ulike resultat.

Svar:

Nasjonale prøver er én av flere informasjonskilder i kvalitetsvurderingssystemet som gir støtte til kvalitetsutvikling i skolen, og vi må se samlet på hva de ulike kildene sier om utviklingen. Det er svært viktig at de prøvene vi har er av god kvalitet og måler det de skal.

Utdanningsdirektoratet har siden våren 2022 jobbet med å revidere metodene som benyttes for å analysere nasjonale prøver, og en ny analysemetode skal tas i bruk allerede fra årets gjennomføring i 2023. Denne metoden er ifølge direktoratet mer lik den som har vært benyttet av Frischsenteret og skal ha større følsomhet for endringer fra år til år. Udir har avtaler med ledende kompetansemiljøer med teknisk-psykometrisk ekspertise ved UiO og NTNU for å kvalitetssikre analysene som gjøres av nasjonale prøver, og disse har også vært involvert i valg av metoden som skal benyttes fremover. Dette er et fagfelt i stadig utvikling, og det er naturlig at det er debatt om metodene rundt de nasjonale prøvene. Denne saken viser hvor viktig det er med uavhengige fagmiljøer som ettergår metodene som brukes i dag. På den måten kan kvaliteten utvikles i tråd med ny kunnskap.

Jeg viser også til den felles kronikken fra Udir og Frischsenteret som ble publisert i Aftenposten 11. september. Der fremgår det at resultatene har gitt et rik-

tig bilde av elevenes kompetanse det enkelte år, men at ulike analysemetoder gir litt ulike svar på hvor mye elevenes ferdigheter har vært i endring fra år til år. Ulike analysemetoder kan ha ulik følsomhet når man måler utviklingen i prøveresultater over tid.

Regjeringen ønsker å videreutvikle dagens kvalitetsvurderingssystem slik at det gir bedre støtte til lærerne, og i større grad bidrar til faglig og pedagogisk kvalitetsutvikling i klasserommet. Derfor har vi satt ned et partsammensatt utvalg som skal gjennomgå og foreslå eventuelle endringer i kvalitetsvurderingssystemet i skolen, herunder nasjonale prøver. Vi har stilt spørsmål ved omfanget av tester i skolen, og jeg mener vi hele tiden skal vurdere hva vi og skolene trenger av informasjon for at elevene skal lære mer. Utvalget skal levere sin hovedinnstilling med anbefalinger til regjeringen i november i år. Utvalgets anbefalinger skal blant annet følges opp i den kommende stortingsmeldingen om 5.-10. trinn.

Jeg ser frem til å høre hvilke anbefalinger utvalget kommer med i november. Så er jeg opptatt av at ikke alt som teller i skolen, kan telles. Vi må ha en skole der alle barn trives og lærer, og der vi har et bredt kunnskapssyn. Læring skjer i alle fag, og både gjennom teori og praktisk arbeid. I overordnet del av læreplanen står det tydelig at skolen både har et dannelsingsoppdrag og et utdanningsoppdrag. Det er dette doble oppdraget som må ligge til grunn for kvalitetsutvikling i skolen.

SPØRSMÅL NR. 3119**Innlevert 7. september 2023 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 14. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for begrunnelsen i kutt friskoler som steinerskolen som har musikklinjer, og jobbes det med å sikre videre drift av disse ideelle skolene?

BEGRUNNELSE:

Flere ideelle friskoler melder at man over tid har fått en betydelig mer krevende økonomisk situasjon, og flere melder om at de må legges ned om ikke situasjonen bedres. Oslo bys steinerskole melder at de har fått kutt i flere tilskudd de siste årene. Spesielt kutt av tilskuddet for musikklinjene rammer hardt. Behovet for eneundervisning er kostbart, og nødvendig. Det blir oppgitt som begrunnelse at tilskuddet var en forfordeling avtale friskoler med musikk, noe disse skolene (Oslo bys steinerskole, Kongshaug og Vennesla) ikke mener stemmer. Samlet sett beløper dette kuttet seg til 11 mill, som kommer i tillegg til mindre kutt i tidligere år. Ved at liknende tilskudd som gis til private idrettsgymnas ikke reduseres tilsvarende, så oppleves det som en forskjellsbehandling og favorisering av idrett fremfor kunst og musikkfag. Nå varsler Oslo bys Steinarskole konkret at de ikke kan ta inn elever neste år, da de ikke har midler til å fullføre 3 års skolegang. I realiteten betyr det nedleggelse av skolen.

Svar:

Finansieringssystemet for private videregående skoler gir et tilskudd per elev med utgangspunkt i nasjonale gjennomsnittssatser for de ulike utdanningsprogrammene i videregående opplæring. Skoler med musikklinjer mottar 85 pst. av en beregnet sats for utdanningsprogrammet musikk, dans og drama. Skolene kan ta inntil 15 pst. av satsen i skolepenger. Regjeringen har ikke foreslått eller gjort endringer i hvordan utmålingen av tilskudd til private skoler skjer.

Det er forventet at skolene tilpasser aktiviteten etter det ordinære driftstilskuddet og skolepengene. Det følger av privatskoleloven § 6-1 at det er gjennomsnittlige driftsutgifter per elev i den offentlige skolen som ligger til grunn for tilskuddet. Noen tilbud ved private videregående skoler vil være dyrere å drive enn gjennomsnittet, andre vil være rimeligere å drive.

Gjennom budsjettforhandlinger i Stortinget har tre private videregående skoler med musikklinjer, Kongshaug Musikkgympnas, Oslo by steinerskole og Kristen

VGS Vennesla, fått særtilskudd i tillegg til det ordinære driftstilskuddet som skolene skal ha etter privatskoleloven. Etter hva Kunnskapsdepartementet er kjent med er det to private videregående skoler som har tilsvarende tilbud, men som ikke får særtilskudd.

I 2023-budsjettet foreslo regjeringen å avvikle særtilskudd til musikktilbud ved de tre skolene. Tilskuddet ble redusert med 6,2 mill. kroner i 2023 (halvårseffekt). Stortinget vedtok dette i behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Det ordinære statstilskuddet til private videregående skoler ble videreført i 2023-budsjettet. Samlet ble det bevilget over seks milliarder kroner i lovfestet tilskudd til private skoler.

I 2021 fikk Oslo by steinerskole 69,6 mill. kroner i statstilskudd. Medregnet redusert særtilskudd er det anslått at skolen får 69,3 mill. kroner i tilskudd i 2023. Endelig tilskudd er avhengig av elevtelling 1. oktober.

SPØRSMÅL NR. 3120**Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 15. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren legge fram tall for hva jernbaneprosjektet gjennom Moss kostet til nå, hvor store kostnader som gjenstår og hvor store overskridelser som ventes, og på denne bakgrunn vurdere endringer i prosjektet for å oppnå bedre samfunnsnytte for både jernbanen, RV19 og befolkningen i Moss?

BEGRUNNELSE:

De statlige samferdselsprosjektene i Moss blir en stadig større belastning for lokalbefolkningen. Jernbaneprosjektet skaper nå stor utrygghet på grunn av uløste problemer med kvikkleire, og vil ikke gi vesentlig bedre togløsning for Moss. Planlagt utbygging av RV19 vil rive opp byen i en lang anleggsfase og vil ifølge nåværende planer føre til at det sendes en svært stor og tung trafikkbelastning fra Norges klart største fergestrekning tvers gjennom byen i all framtid. Det er oppsiktsvekkende hvis en så belastende trafikkløsning, som i 2023 burde være forlatt i hele Norge, fortsatt skal påtvinges Moss.

Mesteparten av jernbanetraseen er nå gravd ut. Stykket som gjenstår viser seg å være svært problematisk mht. kvikkleire. Befolkningen i Moss opplever at Staten og BaneNor ikke har lagt fram fakta om risiko og skredfare som skaper trygghet og tillit. Prosjektet er nå blitt svært dyrt. Den siste og vanskelige delen av traseen kan føre til ytterligere store budsjettoverskridelser.

Selv om mye penger allerede er brukt har folk i Moss nå krav på å få vite om forsinkelser og vanskelige grunnforhold vil gi så store overskridelser at en revurdering av løsninger, og bedre samordning av RV19 og jernbane, samlet sett kan gi både lavere total kostnad, mindre belastning og bedre sluttløsninger for folk i Moss. Som grunnlag for å vurdere dette er det nå viktig å få avklart det videre kostnadsbildet.

Svar:

Bane NOR har orientert meg om at det per august 2023 er produsert for 7 914 mill. kroner i prosjektet Sandbukta – Moss - Såstad. De siste 800 meterne gjennom Moss, tilsvarende ca. en tiendedel av strekningen, har vist seg mer krevende pga. kvikkleire, og vil medføre økte kostnader og mer tid for prosjektet.

Jeg ønsker å være så trygg som mulig på hva prosjektet vil koste før jeg går ut med konkrete tall for ny kostnads-

ramme. I statsbudsjettet for 2024 vil jeg komme tilbake med foreløpige anslag for kostnadsøkningen. Bane NOR skal gjennomføre ekstern kvalitetssikring av anslagene for fremdrift og kostnader høsten 2023. Resultatet av den eksterne kvalitetssikringen vil bli fulgt opp av Jernbanedirektoratet. Basert på disse vurderingene vil jeg komme tilbake til Stortinget med forslag til ny kostnadsramme.

Bane NOR snur alle steiner for å finne løsninger som kan gi reduserte kostnader. Samtidig er arbeidene i Moss sentrum sikkerhetskritiske med potensielt svært store konsekvenser, noe som har lagt sterke føringer for valg av løsninger, gjennomføringsmetodikk og kontrollregime ved gjennomføring. Det koster. Arbeidene må gjennomføres svært varsomt, og stabiliteten i området må konstant overvåkes under byggingen. Jernbaneprosjektet er dermed også blitt et svært viktig sikringsprosjekt for Moss by ved at store områder i Moss får en betydelig bedre stabilitet i grunnforholdene enn byen tidligere har hatt. Utgiftene til dette dekkes innenfor prosjektets kostnadsramme. Dette har konsekvenser for fremdriftsplan og kostnadsestimat, samtidig som det vil være vesentlig usikkerhet knyttet til kostnader og fremdrift i prosjektet, så lenge det pågår arbeid med tiltak for å stabilisere området. Det er forventet at prosjektet kan tas i bruk i 2030.

SPØRSMÅL NR. 3121**Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 15. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Synes statsråden det er en smertegrense for hvor mye bilister må betale i bompenger og hvor høy er eventuell denne smertegrensen?

BEGRUNNELSE:

Bompenger rammer veldig usosialt da spesielt folk som er avhengig av bilen og har lave inntekter rammes ekstra hardt. Bompengene kommer også på toppen av alle andre skatter og avgifter en betaler, samtidig som prisveksten ellers i samfunnet har skutt fart under denne regjeringen.

Svar:

Norge har lang tradisjon for å bruke bompengeneinnkreving som supplerende finansiering av offentlig veiinfrastruktur. All bompengeneinnkreving bygger på lokalpolitisk initiativ og vedtak. Et viktig formål med bompenger er å få forsert og finansiert ønskede prosjekter og tiltak. Prosjektene som finansieres av bompenger legger blant annet til rette for bedre fremkommelighet og økt trafikksikkerhet. I byområdene bidrar også bompenger – gjerne i form av bypakker – til færre biler, bedre luftkvalitet og økt satsing på kollektivtrafikk, sykkel og gange.

Jeg har forståelse for at bompenger utgjør en ekstra kostnad, spesielt om man i stor grad er avhengig av bilen som transportform. Det er blant annet nettopp derfor en viktig forutsetning i den norske bompengereordningen at innføring av bompenger bygger på lokalpolitiske initiativ og vedtak. Et bompengeprojekt tar utgangspunkt i et lokalt vedtak fra dem som er direkte berørt, og som er nærmest til å vurdere smertegrensen eller betalingsvilligheten i ulike deler av landet. Staten pålegger altså ikke bompengefinansiering. Det er lokale myndigheter som i hvert enkelt bompengeprojekt i utgangspunktet blir enige om nivået på bompengetakstene, og vurderer om bompengebelastningen lokalt er akseptabel sett opp mot nyttevirkningen som prosjektet gir. Det er også i all hovedsak fylkeskommunene som stiller garanti for bompengeselskapenes lån. Deretter er det Stortinget som samtykker til bompengepropellet, inkludert nivået på takstene, jf. veglova § 27.

Regjeringen arbeider nå med ny Nasjonal transportplan for perioden 2025-2036, som skal legges frem for Stortinget neste år. Transportvirksomhetene har svart på to hovedoppdrag til planen; utredningsoppdraget og

prioriteringsoppdraget. I svaret på utredningsoppdraget har transportvirksomhetene bl.a. vurdert hvordan bompengebelastningen i et område, på tvers av byggherrer og veiforvaltningsnivåer, kan ses i sammenheng. Videre har de kommet med forslag til hvordan dette kan synliggjøres bedre – slik at lokale, regionale og nasjonale myndigheter får en bedre oversikt over den totale belastningen i et område, og ta hensyn til dette i planlegging av nye bompengeprojekter.

Vurderingene og anbefalingene fra transportvirksomhetene om bompengebelastning vil tas med inn i arbeidet med den nye Nasjonale transportplanen. Jeg minner for øvrig representanten om at Solbergregjeringen med Solvik Olsen (FrP) som statsråd fremmet flere bompengeproposisjoner. Under FrPs tid i regjering økte bompengeneinntektene vesentlig.

SPØRSMÅL NR. 3122**Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 15. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Synes regjeringen at kollektivtilbudet til Kalnes sykehus er tilfredsstillende?

BEGRUNNELSE:

Kalnes sykehus er plassert på et jorde utenfor Sarpsborg. Stoltenberg-regjeringen valgte å begrense antall parkeringsplasser for å presse flere pasienter og pårørende til å benytte kollektivtransport. Mange pasienter og pårørende kan ikke ta bussen til sykehuset, enten av helsemessige grunner eller rett og slett da busstidene ikke korresponderer med tidene en skal være på sykehuset. Spesielt befolkningen i Indre Østfold har et meget dårlig kollektivtilbud til sykehuset, noe som skaper utfordringer for mange.

Svar:

Det ble etablert helt nye kollektivruter da Sykehuset Østfold HF, Kalnes, ble åpnet i 2015. Kollektivtilbudet ble ba-

sert på brukernes bostedsmønster og de ansattes vakt- og turnustider.

Helse Sør-Øst RHF opplyser

«Sykehuset Østfold har fått tilbakemeldinger fra flere kommuner om at kollektivtilbudet bør bedres, og det har vært jevnlig dialog med Østfold Kollektivtrafikk for å oppnå et best mulig kollektivtilbud til pasienter, pårørende og ansatte. I siste møte 24.08.2023 ble det enighet om å foreta en ny vurdering i høst av rutetilbudet til og fra de ulike regionene i Østfold. Dette basert på nåværende bostedsmønster og gjeldende vakt- og turnustider.

I samme møte var det også enighet om å styrke informasjonen og markedsføringen av kollektivtilbudet. Dette spesielt med tanke på å øke antall og andel kollektivreisende til og fra Sykehuset Østfold Kalnes, men også til og fra andre av sykehushets lokasjoner. Effekten vil bli målt og fulgt opp av Østfold Kollektivtrafikk.»

Jeg vil også legge til at pasienter som av helsemessige årsaker ikke kan benytte egen transport eller benytte kollektivtilbud, har rett på rekvirert reise. Det er pasientens behandler som avgjør om det er behov for rekvirert reise av helsemessige årsaker.

SPØRSMÅL NR. 3123**Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 14. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener justisministeren det er riktig og rettferdig at tolkningen av foreldelsesfristen løper fra starten av saken og ikke når saken er endelig avgjort, og at staten følgelig tjener på at saker til behandling i rettsapparatet kan ta veldig lang tid, og vil i så fall ministeren sørge for at denne åpenbare urettferdigheten og ulogiske tolkningen av foreldelsesfristen endres f.eks. ved en lovendring?

BEGRUNNELSE:

Offentlige myndigheter gjør av og til feil som kan ha store konsekvenser, også økonomisk, for enkeltmennesker og bedrifter. Nav-skandalen illustrerer dette med all mulig tydelighet. Men også feilaktige vedtak om for eksempel avslag på offentlige stønader, byggesøknader eller avslag på tillatelse til å drive en bestemt type virksomhet kan ha store økonomiske konsekvenser for den som rammes av feilen.

Gjør man feil som påfører andre økonomisk tap, kan man bli erstatningsansvarlig. Det gjelder selvsagt også of-

fentlige myndigheter. At offentlige myndigheter da gjør opp for seg, er særlig viktig for å bevare den tilliten som er grunnmuren i samfunnet», skriver professor ved Juridisk fakultet UiO Marte Eidsand Kjørven i DN 6. august.

Det er mye som taler for at fristen først bør begynne å løpe når klagesaken er ferdig behandlet, fordi en part i en forvaltnings sak som mener hun har fått et ugyldig vedtak mot seg ikke bør risikere at erstatningskravet foreldes mens den påstått ansvarlige – forvaltningen – fortsatt behandler saken.

Det ønskes altså besvart om statsråden mener det skal være slik at sommel og uthalte klageprosesser skal lønne seg for staten, og at staten dermed belønnes med at det offentlige slipper å stå økonomisk til ansvar.

Svar:

Foreldelsesfristen vil variere ut fra hva som er grunnlaget for det aktuelle kravet, men det generelle utgangspunktet for fristen er at den «regnes fra den dag da fordringshaveren tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse», jf. foreldelsesloven § 3 nr. 1. Ved krav på skadeserstatning

løper fristen fra «den dag da skadelidte fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige», jf. § 9 nr. 1. Jeg er ikke kjent med at foreldelsesfristen løper «fra starten av saken». Jeg ser det derfor ikke som naturlig å uttale meg om hvorvidt dette er et riktig eller rettferdig utgangspunkt for fristen.

Jeg viser for øvrig til spørsmål nr. 2664 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanten, hvor jeg i mitt svar 30. juni 2023 ga uttrykk for følgende:

«Jeg viser videre til at en klagesak vil kunne reises om en rekke spørsmål, og det vil ikke nødvendigvis være rimelig at fordringen skal bestå mens forvaltningen tar stilling til alle de ulike typer anførsler som kan gjøres gjeldende i en klage. Det kan også reises spørsmål om det er rimelig at det indirekte gis fordeler ved å klage fremfor normale fristavbrytende skritt. Jeg viser dessuten til at en rekke private aktører har ordninger for behandling av klager fra kunder og publikum. Dette kan også være et argument for at offentlige og private skyldere følger de samme reglene for foreldelse.»

Justis- og beredskapsdepartementet har for tiden ikke konkrete planer om å foreslå endringer av foreldelsesfristen for erstatningskrav rettet mot forvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 3124

Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 15. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Mer kraft, mer nett og mer energieffektivisering er svaret fra regjeringen på alle spørsmål om høye strømpriser. Sist på spørsmålet mitt om prisforskjellene i NO2 mot NO1 og NO5, der var svaret det samme.

Kan statsråden derfor bes fortelle konkret hvilke prosjekter som pågår med styrkede nettf forbindelser mellom NO2 og resten av landet, og helt konkret hvor mange som jobber med disse prosjektene hos Statnett, NVE og dep. og hvilke framdriftsplaner de har, og ikke minst hvor mange kraftutbyggingsprosjekter som pågår i nevnte områder?

BEGRUNNELSE:

Statsråden skriver i svaret til mitt skriftlige spørsmål Dokument nr. 15:3016 (2022-2023):

"På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette er regjeringen godt i gang med."

Det er ønskelig å få en konkretisering på hva det at regjeringen er godt i gang med det innebærer.

Svar:

Det er regjeringens mål at rikelig tilgang på ren og rimelig strøm skal være et konkurransefortrinn i alle deler av landet. At prisforskjellene over tid mellom regionene ikke er for store er viktig for tilliten til kraftsystemet vårt. På lang sikt vil løsningen være utbygging av mer nett, mer kraftproduksjon og en videre satsing på energieffektivisering. Dette er vi godt i gang med.

Regjeringen har foreslått og fått gjennomført en historisk styrking av energimyndighetene i statsbudsjettet for 2023. For å redusere køen av konsesjonssøknader på nett og legge til rette for raskere behandling av nye konsesjonssøknader innenfor både kraftproduksjon og nett, er blant annet saksbehandlingskapasiteten i NVE og OED kraftig styrket. Dette kommer på toppen av styrkingen av

saksbehandlingskapasiteten i NVE i statsbudsjettet for 2022. I statsbudsjettet for 2024 vil vi foreslå ytterligere styrking av energimyndighetene

Statnett opplyser at foretaket arbeider med mindre oppgraderinger som kan gi noe økt kapasitet, men også flere større prosjekter som vil bidra til å øke kapasiteten inn til NO2. Ifølge Statnett inkluderer dette styrking av forbindelsen mellom Sogndal og Sauda, og flere prosjekter som er konsesjonssøkt eller allerede under utførelse i Vestland, herunder i bergensområdet og på Haugalandet. Statnett har utarbeidet en konseptvalgutredning (KVU) for forsterkning av kraftnettet mellom Sørlandet og Grenlandsområdet på Østlandet. Dette må ses i sammenheng med Statnetts planer om nettførsterkninger videre fra Grenland til Flesaker (Eiker) og videre til Tegneby.

Statnett arbeider også med innføring av flytbasert markedskobling som metode for å fastsette handelskapasitet i kraftmarkedet. Dette vil bidra til at eksisterende

nett utnyttes bedre og dermed også jevne ut prisforskjellene noe. Ved flytbasert markedskobling blir flere handelsmuligheter tilgjengelig for markedet, og den fysiske nettkapasiteten kan utnyttes på en mer fleksibel og samfunnsøkonomisk måte. Flytbasert markedskobling skal etter planen innføres i løpet av første kvartal 2024.

Tall fra NVE viser at det var 29 vannkraftprosjekter under bygging i NO1, NO2 og NO5 per 1.7.2023. Disse vil samlet bidra med om lag 560 GWh produksjon per år når alle er ferdigstilt. Tilsvarende var ett solkraftverk under bygging, og dette vil bidra med 6 GWh produksjon per år. Det er ingen vindkraftprosjekter under bygging i de nevnte områdene for tiden.

I tillegg vil mer effektiv bruk av energi bidra til å redusere strømforbruket og til et mer effektivt kraftsystem. Regjeringen vil legge frem en handlingsplan for energieffektivitet i alle deler av norsk økonomi.

SPØRSMÅL NR. 3125

Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 15. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at flere kommuner nå ruster opp slik at de er forberedt på å ivareta den økende andelen pleietrengende eldre som vil komme de neste årene?

BEGRUNNELSE:

I en sak fra TV2 1. september, kommer det frem at 199 av 356 norske kommuner ikke har konkrete planer om å bygge flere heldøgns omsorgsplasser innen 2030, til tross for at vi vet at det er behov for 13000 nye plasser innen 2030 ifølge framskrivninger fra SSB.

En overlege og forsker ved sykehuset Innlandet kaller det for alvorlig. Jeg deler denne oppfatningen.

Vi er helt avhengige av at det de neste årene gjøres et krafttak for å bygge flere sykehjems- og heldøgns omsorgsplasser om vi skal klare å møte det økte behovet vi vet vil komme.

Selv om mange kommuner legger til rette for mer hjemmebasert omsorg, kommer vi ikke utenom behovet for flere sykehjemsplasser. Derfor ber jeg om at statsråden redegjør for hva som nå skal gjøres for å sikre at kom-

munene rustes til å møte den økte andelen pleietrengende eldre som vil komme de neste årene.

Svar:

Økningen i antall eldre er en av de største samfunnsendringene vi står overfor. Dette er en varig samfunnsendring som kommer til å prege det norske samfunnet i tiden fremover. I 2030 vil det være flere eldre enn barn i Norge. For å møte denne samfunnsendringen og samtidig legge til rette for en aktiv og trygg alderdom, har regjeringen lagt frem Meld. St. 24 (2022–2023) Fellesskap og meistring – Bu trygt heime. Skal vi lykkes med målet om en trygg alderdom må vi tenke helhetlig – som å se sammenhengen mellom et godt og helsefremmende lokalsamfunn, egna bolig og behovet for helse- og omsorgstjenester.

Regjeringen vil i tråd med Hurdalsplattformen jobbe for et aldersvennlig samfunn preget av åpenhet, trygghet og fellesskap. Vi vil bidra til at flest mulig skal oppleve mestring og kunne leve gode og selvstendige liv, samtidig som vi videreutvikler vår felles helse- og omsorgstjeneste for både dagens og fremtidens eldre.

Selv om målet er at vi i økende grad skal løse oppgavene i den enkeltes opprinnelige hjem, kan ikke alt løses der. For noen vil et annet botilbud eller sykehjem være nødvendig for å ivareta den enkeltes trygghet. Derfor har vi i Bo trygt hjemme-reformen vært tydelige på at sykehjem og heldøgns omsorgsplasser fortsatt skal være en del av løsningen.

Det er et kommunalt ansvar å sørge for forsvarlige og gode helse- og omsorgstjenester til personer som har be-

hov for det, herunder dimensjonering og organisering av heldøgns omsorgstilbud. Samtidig vil regjeringen bidra med incentiver, slik at kommunene fortsetter å modernisere eller bygge tilpassede botilbud til dagens og kommende generasjoner eldre. Dette gjør vi gjennom investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser. Regjeringen vil følge med på utviklingen og foreslå rammer for ordningen gjennom de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 3126

Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 14. september 2023 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Når vil statsråden presentere forslag til et oppdatert apotekregelverk?

BEGRUNNELSE:

Den nåværende apotekloven trådte i kraft i 2001. Siden den gang har antall apoteker mer enn doblet seg, og den teknologiske utviklingen har muliggjort nye apotekformer og løsninger som ikke er tilpasset dagens regelverk. I september 2021 oppnevnte regjeringen Solberg et utvalg som fikk i oppgave å gjennomgå regelverk knyttet til apotekvirksomhet med sikte på å foreslå en fremtidsrettet regulering som tilrettelegger for økt konkurranse og nye apotekløsninger.

Apoteklovutvalget presenterte i januar 2023 sin utredning hvor de foreslo en rekke tiltak som tok til sikte på å gjøre apotekregelverket teknologinøytralt og fremme konkurranse.

Blant annet foreslås det å fjerne apoteklovens krav om at apotek skal være fysisk tilgjengelig for publikum, at det skal innføres digitale fullmakter og at det skal bli enklere å etablere kjedeuavhengige grossister. Dette er barrierer i dagens regelverk som forhindrer heldigitale apotek.

I dag domineres bransjen av tre aktører, Vitus, Apotek 1 og Boots som har en samlet tilknytning til over 94 prosent av norske apotek. Det nåværende regelverket pålegger enkeltstående aktører å foreta innkjøp hos en av disse og i praksis forhindres de i å forhandle med andre leverandører og konkurrere. Dette gjør det krevende for denne type aktører å drive lønnsomt, og på denne måten hindrer regelverket konkurranse.

Høringsrunden til Apoteklovutvalgets utredningen ble avsluttet i midten av mai 2023, og har fortsatt status som under behandling. Både bransjen og forbrukerne har behov for avklaring på når forslag til nytt regelverk presenteres.

Svar:

Jeg fikk overlevert NOU 2023:2 om fremtidens apotek i januar 2023. NOUen har deretter vært på høring frem til 15. mai 2023. Utvalgets medlemmer og høringsinstansene er gjennomgående delt i synet på behovet for revisjon av regelverket. De etablerte aktørene ønsker gjerne å videreføre gjeldende regulering, mens andre igjen ønsker endringer som kan gjøre det enklere for nye apotekaktører å etablere seg i apotekmarkedet.

Den fremtidige innordningen av regelverket kan få betydning for apoteklovens formål om

å sikre forsvarlig utlevering av legemidler til sluttbruker, medvirke til riktig legemiddelbruk i befolkningen og til god tilgjengelighet i alle deler av landet – til legemidler og farmasøytiske tjenester som har god kvalitet og rimelig pris. Den må også vurderes opp mot de legemiddelpolitiske målene som Stortinget sluttet seg til ved behandlingen av Meld. St. 28 (2014–2015) Legemiddelmeldingen, om å sikre god kvalitet ved behandling med legemidler, at legemidler skal ha lavest mulig pris, at det skal være likeverdig og rask tilgang til effektive legemidler, og at det skal legges til rette for forskning og innovasjon. Det er viktig at man i det videre arbeider for at disse målene ivaretas på best mulig måte. Departementets må videre hensynta andre viktige arbeider som nå pågår, som oppfølgin-

gen av NOU 2023:4 Tid for handling — Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste.

Departementet vil arbeide videre med eventuelle forslag til endringer i apotek- og grossistregelverket som

vil bli sendt på alminnelig høring. Forslag jeg velger å gå videre med som krever lovendringer eller som har budsjettmessige konsekvenser, vil legges frem for Stortinget på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 3127

Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 15. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statsråden har sagt at regjeringen vil hjelpe togselskapene med å håndtere følgene av ekstremværet Hans. Det er bra, men togselskapene vet fortsatt ikke hvordan ordningen skal innrettes, omfanget av ordningen eller når den skal være på plass. Det haster for togselskapene som lider ukentlige milliontap.

Når vil ordningen bli klar og når kan vi forvente at en bruløsning er på plass?

BEGRUNNELSE:

I en pressemelding 4. september sa Nygård at regjeringen skal hjelpe togselskapene med å håndtere følgene av ekstremværet Hans:

«Regjeringen vil utforme en ordning for å støtte togselskapene som rammes av bruddet på Dovrebanen».

Både persontransporten og godstransporten på jernbanen er nå i krise. Både passasjerene og godskundene er rammet av den dårlige framkommeligheten. Togoperatørene var hardt presset økonomisk allerede før banen ble stengt. De har ikke økonomiske ressurser til å selv dekke kostnadene som følge av at jernbaneforbindelsen er borte. Selskapene frykter at dette kan bli kroken på døra, for både enkeltelskaper og gods på bane i Norge generelt.

Dette føyer seg inn i rekken av utspill og forklaringer fra departementet og Bane NOR som tyder på manglende kriseforståelse. Samtidig som at togselskapene venter på svar om kompensasjon, er det heller ikke noe nytt om hvor lenge vi skal leve med at landet er delt i to. At det fortsatt, nesten en måned etter at brua kollapset, ikke er mulig å si noe om når man kan vente at en løsning er på plasser er smått utrolig.

Svar:

Kollapsen av Randklev bru gjør at det ikke er mulig å frakte varer langs Dovrebanen. Banen utgjør en sentral nasjonal godsåre. Det er lagt til rette for å frakte mer gods på Rørosbanen, men det vil ikke være tilstrekkelig for å frakte samme mengde gods som på Dovrebanen. Godstogene på Rørosbanen må være kortere på grunn av kortere kryssingsspor. Banen er heller ikke elektrifisert, dette gir økte drivstoffutgifter siden lokomotivene må kjøre på diesel. Dette går hard utover selskapene som fraktet gods på Dovrebanen. Regjeringen vil derfor støtte togselskapene slik at vi kan opprettholde nødvendig godstransport på bane så lenge det ikke er mulig å frakte gods på Dovrebanen. Støtteordningen vil bli forvaltet av Jernbanedirektoratet og jeg har bedt direktoratet om å utarbeide retningslinjer for ordningen. Det tilligger Stortinget å vedta endringer i statsbudsjettet for 2023. Regjeringen vil fremme forslag om å opprette en støtteordning for Stortinget. Stortinget trer ikke sammen før i begynnelsen av oktober. Det vil da ta noe tid før regjeringens forslag til økonomisk støtteordning for godstogselskapene kan behandles. Jeg er klar over at situasjonen er kritisk for selskapene. 15. september gav Kongen i statsråd samtykke til at det kan utbetales støtte til godstogselskapene uten bevilgning. Utgiftene som nå pådras, skal begrenses til det som er strengt nødvendig frem til Stortinget får behandlet saken. Regjeringen sørger på denne måten for at godstogselskapene får hjelp frem til en endelig støtteordning er på plass.

Å få på plass ny bru har høyest prioritet i jernbanesektoren og Bane NOR jobber langs mange spor for å se på alle handlingsalternativer. Når en ny bru vil kunne være ferdig er usikkert og er avhengig av mange forhold. Blant annet hvor omfattende arbeidene vil være for å sikre fundamentene i Lågen, og om bruelementer kan gjenbrukes.

Bane NOR er i lys av dette tilbakeholdne med på nåværende tidspunkt å tidfeste når brua vil kunne være ferdig.

SPØRSMÅL NR. 3128

Innlevert 8. september 2023 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 15. september 2023 av landbruks- og matminister Geir Pollestad

Spørsmål:

Tar regjeringen noen ekstraordinære grep for å sikre at vi ikke får svinepest til Norge, og hvilke tiltak har dere satt i verk for å hindre en lignende situasjon her?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 6. september meldte det svenske Jordbruksverket og Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) at afrikansk svinepest er påvist på et villsvin som ble funnet dødt ved Fagersta i Västmanlands län vest for Stockholm. Dette er i underkant av 200 km fra den norske grensen øst for Kongsvinger. Dyret var ett av totalt syv villsvin som ble funnet døde i området.

Dette er den første påvisningen av denne alvorlige svinesykdommen i Norden. Både Mattilsynet og Veterinærinstituttet melder om at de følger utviklingen nøye. Veterinærinstituttet melder samtidig om at Norge i lang tid har hatt økt beredskap i forhold til afrikansk svinepest, som er en av de mest alvorlige sykdommene for både villsvin og tamsvin.

Det er svært høy dødelighet blant smittede dyr, derfor er det åpenbart at både de dyrehelsemessige og dyrevelferdsmessige konsekvensene av denne sykdommen er svært store. Vi har allerede en stor populasjon med villsvin i Østfold og dette kan bli alvorlig veldig raskt. Jeg er derfor svært bekymret for at dette viruset er oppdaget så nært Norge.

Svar:

Onsdag 6. september melde Jordbruksverket og Statens Veterinärmedicinska Anstalt i Sverige om utbrot av Afrikansk svinepest i Fagersta. Dette er den første påvisninga av denne alvorlege svinesjukdommen i Norden. Smitten er til no påvist hos 18 dyr, og det er venta at dette talet stig. Det er innført restriksjonar på ferdsel, jakt og aktivitetar i eit stort område og kommersielle svinehald blir avliva som eit førebyggjande tiltak. Førebels er det uklart ko-

releis smitten har komme til Sverige. Mattilsynet og Veterinærinstituttet følgjer utviklinga nøye, og er i dialog med svenske styresmakter.

Sjølv har eg hatt kontakt med den svenske landsbygdministeren Peter Kullgren, og me vurderer begge situasjonen som alvorleg og urovekkjande. Det er òg ei alvorleg påminning om risikoen ved å ha ein etablert villsvinpopulasjon i landet.

Afrikansk svinepest er ein svært smittsam og alvorleg virussjukdom hos villsvin og tamme svin. I tillegg til direkte spreiring frå sjuke dyr og kadaver, er matavfall som stammar frå område med smitte ei smittekjelde.

Noreg og EU har same minimumsregelverk som set krav til ei rekkje tiltak for både å førebyggja og nedkjempa denne sjukdommen. Det er mellom anna krav om desinfeksjon av køyretøy som har transportert svineprodukt over landegrenser, forbod mot flytting av villsvin, i tillegg til informasjonskampanjar om sjukdommen og handlingsplan mot villsvin.

Land med smitte er sjølve ansvarlege for å setja i verk tiltak som reduserer risikoen for smitte til andre område og andre land. Det blir stilt detaljerte krav til ulike tiltak, som forbod mot all jakt, forbod mot ferdsel og jordbruks- og skogbruksverksemd med meir. Eit utbrot av Afrikansk svinepest vil difor ha store konsekvensar.

Auka utbreiing av villsvin utgjer ein stor trussel med tanke på introduksjon og spreiring av Afrikansk svinepest. Eg hadde nyleg eit nytt møte med Mattilsynet og Veterinærinstituttet for å bli oppdatert om status for utbrotet i Sverige, og for å diskutera nye tiltak for å forebygga smitte til Noreg. I tillegg til dei tiltaka som allereie er igangsett, har eg bede Mattilsynet vurderer behovet for å styrkja enkelte tiltak i handlingsplanen mot villsvin, og foreslå fleire tiltak for å redusera villsvinbestanden i Noreg.

Eg er kjend med at Mattilsynet og Veterinærinstituttet nyleg har hatt møte med miljøstyresmaktene, interesseorganisasjonar for jegerar og grunneigarar, lokale og regionale styresmakter for å orientera om situasjonen som

har oppstått, og for å samarbeida med å få ut viktig informasjon.

I dag, 15.9. har eg hatt møte med sentrale næringsorganisasjonar og jegerinteressar for å få ei orientering om kva dei ulike organisasjonane har sett i verk av tiltak, og kva beredskap og planar dei har framover. Det er ei felles

forståing av alvorret i situasjonen og for at det er naudsynt å setje i verk ytterlegare tiltak.

Eg meiner at den linja Noreg har hatt med å bekjempe sprenging av villsvin har vore heilt rett. Eg vil setje i verk nye tiltak som er effektive og mogleg å gjennomføre, samt syte for at me er godt førebudd om me får eit utbrot i Noreg eller nærare grensa i Sverige.

SPØRSMÅL NR. 3129

Innlevert 10. september 2023 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 18. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan olje- og energiministeren forsikre Stortinget om at han gjennom eksisterende prosedyrer og regelverk har sikret seg mot at sentrale departementsansatte kan ha personlig interesse av beslutninger de er med på å forberede?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv (DN) skriver 7. september om at ansatte i Næringsdepartementets eierskapsavdeling har eierinteresser i selskaper som forvaltes av den samme avdelingen. Ifølge DN har ansatte i Næringsdepartementet tilgang til informasjon av betydning for selskapene. De samme problemstillingene vil åpenbart gjelde for byråkrater som arbeider med konsesjoner, regelverk og andre beslutninger som påvirker oljeindustrien. Miljøpartiet De Grønne mener derfor at det er viktig å sikre at man har et regelverk som sikrer åpenhet om investeringer foretatt av personer som har tilgang til sensitiv informasjon og påvirkning på beslutninger knyttet til forskjellige næringer og selskap. Dette for å sikre tillit til at offentlige beslutninger fattes med fellesskapets beste for øye.

Svar:

For departementene er det viktig med stor grad av tillit i befolkningen. I denne sammenhengen er forvaltningslovens regler om habilitet sentrale. Forbudet mot innsidehandling i verdipapirhandelloven, straffelovens bestemmelser om korrupsjon og påvirkningshandel, statsansattelovens forbud mot gaver i tjenesten og karanteneoven er også relevante. Videre inneholder Etiske retningslinjer for statstjenesten bl.a. bestemmelser om habilitet, bierverv og

gaver i tjenesten. For å tydeliggjøre reglene, og ytterligere sikre at ansatte ikke har personlig interesse i saker de forbereder, er det i Olje- og energidepartement utarbeidet interne rutiner og retningslinjer i departementet.

Departementets rutiner for behandling av innsidinformasjon forklarer hvordan innsidinformasjon defineres, gir eksempler på saksområder hvor ansatte kan få innsidinformasjon, og beskriver hva som kreves med hensyn til behandling av slik informasjon. Departementets interne bestemmelser om ansattes eierskap og handel med aksjer og verdipapir inneholder forbud for ansatte i enkelte avdelinger mot å eie eller handle med gitte typer aksjer og verdipapir og bestemmelser om rapporteringsplikt og drøfting. Forbud er gitt for å ivareta hensynet til tilliten til departementet og forvaltningen. Departementets toppledergruppe er omfattet av samtlige forbud.

Informasjon og tilgjengeliggjøring av bestemmelsene er en del av arbeidet med å bevisstgjøre ansatte. Departementets bestemmelser om eierskap og handel med aksjer og verdipapirer er vedlagt i tilbudsbrief om stilling. Etter tiltredelse blir bestemmelsene og øvrige etiske retningslinjer på nytt informert om på nyansattkurs, i oppstartssamtale med HR-seksjonen og på e-post med lenke til siden på intranettet hvor departementets etiske retningslinjer er samlet. Videre oppfølging foregår både løpende i saker og i dialog mellom leder og medarbeider.

SPØRSMÅL NR. 3130**Innlevert 10. september 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 15. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Forurensningsloven medfører at alt som settes ut i havet er forurensning, også elementer som bidrar positivt til å binde CO₂.

Vil statsråden se på muligheter for å endre forurensningsloven slik at det kan åpnes for en slik fangst av CO₂?

BEGRUNNELSE:

Tidligere i år av slo miljødirektoratet en henvendelse fra «Running Tide», om en tillatelse til et forskningsprosjekt, om å utnytte restmaterialer fra treforedlingsindustrien som kombinert med kalk, (kun naturlige bestanddeler), vil fjerne CO₂ permanent ved deponering på dyp større enn 1 000 meter. Den overordnede målsetningen for Running Tide er å varig fjerne CO₂ i megatonn skala gjennom å forsterke naturlige prosesser i havet.

Metoden som vil anvendes gir

- CO₂-fangst og lagring på en naturbasert, energieffektiv og ikke minst skalerbar måte
- Vil utnytte våre nasjonale fortinn innen maritim/off-shore
- Nye arbeidsplasser i maritim sektor

Henvendelsen ble blant annet avslått med begrunnelse om at kunnskapsnivået er for lite i forbindelse med mulige negative konsekvenser og at forvaltningen dermed ønsket å bruke et føre-var prinsipp for å unngå mulige skader på miljøet. Det er bekymringsfullt at gode initiativ i verste fall stopper opp som følge av et nasjonalt lovverk, som ble laget i en tid hvor ingen så for seg løsninger som den Running Tide representerer.

På Island er et tilsvarende prosjekt satt i gang som et ledd i et større forskriftsprosjekt. På Island er myndighetssapparatet en aktiv veileder og pådriver, for å modne frem strengt nødvendige løsninger for å reversere klimautfordringen. Status i dag er at vi har en forurensningslov som er basert på føre-var prinsippet og som setter meget strenge rammer for hva som er tillatt. I forurensningsloven kap. 2, § 6 heter det at tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen, er å forstås som forurensning. Da blir fort konklusjonen at alt som settes ut i havet er forurensning og krever tillatelse, hvilket i og for seg kan være bra.

Men basert på den utfordring som vi står overfor er det kanskje nødvendig å snu føre-var prinsippet til å si at dersom vi ikke gjør noe, vil det kunne skape enda større utfordringer i fremtiden. Man er vel i lovverket, også nødt

til å vektlegge det mulig positive bidraget og gjennom en aktiv forvaltning sette rammer. Målsettingen som ligger foran oss, er formidabel og da er vi vel nødt til å utforske alle tiltak. Noen vil lykkes, andre vil feile, men likevel ha et rammeverk som absolutt bifaller og støtter muligheter der de dukker opp.

Svar:

Jeg vil Innledningsvis understreke at det ikke er riktig at Miljødirektoratet har avslått en søknad fra Running Tide om tillatelse til et forskningsprosjekt for fjerning av CO₂. Det Miljødirektoratet har tatt stilling til, er om Running Tide må søke om tillatelse etter forurensningsloven for å kunne gjennomføre neste fase av prosjektet.

Running Tide har opplyst til Miljødirektoratet at de i denne fasen av prosjektet ønsker å lage baller bestående av restprodukt fra treforedlingsindustrien og kalkstøv. Ballene er deretter tenkt plassert ut på havet, på foreløpig ukjent sted, over en periode fra august 2023 til august 2024. Totalt ønskes det å plassere ut 24 000 tonn biomasse. Senere vil det være aktuelt å så ut taresporer på slike baller som plasseres ut på tilsvarende måte, men dette vil først være i en senere fase, og er ikke del av prosjektet som Miljødirektoratet nå har vurdert.

Etter forurensningsloven gjelder et alminnelig forbud mot «forurensning» uten at forurensningsmyndighetene har gitt særskilt tillatelse til dette. Med forurensning forstås bl.a. tilførsel av stoff «som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet», jf. forurensningsloven § 6. Fra dette gjelder et unntak for bl.a. «forurensning som ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper», jf. forurensningsloven § 8. Basert på opplysningene de har mottatt så langt, har Miljødirektoratet vurdert at prosjektet vil medføre en fare for forurensning som overstiger den nedre grensen for lovlig forurensning. Et eksempel på slik forurensningsfare, er risikoen for at store mengder kalkballer lander på sårbart naturmangfold på havbunnen.

Miljødirektoratet har derfor konkludert med at Running Tide må søke om tillatelse etter forurensningsloven § 11 for å kunne gjennomføre neste fase av prosjektet, og har opplyst om hvilken tilleggsinformasjon som er nødvendig for å kunne behandle en eventuell søknad. En søknad i saken vil bli vurdert etter reglene i forurensningsloven og forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), der det også vil bli sett hen til internasjonale forpliktelser og retningslin-

jer knyttet til denne typen tiltak. Det arbeides også internasjonalt med regulering av såkalt «geoengineering», bl.a. under Konvensjon om bekjempelse av havforurensninger ved dumping av avfall og annet materiale (Londonkonvensjonen), med tilhørende protokoll av 1996, som Norge har sluttet seg til. «Geoengineering» defineres her som «et forsettlig inngrep i det marine miljø med sikte på

å manipulere naturlige prosesser, herunder for å motvirke menneskeskapt klimaendring og/eller dens konsekvenser, som vil kunne få skadelige virkninger, særlig når virkningene kan bli omfattende, langvarige eller alvorlige». Videre følger relevante regler også av Konvensjon om bevaring av det marine miljø i Nordøst-Atlanteren (OSPAR).

SPØRSMÅL NR. 3131

Innlevert 10. september 2023 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 14. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Hvordan jobber regjeringen for å bidra til avklaring av spørsmålet om hvordan søknader om individuell beskyttelse av fordrevne fra Ukraina skal håndteres?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere svar på spørsmål fra undertegnede om bakgrunnen for at søknader om individuell beskyttelse fra fordrevne fra Ukraina. En rekke har søkt om individuell beskyttelse som følge av at de ikke oppfyller vilkårene for midlertidig kollektiv beskyttelse. Statsråden viser til at spørsmålet ikke er avklart i EU, og at det er hensiktsmessig med en enhetlig tilnærming inn mot EU. Jeg stiller derfor spørsmål om hvilke initiativ regjeringen har tatt for å få avklart dette spørsmålet i EU.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar av 10. august d.å. Utover hva som fremgår der, vil jeg understreke at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som har ansvaret for å etablere norsk asylpraksis for de enkelte søkergruppene. Praksis fastsettes etter innhenting og vurdering av en rekke kilder. Hvilken praksis som føres i andre sammenlignbare land er ett av flere momenter som vurderes, og UDI deltar i ulike internasjonale samarbeidsfora der bl.a. asylpraksis diskuteres. Når det gjelder Ukraina spesielt, har det hele tiden vært et uttrykt ønske fra regjeringen at Norge skal ha en asylpraksis som ikke vesentlig avviker fra den i andre land.

Som tidligere opplyst, er UDI i ferd med å innhente informasjon fra andre land om hvordan disse vurderer asylsøknader fra ukrainske borgere som ikke fyller

vilkårene for midlertidig beskyttelse i EU. UDI innhenter også oppdatert informasjon om forholdene i Ukraina, og de har varslet at de på bakgrunn av slik informasjon vil vurdere om de har tilstrekkelig grunnlag for å starte opp asylsaksbehandlingen. Departementet har tillit til at UDI følger opp dette så raskt som mulig.

For øvrig vil jeg understreke at det i utgangspunktet er opp til hvert enkelt land hvilken asylpraksis de vil føre for de enkelte landgruppene. Norge kan i liten grad påvirke andre lands vurdering av dette, heller ikke i EU. Vi følger imidlertid nøye med på det som skjer i EU når det gjelder Ukraina. Utover dette er regjeringens rolle når det gjelder norsk asylpraksis primært knyttet til å påse at UDI har en tilfredsstillende håndtering av spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 3132**Innlevert 10. september 2023 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 18. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil regjeringen regne med Barents Blue prosjektet i Finnmark og deres mulighet til å produsere kraft til det sentrale kraftnettet ved hjelp av naturgass med CCS, som en del av det såkalte industri- og kraftløftet som regjeringen har lovet Finnmark i forbindelse med elektrifisering av Melkøya?

BEGRUNNELSE:

Horisont Energi presenterte tidligere i år under Barentshavkonferansen muligheter for produksjon av blå kraft til det sentrale kraftnettet, enten som grunnlast eller balansekraft. Formålet er å bruke gass til produksjon av kraft, som kan bidra til å forsyne en svært trengende region med mer kraft. Det kan produseres flere hundre MW og kraften kan leveres i god tid før 2030. Prosjektet har selv fått tilgang til kraft, men dersom produksjon av kraft i deres eget anlegg blir realisert, vil det også føre til redusert fremtidige kraftbehov fra nettet ved mulige framtidige utvidelser av Barents Blue prosjektet. Det er ikke lett å se hvor ny kraft skal komme ifra i Nord-Norge for å oppfylle regjeringen kraftløfte. Selv om regjeringen skulle lykkes med å etablere for eksempel ny vindkraft på land vil det likevel være behov for balansekraft – Barents Blue prosjektet inkludert produksjon av blå kraft, vil være et stort bidrag til kraftproduksjon i nord samtidig som det vil være et viktig industriløft hvor man skaper flere hundre nye industriarbeidsplasser i Nord-Norge.

Ifølge opplysninger fra Horisont Energis egne hjemmesider, så vil Barents Blue-prosjektet møte kravene i EU-taksonomien til produksjon av hydrogen og ammoniakk. I tillegg er prosjektet en del av IPCEI Hydrogen-prosjektet Hy2Use, og vil dermed kunne være en del av hydrogenverdikjeden i EU. Prosjektet er tidligere tildelt 482 millioner kroner i støtte fra Enova.

Svar:

Å få mer kraft og bedre kraftforsyning i Finnmark er en forutsetning for å kunne skape nye næringer og flere arbeidsplasser, og med det sikre bosetning og sivil tilstedeværelse i vårt nordligste fylke. Vi kan ikke slå oss til ro med eksisterende forsyningssituasjon for kraft i Finnmark, og det er derfor viktig for regjeringen å prioritere ny infrastruktur og kraftproduksjon i nord.

Samtidig med at Snøhvit Future-prosjektet ble godkjent, lanserte regjeringen derfor en plan for betydelig utbygging av kraftproduksjon og nett i Finnmark. Regjeringen har satt som mål at ny infrastruktur for strøm i fylket skal være i drift innen 2030 og at den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark innen 2030 skal øke minst like mye som den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG, forutsatt konsesjoner til dette.

Det er interessant at det som del av Barents Blue-prosjektet ses på muligheten for produksjon av elektrisk energi til nettet ved hjelp av naturgass med CCS i kombinasjon med selskapets øvrige planer.

Det foreligger så vidt jeg kjenner til ingen konkrete forhåndsmeldinger eller konsesjonssøknader om et slikt gasskraftprosjekt. Energimyndighetene vil ta stilling til eventuelle søknader når slike eventuelt foreligger.

SPØRSMÅL NR. 3133**Innlevert 10. september 2023 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 19. september 2023 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Gratulerer til statsråden med utnevnelsen! En norsk medisinstudent i Slovakia mangler 6. året for å få fullført studiet. Pga. familieutfordringer må studenten ta det siste året ved UiO. Han kontaktet UiO for en faglig vurdering, men ble henvist til samordna opptak, som kun la til grunn studiepoeng fra VGS, og han ble satt på venteliste. UiO vurderte ikke utdanning/kompetanse etter den mulighet som §4-1 i forskrift om opptak til høyere utdanning, åpner for.

Vil statsråden sørge for at denne muligheten brukes i slike vurderinger?

BEGRUNNELSE:

Behovet for leger er stort i Norge nå og i tiden fremover. Likevel ser vi manglende vilje til å utnytte de mulighetene som finnes. I denne saken gjelder det en student som har tatt fem år på medisinstudiet i Slovakia og kun mangler det siste året av utdannelsen. Medisinstudiet i Slovakia er samkjørt med studiet i Norge, og etter endt studie i Slovakia kan man gå rett ut i praksis i Norge uten verken turnus eller andre tilleggsutdanninger.

Studenten har henvendt seg til KD, og de har i vedtak godkjent hans utdanning, og skriver at han rett til en faglig vurdering ved aktuelt fakultet

Studenten er medlem av Legeforeningen, og Legeforeningen har rettet henvendelse til UiO for at studenten skal få en faglig vurdering/godskrivning, slik at han skal få muligheten til å fullføre siste året av studiet. UiO har ikke besvart henvendelsen fra Legeforeningen.

Jeg vil også vise til Universitets og høyskolelovens § 3-5. «Faglig godkjenning av utenlandsk høyere utdanning» der det så vidt jeg kan forstå fremkommer tydelig at angjeldende student har de kvalifikasjoner som kreves for å komme inn på det 6. året av medisinstudiet.

Sitat, § 3-5:

«(1) Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne loven, kan, etter søknad fra enkeltpersoner, godkjenne bestått utenlandsk høyere utdanning som del av søkerens studium ved institusjonen.

(2) Godkjenningen er en faglig vurdering av om studenten har oppnådd et bestemt faglig nivå, det vil si et læringsutbytte tilsvarende det som er fastsatt for de aktuelle emnene ved studiet ved institusjonen. En slik godkjenning innebærer at studenten ikke må ta tilsvarende eksamen, emne eller utdanning på nytt, og at studenten skal få uttelling i studiepoeng tilsvarende dette faglige nivået.

(3) Ved godkjenning av utenlandsk høyere utdanning fra en stat som har ratifisert Lisboakonvensjonen, skal utdanningsinstitusjonen godkjenne den utenlandske høyere utdanningen, med mindre institusjonen kan påvise betydelige forskjeller mellom utdanningen som det er søkt om godkjenning for, og utdanningen den sammenlignes med.»

Spørsmålsstiller mener man både av menneskelige hensyn til studenten selv og hans familie, og av praktiske og samfunnsmessige hensyn her må gripe inn, slik at studenten får mulighet til å fullføre studiet.

Svar:

Departementet behandler ikke enkeltsaker om opptak eller godkjenning, og jeg vil derfor svare på generelt grunnlag.

Opptaksforskriften § 4-1 første ledd hjemler muligheten for departementet til å fastsette spesielle opptakskrav til enkeltstudier der hensynet til gjennomføringen av studiet gjør dette nødvendig. Studieprogrammene denne bestemmelsen gjelder for, er listet opp i forskriftens §§ 4-2 til 4-10. For medisin gjelder spesielle krav om matematikk, fysikk og kjemi, i tillegg til kravet om generell studiekompetanse.

§ 4-1 andre ledd hjemler at opptaksorganet må vurdere om annen utdanning eller dokumentasjon av kunnskaper kan godkjennes som likeverdig med de spesielle opptakskravene for studiet. Denne bestemmelsen gjør at Samordna opptak, universiteter og høyskoler blant annet kan vurdere om søkere som har tatt sin videregående opplæring i et annet skolesystem enn det norske, kan få godkjent fagene i opptakskravet. I tillegg gjelder den for søkere som ikke har tatt disse fagene i videregående skole, men har studert fag ved et universitet eller en høyskole som kan erstatte dem. Det er flere søkere som dekker opptakskrav i realfag på denne måten. Bestemmelsene i § 4-1 gjelder med andre ord kvalifisering for opptak til studiet, ikke rangering av søkere.

Det er mange norske utenlandsstudenter på medisin og andre profesjonsstudier som det er vanskelig å komme inn på, som av ulike årsaker ønsker å avbryte studiene i utlandet for å fullføre i Norge. Også slike studenter må søke om opptak til det aktuelle studiet på vanlig måte gjennom Samordna opptak. Det er for å sikre likebehandling av søkerne, like opptaksvilkår og at søkeren fyller opptakskravene for studiet. Det er først når studenten er tatt opp, at han eller hun kan søke om godkjenning av utdanningen fra utlandet etter universitets- og høyskoleloven § 3-5. In-

stusjonen vil da foreta en faglig vurdering og eventuelt godkjenne (deler av) den utenlandske utdanningen som

del av eget studieprogram, og studenten vil få informasjon om hva som kreves for å fullføre studiet.

SPØRSMÅL NR. 3134

Innlevert 10. september 2023 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 14. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Prisdifferansen mellom NO2 og resten av regionene generer store flaskehalsinntekter for Statnett, som igjen brukes til nettutbygging eller nettleieredusering over hele landet.

Kan statsråden avklare hvor store flaskehalsinntektene er totalt så langt i år, for både innenlands kraftflyt, og eksport/import, fordelt på flaskehalsinntektene for de forskjellige prisområdene?

BEGRUNNELSE:

I 2022 var flaskehalsinntektene nær 22 milliarder kroner, og satt ny årsrekord. Flaskehalsinntektene gikk og går i sin helhet med til å redusere nettleien som Statnett tar inn, såfremt RME tillater det.

I hele 2021 var de samlede flaskehalsinntektene til sammenligning 5,3 milliarder kroner.

Over halvparten av flaskehalsinntektene i 2022, tilsvarende ca. 12 milliarder kroner, kom fra innenlands nett. Dette grunnet større prisforskjell enn vanlig mellom landsdelene.

I år er disse prisforskjellene vesentlig høyere i faktor internt i Norge.

Det er ønskelig å få opplyst hvor store flaskehalsinntekter som genereres mellom eksempelvis NO2-UK, NO2-NO5, etc.

Svar:

Norge er inndelt i fem budområder. Det er systemansvarlig, altså Statnett, som fastsetter budområdene i regional- og transmisjonsnettet basert på hvor det er strukturelle flaskehals i overføringsnettet. Ulik pris mellom områder oppstår dersom markedet ønsker å overføre mer kraft mellom områdene enn det er kapasitet til i strømmettet. Kraften transporteres da fra områder med lavere pris til områder med høyere pris. Slik sørger markedet for at kraften flyter til områdene hvor det er størst behov.

Handlet volum multiplisert med prisdifferansen utgjør såkalte flaskehalsinntekter. Ved handel mellom budområder internt i Norge går flaskehalsinntektene i sin helhet til Statnett. Ved handel på utenlandsforbindelsene deles flaskehalsinntektene likt mellom Statnett og deres partner i utlandet. Hittil i år (januar til og med august) har Statnetts flaskehalsinntekter vært som følger:

	Millioner kroner
NO-SE	847,6
NO-DK	563,2
NO-NL	347,5
NO-DE	684,8
NO-UK	956,6
NO1-NO2	1171,1
NO1-NO5	109,0
NO2-NO5	312,0
NO1-NO3	383,1
NO3-NO5	315,4
NO3-NO4	634,3

Kilde: Statnett, omregnet fra euro 13. september 2023.

SPØRSMÅL NR. 3135**Innlevert 11. september 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 21. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvorfor grep politisk ledelse inn i arbeidet med å finne lokaler til bedragerienhet på Gjøvik gjennom en fremgangsmåte politiet mente kunne føre til en ulovlig anskaffelse?

BEGRUNNELSE:

Jeg har med vantro lest sakene i Oppland Arbeiderblad og VG om hvordan politiet trakk i nødbremsen og mente regjeringen var i ferd med å bryte loven da Senterpartiet skulle ha Økokrim til Gjøvik. Jeg vil be om grundige svar på spørsmålene jeg sender om dette, for her har regjeringen mye å svare for.

Svar:

Spørsmålet bygger på et premiss som ikke stemmer. Det er ikke riktig at jeg eller mitt departement har grepet inn i arbeidet med å finne lokaler til Økokrims bedragerisenter.

Til representantens begrunnelse vil jeg bemerke at etter retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlige tjenesteproduksjon skal både faglige, økonomiske og lokaliseringspolitiske hensyn vurderes før lokalisering av statlige arbeidsplasser besluttes. Slike retningslinjer har eksistert i flere tiår, og har også ligget til grunn for beslutninger under tidligere regjeringer. På bakgrunn av retningslinjene vurderte Økokrim selv Trondheim, Gjøvik og Kristiansand som byer med utdannings-institusjoner med antatt tilgang til den kompetansen som var nødvendig for å lykkes med prosjektet, og ga departementet sin vurdering av lokaliseringsspørsmålet gjennom Politidirektoratet. Jeg ba i tillegg om en vurdering av Stjørdal.

Både Trondheim, Gjøvik og Kristiansand hadde nærhet til relevante fagmiljøer og utdanningsinstitusjoner, selv om Økokrim vurderte at Trondheim kom best ut basert på faglige kriterier. Basert på en helhetsvurdering av faglige, økonomiske og lokaliseringspolitiske hensyn, har regjeringen besluttet at bedragerisenteret lokaliseres på Gjøvik.

I arbeidet med å vurdere hvor det nye bedragerisenteret til Økokrim skulle etableres, kom det fram at det kun var i Trondheim politiet hadde tilgjengelige lokaler som var tilrettelagt for senterets oppgaver. Politiet vurderte ingen konkrete lokaler utenfor Trondheim, men estimerte hvor mye ekstra tid og ressurser som måtte brukes

ved etablering utenfor Trondheim politihus, basert på plassbehov, kvadratmeterpris i de ulike leiemarkedene og erfaring med anskaffelse og tilpasning av politilokaler. En mulig framtidig alternativkostnad ved å benytte lokalene i Trondheim inngikk heller ikke i vurderingene.

Departementet fikk uoppfordret innspill om et lokale på Gjøvik. Departementet henvendte seg til Politidirektoratet (POD) for å få deres vurdering av om tilgjengeligheten av dette eller tilsvarende lokaler ville kunne påvirke tid og kostnader til etablering. Blant annet var dette relevant for å kunne vurdere anslått størrelse på merkostnaden. Dette var kun en forespørsel om informasjon til departementets beslutningsprosesser, og ikke en inngripen i politiets valg av lokaler til Økokrims bedragerisenter. Valg av lokaler skjer i et helt annet steg i prosessen.

Alle anskaffelser i justissektoren, også denne, håndteres i tråd med gjeldende regelverk og etablerte rutiner. Det er ikke til hinder for at JD kan etterspørre informasjon.

SPØRSMÅL NR. 3136**Innlevert 11. september 2023 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 21. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Økokrim hevder konsekvensene av at regjeringen valgte å legge bedragerienheten på Gjøvik er forsinkelser, færre ansatte og mindre penger til kriminalitetsbekjempelse.

Hvor mye ekstra koster etableringen på Gjøvik sammenlignet med alternativene Økokrim anbefalte, jeg vil ha svar målt i forsinket tid til etablering og ekstra kostnader til etablering og drift?

BEGRUNNELSE:

Bare de kriminelle tjener på forsinket etablering. Det er derfor alvorlig når økokrim sier det de sier. Nemlig at regjeringen både forsinket etableringen og gjør den mer kostbar slik at det blir færre ansatte. Her må Stortinget få skikkelig oversikt, påstanden fra Økokrim må følges opp.

Jeg har med vantro lest sakene i Oppland Arbeiderblad og VG om hvordan politiet trakk i nødbremsen og mente regjeringen var i ferd med å bryte loven da Senterpartiet skulle ha Økokrim til Gjøvik. Jeg vil be om grundige svar på spørsmålene jeg sender om dette, for her har regjeringen mye å svare for.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 3135 til skriftlig besvarelse.

Kostnad og etableringstid er kun to av mange forhold som er relevante ved valg av lokalisering av nye statlige enheter. Etter retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon skal både faglige, økonomiske og lokaliseringspolitiske hensyn vurderes før lokalisering av statlige arbeidsplasser besluttes. Slike retningslinjer har eksistert i flere tiår, og har også ligget til grunn for beslutninger under tidligere regjeringer.

På bakgrunn av retningslinjene vurderte Økokrim selv Trondheim, Gjøvik og Kristiansand som byer med utdanningsinstitusjoner med antatt tilgang til den kompetansen som var nødvendig for å lykkes med prosjektet, og ga departementet sin vurdering av lokaliseringsspørsmålet gjennom Politidirektoratet. Jeg ba i tillegg om en vurdering av Stjørdal.

Politiet har estimert at etablering et annet sted enn Trondheim politistasjon vil øke etableringskostnadene med om lag 15 mill. kroner, de årlige leiekostnadene med om lag 1,5–2 mill. kroner og tid for etablering med minst ett år. Politiet vurderte ingen konkrete lokaler utenfor

Trondheim, men estimerte hvor mye ekstra tid og ressurser som måtte brukes ved etablering utenfor Trondheim politihus, basert på plassbehov, kvadratmeterpris i de ulike leiemarkedene og erfaring med anskaffelse og tilpasning av politilokaler. En mulig framtidig alternativkostnad ved å benytte lokalene i Trondheim inngikk heller ikke i vurderingen. Det er imidlertid for tidlig å si om estimatene er korrekte, da de er basert på anslag.

Både Trondheim, Gjøvik og Kristiansand hadde nærhet til relevante fagmiljøer og utdanningsinstitusjoner, selv om Økokrim vurderte at Trondheim kom best ut basert på faglige kriterier.

Jeg vil ellers bemerke følgende fra «Rettleiing til retningslinjene for statleg lokalisering» (Regjeringen.no, 21.03.2023):

«Minst tre alternativ bør bli vurdert, og minst eitt av alternativene skal vere i sentralitetsklasse 3 til 6. Dersom utgreiar ser det som naudsynt å ha med Oslo, sentrale kommunar i Oslo-området eller andre av dei største byane i lokaliseringsalternativa, så krev dette ei særskilt grunngjeving. Utgreiaren må vurdere stader som kan tilfredsstille behova til verksemda, ikkje berre dei stadene som ein legg til grunn vil vere mest optimale. Lokalisering i Nord-Noreg bør vurderast. I tillegg bør utgreiaren ikkje vurdere stader som er urealistiske, og sørge for å vurdere stader som ein kan akseptere at blir valt som lokasjon.»

Basert på en helhetsvurdering av faglige, økonomiske og lokaliseringspolitiske hensyn, har regjeringen besluttet at bedragerisenteret lokaliseres på Gjøvik.

SPØRSMÅL NR. 3137**Innlevert 11. september 2023 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 18. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Er statsministeren enig med olje- og energiministeren i at ilandføringen for utenlandskablene til kontinentet og Storbritannia i NO2 gjør at dette prisområdet er «mer eksponert for det utenlandske prisnivået sammenlignet med NO1 og NO5», eller vil statsministeren fortsette å nekte for sammenhengen mellom strømprisnivået på Sørvestlandet og utlandskablene, slik han har gjort i media i forrige uke (Jeg ber om at statsministeren besvarer spørsmålet)?

BEGRUNNELSE:

Overfor Stavanger Aftenblad (4. september) avviser Jonas Gahr Støre at det er noen sammenheng mellom utenlandskablene og prisnivået i NO2. Området, som strekker seg fra Sunnhordland til Buskerud, har opplevd mye høyere strømprisen enn resten av landet denne sommeren. Den samme tendensen så vi i fjor sommer, en slags ny normal i tiden etter at landsdelen har fått to nye utenlandskabler. Men statsministeren vil være «varsom med å trekke noen konklusjon om hvilken betydning kablene har» (Stavanger Aftenblad, 4. september).

Også olje- og energiministeren har tidligere vært ullen på dette punktet. Men da jeg stilte oppfølgingsspørsmål om hans påstand om at det er for lite kraft som fører til de høye prisene, måtte han tilkjenne markedsmekanismene på strømmarkedet: «I tillegg er ilandføringen for utenlandskablene til kontinentet og Storbritannia lokalisert i NO2. Dette bidrar til at NO2 er mer eksponert for det utenlandske prisnivået sammenlignet med NO1 og NO5.» (Svar på skriftlig spørsmål 22. august)

Statsministeren peker derimot på alle andre årsaks-sammenhenger, deriblant mangel på kraft («Og så er det et uttrykk for at vi trenger mer kraft», Stavanger Aftenblad, 4. september). Dette til tross for at NO2 har hatt netto eksport så langt i år. Det har også vært nokså normal fyllingsgrad (rundt medianen) gjennom sommeren.

Det vil være interessant for representanten å få vite om det er uvitenhet eller vondt i viljen som gjør at statsministeren ikke vil peke på sammenhengen mellom prissmitte og prisnivå i NO2.

Svar:

Som jeg har påpekt tidligere, er det mange faktorer som påvirker kraftprisen i de enkelte prisområdene, og de

løpende prisforskjellene mellom dem. Sammensetningen av produksjon og forbruk, kapasitet i overføringsnettet og den løpende ressursutviklingen er viktige årsaker til at kraftprisene kan være ulike i områdene over året. Det er ingen som bestrider at utenlandskablene påvirker prisnivået i Sør-Norge, men det er ikke riktig å kun peke på en enkelt forklaringsfaktor for den siste tids utvikling, der prisene i NO2 har vært høyere enn i områdene rundt.

Et viktig bakteppe for de lave prisene vi ser i deler av Sør-Norge er situasjonen med ekstremvær som har ført til store skader og overløp i mange vassdrag. Når magasinfyllingen allerede er høy og det kommer betydelige nedbørmengder, må kraftverk tilknyttet disse magasinene produsere for å unngå overløp (tvungen produksjon). NO1 og NO5 har betydelig mindre magasinkapasitet enn NO2, og kombinert med svært høy magasin-fylling den siste tiden, har det vært nødvendig med høy produksjon. Dette påvirker prisbildet.

I NO2 er det langt større reguleringsevne enn i NO1 og NO5. Mere av nedbør og tilsig kan spares til perioder hvor behovet er større, for eksempel om vinteren.

På kort sikt er det nødvendig og riktig at kraftsystemet kan tilpasse seg til de løpende værforholdene og variasjoner i produksjon og forbruk, selv om det innebærer at prisene vil kunne variere mellom områdene. Terminprisene for de ulike områdene framover tyder på at markedet forventer mer like priser utover høsten og vinteren.

Det viktigste tiltaket vi kan gjøre for å redusere prisforskjellene på lengre sikt er å sørge for mer nett, og mer effektiv bruk av det eksisterende nettet. Dette er noe regjeringen er opptatt av og jobber med. Vi har derfor lagt fram en handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet, med tiltak for å sørge for nettopp dette. Statnett jobber med mindre oppgraderinger som kan gi noe økt kapasitet, men også flere større prosjekter som vil bidra til å øke kapasiteten inn til NO2 ytterligere. Dette inkluderer styrking av forbindelsen mellom Sogndal og Sauda, og flere prosjekter som er konsesjonssøkt eller allerede under utføring i Vestland, bergensområdet og Haugalandet. I tillegg til nettforknninger er det nødvendig med tilstrekkelig produksjonskapasitet, samt effektiv bruk av kraften vi allerede har tilgang på.

Regjeringen har satt ned et utvalg som skal utrede ulike forhold ved prisdannelsen for strøm. Utvalget skal se på og vurdere ulike modeller som kan bidra til mer stabile og forutsigbare strømpriser som samtidig sikrer investeringer i fornybar energi. Utvalget skal se på disse

modellene innenfor handlingsrommet i EØS-avtalen og et fortsatt sterkt energisamarbeid. Det er naturlig at utvalget også ser på hvordan forhold i de andre europeiske

landene kan påvirke prisdannelsen på kraft i Norge. Utvalget skal levere sin rapport i oktober.

SPØRSMÅL NR. 3138

Innlevert 11. september 2023 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 19. september 2023 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim

Spørsmål:

Jordskjelvet i Marokko er en stor tragedie. Landsbyer er jevnet med jorden, over 2 000 mennesker er registrert døde og tallet stiger stadig. Det er stort behov for humanitær hjelp og det haster.

Må regjeringen vente på forespørsel om hjelp fra marokkanske myndigheter, eller vil utviklingsministeren sørge for at også Norge bidrar til å redde liv før det er for sent?

Svar:

Marokko ble rammet av et voldsomt jordskjelv 8. september 2023, med sentrum i Atlasfjellene ca. 70 km. sørvest for byen Marrakech. Myndighetene har bekreftet at nesten 3 000 mennesker er omkommet og 5 500 er såret. Tallene kan stige ytterligere. De hardest rammete områdene ligger i fem provinser. Det er i hovedsak små landsbyer i rurale strøk og i fjellområder som er rammet. Dette gir store utfordringer for redningsinnsatsen.

Den internasjonale Røde Kors-føderasjonen (IFRC) utløste raskt 1 million sveitsiske franc fra sitt krisefond. Norge bidrar tidlig hvert år til dette fondet slik at penger umiddelbart kan gjøres tilgjengelig for kriserespons gjennom nasjonale Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger. Om lag ti prosent av midlene i IFRCs krisefond er norske. IFRC anslår at om lag 5 000 mennesker ble nådd med assistanse de første dagene via dette fondet.

Den 12. september lanserte så organisasjonen en appell på 75 millioner sveitsiske franc for å kunne bidra med nødhjelp til 500 000 rammete mennesker, av en berørt befolkning på totalt om lag 6,6 millioner. Denne appellen annonserte Norge straks 10 millioner kroner i støtte til. Nødhjelpen vil omfatte mat, husholdningsartikler, vann, sanitær og helsetjenester, samt husly til rammet befolkning, inkludert internt fordrevne og vertssamfunn. Arbeidet utføres i hovedsak av den marokkanske Røde

Halvmåne-foreningen, som har utbredt tilstedeværelse i landet med over 8 500 frivillige og ca. 440 ansatte.

Marokkanske myndigheter leder koordineringen av hjelpearbeidet, både de nasjonale og internasjonale aspektene ved responsen, slik at denne blir effektiv og når frem til dem som er rammet. I mange land, deriblant Marokko, spiller nasjonale Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger en viktig rolle i dette arbeidet.

Det er et førende prinsipp i humanitær kriserespons at internasjonale bidrag utløses på anmodning fra nasjonale myndigheter eller der FN eller Røde Kors har blitt gitt en slik rolle av nasjonale myndigheter. En viktig grunn til dette er å sikre at riktig type hjelp kommer frem først. Det er mange eksempler på at ikke-etterspurte innsats kan ta opp begrenset kapasitet og dermed forsinke responsen. Dersom marokkanske myndigheter anmoder Norge om spesifikk bistand i hjelpearbeidet, vil dette vurderes fortløpende av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og komme i tillegg til den humanitære støtten. Vi har ikke pr. i dag mottatt noen slik henvendelse.

FN har på sin side styrket sin tilstedeværelse og står klar til å bistå myndigheter og organisasjoner på bakken. Også der FN spiller en sentral rolle bidrar Norge til umiddelbar kriseinnsats gjennom FNs nødhjelpsfond – CERF (Central Emergency Response Fund) – som vi støtter årlig.

Utenriksdepartementet står i løpende kontakt med Norges ambassade i Marokko, FN og humanitære organisasjoner om situasjonen i landet og vil vurdere ytterligere støtte dersom det meldes om behov.

SPØRSMÅL NR. 3139**Innlevert 11. september 2023 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 15. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen «sier nei til konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering av jernbanen».

Hvordan skal dette punktet i regjeringsplattformen egentlig forstås, og hvorfor mener regjeringen at det er riktig å slutte med konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering i noen deler av jernbanesektoren, som persontogtrafikken og vedlikehold av infrastruktur, mens andre deler av jernbanesektoren, som Vys kontrakter for vedlikehold av togunderstell, fortsatt konkurranseutsettes?

BEGRUNNELSE:

Mandag 11. september ble det kjent at Vy ønsker å tildele det private selskapet Stadler kontrakt for vedlikehold av boggier/understell for de 10 neste årene. 100 arbeidsplasser ved Mantenas verksted på Grorud i Oslo står i fare. Ifølge Avisa Oslo var tilbudet fra Mantena til og med billigere enn tilbudet fra Stadler, uten at det ser ut til å ha hjulpet det statlige vedlikeholdsselskapet.

Hvis Stadler får kontrakten, reises et stort spørsmål rundt fremtiden til Mantena. Tildelingen er interessant i lys av diskusjonen om samfunnssikkerhet og beredskap i sommer og behovet for å beholde kompetanse i Norge, siden Stadler planlegger å sende togunderstell ut av landet for deler av vedlikeholdet. Vy har ikke stilt noen krav knyttet til beredskap i anbudsutlysningen sin. Dette har også et klimaaspekt. I stedet for å bokstavelig talt rulle inn på verkstedet i Oslo, skal togunderstell fraktes med lastebil til utlandet, vedlikeholdes og deretter fraktes på lastebil tilbake igjen.

Det er imidlertid et annet aspekt her også, som har fått mindre oppmerksomhet.

Regjeringen valgte å avblåse planlagte tilbud for persontogdrift og drift/vedlikehold av infrastruktur. Det er i tråd med løftene som ble gitt i Hurdalsplattformen. Plattformen sier ingenting, i noen retning, om selve vedlikeholdet av tog. Men overordnet slår den fast at regjeringen «sier nei til konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering av jernbanen». Det er vanskelig å lese dette som noe annet enn at det gjelder hele sektoren.

Da er det et stort paradoks at konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering av jernbanen får fortsette som før i andre deler av den offentlige jernbanesektoren – blant annet innen vedlikeholdet av understell.

Rødt ønsker å samle norsk jernbane langt mer enn i dag. Et stykke på vei deler regjeringen dette målet med oss. Men det kan nesten virke som det statlige selskapet Vys fortsatte bruk av tilbud nærmest har sneket seg under regjeringens radar og er et arbeidsuhell. Alternativt er det slik at regjeringen faktisk støtter fortsatt bruk av konkurranseutsetting, oppsplitting og privatisering her.

I alle tilfeller er det ønskelig med en oppklaring fra samferdselsministeren om hva regjeringens politikk på området er og hvordan Hurdalsplattformen skal forstås.

Svar:

Offentlig kjøp av persontransporttjenester med tog gjøres i tråd med kollektivtransportforordningen. Denne typen anskaffelser er unntatt anskaffelsesregelverket. Det er derfor mulig å direktetildele avtaler om drift av persontransporttjenester med tog direkte til togselskapet uten en foregående konkurranse, innenfor de rammene som kollektivtransportforordningen setter.

Underleveranser til togselskaper som er operatør under en avtale om offentlig tjenesteyting i medhold av kollektivtransportforordningen, eksempelvis vedlikehold av togene, er imidlertid ikke unntatt anskaffelsesregelverket. Staten kan derfor ikke direktetildele vedlikehold av tog til et konkret selskap på samme måte. Dersom togselskapet som blir tildelt togtilbudet eksempelvis har et datterselskap som driver vedlikehold av tog, er det mulig å drive vedlikeholdet i egenregi forutsatt at de oppfyller en rekke vilkår knyttet til slike tjenester i egenregi.

SPØRSMÅL NR. 3140**Innlevert 13. september 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 20. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Vil statsråden be Nasjonal sikkerhetsmyndighet vurdere om det bør frarådes bruk av den russiskproduserte applikasjonen Yango på tjenestetelefoner i departementene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nr. 2874 av 14.08.23 og statsrådets besvarelse av spørsmålet den 25.08.23. Det fremheves i svaret at statsråden ikke vurderer enkeltapplikasjoner, men sørger for at det utarbeides nasjonale råd som skal bidra til å styrke cybersikkerheten. Som statsrådets bruk av den kinesiske applikasjonen TikTok på sin tjenestetelefon illustrerte, så kan det være grunn til å stille spørsmål ved hvilken verdi de generelle rådene som skal styrke cybersikkerheten har i praksis. Etter at flere land vi har sikkerhetspolitisk samarbeid med innførte forbud mot den kinesiske applikasjonen TikTok på tjenestetelefoner, og det ble signalisert at Fremskrittspartiet ville fremme forslag i Stortinget om innføring av et slik forbud også i Norge, ba statsråden Nasjonal sikkerhetsmyndighet om en vurdering av om det burde innføres tiltak eller gis råd eller retningslinjer i Norge knyttet til blant annet Tik-

Tok og Telegram. Etter denne vurderingen, var NSMs klare tilbakemelding at bruk av disse applikasjonene ble frarådet på offentlig ansattes tjenesteenheter som er tilknyttet virksomhetens interne digitale infrastruktur eller tjenester.

Spørsmålsstiller vil vite om statsråden vil be NSM om å foreta en tilsvarende vurdering for den russiskproduserte applikasjonen Yango. Dette fremstår naturlig, sett i lys av de opplysninger som har fremkommet om applikasjonen Yango og den klare anbefalingen fra Datatilsynet. Det vises herunder til begrunnelsen for spørsmål nr. 2874.

Svar:

Som opplyst i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2874 er det utarbeidet nasjonale råd som skal bidra til å styrke cybersikkerheten. NSM har på sine nettsider publisert oppdaterte råd for å øke sikkerheten på mobile enheter. Det økte fokuset på sikkerhetsutfordringer knyttet til applikasjoner og tilhørende anbefalinger fra sikkerhetsmyndighetene våre er viktige for å trygge mobilbruk bl.a. som følge av apper fra land vi ikke har et sikkerhetssamarbeid med.

SPØRSMÅL NR. 3141**Innlevert 13. september 2023 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 19. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Har statsråden, som følge av innvandring fra bl.a. Ukraina, gått bort fra ambisjonsnivået om at vi skal ha minimum 2 politiårsverk pr. 1 000 innbyggere?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nr. 2992 av 25.08.23, og statsrådets besvarelse av spørsmålet den 06.09.23. Fra statsrådets besvarelse fremheves særlig følgende:

«Det er likevel riktig som representanten påpeker, at Antallet politiårsverk per 1 000 innbygger, slik man vanligvis måler det, i perioden fra 30.06.21 til 30.06.23 har gått ned fra 2,12 til 2,08. Det er imidlertid usikkert om dette målet gir et godt bilde av utviklingen. Det er for eksempel slik at Norge har hatt en

svært høy befolkningsvekst i perioden på hele 112 000 personer, som i stor grad har bakgrunn i høy nettoinnvandring fra bl.a. Ukraina. Det kan argumenteres for at et måltall for politiårsverk opp mot befolkningsstørrelse må tolkes med en viss varsomhet i den spesielle situasjonen Norge nå står i mtp. høy innvandring fra Ukraina.»

Besvarelsen kan etterlate et inntrykk av at det å måle politidekning på grunnlag av antall politiårsverk pr. 1 000 innbyggere, ikke gir et godt bilde av hvordan politidekningen har utviklet seg – under henvisning til befolkningsveksten som følge av innvandringen fra bl.a. Ukraina. Det bes derfor om en avklaring på om statsråden – som følge av økt innvandring – har gått bort fra ambisjonsnivået om

vi skal ha minimum 2 politiårsverk pr. 1000 innbyggere i Norge.

Svar:

Innvandringen fra Ukraina eller andre steder endrer ikke mitt mål om god politidekning. Lokalt politi har vært prioritert siden regjeringen tiltrådte, og målet er å styrke politiet i hele landet. Antallet årsverk i politiet øker, og arbeidet med å styrke og utvikle lokalpolitiet er kontinuerlig og pågående.

SPØRSMÅL NR. 3142

Innlevert 13. september 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 20. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva har samferdselsministeren tenkt å gjere med avsløringane ikring manglande kontrollar av jernbanebruer til Bane Nor, og kva tiltak har ministeren sett i verk?

GRUNNGJEVING:

TU har nylig publisert en sak om at Bane Nor ikke fulgte sitt eget regelverk for kontroll av jernbanebrua på Ringebu som kollapse. Brua skulle vært kontrollert under vann hvert 6. år, det er ikke gjort.

Bane Nor har tidligere hevdet at det ikke er krav til undervannsinnspeksjon av jernbanebruer.

<https://www.tu.no/artikler/bane-nor-innrom-mer-fulgte-ikke-eget-regelverk-for-kontroll-av-ulykkesbrua/536475?key=Gjx267GS>

Det er dermed tydelig at Bane Nor ikke kjenner sitt eget regelverk, noe som kan bety at det finnes svært mange andre bruer her i landet som ikke er kontrollert etter gjeldende regelverk.

Dette sett i lyset av dei alvorlege avvik på rutiner ikring Tretten Bru før kollapsen av denne brua som kunne ha kosta liv, er det no svært alvorlig at det ser ut til å kunne vere same ukulturen og manglande kontroll av bruene til Bane Nor.

Svar:

Statens jernbanetilsyn har ansvar for å føre tilsyn med aktørene i jernbanesektoren og undersøker nå hvordan Bane NOR har fulgt opp og vedlikeholdt Randklev bru på Dovrebanen.

Bane NOR opplyser om at foretakets interne regelverk krever at hele brukonstruksjonen, inklusive fundamentene skal kontrolleres i hovedkontroll hvert 6. år. Bane NOR opplyser videre om at foretaket, på grunn av ulik tolkning av regelverk og praksis ikke har gjennomført undervannsinnspeksjon ved hovedkontroll på Randklev bru. Bane NOR går nå gjennom både regelverk og praksis for å sikre at de samsvarer og ikke gir rom for tolkning.

Bane NOR opplyser også at foretaket, i tillegg til hovedkontroll hvert sjetten år, gjennomfører årlige inspeksjoner i tillegg til inspeksjoner i etterkant av flom. Videre så kjøres det målevogn over alle jernbanestrekninger minimum to ganger i året. Den vil også kunne avdekke eventuell skade eller feil på brukonstruksjonen. Målevognskjøringen på Randklev bru har ikke avdekket bevegelser i sporet som har gitt grunn til bekymring. Av hensyn til sikkerheten valgte Bane NOR å stenge Dovrebanen i forbindelse med flommen, og hendelsen på Randklev bru innebar derfor aldri fare for liv og helse.

Når det gjelder følgene av ekstremværet «Hans», opplyser foretaket at de gjennomfører spesialinspeksjoner av alle bruer som er rammet i henhold til teknisk regelverk, noe som blant annet innebærer inspeksjon under vann.

Bane NOR opplyser også om at foretaket har satt i gang et arbeid for å kartlegge status for undervannsinnspeksjoner i forbindelse med hovedkontroll for andre jernbanebruer med fundamenter i vann. Dette er i tråd med min forvent-

ning om at Bane NOR tar en gjennomgang av egne rutiner for å trygge eksisterende og fremtidige norske jernbanebruer. Dette vil departementet også følge opp i møte med Bane NOR.

SPØRSMÅL NR. 3143

Innlevert 13. september 2023 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 20. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når har regjeringa og samferdselsministeren tenkt å handle med ei rask avklaring, og finansiering av ny Ranklev bru, og når kan ei midlertidig eller ny bru kunne stå ferdig?

GRUNNGJEVING:

Brukollapsen i Gudbrandsdalen har fått enorme konsekvensar for landet.

Lillehammer og Dombås kompenseres delvis for den manglende passasjerkapasiteten på Dovrebanen, for den viktige godstrafikken mellom Sør-Norge og Midt-Norge og Nord-Norge er det verre.

Til Åndalsnes er det til dømes ikkje noko alternativ toglinje, noko som sjølvsagt medfører større press på ein allerede overbelasta og utdatert E-136 opp Romsdalen.

Ting tar tid, lang tid også ved kollapsen av denne brua, og absolutt alt anna en handlingskraft og styringsfart er rådane i denne brukollapsen som også var ved til dømes kollapsen av Tretten bru.

Svar:

Å få på plass ny bru har høyest prioritet i jernbanesektoren og Bane NOR jobber langs flere ulike spor for å se på alle handlingsalternativer. Når en ny bru vil kunne være ferdig er usikkert og er avhengig av mange forhold. Blant annet hvor omfattende arbeidene vil være for å sikre fundamentene i Lågen, og om bruelementer kan gjenbrukes. Bane NOR er i lys av dette tilbakeholdne med på nåværende tidspunkt å tidfeste når brua vil kunne være ferdig.

Bane NOR har reservejernbanebruer tilgjengelige for bruk i krisesituasjoner og Bane NOR har, sammen med Forsvaret ved Ingeniørbataljonen i Brigade Nord, Statens vegvesen og flere samarbeidspartnere, vurdert om de tilgjengelige reservebruene (herunder Forsvarets tilgjengelige reservebruer) for både veg og jernbane, i

Norge og i våre naboland, kan brukes som en midlertidig erstatning for den drøyt 170 meter lange bruen som kollapsede. Involverte faginstanser har konkludert med at de tilgjengelige reservebruene dessverre ikke er egnet til rask gjenoppretting av jernbanetraffikk på den utsatte strekningen ved Ringebru. Rådgivende fagekspertise hjelper nå Bane NOR med planlegging og utbygging av den løsningen som måtte være raskest og best på strekningen – både midlertidig og permanent.

Bane NOR opplyser at de er avhengig av å samarbeide med entreprenør- og rådgiverbransjen fra tidlig fase, for å legge til rette for bærekraftige og innovative løsninger, og ikke minst en best mulig prosjektgjennomføring. Bane NOR forbereder derfor en hasteanskaffelse av en «totalentreprise med samhandling». Det innebærer et tett samarbeid mellom Bane NOR og entreprenøren, som skal kunne påvirke hvilke løsninger som blir valgt, hva som bygges når og hvordan det skal bygges. Bane NOR ønsker at dette skal skje raskt, og legger derfor opp til et enkelt og lite arbeidskrevende tilbudsarbeid for entreprenøren.

Ekstremværet «Hans», og det påfølgende styrtregnet på Østlandet preger ikke minst de reisende og næringslivet som benytter jernbanen. Det er etablert midlertidige løsninger for passasjerer og gods og jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 3127 der jeg blant annet omtaler at Kongen i statsråd den 15. september gav samtykke til at det kan utbetales støtte til godstogselskapene uten bevilgning. Utgiftene som nå pådras, skal begrenses til det som er strengt nødvendig frem til Stortinget får behandlet saken. Regjeringen sørger på denne måten for at godstogselskapene får hjelp frem til en endelig støtteordning er på plass.

Målet er klart: Å raskest mulig få på plass en ny jernbanebru slik at person- og godstransporten kan gjenopptas og skadevirkningene minimeres.

SPØRSMÅL NR. 3144

Innlevert 13. september 2023 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 20. september 2023 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Bane Nor har stilt i utsikt en mangedobling av avgiftsnivået.

Har det blitt foretatt vurderinger av konsekvenser for regionalt næringsliv av slike store og brå avgiftsøkninger?

BEGRUNNELSE:

Rana Gruber er en tradisjonsrik aktør i mineralsektoren. Gruvevirksomheten er banebrytende i den forstand at den vil bli klimanøytral innen kort tid som første av sitt slag. Bedriften er i tillegg en sentral del av økosystemet i Mo industripark som er Nord-Norges største industriforetak.

Bane Nors planlagte avgiftsøkning er kraftig og innføres på kort tid. Det legges til grunn at myndighetene har gjort vurderinger av konsekvenser som en for brå og stor avgiftsøkning kan ha å bety for regionalt næringsliv som står i en direkte konkurransesituasjon med utlandet.

Svar:

Frem til 1.januar 2017 var det i praksis Stortinget som fastsatte satsen for avgiftene i forbindelse med statsbudsjettet. Etter denne datoen fikk Bane NOR ansvar for å fastsette avgifter for bruk av jernbaneinfrastruktur etter jernbaneforskriften kapittel 6.

Jernbaneforskriftens avgiftsregler gjenspeiler EU-regelverk som har vært del av EØS-avtalen og norsk lovgivning i en årrekke. Statens jernbanetilsyn i rollen som markedsovervåkingsorgan fører tilsyn med at avgiftene fastsettes på riktig måte, herunder at vilkårene for å ilagge påslag på avgiftene er oppfylt. Ved fastsettelse av påslag skal Bane NOR fastsette dette kun i marked som tåler det, og prosessen skal forankres i prinsipper om effektivitet, innsyn og likebehandling, og sikre optimal konkurransevne for jernbanens markedssegmenter jf. jernbaneforskriften § 6-3 (1).

Bane NOR har nylig sendt forslag om nye avgifter på høring til jernbanesektoren som nærmere illustrerer hvilke vurderinger de har lagt til grunn jf. link her: [Network Statement 2025 Høring \[Network statement\] \(banenor.no\)](#).

Bane NOR opplyser om at de har delt malmsegmentet i to og differensiert satsen. Dette innebærer i denne modellen at selskaper som frakter jernmalm i segmenter med høyere elasticitet vil få om lag en halvering av avgiftstrykket i ny modell fra 2025, jf. tabell under. Bane NOR opplyser at de i tabellen har lagt til grunn sammenligninger i samme prisnivå (2024-kroner) og trafikk (2022). Det vil si at satsene målt i 2024-kroner er multiplisert med trafikken fra 2022.

Tabell 8 Sammenlikning av prismodeller i segmentene som får påslag. Sum av grunnpris og påslag. Mill. kroner.

	Jernmalm med lav elasticitet	Jernmalm med høyere elasticitet	Øvrig malm og mineraler	Tilbringer hovedflyplass	PSO
Modell i NS2023	109	18	0,6	44	567
Modell i NS2024	89	41	0,2	45	716
Modell i NS2025	123	20	0,3	45	692

Departementet legger til grunn at aktører i sektoren gir innspill til høringen dersom de har synspunkter på innretningen.

SPØRSMÅL NR. 3145**Innlevert 13. september 2023 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 21. september 2023 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan finansministeren avklare om havbruksselskapene i 2024 og fremover skal legge faktiske salgsinntekter til grunn for beregning av den nye grunnrenteskatten eller salgsinntekter fastsatt av et normprisråd?

BEGRUNNELSE:

Høringen om regjeringens forslag til et eget normprisråd for fastsetting av brutto inntekt i den nye grunnrenteskatten ble avsluttet 4. september i år. I denne foreslås det at skatteloven § 19-5 tredje ledd skal lyde:

"Til bruk ved fastsettingen av brutto inntekt etter første ledd bokstav a og d kan et prisråd for havbruk, felles for flere eller for et enkelt salg, med bindende virkning fastsette en skatteavregningspris for laks, ørret og regnbueørret som produseres i henhold til akvakulturtiltattelse som nevnt i § 19-1. Prisen skal svare til markedsverdien ved merdkanten av laks, ørret og regnbueørret. Departementet oppnevner medlemmer av prisrådet. Departementet kan bestemme at prisrådet ikke skal fastsette skatteavregningspriser for nærmere angitte salg og kan fastsette nærmere retningslinjer for metode som prisrådet skal følge ved fastsettingen av skatteavregningspris. Prisrådet kan ikke instrueres, verken generelt eller i enkeltsaker."

6. september, to dager etter at høringen om normprisrådet ble avsluttet, uttalte næringsminister og nestleder i Arbeiderpartiet, Jan Christian Vestre, i debatt mot meg i NRK Dagsnytt Atten at det ikke skulle fastsettes normpriser på ukenivå for grunnrenteskatten, men at

"de [næringen] skal betale skatt av den prisen de selger laksen for".

Det er derfor høyst uklart hvilket grunnlag næringen faktisk skal betale den nye grunnrenteskatten av. Er det den prisen de selger laksen for eller den prisen normprisrådet fastsetter.

Svar:

Det er innført grunnrenteskatt på havbruk fra 1. januar 2023. En velfungerende grunnrenteskatt er avhengig av at den treffer nokså presist avkastningen av aktiviteten som genererer grunnrente. Aktivitet før og etter sjøfasen, som for eksempel stam- og settefiskproduksjon, slakt og foredling, skal falle utenfor virkeområdet for grunnrenteskatten. Verdiskaping fra aktiviteter i disse fasene, står derfor kun overfor ordinær selskapskatt.

Fastsetting av skattegrunnlaget i grunnrenteskatten bør derfor skje på det punktet i verdikjeden som best tr-

effe grunnrentevirksomheten. Det er ved merdkanten. Etter skatteloven § 19-5 første ledd skal bruttoinntekten settes til markedsverdien av laks, ørret og regnbueørret ved merdkanten, multiplisert med slaktevolum.

I mange tilfeller foreligger det ikke en observerbar markedspris ved opptak fra merden, fordi fisken først selges til en ekstern part etter slakt, transport og eventuelt bearbeiding. Mange havbruksaktører er organisert som integrerte selskap eller konsern, slik at blant annet videreforedling av fisken skjer i nærstående selskap. Da kan det være behov for at skattemyndighetene kontrollerer at internprisene er avtalt på samme vilkår som om partene var uavhengige. Kontroll og endringsvedtak fra skattemyndighetene er ressurskrevende, og kan gi opphav til tvister med skattepliktige i enkeltsaker, også for domstolene. For selskapene vil det være en fordel å få avklart bruttoinntekten med bindende virkning raskt. I Prop. 78 LS (2022–2023) ble det derfor foreslått at et uavhengig prisråd med bindende virkning skal kunne fastsette priser for laks, ørret og regnbueørret til bruk ved fastsettingen av brutto inntekt. På samme måte som når den grunnrenteskattepliktige selv setter markedsverdien, og når skatte-myndighetene kontrollerer egenfastsettingen, er formålet at en skatteavregningspris fastsatt av et prisråd skal svare til markedsverdien av fisken ved merdkanten.

I Prop. 78 LS (2022–2023) foreslo departementet at de alminnelige reglene ved egenfastsettingen skulle gjelde for inntektsåret 2023, og for salg der prisrådet eventuelt ikke setter skatteavregningspriser. Det innebærer at grunnrenteskattepliktige selv må finne markedsverdien ved merdkanten til bruk ved inntektsfastsettingen. Fra 2024 suppleres selskapenes egen beregning av markedsverdien av at prisrådet skal fastsette skatteavregningspriser for løpende salg. Rådet vil ta utgangspunkt i selskapenes oppnådde priser, supplert med ev. annen tilgjengelig markedsinformasjon.

I juni 2023 sendte departementet på høring forslag om prisråd for havbruk og inntektsfastsetting i grunnrenteskatten. Som omtalt i høringsnotatet ønsker departementet en smidig og forutsigbar overgang til systemet med prisråd. Forslaget knyttet til håndtering av fastpriskontrakter som ble presentert i høringsnotatet, er nytt for selskapene. Departementet legger derfor opp til at det i første omgang bør være frivillig for aktørene å benytte skatteavregningspris fastsatt av rådet for fastpriskontrakter ved egenfastsettingen i 2024. Dersom de ikke ønsker å benytte rådets skatteavregningspriser, må selskapene

komme frem til markedsprisen ved merdkanten selv for disse kontraktene, og med eventuell etterfølgende kontroll av Skatteetaten.

Høring om prisråd for havbruk og fastsetting av bruttoinntekt i grunnrenteskatten hadde frist 4. september 2023 og saken er nå til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 3146

Innlevert 14. september 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 21. september 2023 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Viser til rasfaresituasjonen i Manndalen i Kåfjord hvor mange i årevis har ventet på svar på søknad om tiltak fra myndighetene for rassikring.

Hvor mange søknader om klimatilpasning eller rassikring ligger til behandling hos NVE, hvor lenge har de ventet, og når kan folk i Manndalen vente svar?

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir bistand til sikring av eksisterende bebyggelse mot flom og skred. NVE kan bistå kommunene enten med planlegging og gjennomføring av tiltak, eller ved tilskudd slik at kommunene selv kan iverksette tiltak. Rammene for NVEs bistandsordninger blir lagt i de årlige budsjettene.

Det er estimert et stort behov for sikring i hele landet, og dette er et langsiktig arbeid. NVE har per 1. juli 2023 samlet om lag 70 søknader om tilskudd til behandling. NVE prioriterer sin bistand til kommunene etter samfunnsøkonomisk kriterier slik at samfunnet får mest mulig igjen i form av redusert risiko for flom- og skredskader. Unntaksvis kan NVE gi tilskudd til rivning og flytting av bebyggelse dersom sikring er mer kostnadskrevende.

I Manndalen i Kåfjord er det flere hus som ligger utsatt til, og terrengforholdene gjør det vanskelig å etablere fysiske sikringstiltak. NVE har tidligere innvilget søknader om tilskudd til rivning og flytting i dette området. NVE har per i dag tre søknader fra 2020 om tilskudd til rivning og flytting i Manndalen.

Det tas sikte på at disse søknadene blir vurdert gjennom høsten, og at kommunen vil kunne få svar i begynnelsen av 2024.

SPØRSMÅL NR. 3147

Innlevert 14. september 2023 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 21. september 2023 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Viser til DNs avsløringer om utslipp fra oppdrettsnæringen lørdag 9. september.

Hva er statsrådets vurdering av saken, og har problemene vært kjent for regjeringen?

Svar:

Regjeringen er svært opptatt av at vi skal ha en bærekraftig akvakulturnæring i Norge. Dagens Næringslivs rapportasjer om påstått ulovlig forurensning fra settefiskanlegg formidler et sterkt inntrykk, og jeg tar denne saken svært alvorlig. Forurensningsloven er klar: Utgangspunktet er

at forurensning er forurenser sitt ansvar og at det er forurenser som betaler. Virksomheter med tillatelse etter forurensningsloven har ansvar for å ha kunnskap om egne utslipp og hvilke konsekvenser det kan få for miljøet. Dette ansvaret vil jeg diskutere med bransjen, og fiskeri- og havministeren og jeg har derfor invitert representanter fra havbruksnæringen til et møte om kort tid for å diskutere de alvorlige utfordringene som har blitt presentert i disse sakene.

Akvakulturbransjen har endret seg mye over tid. Settefiskanlegg har utviklet seg både med tanke på størrelse og ny renseteknologi som er tatt i bruk. Oppdrettsvirksomhet har miljøpåvirkning, og virksomhetene må derfor ha tillatelse etter forurensningsloven. Det er statsforvalteren som er forurensningsmyndighet. Tillatelsene etter forurensningsloven er gitt ut fra en vurdering om at virksomheten ikke skal føre til uakseptabel forurensning av resipient eller fjordsystem. Villkårene som er satt i tillatelsene er blant annet basert på opplysninger om ønsket produksjon, beregnet utslippsmengde og vurderinger av resipientens kapasitet til å ta imot og omsette mengden utslipp. I nyere tillatelser er det satt strengere krav til rensning via utslippsgrenser og også stilt krav til utslippskontroll, rapportering av utslippstall og miljøovervåkning.

Statsforvalterne har et viktig ansvar som tilsynsmyndighet. Bransjens plikt til å overholde lover og regler på

forurensningsområdet gjelder likevel uavhengig av hvor ofte myndighetene kommer på tilsyn. Virksomhetene har ansvaret for å overholde krav og ha systemer for å sikre etterlevelse. Fremover vil vi se nærmere på om det kan tas grep som sikrer større grad av etterlevelse av regelverk og tillatelser. Jeg vil samtidig legge til at sakene i Dagens Næringsliv har stort fokus på antall avvik som er funnet på tilsyn. Jeg vil understreke at avvik er uheldig, men at det heller ikke er unormalt at miljømyndighetene finner avvik på tilsyn. Antallet avvik i seg selv sier ikke noe om alvorligheten. Avvik avdekket på tilsyn skal rettes før statsforvalteren avslutter tilsynssaken. Statsforvalteren har ulike virkemidler som kan anvendes ved brudd på regelverk og tillatelser, avhengig av alvorlighetsgraden. Regjeringen er opptatt av at tilsynsrollen prioriteres i statsforvalternes arbeid og vil understreke dette i dialogen regjeringen har med statsforvalterne gjennom det årlige tildelingsbrevet. Miljødirektoratet vil i tillegg planlegge og legge til rette for en landsomfattende tilsynsaksjon rettet mot settefiskanlegg.

Miljødirektoratet vurderer også fortløpende nye krav til akvakulturaktivitet som følge av oppdatert kunnskap og ny teknologi. Basert på dette må vi også vurdere om det kan være andre nødvendige grep vi kan ta for å redusere miljøbelastningen og sikre at det ikke forekommer ulovlig forurensning fra akvakulturnæringen i Norge.

SPØRSMÅL NR. 3148

Innlevert 14. september 2023 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 22. september 2023 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan arbeider statsråden med å vurdere ulike beslutningsstøtteordninger, og når vil det bli lagt frem sak om dette for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 141 L (2021–2022) opplyste departementet om at de er i gang med en helhetlig gjennomgang av vergemålsloven, og at det som et ledd i denne gjennomgangen blant annet vil vurderes ulike beslutningsstøtteordninger, jf. Innst. 219 L (2022–2023). Beslutningsstøtteordninger vil være vesentlig for at Norge skal innfri krav i artikkel 12 i FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt

funksjonsevne (CRPD). Denne forutsetter at mennesker med nedsatt funksjonsevne får den støtten de trenger for å kunne gi uttrykk for ønsker og behov og ta egne beslutninger.

Jeg er kjent med at det eksisterer prosjekt innenfor beslutningsstøtte, det som er kalt beslutningsstøtteråd, som er utviklet av funksjonshemmedes organisasjoner. Jeg er også kjent med at erfaringer fra prosjektet er dokumentert i rapporten «Mitt liv, mitt valg». Behovet for beslutningsstøtte vil være svært ulikt blant dem som får tilbudet. Beslutningsstøtteråd er en av flere mulige modeller for beslutningsstøtte.

CRPD-komiteen har oppfordret Norge til å innføre lov om beslutningsstøtte. Det samme har Likestillings-, og diskrimineringsombudet (LDO) og Norges institusjon for

menneskerettigheter (NIM) har anbefalt at det utformes en egen lov om beslutningsstøtte.

Det er et betydelig antall mennesker som nå er under vergemål med henvisning til «psykisk utviklingshemming», slik det er angitt i Vergemålsloven. Å bli plassert under vergemål og miste retten til selvbestemmelse er et stort inngrep i funksjonshemmedes sivile rettigheter. Det er derfor viktig å få til endringer, og få fremdrift i arbeidet med en lov om beslutningsstøtte.

Jeg er også kjent med at departementet har dialogmøter med sivilt samfunn som ledd i arbeidet med endringer og en helhetlig gjennomgang av vergemålsloven. Disse dialogmøtene har hittil ikke tatt opp ulike beslutningsstøtteordninger.

Svar:

Innledningsvis viser jeg til mitt svar på representantens spørsmål nummer 2052 i mai 2022. Representanten stilte den gang spørsmål blant annet om når det ville bli lagt frem en sak for Stortinget om en egen lov om beslutningsstøtte. Jeg viser særlig til følgende avsnitt fra mitt forrige svar:

«Den norske vergemålsloven, som trådte i kraft i 2013, er utformet blant annet for å ivareta Norges menneskerettslige forpliktelser etter FNs konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Vergens hovedoppgave i et alminnelig frivillig vergemål er å yte beslutningsstøtte, slik at personer med behov for bistand kan utøve sin rettslige handleevne og selvbestemmelse på lik linje med andre.

Individtilpassede frivillige vergemål fyller etter Norges syn kravene til beslutningsstøtteordninger som CRPD artikkel 12 stiller. Jeg nevner at CRPD-komiteens oppfatninger om artikkel 12 i denne sammenheng er omstridt, og at en rekke stater legger til grunn samme forståelse av konvensjonen som Norge.»

Regjeringens syn er at alminnelig vergemål etter reglene i vergemålsloven utgjør en beslutningsstøtteordning i samsvar med CRPD. Dette er lagt til grunn av alle norske regjeringer siden dagens vergemålslov ble vedtatt i 2010. Selv om den norske vergemålsordningen er i tråd med våre folkerettslige forpliktelser, kan den bli bedre. Jeg viser til at Stortinget i et enstemmig anmodningsvedtak 27. april 2021 ba regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av vergemålsordningen. Arbeidet er i gang, og har prioritet i departementet. En rekke viktige lovendringer, med det uttalte formål å styrke retten til selvbestemmelse og beslutningsstøtte, ble vedtatt av Stortinget i mars (jf. endringslov 31. mars 2023 nr. 5), og satt i kraft 1. april i år. Jeg vil særlig vise til de endringene som er gjort i vergemålsloven §§ 20 og 33, som nå tydeligere reflekterer at alminnelig vergemål er en frivillig støtteordning, der retten til beslutningsstøtte er en bærebjelke.

I begrunnelsen for spørsmålet hevdes det at «[å] bli plassert under vergemål og miste retten til selvbestemmelse er et stort inngrep i funksjonshemmedes sivile

rettigheter». Jeg vil understreke at det å få opprettet et alminnelig vergemål, ikke innebærer at en taper retten til selvbestemmelse. Slik det ble tydeliggjort i Prop. 141 L (2021-2022), er vergens rolle i et alminnelig vergemål primært å bistå personen som har verge, slik at han eller hun selv kan utøve sin rettslige handleevne i tråd med egne ønsker. Formålet er altså å styrke personens muligheter til å utøve selvbestemmelse, på lik linje med andre. Begrepet «satt under vergemål» ble tatt ut av de bestemmelsene som ble endret ved den nevnte lovendringen, og i proposisjonen ble det lagt til grunn at dette begrepet gjennomgående vil bli faset ut av loven, fordi det ikke reflekterer realitetene i vår vergemålsordning.

I departementet arbeides det med å utrede mulige videre lovendringer. Som ledd i utredningsarbeidet gjennomføres det blant annet dialogmøter med sivilt samfunn. I forbindelse med disse har departementet fått presentert enkelte forslag til alternative reguleringer av beslutningsstøtteiltak. Ulike systemer for beslutningsstøtte, herunder hvilke systemer som er implementert i andre land, blir vurdert som ledd i det videre utredningsarbeidet, som ellers følger vanlig prosedyre for utredninger i departementet. Det er for tidlig å si når en ny sak vil bli lagt frem for Stortinget.

Innenfor gjeldende rett er det adgang for personer som måtte ønske det, til å etablere et beslutningsstøtteråd for seg selv, for eksempel av den typen som Uloba har gjennomført et forsøksprosjekt med. Der en person har tilgang til nødvendig beslutningsstøtte privat, og ikke ønsker et vergemål, er det ikke etter gjeldende rett adgang til å opprette vergemål, med mindre vilkårene for å begrense personens rettslige handleevne er oppfylt. Også der det er ønskelig å ha en verge, for eksempel fordi en behøver en representant, kan personen selvfølgelig motta beslutningsstøtte fra flere personer. Vergens ansvar er å bidra til å iverksette personens egne beslutninger.

SPØRSMÅL NR. 3149**Innlevert 14. september 2023 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 22. september 2023 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at norsk barnevern unngår å krenke barn og foreldres rettigheter og hvordan vil hun konkret følge opp at norsk barnevern denne uken er felt i tre nye dommer fra Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) i Strasbourg?

BEGRUNNELSE:

Norge har ved flere tilfeller blitt dømt i EMD, for brudd på EMK. Sist var denne uken da Norge ble dømt i ni saker (i tre dommer). Felles for sakene er at retten til familieliv har blitt krenket. Også tidligere har Norge blitt dømt på enkelte punkter i lignende saker. Dette er svært alvorlig og vil kunne utfordre tilliten til norsk barnevern.

Dommene viser at retten til familieliv ikke har vært sikret tilstrekkelig av barnevernet. Vi ser nok en gang at barnevernet ikke har hatt god nok forståelse og respekt for foreldrenes rett til barn og barns rett til foreldre.

Gjennom flere år har det vært arbeidet målrettet med å sørge for at norsk barnevern ikke begår overtramp mot barn og foreldres rettsikkerhet. Mye positivt har skjedd, og NOU 2023:7 peker på en rekke tiltak som vil styrke rettsikkerheten ytterligere. Det er høyst nødvendig å gjennomføre slike tiltak så snart som mulig. Vi har ikke råd til at barnevernet svikter barn og foreldre i flere saker.

Svar:

Eg vil understreke at eg tar på største alvor at Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) i flere saker har konstatert at familiar har vore utsett for feil praksis i barnevernssakene deira og deira rett til familieliv har blitt krenka. Mi oppgåve no er å sørgje for at norsk barnevern imøtekjem våre menneskerettslege forpliktingar, og at andre familiar ikkje opplever noko liknande. Det er bra at foreldre kan bringe barnevernssaker inn for ein internasjonal domstol og at Noreg kan få eit korrektiv utanfrå der det er naudsynt.

Sidan desember 2015 har EMD tatt til behandling til saman 50 barnevernssaker mot Noreg, og etter avgjerdene i september er 48 avgjort av domstolen. Utover 43 kommuniserte saker mot Noreg, har EMD i tillegg behandla sju saker som dei ikkje formelt har kommunisert. 12. september 2023 konstaterte EMD krenking i ni saker, og 14. september avviste dei 12 saker som openberr grunnlause. Totalt har EMD konstatert krenking av menne-

skerettane etter EMK artikkel 8 om rett til privatliv i 23 saker. I 25 s saker kom EMD til at det ikkje var krenking, eller at sakene skulle avvisast som openbert grunnlause. To av dei 50 sakene er ennå ikkje avgjort av EMD. Noreg er dømt for feil i sakshandsaminga til domstolane. EMD har òg, men meir indirekte, kome med kritikk av at målsettinga om gjenforeining mellom barn og foreldre etter ei omsorgsovertaking er forlatt for tidleg og at fastsetjing av samvær speglar dette. Noreg er dømt til å betale oppreisingserstatning på EUR 25 000 i dei aller fleste sakene.

Som ein del av oppfølginga av dommene har eg møtt nokre av foreldra som tidlegare har fått konstatert krenking av menneskerettane sine, og eg vil no be lokale styresmakter møte dei familieane som i september har fått medhald i EMD, viss familieane ønskjer det. Bufdir vil også ta del i dette.

Eg er bekymra for at dommene mot Noreg utfordrar tilliten til barnevernet. Det er derfor ei prioritert oppgåve for meg og regjeringa at både barn og foreldre som er i kontakt med barnevernet blir riktig og godt ivaretatt. For meg som barneminister er det viktig at omsynet til barnets beste skal vere eit førande prinsipp.

Vi har gjort mykje for å rette opp i det EMD viser til. Kritikken frå EMD har i hovudsak blitt retta mot barnevernet og domstolane sin sakshandsaming og avgjerdsgrunnlag. Det er alvorleg, og her er det gjort endringar for å følgje opp dommene og endre praksis i barnevernet.

Vi har sett i gang større arbeider på barnevernsområdet som nettopp skal styrkje rettstryggleiken for barn og foreldre som treng hjelp frå barnevernet. Mellom anna har ny barnevernslov tredd i kraft, og denne skal bidra til å betre rettstryggleik til både barn og foreldre. Vi ser at barnevernssektoren og domstolane har tatt inn over seg signala frå EMD og Høgsterett. Mellom anna tyder rapportar på at grunngevingar og dokumentasjon er meir omfattande enn tidlegare. Vi ser òg at det er ein aukande bevisstheit når det gjeld å vurdere samvær etter ein omsorgsovertaking, og det å arbeide for gjenforeining av barn og foreldre.

Eg vil gjerne understreke at samvær alltid skal vere til det beste for barna. Derfor er det viktig at vi lyttar til kva barna sjølv vil i samværsaker. Dette er det òg lagt vekt på i retningslinjene som Bufdir utarbeida i 2022 om samvær. Barn sitt eige syn på kor mykje samvær dei ønsker, er eit førande prinsipp i fastsettinga av samvær. Retningslinjene vil styrkje stillinga til både barn og foreldre ved at barnever-

ernstenesta blir betre rusta til å gjere ei konkret vurdering av kor mykje samvær familien skal ha.

Eg er vidare opptatt av kompetansen i barnevernet. Dei tilsette i barnevernet jobbar med dei mest sårbare blant oss, og skal i tillegg til å vere trygge og omsorgsfulle vaksne, som ser kvart einskild barn, ha relevant og riktig kompetanse. Barnevernet er sett til å løyse nokre av dei aller mest krevjande sakene vi har i velferdsstaten, og utøver høg grad av maktutøving. Ulike omsyn må ofte vektast mot kvarandre, og rommet for fagleg skjønn er stort. Dette krev god kompetanse. Derfor er det sett i verk ei rekkje tiltak for å heva kompetansen blant tilsette i barnevernsteinestene. I ny barnevernslov har vi til dømes lovfesta krav

om barnevernsfagleg eller anna relevant mastergradsutdanning for tilsette i det kommunale barnevernet. Krava vil mellom anna gjelde for leiarar og tilsette med utgreiings- og sakshandsamingsoppgåver. Vi har lagt til rette for ei overgangsordning for å bevare verdifull erfaring og kompetanse i sektoren.

Samla meiner eg at tiltaka som er satt i verk vil bidra til å auke og vareta rettstryggleiken til barn og foreldre i barnevernssaker. Som representanten tek opp har barnevernsutvalet i NOU 2023:7 kome med forslag til tiltak for å styrkje rettstryggleiken i barnevernet ytterlegare. Forslaga har no vore på høyring og er til behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 3150

Innlevert 14. september 2023 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 20. september 2023 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Fra august 2024 vil regjeringen innføre ny makspris på 2 000 kr mnd. i barnehagene.

Kan utdanningsministeren redegjøre for hvor stor månedlig utgift en familie med inntekt under inntektsgrensen har for en fulltids barnehageplass når de har hhv. 1, 2 og 3 barn i dagens ordning, og hvor stor månedlig utgift de vil få med den nye ordningen?

Svar:

I forslaget til statsbudsjettet for 2024 vil regjeringen foreslå å nominelt videreføre maksimalprisen på 3 000 kr fra 1. januar 2024, samt redusere maksimalprisen fra 3 000 kr til 2 000 kr per måned fra 1. august 2024. For kommuner i sentralitetssone 5 og 6 halveres prisen fra 1. august 2024, som gir en maksimalpris på 1 500 kroner.

Grepene vi tar når det gjelder barnehageprisen er historiske, og vil hjelpe på lommebøkene til svært mange småbarnsfamilier. Ved å senke maksimalprisen til et rekordlavt nivå, gjennomfører vi politikk som er med på å redusere forskjellene mellom folk. Som følge av at vi prioriterer å holde maksimalprisen lav for alle, betyr det at færre har behov for særskilt moderasjon. Maksimalprisen gjelder for om lag 85 prosent av foreldrene. Mange i denne gruppen har hatt utfordringer med prisvekst og økte rent-

ekostnader, og for disse vil reduksjonen i maksimalpris ha stor betydning.

I høst har vi innført gratis barnehage fra tredje barn i familier som har flere barn i barnehagen. I tillegg har vi innført gratis barnehage for alle barn i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark. Dagens moderasjonsordninger for foreldrebetaling i barnehage legger også opp til ytterligere reduksjon i prisen for de som trenger det mest: ingen familier skal betale mer enn 6 prosent av samlet inntekt for en barnehageplass. Barn i alderen 2-5 år i familier med lav inntekt har i tillegg rett på gratis kjernetid 20 timer per uke. Innretningen på moderasjonsordningene innebærer at barnehagen er gratis for familier med 0 kr i inntekt. Moderasjonen reduseres deretter gradvis opp mot inntektsgrensen for gratis kjernetid. Økonomi skal ikke være et hinder for å gå i barnehage, og regjeringen vil derfor også vurdere dagens moderasjonsordninger i barnehagen. Dette er omtalt i regjeringens barnehagestrategi «Barnehagen for en ny tid», som ble lagt frem i januar 2023.

For om lag halvparten av husholdningene som i dag omfattes av moderasjonsordningene, vil reduksjonen i maksimalpris gi lavere foreldrebetaling enn de har i dag. I et eksempel med en familie som har tre barn på hhv. 5, 3 og 1 år, med en samlet husholdningsinntekt rett under gjeldende inntektsgrense for gratis kjernetid på 615 590 kroner, vil de to førstnevnte barna ha krav på gratis kjernetid, mens den siste faller inn under ordningen med gra-

tis barnehageplass for tredje barn i barnehagen. Familiens månedlige utgifter for hhv. dagens maksimalpris på 3 000 kroner og redusert maksimalpris på 2 000 kroner bli som i tabellen under.

Foreldrebetaling	Pris per måned per 1.8 2023	Pris per måned 1. 8 2024	Endring per måned fra 1.8 2023 – 1.8 2024	Endring per år
Utgift for ett barn	1 667 kroner	1 111 kroner	-556 kroner	-6 116 kroner
Utgift for to barn	2 833 kroner	1 889 kroner	-944 kroner	-10 384 kroner
Utgift for tre barn	2 833 kroner	1 889 kroner	-944 kroner	-10 384 kroner

